

368.84(471).1913 17°

1932

Toimintakertomukset
Suomen sosiaalidemokraattinen Nuorisoliitto
Nuorisajärjestöt
Nuorisoliitto

Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton

Toimintakertomukset

vuosilta 1913—1917.

*Liiton viidennelle edustajakokoukselle
Tampereella 1917.*

Työväenliikkeen kirjasto

20009089 varasto
329.14-053.6(480) SNK 3 K SUOMEN
Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton toiminta

31570

Painettu 1917
Työväen Kirjapainossa
Tampereella

TYÖVÄENLIIKKEEN
JÄRJESTÖ

Se puoli viidettä vuotta käsittävä aika, joka on kulunut siitä kun Suomen köyhälistönuorison edustajat syksyllä 1912 viimeksi olivat koolla keskustelemassa ja päättämässä yhteisistä asioistaan, laatimassa suunnitelmia yhteistä taisteluaan varten, on ollut tavattoman vaiherikasta aikaa. Kun viimeksi liittomme edustajat olivat koolla, näkyi etäisenä hohtena kaukaisella eteläisellä taivaan rannalla jo kajastus siitä maailman palosta, mikä sitten ulottui hävittämään ja raunioiksi saattamaan koko sivistynyttä maailmaa, tuottamaan mittaamatonta kurjuutta ja sanoin kuvaamattomia kärsimyksiä miljoonille ja taas miljoonille ihmisille tappelutanterilla, valtamerillä, ilmassa ja juoksuhaudoissa, maan uumenissa. Kaukainen kanuunan jyrinä Balkanilla saattoi edustajamme silloin lausumaan tätä parhailaan riehuvaa sotaa vastaan seuraavan vastalauseen:

„Neljäs Suomen sos.-dem. nuorison edustajakokous Helsingissä panee mitä jyrkimmän vastalauseen jo käytävän Balkanin sodan sekä yleismaailmallisen sodan uhkan johdosta ja yhtyy äsken koolla olleen Baselin ylimääräisen kansainvälisen sosialistikongressin päätöksiin sodan ja militarismin suhteen.“

„Alas ihmisteurastajat! Alas seisova sotaväki! Alas kaikkia kansoja näännyttävä militarismi!“

„Eläköön sen sijaan kansainvälinen työväen veljestyminen! Eläköön sodat poistava kansainvälinen sosialidemokratia!“

Samaan aikaan kun me kotona lausuimme vastalauseemme käymässäollutta verenvuodatusta vastaan, olimme edustajamme kautta mukana myöskin ylimääräisessä kansainvälisessä sosialistisen nuorison kongressissa, johon 17 eri kansallisuuden sosialistiset nuorisjärjestöt ottivat osaa, lausumassa kansainvälisen vastalauseen ihmisteurastusta vastaan ja päättämässä, että sosialistisen nuorisoliikkeen

osaksi lankeaa erikoisena tehtävänä taistelu militarismia ja sodanvaaraa vastaan. Tämä kongressi kehoitti kaikkien maitten nuorisojärjestöjä omistamaan mitä suurinta huomiota *sosialistiselle kasvatus-työlle*, jotta meidän joukkojemme kasvaminen ja sisäinen lujittuminen tekisi hallitseville yhä vaaranalaisemmaksi panna omia joukkojaan toisiaan vastaan tappelemaan. Tämä kongressi edelleen uudisti ja vahvisti nuorten työläisten kansainvälisen veljeyden liiton, työläisten, joitten riveistä sodan sattuessa kymmenet tuhannet ovat pakoitetut marssiin sotakentälle toisiaan teurastamaan, lausumalla seuraavaa:

„Kaikkien maitten sosialistinen nuoriso, joka muodostaa usuaikaisen työväenliikkeen nuoren kaartin, on valmis innokkaaseen taisteluun, kun on kysymyksessä kansainvälisen köyhälistön edut ja tarkoitusperät. Se nuoriso on ponnistava kaikki voimansa aikaan saadakseen sellaisen vallankumouksen työläisnuorison aivoissa, että vallassaolijoille käy mahdottomaksi käyttää hyväkseen työväenluokan nuorisoa vallassaolijain väärien tarkotusten välikappaleina.“

Kun sitten kesällä 1914 Euroopan valtojen imperialististen hallitusten onnistui virittää yleinen maailman palo, katkesivat kaikesta huolimatta köyhälistön nuorisonkin väliltä solmitut muodolliset yhteyssiteet. Eri maitten sosialistiset nuorisojärjestöt joutuivat erilleen toisistaan, kansainvälisen sihteeristön ylläpitämä kirjeenvaihtoyhteys katkesi, sotaa käyvien maitten järjestöt joutuivat sodan johdosta mikä suuremmassa mikä vähemmässä määrässä tuhotuiksi ja sodan välittömän ulottuvaisuuspiiriin ulkopuolelle jääneet liitotkin kärsivät mikä tavalla mikä toisella sodan välillisistä seurauksista.

Kuitenkin, vaikka näin ulkonaisesti näyttikin köyhälistönuorison internationale hajoitetuksi ja maahan lyödyksi, *eli* kansainvälisen yhteenkuuluvaisuuden *henki* köyhälistönuorison rinnoissa raskaimmankin sorron vallitessa. Toisistaan erotettuinkin näyttävät eri maiden järjestöt muistaneen Baselin kongressin päätöslauselman ytimen: „kongressi kehottaa kaikkien maitten nuorisojärjestöjä omistamaan mitä suurinta huomiota *sosialistiselle kasvatus-työlle*“ ja toteuttaneen sitä itsekukin maassaan sodan puhjettuakin kaikilla mahdollisilla käytettävissä olevilla keinoilla. Tätä tietä on myöskin tultu siihen, että köyhälistönuorison kansainvälisyys jo jälleen on luonut itselleen uudelleen *näkyvät*kin, elimelliset muodot: uuden sihteeristön, oman äänenkannattajan ja oman kansainvälisen merkin sekä

kansainväliset konferenssit, joista viimeksi pidetyssä (Tukholmassa toukokuulla 1917) meidänkin liittomme on ollut edustettuna.

Näin hirvittävät verivirratkaan, maailman sotaan kaikkine kauhuineen, aivan ylivoimaisilta tuntuvat sortotoimenpiteetkään eivät ole voineet murtaa maailman köyhälistönuorison voimakasta kansojenvälistä yhteenkuuluvaisuutta. Se elää, tämä kansainvälisyys, se elää, se kasvaa ja se on kerran valloittava itselleen koko maailman köyhälistönuorison joukot jokaista ainoata yksilöä myöten!

Omissa kotoisissa oloissamme näytti silloin, kun edustajamme viimeksi olivat koolla, tulevaisuus kaikelta muulta kun valoisalta. Maatamme painanut tsarismmin hirmuvalta oli pahimmilleen kärjistynyt. Se näytti entistäänkin voimakkaammalta sen vuoksi, että se ei enää esiintynyt yksin venäläisenä tsaarivaltana, vaan liittoutuneena erään osan kanssa venäläisestä yhteiskunnasta niin sanoaksemme, liittoutuneena Venäjän imperialististen kapitalistiryhmien kanssa tarkoituksella saattaa Suomi valtiolliselta olemukseltaan tuhotuksi ja taloudellisesti Venäjän kapitalismin laidunmaaksi. Me muistamme jokainen noitten taantumuksellisten tunnuslauseen, että kaikkien niitten sortotoimenpiteiden, joita he suunnittelivat Suomea vastaan täytyi tapahtua yleisvaltakunnallisten, valtakunnan yhtenäisyyden, etujen vuoksi. Tuo valtakunnan yhtenäisyys, valtakunta-aate, se taas heillä merkitsi samaa kuin kapitalistien pyrkimys suurempien markkina-alueitten hankkimiseen. Suomea kohdannut sortopolitiikka oli siten myös imperialistisen kapitalismin köyhälistön sortopolitiikkaa ja juuri tämän takia myöskin Venäjän ja Suomen kapitalistien edut tämän sortopolitiikan harjoittamisessa tulivat osittain yhteisiksi. Sen vuoksi meidän virkamiehistömme porvariston etujen valvojana niin kärkeästä ryhtyi työväen luokkataisteluvapauksia sortamaan, senvuoksi kaikki porvariston sanomalehdet tämän sortamisen ainakin vaikenemalla hyväksyivät ja sen vuoksi kaikki kapitalistien sekä valtiolliset että taloudelliset järjestöt tuota sortopolitiikkaa itse harjoittivat.

Kun köyhälistön venäläisten ja suomalaisten sortajain edut tuolla tavalla olivat osittain yhteiset, niin ei meillä Helsingin kokouksessa koossa ollessamme luonnollisestikaan voinut olla odotettavissa muuta kun entistä ankarampaa sortoa. Jos jo Kotkan kokouksessa 1910 olimme olleet pakotettuja taistelusuunnitelmia tehdessämme ottamaan huomioon sortopolitiikan yhä yltyvän kiristymisen, jopa näke-

mään silmiemme edessä järjestöimme hajoittamisen mahdollisuudenkin, niin paljon vähemmän oli meillä Helsingin kokouksessa 1912 mahdollisuutta tuuditella itseämme siihen luuloon, että sorto tulisi huojenemaan. Päinvastoin sen jatkuvaa kiristystä saatoimme odottaa. Edessämme oleva taistelukausi näytti kaikinpuolisen taantumuksen painaessa siten voivan käydä hyvin raskaaksi. Mutta epätoivoiseksi emme kuitenkaan sen katsooneet voivan käydä, sillä emmehän siinä ohjelmassa, jonka Helsingin kokouksessa liittomme työtä varten valmistimme, rakentaneet epävarmain toiveiden, vaan varman historiallisen kehityksen varaan. Tällä historiallisella kehityksellä tarkoitimme kapitalistisen talouselämän kulkua kohti yhä suurempaa keskitystä, tarkoitimme että kun kapitalistinen teollisuus kasvaa, synnyttää se teollisuuskeskustoja, joihin se kokoo yhteen suuria työväen joukkoja, jotka joukot, kyllin suuriksi kasvaneina, kyllin paljon sortoa kärsineinä, itse ryhtyvät vastarintaan tätä sortojärjestelmää vastaan ja sen kukistavat. Näin katsoimme käyvän Venäjällä ja näin myös Suomessa. Tähän perustuen liittokokouksemme ilmaisikin olevansa vakuutettu siitä, että sikäli kuin Venäjän köyhälistö luokkataistelussaan voimistuu, sikäli on meillä Suomessakin varmaa toivoa vakavasta turvasta. Tuon katsoimme olevan historiallisen välttämättömyyden, jota mitkään kansain sortajat eivät voi estää.

Kun meidän taistelumme noilta perusteilta lähtien, joihin edellä olemme viitanneet, siis muodostui ensikädessä puolustustaisteluksi uhkaavaa sortoa vastaan, tahtoikin Helsingin kokous lujasti painostaa järjestöjemme *julkisena säilyttämisen* tärkeyttä ja välttämättömyyttä. Sen vuoksi se myös pyrki saamaan estetyksi sellaiset pyrkimykset ja toimintamuodot, jotka tavalla tai toisella voisivat asettaa järjestöimme julkisen olemassaolon vaaranalaiseksi.

Tämä liittokokouksessa hyväksytty ajatussuunta on ohjannut sekä liittotoimikunnan että muidenkin liitto-organien toimintaa kuluneena toimintakautena. Helsingin kokouksessa koolla ollessamme emme kaikei kuitenkaan vielä ajatelleet, että Venäjän köyhälistö luokkataistelussaan vahvistuisi niin nopeasti, että se jo 1917 pystyisi kukistamaan tsarismiin verivallanpidon. Emme nähneet silloin vielä edessämme ehdottomana tosiasiana nykyistä maailmanpaloa, emme sen seurauksia ja kauhuja, emme sitä *nälkää*, joka nyt on uhkaamassa laajentua *maailmannäläksi* ja johtamassa tapah-

tumiin, joiden veroisia maailman tähänastinen historia ei tunne. Kaikki tuo, mikä noin on tullut laskelmiemme ja olettamuksiemme lisäksi, se kasvatti Venäjän köyhälistön voimaa, keskitti sen yhteen ja muodosti yhtenäiseksi, se loi vallankumouksellisen köyhälistön ja vallankumouksellisen armeijan, jonka pistimillä tsarismmin hirmuhallitus ei enää voinut istua.

Olemme tämän toimintakertomuksen alussa katsoneet tarpeelliseksi kiinnittää huomiota erikoisesti noihin kahteen tapahtumaan: köyhälistönuorison kansainvälisyyden uudelleen elpymiseen ja Venäjän vallankumoukseen. Tämä sen vuoksi, että nuo molemmat tapahtumat ovat yhteydessä niitten tähytyskohtien kanssa, joita liittotoimikunta koko kuluneen toiminta-ajan on koettanut pitää liittomme työskentelyä ohjaillessaan silmiensä edessä. Liittotoimikunta on nimittäin koettanut: 1) seurata köyhälistöliikkeitten kehitystä Länsi-Euroopan maissa, 2) kiinnittää erikoisesti huomiota olojen ja tapahtumien kehittymiseen Venäjällä ja 3) pitää silmällä olojen ja tapahtumain kehitystä Suomen porvariston yhteiskuntataloudellisen ja valtiollisen toiminnan alalla sekä erilaisten porvarillisten nuorisoliikkeitten keskuudessa. Kaikilla näillä aloilla ilmenneet seikat on toimikunta sitten koettanut ottaa huomioon suunnitellessaan niitä Suomen järjestyneen köyhälistön nuorison itsekasvatuksellisia ja käytännöllisen luokkataistelun kanssa välittömässä yhteydessä olevia toimintamuotoja, jotka ovat olleet kussakin ajankohdassa tarpeellisilta ja välttämättömiltä näyttäviä.

Noudattaen siinä laajuudessa kuin olosuhteet kunakin toimintavuotena ovat sallineet, kansainvälisten konferenssiemme hyväksymää kansainvälisen sosialistisen nuorisoliikkeen työskentelyohjelmaa on liittotoimikunta koettanut ohjata liiton toimintaa pyrkimään seuraaviin päämaaleihin: 1:o) saada työläisnuorison luokkatunteet heille huomauttamalla sille yhä jyrkemmistä käyvistä luokkavastakohdista; 2:o) saada täten herännyt joukko johdetuksi yhteiseen järjestettyyn joukkotoimintaan omissa järjestöissään, sos.-dem. nuoriso-osastoissa; 3:o) saada osastojen tietopuolinen ohjelma keskustelujen, puheiden ja esitelmien kautta sellaiseksi, että sen avulla selviäisivät heille, työläisnuorisolle, heidän kurjan luokka-asemansa todelliset syyt sekä sen kurjuuden vastustamiskeinot ja että se toiminta samalla kehittäisi köyhälistönuorisoa kykeneväksi käytännöl-

lisen luokkataisteluliikkeen tehtäviin; 4:o) saada yhteisen yhdyssiteen Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton ja sen piirijärjestöjen kautta nuoriso käsittämään keskitetyn järjestymismuodon merkitys ja perehdyttää sitä sen mukaiseen työskentelyyn; 5:o) saada liitto- ja piiriverojen sekä osastomaksujen — vaikka pienenkin — avulla nuorisolle selväksi, että köyhälistön luokkataisteluliikkeessä on ennenkaikkea jokaisen yksilön, joka oikeuksia vaatii, täytettävä myöskin velvollisuutensa täsmällisesti ja uhrauduttavakin.

Yleensä koko tarkoitus on siis kohdistunut nuorison *itsenäisesti*, ominvoimin toimimaan johtamiseen, jotta kasvatettaisiin siten nuorisosta sen täysi-ikäiseksi tultua kykenevä luokkataisteluarmeija.

Herätystyö ja järjestäytyminen.

Helsingin liittokokouksessa päätettiin jättää suullisen herätystyön harjoittaminen kokonaan liiton piirijärjestöjen huostaan. Piirijärjestöt ovatkin tämän päätöksen perusteella huolehtineet vointinsa ja varojensa mukaan, kuten näkyy niitten omista toimintakertomuksista, sikäli kuin ne ovat niitä tähän kertomukseen liitettäväksi lähettäneet, suullisesta herätystyöstä. Liittotoimikunnan toiminta suullisen herätystyön alalla on näinollen rajoittunut siihen, erikoisesti toimivuosina 1913—14, että se on koettanut saattaa piirijärjestöjen harjoittamaa suullista herätystyötä yhtenäiseksi ja systemaattiseksi. Ensimmäinen huomattavin liittotoimikunnan toimenpide tähän suuntaan oli liittotoimikunnan alustus valistustyön järjestämisestä, jonka liittotoimikunta esitti marrask. 1913 Tampereella pidetylle liittoneuvoston kokoukselle. Tässä alustuksessa esitetyllä suunnitelmalla oli tarkoitus saada sovelletuksi liiton ohjelman teoria suullisen herätystyön avulla kunkin paikkakunnan köyhälistönuorison oloihin. Tahdottiin, että maaseutuosastoissa kohdistettaisiin agitatsioonin kärki: 1) palkollisnuorisoon, 2) torppari- ja mäkitupalaisnuorisoon, 3) metsä- ja ulkotyöläisnuorisoon, 4) palkkatyöläisjoukoksi vajoavaan pikkutilallisnuorisoon. Kaupungeissa ehdotettiin agitatsioonia erikoisesti

kohdistettavaksi kutoma-, karamelli-, tupakka-, paperi- ja vaatetus-teollisuudessa työskentelevään työläisnuorisoon ja vielä erikoisemmin näiden työalojen naispuoliseen työläisnuorisoon sekä kauttaaltaan myös liikeapulaisnuorisoon. Maaseudun teollisuuskeskustoissa ajateltiin herätystyön kohdistuvan kaikkiin niihin teollisuusaloihin, joilla aloilla maaseuduilla teollisuuslaitoksia on. Herätystyössä ehdoteltiin ensikädessä selviteltäviksi: 1) työläisnuorison työpalkkakysymys, 2) työläisnuorison työaikakysymys, 3) työläisnuorison asuntokurjuus, 4) työläisnuorison itsekasvatuskysymys ja ominpäinopiskelu, 5) raittiuskysymys, 6) siveellisyyskysymys ja 7) imperia-lismi, sotalaitos ja verotuskysymykset. Näitä kaikkia ajateltiin selviteltäväksi niitten periaatteitten mukaisesti, jotka liiton periaatteen-linen ohjelma sisältää.

Liittoneuvosto hyväksyi tuon esitetyn alustuksen sisällyksen ja antoi kysymyksen alustajan J. Railon ja liiton sihteerin K. Rovion tehtäväksi alustuksen sisällön muodostamisen sellaiseksi päätöslauselmaksi, joka sitten „Työläisnuorisossa“ julkaisemalla esitettiin herätystyön järjestämishajaksi piiritoimikunnalle ja osastoille. Sikäli kuin liittotoimikunta on saattanut huomata on tätä suunnitelmaa kuitenkin vain yhdessä piirissä (Uudenmaan) ja siinäkin järjestelmällisesti vain yhtenä vuotena koetettu seurata.

Suulliseen herätystyöhön voidaan laskea liittotoimikunnan puolelta vielä liiton sihteerin tilapäiset puhujamatkat osastojen ja piiririjärjestöjen juhliin ja muihin samantilaisiin tilaisuuksiin.

Senjälkeen kun liiton toimintajärjestystä liittoäänestyksellä syksyllä 1915 oli muutettu siten, että liiton sihteerin toimi muutettiin järjestäjätoimeksi ja järjestäjälle asetettiin suurempi matkustusvelvollisuus kuin mitä sihteerillä oli ollut, tuli liittotoimikunta suuremmissa määrässä välittömästi harjoittamaan suullistakin herätystyötä. Tässä toimintavaihekaudessa asetti liittotoimikunta itsensä ja piiritoimikuntien lähimmäksi ohjelmaksi seuraavat tehtävät: 1) yritettävä virvoittaa sodan aikana kuolleet osastot, 2) kiinnitettävä huomiota henkitoreissa oleviin osastoihin, 3) kiinnitettävä huomiota niihin osastoihin, jotka ensi tilityksen aikana osottautuvat huonossa kunnossa oleviksi, 4) yritettävä herättää henkiin ennen sotaa kuolleet osastot, 5) uusien osastojen perustamista yritettävä, mikäli se on mahdollista.

Tämän ohjelman toteuttamiseksi valmisti liittotoimikunta järjestäjän toimintaa varten seuraavan työsuunnitelman: Liittotoimikunnan palveluksessa: 1) opinto-toiminnan järjestämistä ja ohjaamista Helsingin liittokokouksessa hyväksytyn työohjelman perustuksella, 2) talviurheilu- ja retkeilytoiminnan järjestämistä ja ohjaamista osastoissa, 3) osastojen ja piirijärjestöjen työskentelyn yhtenäistyttämistä, 4) kirjallisuudenlevityksen järjestelyä. Piiritoimikunnan palveluksessa: 1) toiminnasta lakanneitten osastojen herättelemisestä mahdollisuuksien mukaan ja uusien perustamista, 2) jäsen-ten värväyksen järjestämistä ja ohjailua, 3) osastojen sisäisen työn ja järjestötekniillisten asiain järjestelyä, 4) yksityisten ja sarjaluen-tojen pitämistä osastoissa ja kursseilla nuorisokysymyksen eri aloilta, 5) piirijärjestöjen opastuskurssien johdon ja niillä luennoimisen ja opastamisen.

Osastojen lähimmiksi tavoittelupäämääriksi liittotoimikunta asetti seuraavaa: 1) jäsenmäärää on korotettava, 2) lehtemme ja kirjo-jemme menekkiä on lisättävä, 3) yhteishenkeä on elvytettävä talvi-kisoilla ja työläisnuorisopäivillä ja 4) opintorengastyö pantava alkuun.

Ylläsuunnittelunlaisen työn käyntiin saattamiseksi teki järjes-täjä kolme pitempää ja kaksi lyhempää järjestelymatkaa työsken-nellen Uudenmaan, Etelä-Hämeen, Pohjois Hämeen, Vaasan, Jyväskylän, Kuopion, Porin ja Viipurin nuorisopiirijärjestöjen alueilla. Työ järjestettiin siten, että nuorisopiiritoimikunnille ilmoitettiin, minkä ajan järjestäjä itsekussakin piirissä voi viipyä ja piiritoimikuntien määrättäväksi jätettiin, minne osastoihin järjestäjän on mentävä. Piiritoimikunnille lähetettiin osastoille toimitettavaksi myös liitto-toimikunnan kiertokirje, jossa osastoille selitettiin, että järjestäjän matkan tarkoituksena oli saada selkoa osastojen silloisesta tilasta ja johtokuntien kanssa neuvotella alkaneen talvikauden osastotyöstä. Sitä varten pyydettiin koettamaan saada aikaan osaston johtokunnan ja osaston kokoukset, joissa neuvoteltaisiin seuraavista asioista: 1) osaston työsuunnitelmasta alkavana talvikautena, 2) osaston kes-kustelukokouksen järjestämisestä, 3) opintorengastyön järjestämisestä, 4) jäsenhankinta- ja lehdenlevitystyöstä, 5) kirjastoasiasta ja kirjojen levityksestä, 6) talviurheiluista ja piirin talvijuhlista, 7) opastuskurssi-asiasta, 8) muista ehkä esiintyvistä asioista.

Tuon ohjelman mukaisesti pidetyissä kokouksissa piti järjestäjä myös esitelmän siellä, missä se silloisissa poliisinyrkkien sortamissa oloissa oli mahdollista. Kaikissa osastoissa ei kuitenkaan esitelmää voitu pitää.

Kirjallisen herätystyön alalla liittotoimikunta on ollut osittain enemmän välittömänä työnsuorittajana kuin suullisen herätystyön alalla. Heti liittokokouksen jälkeen toimitti liittotoimikunta kaksi agitatsioonilehtistä. Toisen nimenä oli „*Suomen työläisnuorisoluokkataisteluun*“ ja toisen nimenä „*Nuorisosuojeluksesta*“. Edellisessä lentolehtisessä tehtiin selkoa liiton vastahyväksytystä periaatteellisesta ohjelmasta ja menettelytapapäätöksistä, jälkimmäisessä taas selitettiin nuorisosuojeluksen tärkeyttä ja niitä päätöksiä, joita Helsingin liittokokous nuorisosuojeluskysymyksestä teki. Molemmista lentolehtisistä otettiin 25,000 painokset ja myytiin niitä osastoille 3 penniä kappale. Ensiksi mainittu lentolehtinen on kokonaan loppuunmyyty, jälkimmäistä on varastossa viitisen tuhatta.

Mainittujen lentolehtien lisäksi on liittotoimikunta kirjallista herätystyötä harjoittanut liiton äänenkannattajan ja puoluelehdistön välityksellä. Näissä kaikissa on julaistu lukuisia liittotoimikunnan tiedonantoja, kehoituksia ja julistuksia, joilla liittotoimikunta on kääntynyt milloin järjestyneen milloin järjestymättömän työläisnuorison milloin taas työväen luokan vanhempien puoleen. Syksyllä 1915 julaistiin puoluelehdissä myöskin Turun, Porin, Vaasan, Pohjois-Hämeen, Etelä-Hämeen, Kuopion ja Jyväskylän nuorisopiirittoimikuntien sekä liittotoimikunnan yhteiset julistukset mainittujen piirien työläisnuorisolle.

Työläisnuorisopäivät on liittotoimikunta myöskin katsonut tärkeäksi herätystyön muodoksi. Niitä, kuten muistetaan, yritettiin ensikerran järjestää kautta koko maan Maarianpäivänä 1911. Asian uutuus aiheutti päivien heikon onnistumisen, josta seurauksena oli, ettei seuraavina vuosina enää ensinkään yritetty nuorisopäivien järjestämistä. Sittemmin ryhtyivät Suomen Nuorison Liiton porvarilliset johtoherrat koettamaan saada Maarianpäivää yleiseksi nuorisopäiväksi. Katsoen että meidän olisi aikaan saatava vastavaikutus tälle työlle, päätti liittotoimikunta syksyllä 1915 kehottaa piirijärjestöjä ja osastoja järjestämään Maarianpäivän 1916 jälleen kautta koko maan vietettäväksi työläisnuorisopäiväksi. Liittotoimikunta

suunnitteli, että tuon päivän ohjelmaan otettaisiin, sikäli kuin mahdollista on, yleisiä nuorisokokouksia ja illanviettoja. Kun päivää pitävät nuorisopäivänä sekä porvarilliset että me, katsoi liittotoimikunta hyvin sopivaksi esitelmien ja iltamapuheiden aiheiksi kysymyksen sosialistisen ja porvarillisen nuorisotyön välisistä eroavaisuuksista. Kun kaikissa osastoissa ehkä ei itse saada tuollaista esitelmää toimeksi, katsoi liittotoimikunta, että sellainen on toimikunnan valmistettava ja painatettuina osastoille jaettava. Jokaista osastoa kehoitti liittotoimikunta järjestämään nuorisopäivän vieton, piiritöimikuntia kehoitti liittotoimikunta avustamaan osastoja päivien järjestämisessä ja nuorisopäivien rahallisista tuloista kehoitti liittotoimikunta osastoja antamaan toisen puolen piirijärjestönsä valistus-työrahaan. Liittotoimikunta ajatteli olevan eduksi sekä köyhälistö-nuorison omalle järjestymiselle että koko työväenliikkeellemme, jos näille nuorisopäiville saataisiin mahdollisimman yleinen kannatus. Sen vuoksi päätti toimikunta kääntyä asiata koskevilla kiertokirjeillä muidenkin työväenjärjestöjen puoleen. Puoluelehdissä julaistiin kehoitus työväenyhdistyksille sellaisella seudulla, joissa ei nuorisosastoa ole, toimimaan iltamia Maarianpäivänä ja niissä esittämään toimikunnan valmistama esitelmä sekä luovuttamaan puolet iltaman voitosta sen seudun nuorisopiiritoimikunnalle. Sosialidemokratisille vaalipiiritoimikunnille lähetettiin kiertokirjeet, joissa niitä pyydettiin opastamaan työväenyhdistyksiä näitten Maarianpäivä-iltamien hoidossa. Vielä kääntyi liittotoimikunta kiertokirjeellä puoluelehtien toimituksien puoleen pyytäen niitä omistamaan nuorisopäivää lähellä olevana viikkona jonkun numeronsa erikoisesti sosialidemokratiselle nuorisotyölle. Näin vuotta 1916 varten. Vuotta 1917 varten suoritti liittotoimikunta samat toimenpiteet paitsi ettei julaistu edellä mainittua kehoitusta työväenyhdistyksille eikä lähetetty kiertokirjettä vaalipiiritoimikunnille. Sensijaan menttiin puoluelehdistön apunakäytössä vielä pitemmälle kuin edellisellä kerralla. Lähetettiin nimittäin niille 8 liittotoimikunnan valmistamaa nuorisotyötä koskevaa kirjoitelmaa kullekin vapaasti käytettäväksi. Vuonna 1917 myöskin vasta lähetettiin osastoille jo edellisenä vuonna valmistettu esitelmä sosialistisen ja porvarillisen nuorisotyön välisistä eroavaisuuksista, jota edellisenä vuotena ei voitu osastoille lähettää, vaikka se olikin valmiiksi toimitettu ja painettu.

Nuorisopäivien onnistumisesta ei liittotoimikunta ole saanut täydellisiä tietoja. Piiritoimikunnatkaan, joilta liittotoimikunta pyysi tietoja, minkä verran piiritoimikunnat saivat osastoilta rahoja nuorisopäiväiltamista, eivät ole kaikki antaneet pyydettyjä tietoja.

Talvikisat liittotoimikunta niinikään on katsonut sopivaksi nuorisoherätystyön muodoksi ja kehoittanut eri piirijärjestöjen toimikuntia niitä toimeenpanemaan. Muutamissa piireissä niitä on melkoisella menestyksellä järjestettykin.

Piirijärjestöjen kesäjuhlat on liittotoimikunta katsonut kesäisen yhteistoiminnan säilymiselle välttämättömäksi sekä samalla sopiviksi herätystyötilaisuuksiksi. Sen vuoksi on niitä kehoitettu kaikissa piirijärjestöissä järjestämään, joka myöskin on tullut jälleen yleiseksi tavaksi.

Liiton kymmenvuotisjuhlista, kun Liitto syksyllä 1916 tuli kymmenvuotiaaksi, ajatteli liittotoimikunta myöskin saatavan hyvän herätystyötilaisuuden. Liittotoimikunta kehoitti osastoja järjestämään kaikilla seuduilla mahdollisimman hyvin valmistettuja ja suuria liiton kymmenvuotisjuhlia, joitten rahallinen tulos lankeaisi itsekussakin piirissä nuorisopiirijärjestön valistustyörahastoon. Piiritoimikuntia kehoitettiin auttamaan osastoja juhlien järjestämisessä. Liittotoimikunta puolestaan valmisti myöskin ohjelmanumeroita juhliin, lähettämällä osastoille painetun juhlaesitelmän ja juhlarunon. Lisäksi tarjosi liittotoimikunta sellaisille osastoille, joilla oli käytettävinnään kööri, kaksi uutta sävellystä, jotka toimikunta oli antanut taiteilija *Emil Kaupin* säveltää *Pietari Salmenojan* kirjoittamiin runoihin „*Osattomain lapset*“ ja „*Juhlamieli*“. Kymmenvuotisjuhlienkaan onnistumisesta liittotoimikunta ei ole saanut täydellisiä tietoja.

Liittotoimikunta kustansi liiton kymmenvuotiaaksi tulon johdosta erikoisen kymmenvuotisalbumin nimellä: „*Sos-dem. Nuorisoliitto Kymmenvuotias*“, jota painettiin 6000 kappaletta ja jonka painos loppui kesken, mutta uutta ei enää kymmenvuotisjuhliksi ennetetty saada.

Edellä selitetyillä koko piirejä käsittävillä erilaisilla juhlilla ja kisoilla on liittotoimikunta koettanut, paitsi herätystyötä, saada autetuksi myöskin piirijärjestöjen taloutta sellaiseen kuntoon, että ne pystyisivät tehokkaaseen, jatkuvaan herätys- ja valistustyön suorittamiseen. Sitä varten on liittotoimikunta aina määrännyt, että osas-

tojen on juhlien tulot (joko kokonaan tai ainakin puoleksi) luovutettava nuorisopiirijärjestöjen valistustyörahastoon. Jos piiritoimikunnat olisivat antaneet liittotoimikunnalle sen pyytämät tiedot, voitaisiin tähän toimintakertomukseen numeroilla merkitä, minkäverran tuo liittotoimikunnan tavoittama tarkoitusperä on toteutunut. Vaikka tätä ei nyt voidakkaan tehdä, luulee liittotoimikunta, että nuorisopiirijärjestöillä on ollut melkoista taloudellistakin hyötyä noista liittotoimikunnan suunnittelemista tilaisuuksista. Ja tämä hyöty tulee sekä taloudellisessa että agitatoorisessa suhteessa suurenemaan sikäli kuin ylläselitetyt työmuodot saadaan varmenemaan ja järjestelmällistymään.

Tulokset herätys- ja järjestämistyöstä, jota edellä on selostettu, osottautuvat liiton toiminta-alueen laajenemisessa ja jäsenluvun kasvamisessa. Toiminta-alueen laajenemista kuvastaa liiton toimivien osastojen lukumäärä eri aikoina ja jäsenmäärän kasvua taas jäsenmääriä osottavat numerot. Molemmat nämä selviävät allaolevista numeroista:

Vuoden 1912 lopussa oli osastoja 156, niissä jäseniä 5,312							
"	1913	"	"	"	204	"	" 6,410
"	1914	keväällä	"	"	216	"	" 7,219
"	1914	lopussa	"	"	170	"	" 4,646
"	1915	syksyllä	"	"	128	"	" 4,037
"	1915	lopussa	"	"	175	"	" 5,565
"	1916	I nelj.	"	"	191	"	" 6,987
"	1916	II	"	"	207	"	" 8,138
"	1916	III	"	"	216	"	" 10,330
"	1916	IV	"	"	221	"	" 12,877
"	1917	I	"	"	262	"	" 14,619

Nuorukaisten ja neitosten välisen järjestymissuhteen samoin kuin jäsenten nuoruudenkin osoittavat seuraavat numerot, jotka kuitenkin ovat siinä suhteessa puutteellisia, että yhtenäkkään vuotena ei kailta liiton osastoilta ole noita tietoja täydellisesti saatu:

Vuoden 1912 lopussa oli miehiä 3,252, naisia 1,950, alle 20 v. 1,504							
"	1913	"	"	"	3,123	"	1,950 " " " 1,742
"	1914	"	"	"	1,373	"	964 " " " 865
"	1915	"	"	"	3,065	"	1,723 " " " 1,785
"	1916	"	"	"	8,158	"	4,333 " " " 4,113

Piirittäin järjestäytyminen.

Helsingin liittokokous määritteli piirittäin järjestäytymisen perusteet niillä päätöksillä, jotka näkyvät Helsingin kokouksen pöytäkirjan sivuilta 52, 58 ja 59. Kuten noista päätöksistä käy selville, velvoitti liittokokous liittotoimikunnan ryhtymään nopeisiin toimenpiteisiin piirijärjestöjen perustamiseksi Vaasan läänin itäiseen ja Mikkelin piiriin. Tämän velvoituksen toteuttaminen oli useammassa liittotoimikunnan kokouksessa käsiteltävänä heti Helsingin kokouksen jälkeen ja maalisk. 1 p:nä pitämässään kokouksessa päätti toimikunta lähettää sihteerin 6 viikkoa kestäväälle matkalle Pietarsaareen, Jyväskylän ja Mikkelin piireihin järjestämään osastojen toimintaa, perustamaan uusia osastoja, missä se on mahdollista sekä samalla valmistamaan maaperää piirijärjestöjen perustamiselle ja perustaa sellaiset, jos se vaan käy päinsä. Tästä matkasta ei kuitenkaan tullut mitään kun tuli toisia matkoja esteeksi. Sensijaan tiedusteltiin kirjeellisesti molemmista piireistä piirijärjestön perustamismahdollisuuksia. Eritäinkin Mikkelin piirin perustaminen näytti hyvin mahdolliselta, siellä kun Savonlinnan osasto oli virkeässä toiminnassa ja sen johtokunta asiaa erikoisesti valmisteli, lähetti kirjeitä piirin osastoille ja tiedusteli niiden mielipiteitä. Huhtikuulla sitten Savonlinnan osasto ilmoitti „Vapaus“-lehdessä piirijärjestön perustavan kokouksen pidettäväksi samassa kuussa Savonlinnassa. Kun tämä tuli toimikunnan tietoon laati se ohjelman kokoukselle, päätti kokouksen pidettäväksi huhtik. 20 p:nä, sekä ilmoitti asiasta „Vapaus“-lehdessä. Liiton sihteeri K. Rovio matkusti kokoukseen liittotoimikunnan edustajana. Järjestön perustamisesta ei kumminkaan tullut mitään, kun sattui olemaan kelirikon aika ja matkat siinä piirissä tapahtuvat yleensä vesistöjä pitkin, joten maaseudun osastot eivät lähettäneet edustajia sanottuun kokoukseen. Pidettiin sensijaan Savonlinnan osaston kokous ja päätettiin järjestön perustaminen lykätä syksyyn. Sittemmin osastosta ilmoitettiin, että paikkakunnalta on radan rakennustyön loppumisen takia siirtynyt suuri joukko jäseniä pois, joten piiritoimikunnan valintaa ei voida tehdä ja näinollen piirijärjestön perustaminen sillä kertaa raukesi.

Vaasan itäiseen piiriin ei liittotoimikunnan myöskään vielä 1913 talvella onnistunut saamaan piirijärjestöä syntymään. Piirin keskek-

sessä, Jyväskylässä, oli silloin osaston toiminta aivan lamassa. Liitto-toimikunta ei sieltä saanut edes tietoja osaston toimitsijoista eikä liittoveroja. Ei näinollen voitu edes keskustella piirijärjestön perustamisesta. Asiasta tiedusteltiin kuitenkin sikäläisen vaalipiirisih-teen Oskar Suutalan mielipidettä ja hän puolestaan ilmoitti katso- vansa olevan vaikeata jopa mahdotontakin saada sonottuun piiriin piirijärjestöä perustetuksi ja piiritoimikuntaa Jyväskylästä valituksi toimihenkilöiden puutteessa. Asioiden näin ollen täytyy liittotoimi- kunnan jättää talvella 1913 piirijärjestön perustamispuuha sanottuun piiriin toistaiseksi lepäämään.

Toimettomina olivat 1913 talvella Turun eteläinen ja Vaasan pohjoinen piirijärjestö. Viimeksimainittuun päätti liittotoimikunta lähettää liiton sihteerin K. Rovion järjestämismatkalle, mutta tälle matkalle tuli esteitä ja se jäi tekemättä. Rempallaan oli myöskin Vuoksenlaakson piirijärjestö sen vuoksi, että piiritoimikunnan jäse- net olivat muuttaneet pois paikkakunnalta. Asiata auttaakseen kut- sui piirin alueella toimiva Koitsanlahden osasto piirikokouksen Antreaan maalisk. 9 päiväksi. Kokoukseen lähetti liittotoimikunta edustajakseen liiton sihteerin. Kun kokouksessa kävi ilmi, ettei piir- rissä löydy niin voimakasta osastoa, joka voisi olla piirin keskuk- sena ja kyllin tarmokkaasti huolehtia piirin toiminnasta, päätettiin lopettaa Vuoksenlaakson piirin toiminta ja velvoittaa sen osastot liittymään Viipurin piiriin.

Viipurin piirin järjestömuoto muuttui 1913 vuoden talvella muussakin suhteessa kuin edellämainitussa Vuoksenlaakson piirin sii- hen liittymisessä. Kymnlaakson piirin liittyminen Viipurin piiriin tapahtui nimittäin helmik. 15 päivä. Kun Viipurin piirin rajat täten oli saatu vakiinnutettua, voitiin sen piirisäännöt hyväksyä lopulli- sesti. Ottaen huomioon piirin tavattoman laajuuden, oli piiritoimi- kunta laatinut ja piiritoimikunta hyväksynyt sääntöehdotukseen koh- dan, joka määrää piirin jaettavaksi Kymnlaakson, Lappeen, Vuok- senlaakson ja Sortavalan *agitatsioonipiireihin*. Kunkin ag.-piirin asioita hoitaa piirikokouksessa valittu 3-jäseninen toimikunta piiri- toimikunnan antamien ohjeitten mukaan. Kukin ag.-toimikunta on velvollinen valitsemaan keskuudestaan yhden jäsenen edustajakseen piiritoimikuntaan. Tämä järjestömuoto on näin laajassa piirissä val-

lan välttämätön, mutta toimintavoimien puutteessa se vaan käytännössä ei ole vielä täysin tyydyttävästi toiminut.

Talvella 1914 elpyi toiminta Vaasan itäisen (Jyväskylän) piirin osastoissa jonkunverran. Se saattoi jälleen ajattelemaan piirijärjestön perustamista tähän piiriin. Jyväskylän osaston aloitteesta kutsuttiin piirikokous koolle heinäkuun 4—5 päiviksi Jyväskylään ja pyydettiin myös liittotoimikuntaa sinne lähettämään edustajansa. Liittotoimikunta lähettikin liiton sihteerin kokoukseen. Kokouksessa päätettiin perustaa piirijärjestö ja hyväksyttiin sille liittokokouksen laatimien mallisääntöjen mukaiset säännöt. Piirin rajat määrättiin muuten liittokokouksen päätösten mukaisesti paitsi että Pohjois-Hämeen piiristä ajateltiin piiriin liitettäväksi Korpilahden ja Vilppulan kunnat. Liittotoimikunta päätti tämän rajamuutoksen hyväksyä sillä ehdolla, että Pohjois-Hämeen piiritoimikunta ei vastusta piirinsä alueen pientämistä

Tällä kannalla oli piirittäin järjestäytyminen silloin, kun maailmansota puhkesi. Se lamautti melkoiseksi ajaksi piirijärjestöjenkin toiminnan. Kun sitten syksyllä 1915 liiton toiminta uudelleen laajemmassa mitassa alkoi, kääntyi liittotoimikunta kiertokirjeillä myös kaikkien piiritoimikuntien puoleen, kehoittaen niitä ryhtymään uudelleen toimintaan. Huomioon ottaen sen seikan, että Mikkelin piiriin ei oltu saatu piirijärjestöä syntymään ja että Vaasan läänin pohjoisen piirin ja itäisen (Jyväskylän) piirin piirijärjestöt olivat kokonaan hajonneet, päätti liittotoimikunta ryhtyä erinäisiin toimenpiteisiin piirittäin järjestäytymisen väliaikaisesti uudelleen järjestämiseksi osittain liittokokous päätöksistä poikkeavastikin. Liiton järjestäjän J. Railon ehdotuksesta hyväksyi toimikunta kokouksessaan lokak. 11 p:nä 1915 tätä uudesti järjestämistyötä varten seuraavan ohjelman: 1) Vaasan pohj. vaalipiirin alueella toimivat osastot koetetaan saada liittymään Vaasan sos.-dem. nuorisopiirijärjestöön. Sitä varten lähetetään Vaasan sos.-dem. nuorisopiiritoimikunnalle liittotoimikunnan nimessä „Vapaassa Sanassa“ julaistavaksi ja Vaasan l. pohj. vaalipiirissä toimiville osastoille lähetettäväksi alustus yhdistämisasiasta ja pyydetään mainittua piiritoimikuntaa myös siihen yhtymään sekä sen allekirjoituksellaan varustamaan. Edelleen pyydetään Vaasan sos.-dem. nuorisopiiritoimikuntaa kutsumaan edustajia piirikokoukseen myöskin Vaasan l. pohj. piirin nuoriso-osastoista. Tätä varten lähetetään

liittotoimikunta tarvittavat osotteet. Liiton järjestäjä lähetetään toimikunnan edustajaksi Vaasan sos.-dem. nuorisopiirikokoukseen 31 p:nä lokak. 1915. 2) Vaasan l. it. vaalipiirin alueella toimivien nuorisosastojen yhdistämistä Pohjois-Hämeen sos.-dem. nuorisopiirijärjestykseen pidetään suotavana. Asian järjestämiseksi kysytään Pohjois-Hämeen piiritoimikunnalta, onko se tuumaan suostuvainen. Lähetetään myös nuorisojärjestymisasian harrastajiksi tunnetuille henkilöille Jyväskylään kiertokirjeitä, joissa kysytään luulevatko he, että Jyväskylässä nyt alkaisi nuorisopiiritoimikunta toimia, jos sitä herätettäisiin, ja elleivät tätä katso mahdolliseksi, niin pitävätkö suotavana, että Vaasan l. it. vaalipiirin nuorisosastot liitetään Pohj.-Hämeen sos.-dem. nuorisopiiriin. 3) Kuopion sos.-dem. nuorisopiiritoimikunnalle lähetetään alustus Mikkelin piirin osastojen liittämiseksi Kuopion piiriin ja pyydetään tätä toimikuntaa yhtymään tähän suunnitelmaan sekä allekirjoituksellaan varustettuna toimittamaan tuo alustus julaistuksi „Sanantuojaassa“ ja „Vapaudessa“. Samoin pyydetään heitä lähettämään kutsukirje Mikkelin piirin osastoille, lähettämään edustajansa Kuopion sos.-dem. nuorisopiirijärjestyksen kokoukseen.

Tästä toimintasuunnitelmasta päästiin ensinnä toteuttamaan sitä osaa, joka koski Vaasan piirijärjestöä. Tämän piirin piirikokous pidettiin lokak. 30 p. ja liittotoimikunnan edustajana siinä oli liiton järjestäjä J. Railo. Piirien yhdistämisasiassa tämä piirikokous hyväksyi liittotoimikunnan aloitteen. Käytännöllisessä suhteessa asia järjestettiin siten, että Pohjoisen piirin osastoilta tulevat verot samoin kuin sen piirin osalle tuleva liittoavustuskin käytetään pohjoisessa piirissä valistustyön hyväksi. Sittenkuin Pohjoisen piirin alueelle tulevaisuudessa syntyy piirijärjestö, saa se sille kuuluvat varat Vaasan piiritoimikunnalta siinä tapauksessa, että jotakin säästöä on syntynyt.

Seuraavana järjestyksessä astui esille liittotoimikunnan suunnitelma Mikkelin ja Kuopion piirijärjestöistä. Edellä esitetyn ohjelman mukainen alustus Mikkelin piirin osastojen liittamisesta Kuopion piiriin lähetettiin Mikkelin piirin osastoille lähettämistä varten Kuopion nuorisopiiritoimikunnalle. Syystä kun Kuopion piiritoimikunta ei ollut liittotoimikunnalle ilmoittanut tietoa piirikokouksensa ajasta, oli alustus saapunut Kuopioon niin myöhään, ettei Kuopion piiritoimikunta voinut toimittaa sitä ennen piirikokousta Mikkelin piiriin.

osastojen käsiteltäväksi eikä myöskään kutsua niitä olemaan edustettuna piirikokouksessa. Asian ottivat kuopiolaiset toverit kuitenkin piirikokouksessaan esille ja antoivat sen käsitteystä liittotoimikunnalle seuraavan selonteon:

„Kirjelmässänne mainittu asia otettiin esille piirikokouksessa ja oli kokous sitä mieltä, että Mikkelin piirin ne osastot, jotka maantieteellisesti sopivat piiriimme kuulumaan, liittyisivät piirijärjestöömme täysillä oikeuksilla ja velvollisuuksilla niin kauaksi aikaa, kun Mikkelin piiriin piirijärjestö syntyy; ja että liittotoimikunta koettaisi jakaa loput Mikkelin piirin osastoista toisille piirijärjestöille, joille ne parhaiten soveltuvat. Asiasta keskusteltaessa piirikokouksessa oli yleensä sillä kannalla, ettei piirijärjestömme aluetta olisi niin suureksi laajennettava, että Mikkelin piiri kokonaisuudessaan tulisi hoitoomme, siitä syystä kun oma piiri on tavattoman laaja ja asiain hoito useimmissa piiriimme osastoissa vielä aivan alkuperäisellä kannalla, joten niissä on tavattoman avara työmaa suoritettavanamme, kun vaan varamme ja voimamme siihen riittäisivät. Aikaisemmin jo vuonna 1912, liittotoimikunnan myötävaikutuksella kai, ovat seuraavat Mikkelin piirin alueella toimivat osastot liittyneet piiriimme nim. Karvian, Kerman, Sarvikummun ja Haapalahden osastot ja aikoinaan Palokin osasto. Lehtoniemen osasto, jonka olette merkinneet Mikkelin piiriin, toimii piiriimme alueella. Piirikokouksessamme oli nytkin edustajia Haapalahden ja Lehtoniemen osastoista. Nämä osastot siis haluaisimme ottaa piirijärjestöömme ja näiden lisäksi koettaisimme saada Pieksämäellä osaston virkoamaan toimintaan, joka sitten kanssa voisi kuulua meille.“

„Jos liittotoimikunta suostuu tähän ehdotukseemme otamme tämän asian käytännöllisen puolen järjestääksemme.“

„Mikkelin piirin avustuksesta toivoisimme, että liittotoimikunta jakaisi sen suhteellisesti niiden piirijärjestöjen kesken, kuten osastotkin.“

Liittotoimikunta hyväksyi Kuopiolaisten ehdottaman järjestelyn toistaiseksi.

Vaasan läänin it. (Jyväskylän) piirin piiritoimikunnan kanssa kävi liiton järjestäjä neuvottelemassa marrask. alussa 1915 työn uudelleen käyntiin saattamisesta, mutta melkoisen vähillä tuloksilla.

Kun Mikkelin ja Jyväskylän piirien asiat näin jäivät puolitiehen

järjestämättä, päätti liittotoimikunta talvella 1916 lähettää niihin kumpaankin järjestäjän työskentelemään liiton kustannuksella kuu-kauden ajaksi. Jyväskylän piiriin lähetti liittotoimikunta toveri Otto *Toivosen* ja Mikkelin piiriin Erkki *Härmän*. Viimemainitussa piirissä alkoivatkin piirijärjestön perustamisharrastukset tämän jälkeen elpyä ja kehittyi tämä elpyminen niin nopeasti että jo keväällä 1916 voitiin sanottuun piiriin perustaa oma piirijärjestö. Liittotoimikunnan edustajana oli Railo. Perustettu piirijärjestö on senjälkeen näyt-täytynyt varsin toimintakykyiseksi ja kuuluvat siihen nyt myöskin ne osastot, jotka aikaisemmin kuuluivat Kuopion piiriin.

Jyväskylän piirin alueellakin elpyi osastojen toiminta varsin huomattavasti ja useat uudetkin toveri Toivosen perustamat osastot alkoivat virkeästi toimia. Sikäläinen piiritoimikunta ei kuitenkaan ollenkaan ollut tehtäviensä tasalla, jonkavuoksi piirijärjestötoiminta tässä piirissä yhä edelleen pysyi rappiotilassa. Vasta keväällä 1917 ilmoitti Jyväskylän osasto että vanha piiritoimikunta on jo muodol-lisestikin luovuttanut varansa Jyväskylän osaston valitsemalle väli-aikaiselle piiritoimikunnalle, joka on päättänyt ryhtyä puuhaamaan koolle piirin osastojen edustajakokousta. Liittotoimikunta päätti tälle väliaikaiselle piiritoimikunnalle jonkinlaiseksi avustukseksi työn jär-jestämisessä, toimittaa alustuksen valistustyön järjestämisestä piirissä. Tämän alustuksen valmisti liittotoimikunnan pyynnöstä toveri Toi-vonen ja liittotoimikunta lähetti sen väliaikaiselle piiritoimikunnalle.

Kuopion 1. it. piirin alueelle ei liittokokous päättänyt omaa piiri-järjestöä perustettavaksi. Tämän piirin osastot ovat enimmäkseen olleet mihinkään piirijärjestöön kuulumattomia, osittain taas kuulu-neet Kuopion läänin läntiseen vaalipiiriin. Talvella 1917 pidetylle piirikokoukselleen ehdotti kuitenkin Viipurin sos.-dem. nuorisopiiri-toimikunta, että sanotun piirin alue laajennettaisiin käsittämään myös-kin Kuopion läänin it. piirin alue. Samaan aikaan oli kuitenkin Kuopion it. piirissä toimiva Lonkaan & Kannaksen osasto ilmoit-tanut haluavansa piirijärjestöä kyseessä olevalla alueella ja oli liitto-toimikunta kehoittanut tätä osastoa kääntymään asian johdosta kierto-kiirjeillä piirin toisten osastojen puoleen saadakseen selvää, haluavatko ne piirijärjestön perustamista. Liittotoimikunta ilmoitti tästä myös Viipurin nuorisopiiritoimikunnalle. Viipurin nuorisopiirikokous kui-tenkin päätti, että piirin alue laajennetaan myös Kuopion it. piiriä

käsittäväksi siksi kunnes sinne syntyy oma piirijärjestö. Liittotoimikunnan hyväksyttäväksi tätä päätöstä ei ole lähetetty.

Edellämainitussa Viipurin nuorisopiirin piirikokouksessa oli myöskin esillä kysymys Uudenmaan ja Viipurin piirien rajoista. Liittokokouspäätösten mukaan tulee rajah olla saman, mikä on vaali-piirien raja. Uudenmaan ja Viipurin piirijärjestöjen välillä on kuitenkin aikaisemmin sovittu, että Iitin ja Jaalan kunnat kuuluvat Uudenmaan piiristä Viipurin piiriin. Viipurin piirin sääntöihin on asia merkitty siten, että Kuusankosken osasto Uudenmaan piiristä kuuluu Viipurin piiriin. Syksyllä 1916 pidetty Uudenmaan nuorisopiirikokous kuitenkin halusi palattavaksi takaisin liittokokouksessa määrättyihin rajoihin ja teki tästä esityksen Viipurin nuorisopiirikokoukselle. Tämä sen kuitenkin hylkäsi. Tämän johdosta Uudenmaan nuorisopiiritoimikunta vaati liittotoimikunnan ratkaisua asiasta. Käsiteltyään asiaa kahdessa kokouksessa antoi liittotoimikunta asiasta Uudenmaan piiritoimikunnalle seuraavan lausunnon:

„Kun liittotoimikunta aikoinaan on hyväksynyt Viipurin sos.-dem. nuorisopiirijärjestölle sellaiset liittokokouksen päätöksestä poikkeavat säännöt, joiden mukaan Kuusankosken osasto kuuluu Viipurin piiriin, on se tapahtunut tietäen, että asiasta ovat Viipurin ja Uudenmaan sos.-dem. nuorisopiirijärjestöt molemminpuolisesti sopineet. Tämän molemminpuolisen sopimuksen perusteella on toimikunta katsonut voivansa vahvistaa Viipurin piirille säännöt, joissa piirin alue määrätään liittokokouspäätöksestä poikkeavalla tavalla, pitäen samalla itsestään selvänä asiana, että jos myöhemmin jomankumman piirin taholta esitetään vaatimus, että kyseessä olevien piirien rajat on palautettava liittokokouksen päätöksen mukaiselle kannalle, siihen on molempien piirien taholta ehdottomasti suostuttava. Kun nyt Uudenmaan piirijärjestö piirikokouksessaan on päättänyt vaatia palattavaksi liittokokouksen päätöksen mukaiselle kannalle, katsoo liittotoimikunta että Viipurin piirijärjestön piirikokouksen päätös olla tätä vaatimusta hyväksymättä, on liittokokouksen päätösten kanssa ristiriidassa ja sellaisena velvoittavaa voimaa vailla. Tähän perustuen katsoo liittotoimikunta nyt Uudenmaan ja Viipurin piirien välillä olevan voimassa liittokokouksessa määrätyn rajan, jolloin myös Kuusankosken osasto kuuluu Uudenmaan piirijärjestöön.“

Tämän lausunnon antoi liittotoimikunta Uudenmaan nuorisopiiritoimikunnan tiedoksi.

Hämeen eteläinen piirijärjestö on toiminut sodan aikana tavatoman vaikeissa oloissa. Jäsenten vähenemisen ja muitten syitten tähden piiritoimikunnan toiminta kesällä ja syksyllä 1916 näytti kokonaan nukahtaneen. Tämän johdosta Forssan, Minkiön ja Torron osastojen yhteinen keskustoimikunta marrask. 12 p:nä 1916 pitämässään kokouksessa keskusteli nuorisopiiritoiminnan elvyttämisestä Hämeen etel. piirissä. Kun piiritoiminnan lamaantumiseen oli kaksi syytä: 1:si se, että silloinen piiritoimikunta ei enää ollut täysilukui-nen (siinä oli kai vain 2 jäsentä) ja 2:ksi, että mikäli nuorisopiiritoimikunnan sihteeri on ilmoittanut, piirikokousta ei voitu pitää, niin päätti toimikunta pyytää liittotoimikunnan lausuntoa siitä ehdotuksesta, joka toimikunnassa tehtiin, että Forssan osasto kutsuisi koolle kaikkien Hämeen etel. piirin nuoriso-osastojen yhteisen neuvottelukokouksen Forssaan mahdollisimman pian, jossa kokouksessa suunniteltaisiin toimenpiteitä piiritoimikunnan elvyttämiseksi. Toinen ehdotus, mikä toimikunnan kokouksessa tehtiin, oli, että kutsuttaisiin vain Länsi-Hämeen osastojen neuvottelukokous koolle ja Itä-Hämeen puolen osastot saisivat tehdä samalla tavalla. Tarkotus kummassakin tapauksessa oli että kokoukset pidettäisiin ilman suurempaa melua; kirjeellisesti kutsumalla osastojen edustajat koolle.

Toimikunnan puolesta pyydettiin näistä ehdotuksista liittotoimikunnan lausuntoa mahdollisimman pian. Näistä ehdotuksista oli kirjotettu myös piiritoimikunnan sihteerille Hämeenlinnaan ja ilmoitettu hänelle, että on asiasta pyydetty liittotoimikunnan lausuntoa.

Liittotoimikunta puolestaan asettui sille kannalle, että toiminta kyseessä olevassa piirissä olisi saatava uudelleen järjestetyksi ja hyväksyi yllämainitussa kokouksessa esitetyt toimenpiteet. Asia kehittyi sitten sellaiseksi, että tässä piirissä pidettiin piirikokous Forssassa, järjestettiin piiritoiminta siinä uudelleen ja muutettiin piiritoimikunta Forssaan. Tammikuulla 1917 kävi liittotoimikunnan puolesta liiton järjestäjä Railo Forssassa ottamassa osaa sinne muutetun piiritoimikunnan kokoukseen, jossa järjestettiin piirin valistustyön harjoittaminen ja talvikisojen valmistukset. Matkalta saamana käsitksenä ilmoitti järjestäjä liittotoimikunnalle, että piirin sisäisten asiain

alkujärjestys on saatu järjestetyksi ja että on melkoisia toiveita olemassa piirin toiminnan vaurastumisesta.

Eri piirijärjestöjen alueella ovat liittotoimikunnan lähettäminä tehneet toimintakautena järjestämistyötä toverit O. Toivonen, E. Härmä, E. J. Härmäläinen, K. Rovio ja J. Railo.

Piirittäin järjestäytymistä on liittotoimikunta taloudellisesti tukenut pääasiassa viimeisen liittokokouksen laatimien suunnitelmien mukaisesti.

Vuonna 1913 annettiin piiritoimikunnille liittotoimikunnalta avustusta 75 mk. rahassa à 50 mk. arvosta liittotoimikunnan kustantamaa kirjallisuutta. Samoin v. 1914. Vuonna 1915 annettiin rahassa avustusta sama määrä kuin aikaisemminkin, mutta kirjoissa annettavan avustuksen määrä kohotettiin 75 markkaan.

Liittotoimikunta päätti vuodeksi 1916 tykkänään lopettaa kirjallisuusavustuksen ja korottaa raha-avustuksen 100 markaksi piiriä kohti.

Vuodeksi 1917 päätti liittotoimikunta korottaa piirien avustuksen 150 markkaan, joka jaetaan kokonaan rahassa. Lisäksi päätti liittotoimikunta, että ylimääräinen avustus valistus- ja järjestämistyötä varten annetaan Oulun, Turun, Vaasan ja Viipurin piireille, joissa kaikissa oli erinäisiä valistustyön harjottamista vaikeuttavia seikkoja olemassa silloin kun liittotoimikunta päätöksensä teki. Täten tulivat piiriavustukset vuodeksi 1917 seuraaviksi: Uudenmaan, Porin, Kuopion, Savonlinnan, Etelä-Hämeen, Pohjois-Hämeen ja Jyväskylän piirit saavat kukin Smk. 150: —, Turun piiri Smk. 300: —, Vaasan piiri Smk. 375: —, Oulun piiri Smk. 300: — ja Viipurin piiri Smk. 550: —, yhteensä Smk. 2,575: —. Kokonaisuudessaan tulee piiriavustuksiin vuosina 1913–1917 käytetyksi varoja Smk. 9,911: 50. Ruotsalaiselle keskuskomitealle on toimikautena annettu avustusta rahassa 2,600 mk. ja ilmaseksi agitatsioonikirjasta „Tillhör du oss“ 4,000 kpl. Kaiken kaikkiaan on suomen- ja ruotsinkieliseen valistustyöhön käytetty toimikautena varoja Smk. 13,650: 65.

Avustukseksi on tavallaan laskettava myös ne palkintosummat, jotka piirijärjestöt saivat kesätoimintakilpailuista v. 1916 liittotoimikunnalta ja Työläisnuorison sanomalehtiosakeyhtiön johtokunnalta yhteisesti. Summa oli 640 mk. ja saivat siitä eri piirit kesätoimintansa tulosten perusteella seuraavat erät: Uudenmaan piiri 150 mk.,

Turun piiri 50 mk., Porin piiri 20 mk., Vaasan piiri 30 mk., Oulun piiri 100 mk., Kuopion piiri 20 mk., Savonlinnan piiri 60 mk., Etelä-Hämeen piiri 80 mk., Pohjois-Hämeen piiri 70 mk., Jyväskylän piiri 40 mk. ja Viipurin piiri 20 mk.

Numeroilla esitettyä kokonaiskuvaa liiton toiminnan järjestökehityksestä koko toimintakaudelta emme ole tilaisuudessa esittämään. Sen sijaan vuodelta 1916, jolloin toiminta todennäköisesti oli järjestelmällisintä tällä toimintakaudella, esitetään alempana numeroja ja niihin perustuva katsaus Suomen työläisnuorison järjestäytymisliikkeeseen vuonna 1916.

Taulukko I.

Jäsenhankintatyö nuorisopiirijärjestöissä v. 1916.

Tämä taulukko antaa tiedot siitä, paljoko eri nuorisopiirijärjestöjen alueella toimiviin osastoihin liittyi uusia jäseniä vuoden 1916 eri vuosineljänneksillä.

Piirin nimi	Piirien osastoihin liittyi uusia jäseniä				
	I nelj.	II nelj.	III nelj.	IV nelj.	Yhteensä
Uudenmaan piiri . . .	660	768	986	931	3,345
Viipurin piiri . . .	394	277	324	541	1,536
Turun piiri	410	272	235	290	1,207
Porin piiri	449	260	149	182	1,040
Oulun piiri	355	236	363	213	1,167
Jyväskylän piiri . .	186	202	151	88	627
Kuopion piiri . . .	308	194	91	500	1,093
Etelä-Hämeen piiri .	366	167	256	240	1,029
Pohj.-Hämeen piiri	150	114	333	344	941
Savonlinnan piiri . .	158	21	324	159	662
Vaasan piiri	115	7	35	132	289
Koko liitossa	3,551	2,518	3,247	3,620	12,936

Taulukko II.

Osastojen jäsenhankintatyön tasaisuus.

Tämä taulukko antaa tiedot siitä, paljonko itsekussakin nuorisopiirijärjestössä liittyi uusia jäseniä osastoihin keskimäärin osastoa kohti laskettuna eri neljänneksinä.

$$\text{Laskukaava: } \frac{a + b + c + d + e + f \dots}{k} = r.,$$

jossa a, b, c, d, e, f . . . merkitsevät yksityisiin osastoihin liittyneiden uusien jäsenten määrää, k piirin osastojen lukumäärää ja r osastokohtaista uusien jäsenten keskimäärää.

Piirin nimi	Uusien jäsenten keskimäärät			
	I nelj.	II nelj.	III nelj.	IV nelj.
Uudenmaan piiri	25.09	40.04	32.86	30.03
Viipurin piiri	9.16	8.65	8.10	13.11
Turun piiri	45.55	24.72	18.07	22.30
Porin piiri	11.23	14.44	5.51	6.27
Oulun piiri	50.51	39.33	36.30	21.3
Jyväskylän piiri	18.86	38.85	15.10	8.8
Kuopion piiri	15.58	14.44	2.04	25.0
Etelä-Hämeen piiri	15.58	9.28	9.65	9.23
Pohj.-Hämeen piiri	12.05	16.28	20.53	19.11
Savonlinnan piiri	13.11	2.62	10.38	9.35
Vaasan piiri	14.37	3.05	7.0	22.0
Koko liitossa	18.06	12.16	14.15	16.83

Taulukko III.

Aluelajennukset eri piireissä.

Piirin nimi	Toimivia osastoja piireissä			
	I nelj.	II nelj.	III nelj.	IV nelj.
Uudenmaan piiri	25	28	30	33
Viipurin piiri	43	39	44	43
Turun piiri	9	11	13	13
Porin piiri	24	26	27	30
Oulun piiri	7	10	10	10
Jyväskylän piiri	8	9	10	10
Kuopion piiri	20	22	24	20
Etelä-Hämeen piiri	23	22	24	26
Pohj.-Hämeen piiri	12	11	16	18
Savonlinnan piiri	10	9	13	19
Vaasan piiri	8	7	5	6
Koko liitossa	189	194	216	228

Taulukko IV.

Osastosuoritusten täsmällisyys eri piireissä.

Tämä taulukko antaa tiedot siitä, montako prosenttia kunkin piirin osastoissa on sääntömääräisesti suorittanut liittoveronsa allamainittuina neljänneksinä.

Piirin nimi	Osastosuoritusten täsmällisyys %		
	II nelj.	III nelj.	IV nelj.
Uudenmaan piiri	67.85	86.66	93.54
Viipurin piiri	82.05	70.00	95.12
Turun piiri	100.00	92.30	84.61
Porin piiri	69.23	92.51	79.31
Oulun piiri	60.00	70.00	80.00
Jyväskylän piiri	77.77	80.00	90.00
Kuopion piiri	68.18	72.72	100.00
Etelä-Hämeen piiri	81.36	95.61	88.45
Pohj.-Hämeen piiri	63.63	73.33	88.88
Savonlinnan piiri	88.88	61.53	88.88
Vaasan piiri	38.75	80.00	83.13

Taulukko V.

Liiton jäsenmäärä piirittäin allamainittuina aikoina.

Piirin nimi	Osastojen jäsenmäärät piireissä		
	III nelj. 1915	III nelj. 1916	IV nelj. 1916
Uudenmaan piiri	833	2,578	2,971
Viipurin piiri	926	1,428	1,886
Turun piiri	167	747	868
Porin piiri	429	1,056	1,164
Oulun piiri	186	852	994
Jyväskylän piiri	—	382	431
Kuopion piiri	366	797	1,140
Etelä-Hämeen piiri	492	1,148	1,395
Pohj.-Hämeen piiri	214	741	901
Savonlinnan piiri	143	393	625
Vaasan piiri	281	208	308
Koko liitossa	4,037	10,330	12,683

Taulukko VI.

Liiton jäsenmäärän vaihtelevaisuus vuoden 1916 aikana.

Käytetyt laskukaavat:

$$\begin{aligned} 1) \text{ Jäsenhukka: } & A + U = Lm \quad (1) \\ & Lm - Tl = M \quad (2) \\ & A + U - Tl = M \quad (3) \end{aligned}$$

jossa A on neljänneksen alkujäsenmäärä,

" U =	"	ajalla liittyneiden uusien jäsenten määrä,
" Lm =	"	laskettu mahdollinen loppujäsenmäärä,
" Tl =	"	todellinen loppujäsenmäärä,
" M =	"	menetettyjen jäsenten määrä.

$$\begin{aligned} 2) \text{ Prosentinlaskukaava: } & \frac{U \cdot X}{100} = M \quad (1) \\ & X \cdot U = 100 \cdot M \quad (2) \\ & X = \frac{100 \cdot M}{U} \quad (3) \end{aligned}$$

jossa X = etsittävä menetettyjen jäsenten prosentti neljänneksen ajalla liittyneiden uusien jäsenten määrästä ja muilla kirjaimilla merkitään kaavassa 1 esitettyjä suureita.

$$3) \text{ Todellinen jäsenmäärän lisäys: } Tl - A = Tls,$$

jossa Tls = neljänneksen ajalla tapahtunut todellinen jäsenmäärän lisäys ja muilla kirjaimilla merkitään kaavassa 1 mainittuja suureita.

Näillä laskukaavoilla laskettu taulukko antaa tiedot siitä, miten suureksi liittomme jäsenmäärä olisi voinut kasvaa, jos olisimme onnistuneet pysyttämään kaikki ne jäsenet järjestössämme pysyvästi, jotka siihen hetkellisesti ovat liittyneet. Saamme taulukosta myös tietää, suuriko prosenttimäärä liittyneiden uusien luvusta laskettuna on ollut vain kauttakulkuväkeä, joka ei ole järjestömme vakinaiseksi jäsenjoukoksi edes vuoden ajaksikaan pysähtynyt.

Jäsenvaihtelu v. 1916.

	I nelj.	II nelj.	III nelj.	IV nelj.
A) Jäseniä neljänneksen alussa . . .	5,565	6,987	8,132	10,330
U) Uusia jäseniä liittyi	3,451	2,518	3,058	3,620
Lm) Jäsenmäärän olisi neljänneksen lopussa pitänyt olla	9,016	9,505	11,196	13,950
Tl) Todellinen jäsenmäärä neljännek- sen lopussa oli	6,987	8,138	10,330	12,683
M) Osastot siis menettivät jäseniä . .	2,029	1,367	866	1,267
Menetettyjen jäsenten prosenttiluku uusien liittyneiden määrästä . . .	58.79	54.28	28.31	35.00
Tls) Todellinen jäsenmäärän lisäys . .	1,422	1,151	2,192	2,353

Vuositulokset 1916:

Jäsenmäärä 1/1 oli	5,565	Jäsenmäärä 31/12 oli	12,683
Lisäys vuoden ajalla	7,118		
<u>Summa</u>	<u>12,683</u>	<u>Summa</u>	<u>12,683</u>

Katsaus Suomen työläisnuorison järjestäymis- liikkeeseen v. 1916.

(Liittyy edelläoleviin taulukkoihin.)

Suomen työläisnuorison järjestäymispyrkimysten vilkkaus ja vauhdikkuus ovat sikäli kuin nuo seikat ovat arvosteltavissa niiden numerojen perusteella, jotka osoittavat työläisnuorten liittymistä Suomen Sosialidemokratiseen Nuorisoliittoon, olleet melkoisessa määrässä erilaisia vuoden 1916 aikana. Katsaus siihen numerosarjaan, joka taulukossa N:o 1 osoittaa, paljoko eri nuorisopiirijärjestöjen alueilla toimiviin osastoihin liittyi uusia jäseniä yhteensä vuoden eri neljänneksinä 1916, osoittaa tuon erilaisuuden selvästi. Pienin uusien jäsenten tuloa osoittava luku on 289 ja suurin 3345. Ero on siis melkoinen ja noiden minimi- ja maksimilukujen välillä olevat luvut

ovat myös toisiinsa nähden verrattain sekavissa suhteissa. Voitanee tämän perusteella todeta, että työläisnuorison järjestymispyrkimykset kyseessä olevana vuotena ovat esiintyneet epätasaisina eri seuduissa maattamme.

Yksityiskohtainen syventyminen tuohon samaan numerosarjaan luo etemme kuitenkin määrätynlaisia ryhmiä, joissa työläisnuorten järjestäytymisen vauhti esiintyy samanlaisena. Jos samalla kun tarkastamme mainittuja nuorisoryhmiä, ajattelemme niiden piirien maantieteellistä asemaa, joita numeroryhmät koskevat, niin voimme tehdä noista yhdistetyistä havainnoistamme alempana esitettyjä johtopäätöksiä. Selvästi toisistaan eroavia järjestymisvyöhykkeitä muodostuu 4, nimittäin: 1) Etelä-itävyöhyke, 2) Pohjoisvyöhyke, 3) Keskivyöhyke ja 4) Lounais-länsivyöhyke. Ensimmäiseen vyöhykkeeseen joutuvat silloin Uudenmaan ja Viipurin piirit, eli toisin määriteltynä Uusimaa ja Karjala. Täällä järjestymisvauhdin maksimi- ja minimiluvut ovat, kuten taulukosta näkyy, tasalukujen 1,500—3,400 välillä. Toiseen vyöhykkeeseen joutuvat Oulun ja Kuopion piirit, siis Pohjois-Pohjanmaa ja Pohjois-Savo, joissa järjestymisvauhdin minimi- ja maksimiluvut liikkuvat tasalukujen 1,000—1,100 välillä. Kolmanteen edellämainituista vyöhykkeistä joutuvat Vaasan, Jyväskylän, Savonlinnan ja Pohjois-Hämeen piirit. Tähän vyöhykkeeseen kuuluu siis koko Etelä-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Suur-Savo (Mikkelin lääni) ja Pohjois-Häme (Hämeen l. pohjoinen vaalipiiri). Järjestymisvauhdin minimi- ja maksimiluvut liikkuvat tässä vyöhykkeessä tasalukujen 250—950 välillä, siis toisiin vyöhykkeisiin nähden melkoisesti alempana ja epätasaisina. Neljänteen vyöhykkeeseen joutuvat vihdoin Turun, Porin ja Etelä-Hämeen piiri, joista kaksi ensimmäintä käsittävät Turun ja Porin läänin sekä viimeainittu Hämeen l. eteläisen vaalipiirin. Tähän vyöhykkeeseen siis kuuluu Lounais-Suomi osa Satakuntaa ja Etelä-Häme. Järjestymisvauhdin maksimi- ja minimiluvut täällä liikkuvat 1,000—1,300 välillä.

Edellä esitetystä tulemme johtopäätelmään, että siinä vyöhykkeessä, joka alkaa etelä-Pohjanmaan ja pohjois-Satakunnan rajoilta ja jatkuu rannikkoaluetta Turun ja Porin lääniin, siis Lounais- ja osaksi Länsi-Suomen kautta etelään ja etelässä kääntyy rannikkoaluetta myöten itään, johtuen siten käsittämään Uudenmaan ja Karjalan, sekä laajenee sisämaahan päin yli eteläisen Hämeen, kääntyen lopuksi

idän kulmalla pohjoista kohti, kulkien kautta pohjoisen Savon ja päätyen käsittämään laajan pohjois-Pohjanmaan aina Lappiin asti, että tässä kaaren tapaan kulkevassa vyöhykkeessä työläisnuorison järjestymisvauhti on ollut verrattain hyvä. Sensijaan keskivyo-
hykkeessä, joka, käsittäen laajan Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Mikkelin läänin, kiilan tavoin jää ylläkuvatun kaaren puristukseen, ei työläisnuorison järjestymisvauhti ole jaksanut kohota korkealle.

Siirtyessämme tarkastelemaan taulukon 1 niitä numerosarjoja, jotka yksityiskohtaisesti osoittavat uusien jäsenten tulomääriä vuoden kunakin eri neljänneksenä eri piireissä, saamme kuvan järjestäytymisvauhdin korkeudesta eri vuoden aikoina. Näemme että vuoden toisella neljänneksellä järjestäytymisvauhdin laskeminen ensi neljänneksen verrattuna oli aivan yleinen ilmiö. Ainoastaan Uudellamaalla ja Keski-Suomessa jatkui järjestäytymisvauhdin noususuunta. Muualla vallitsi toisella neljänneksellä laskusuunta, toisissa hyvinkin huomattava, jopa Etelä-Pohjanmaalla ja Mikkelin läänissä vauhti laski aivan lähelle nollaa, kuten taulukosta näkyy.

Kolmannella neljänneksellä noususuunta saa suuremman vallan järjestäytymisvauhdissa, joskin 4 piirin alueella (Pohjois-Savossa, Turun ja Porin läänissä ja Keski-Suomessa) yhä oli laskusuunta vallalla. Noususuunta esiintyy kolmannella neljänneksellä voimakkaammin Mikkelin läänissä, Pohjois-Hämeen ja Uudenmaan piireissä sekä senjälkeen Oulun ja Etelä-Hämeen piireissä. Noususuunnan voitosta johtuu, että järjestymisvauhti koko liittoon nähden kokosi kolmannella neljänneksellä toiseen verrattuna, mutta ei kuitenkaan saavuttanut samaa korkeutta kuin sillä oli vuoden ensi neljänneksen ajalla.

Neljännellä neljänneksellä, siis vuoden lopulla, näkyy järjestymisvauhti saaneen melkoisesti uusia suuntia. Laskusuunta oli vallalla 5 piirissä, siis enemmän kuin edellisellä neljänneksellä, nim. Jyväskylän piirissä, jossa laskusuunta osoitti suoraviivaista järjestymisvauhdin alenemisjatkoa edellisen neljänneksen suuntaan, Savonlinnan piirissä, jossa laskusuunta oli huolettavan huomattava samoin kuin Oulun piirissäkin, Etelä-Hämeessä ja vihdoin, omituista kyllä Uudellamaalla. Kun kuitenkin varsin huomattava noususuunta vuoden lopulla alkoi esiintyä Pohjois-Savossa ja Karjalassa ja samoin noususuunta, joskin vähemmän huomattava, vallitsi Etelä-Pohjan-

maalla, Turun ja Porin läänissä ja edelleen Pohjois-Hämeessä, niin pysyi järjestymisvauhti koko liitossa korkeampana kuin edellisen neljänneksen ajalla, kohosipa korkeammaksikin kuin vuoden muina neljänneksinä.

Silmäillessämme järjestymisvauhdin kehitystä neljännes neljännekseltä itsekussakin piirissä osoittavia numerosarjoja, huomaamme ettei järjestymisvauhti ole ainoassakaan piirissä jaksanut kautta koko vuoden kohota. Uudellamaallakin, jossa kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana työläisnuorison järjestymisvauhti muihin piireihin verrattuna oli tavattoman korkealla, ilmenee laskusuunta, joskin pienessä määrässä, vuoden lopulla. Epätasaisinta on järjestymisvauhdin kehitys ollut Mikkelin läänissä ja Etelä-Pohjanmaalla sekä Keski-Suomessa, viimeksi mainitussa lisäksi, kuten taulukosta näkyy, koko loppuvuoden ajan laskusuuntaan kulkevaa. Loppusuunnaltaan huonointa on järjestymisvauhdin kehitys ollut Turun ja Porin läänissä, Pohjois-Pohjanmaalla ja Etelä-Hämeessä, joissa vuoden viimeisen neljänneksen ajalla oli järjestymisvauhti heikonpaa kuin vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Loppusuunnaltaan hyvä oli järjestymisvauhti Pohjois-Hämeessä ja Etelä-Pohjanmaalla, joissa järjestymisvauhti oli loppuneljänneksellä korkeammalla kuin alkuneljänneksellä.

Keskimääräinen järjestymisvauhti eri piirien yksityisten osastojen toimintaseudulla, josta taulukon II numerosarjat antavat kuvan, ei ole ollut varsin korkea missään piirissä. Parhaana saavutuksena näyttää olevan pidettävä Uudenmaan osastojen saavutusta, joka osoittaa että sanotun piirin osastoissa uusien jäsenten keskimääräistä osastokohtaista tuloa osoittava luku vuoden ajalla liikkui tasalukujen 21—31 välillä. Huomataan kyllä, että ensimmäisen neljänneksen lukuja osoittavassa sarjassa monen piirin keskimääräisluku on edellämainittua uusmaalaista keskimäärää korkeampi, mutta vuoden viimeisellä neljänneksellä ei missään muussa piirissä enää kyseessä oleva luku kohoa 30 asti, eikä edes yli 25, vaikka Kuopion piirissä siihen asti.

Taulukon II perusteella tulemme edelleen siihen johtopäätöseen, että sos.-dem nuoriso-osastojen työ jäsenhankintatyössä ei v. 1916 ajalla osoittanut tasaista ja vakavaa kehitystä, vaan epätasaista liikehtimistä, jossa nähtävästi paljon on tilapäisluonnetta.

Uutta aluetta työläisnuorison järjestymisliike v. 1916 ajalla on vallannut eri lailla eri seuduilla, kuten näkyy taulukosta III. Pysyväiseksi jäi vuoden ajalla vallattu aluelaajennus 9 piirissä. Ne näkyvät taulukosta III. Jatkuvaa aluelaajennusta tapahtui 4 piirissä, jotka näkyvät taulukosta III. Koko liitossa aluelaajennus oli melkoisen huomattava.

Toiminnan täsmällisyys, jota on koetettu saada kuvatuksi taulukossa IV esitellyillä osastosuoritusten täsmällisyyttä osoittavilla prosenttiluvuilla on ollut melkoisen horjuvaa ja epävakasta. Parantumista siinä sentään taulukon IV numerot osoittavat vuoden ajalla tapahtuneen. Jos katsomme kehnoksi täsmällisyyden, joka jää piirissä alle 50 %, välttäväksi sen, kun se ei kohoa yli 75 % ja tyydyttäväksi silloin, kun se piirissä ylittää 75 % sekä hyväksi silloin kun se nousee 100 %, niin huomaamme taulukon IV numerosarjoja tarkastaessamme, että täsmällisyys oli tyydyttävä II neljänneksellä neljässä piirissä ja hyvä yhdessä piirissä, III neljänneksellä tyydyttävä 6 piirissä, hyvää ei ainoassakaan ja IV neljänneksellä tyydyttävä 10 piirissä ja hyvä yhdessä. Kehitys täsmällisyyttä kohti on siis verosuurituksissa kehittynyt hyvään suuntaan.

Järjestyneen nuorison ehdottomia määriä eri seuduilla maattamme esittävät taulukossa V esitetyt numerosarjat. Ne osoittavat, että järjestyneen nuorison rivit 1915 vuoden syksystä alkaen kautta vuoden 1916 jatkuvasti kasvoivat, jopa meikäläisiin oloihin nähden varsin huomattavasti. Eri piirien numerosarjoja toisiinsa verrattaessa huomataan, että se sama vyöhykejako, mikä ilmeni tarkastaessamme järjestymisvauhtia, ilmenee myöskin järjestyneen työläisnuorison ehdotonta kokonaislukumäärää eri osissa maattamme tarkastettaessa. Vahvemman järjestymisen puristava kaarivyöhyke kulkee lännestä etelän kautta pohjoiseen ja heikomman järjestymisen kiilavyöhyke jää tuon kaaren puristukseen. Koko liittoon nähden on jäsenmäärälisäys sitten vuoden 1915 syksyn vuoden 1916 loppuun ollut varsin valtava, koska jäsenmäärä tuona aikana on paisunut noin kolminkertaiseksi.

Siinä kokonaisuuksuvassa, mikä syntyy noita edelläesitettyjä johtopäätöksiä yhdisteltäessä ja jota taulukon VI numerosarjat esittävät eivät yksinomaan valoisat värit vallitse. Jo yksityiskohtaisen tarkastuksen yhteydessä on meidän tullut vikoja ja heikkouksia panna

merkille ja yleiskuvassakin virheet ja heikkoudet huomattavasti esiintyvät.

Heikkous ilmiö, jopa huomattavakin on se, että järjestymisvauhti keväällä ja alkukesällä noin huomattavasti laskee kuin olemme huomanneet tapahtuvan.

Heikkous ilmiö on sekin, että järjestymisvauhdissa laskusuunta vuoden lopulla valtasi uutta aluetta päästen valtaan 5 piirissä.

Heikkousilmiö, edellisen sukulaisilmiö, on edelleen että järjestymisvauhdin korkeus 4 piirissä vuoden loppuneljänneksellä oli alempana kuin vuoden alkuneljänneksellä.

Virheenä toiminnassa on pidettävä sitä, että osastot työskentelevät niin epätasaisesti, että keskimääräisluvut laskevat niin alhaiseksi ja esiintyvät niin vaihtelevina kuin olemme nähneet.

Heikkoa toiminnan järjestystä sekin todistaa, että osastoista poistuu niin suuret prosenttimäärät vastaavista liittymisluvuista kuin taulukko VI osoittaa,

Nuo kaikki ovat tummia värejä kokonaiskuvassamme, jonka saamme maamme työläisnuorison ulkopuolisesta järjestymisestä v. 1916, mutta valokohtana ilmenee kuitenkin huomioita, jotka jättävät synkät värit varjoon.

Vuoden kuluessa saavutettu jäsenmäärän lisäystä osoittava tulos on voimakas todistus järjestymisen noususta.

Todellinen jäsenmäärän lisäys, joka näkyy taulukosta VI ja joka vuoden alkupuoliskon pysyi menetettyjen jäsenten kokonaislukua pienempänä, kohosi vuosijälkipuoliskolla menetettyjen jäsenten luvun yläpuolelle ja osoitti noususuuntaa molempien loppuvuosipuoliskon neljännesten ajalla. Tämä osoittaa tervettä kehityssuuntaa ja vakaantumista.

Uusien jäsenten tulo, siis järjestymisvauhti, jossa yksityiskohtaisessa tarkastuksessa panimme merkille heikkouksiakin, on kuitenkin koko liittoon nähden osoittanut noususuuntaa vuoden loppupuoliskon molempina neljänneksinä.

Näyttää siis oikeutetulta sen perusteella mitä edellä on esitetty tehdä loppupäätös, että Suomen työläisnuorison järjestymisliikkeessä vuoden 1916 aikana on vallinnut voimakas noususuunta ja että järjestymistoiminta vuoden ajalla on myös täsmällistynyt ja vakaantu-

nut ja että liike näinollen vuodelle 1917 on lähtenyt hyvillä enteillä ja suurilla edellytyksillä edelleenkin laajentua alueellisesti ja jäsenmäärälleen sekä myös edellytyksillä kehittyä yhäti toiminnassaan täsmällisemmäksi ja vakiintuneemmaksi.

Alue- ja paikalliskeskusjärjestömuoto.

Paitsi piirittäin järjestäytymistä, jota edellä on kuvattu, on liiton järjestöjen keskuudessa kokeiltu myöskin eräillä uusilla järjestömuodoilla. Syksyllä 1913 alettiin Helsingissä puuhata Helsingin osastojen yhteistä keskustoimikuntaa. Puuhasta tuli myöskin tosi, keskustoimikunta muodostettiin ja liittotoimikunta hyväksyi sille huhtik. 16 p:nä 1914 pitämässään kokouksessa seuraavat säännöt:

1 §. Toimikunnan tarkoitus on edistää paikkakunnan sos.-dem. nuoriso-osastojen järjestö- ja valistustoimintaa: 1) toimimalla yhteisiä nuorison agitatiooni ja valistuskokouksia, kansanjuhtia ja huvimatkoja sekä järjestämällä kilpailuja leikeissä ja urheiluiissa osastojen välillä; 2) järjestämällä teattereissa nuorisonäytäntöjä, käyn-tejä museoihin ja taidekokoelmiin; 3) ohjaamalla ja auttamalla osastoja kirjallisuuden levittämisessä ja muissa tehtävissä.

2 §. Toimikuntaan valitsee kunkin paikkakunnalla toimiva nuoriso-osasto kaksi jäsentä. Sos.-dem. Nuorisoliiton liittotoimikunnalla Uudenmaan nuorisopiiritoimikunnalla ja ruotsalaisten sos.-dem. nuoriso-osastojen keskuskomitealle on oikeus edustajansa kautta seurata toimikunnan toimintaa. Kuitenkaan ei näillä edustajilla ole äänestysoikeutta toimikunnan kokouksissa, joskin puheoikeus on.

3 §. Varoja toimikunnan tarpeisiin hankitaan toimeenpanemalla juhla- y. m. tilaisuuksia niillä puisto- ja huonevuoroilla, joita osastot ovat toimikunnalle luovuttaneet. Sen lisäksi voi toimikunta erityisen tarpeen vaatiessa pyytää osastolta vapaaehtoista avustusta. Keräystä toimeenpantaessa on varottava, ettei se satu liitto- ja piiri-toimikunnan keräyksen kanssa yhtä aikaa.

4 §. Huveista kertyneistä voitoista jää toimikunnan tarpeisiin 50 pros, jällelle jäänyt 50 pros., jaetaan osastojen kesken tasan. Varojen jako tapahtuu kahdesti vuodessa, nim. touko- ja syyskuussa.

5 §. Toimikunta on toiminnastaan ja rahavaroistaan tilivelvollinen vuosikokoukselle.

6 §. Toimikunnan vuosikokous, jonka osastot yhteisesti koontumalla muodostavat, pidetään tammikuulla. Siinä käsitellään: 1) toimikunnan toiminta- ja tilikertomus, tilintarkastajain lausunnon seuraamana; 2) päätetään toimikunnan ja rahastonhoitajan tilivapaudesta; 3) toimitetaan kahden tilintarkastajan ja varatilintarkastajan vaali; 4) käsitellään muita toimikunnan tai osastojen esittämiä asioita.

7 §. Osastojen yhteisiä kokouksia voidaan toimikunnan aloitteesta kutsua tarpeen vaatiessa tai kahden osaston sitä esittäessä. Näissä kokouksissa käsitellään ja päätetään toimikunnan tai osastojen esittämistä asioista.

8 §. Keskustoimikunnan toiminta jatkuu jos puolet paikkakunnan osastoista siihen vielä kuuluu. Jos toiminta päätetään lopettaa, niin luovutetaan järeillä oleva omaisuus silloin keskustoimikuntaan kuuluville osastoille.

9 §. Muutokset ja lisäykset näihin sääntöihin hyväksytään noudatettaviksi, kun vuosikokous ja liittotoimikunta on siitä päättänyt. Muutosehdotukset ovat esitettävät vähintään kuukautta ennen vuosikokousta.

Näin perustettu keskustoimikunta osottautui tarpeelliseksi ja toimintakykyiseksi osastotoiminnan keskittäjäksi. Sen vuoksi Helsingin osastot ovatkin edelleen kehittäneet tätä järjestömuotoa. Syksyllä 1916 herätettiin kysymys tämän irrallisen keskustoimikunnan muodostamisesta varsinaiseksi keskusjärjestöksi ja vuosien 1916—17 vaihteessa toteutettiin tämä tuuma. Järjestön nimeksi merkittiin: „Suomen sos.-dem. Nuorisoliiton Helsingin osastojen keskusjärjestö“. Järjestön säännöt on kokonaan uudelleen muovattu ja päätetty lähettää liittotoimikunnan vahvistettavaksi. Sääntöjä ei kuitenkaan ole vielä saatettu lopulliseen sanamuotoon, joten niitä ei voida tähän liittää. Entisen keskustoimikunnan toiminnasta merkittäköön tähän seuraavaa:

Toimikunnan toiminnassa menivät ensimmäiset kuukaudet ennen maailmansodan alkamista järjestelytehtävissä ja rahojen hankinnassa huvien avulla. Hiukan ennen sotaa ehti toimikunta järjessä agitationikokouksen, joka melkein epäonnistui. Samoin uintikilpailut

pojille ja tytöille. Työväen Sanomalehti-O. Y:n johtokunta lahjoitti nuorisotyön hyväksi Helsingissä Smk. 300: —, josta toimikunnan osalle tuli 123 Smk. Samasta lahjotuksesta sai Helsingin sos.-dem. Nuorisoseura Smk 177: —, jonka johdosta syntyi osastojen yhteisessä (keskustoimikunnan vuosikokouksessa) kokouksessa riita Nuorisoseuran ja muiden osastojen kesken ja josta johtui, että Nuorisoseura vähäksi aikaa erosi keskustoimikunnasta.

Sodan alettua herpaantui kaikki kaupungin osastot toimitteiksi. Samoin niiden keskustoimikuntakin. Mutta 1915 tammik. herättiin; jolloin pidettiin ensimmäinen n. s. keskustoimikunnan vuosikokous (osastojen yht. kokous). Toiminta on sen jälkeen ollut vilkasta, On toimeenpantu seuraavanlaisia kilpailuja: Osastojen keski- ja henkilökohtaiset 5 kilometriä (miehille) ja 1 km. (naisille) hiihtokilpailut, osastojen väliset viestijuoksut murtomaalla $5 \times 1,000$ metriä, osastojen väliset ja henkilökohtaiset 200 m. (miehille) ja 50 m. (naisille) uintikilpailut, naisten 100 metrin juoksu ja miesten 6-ottelukilpailut (kuulantyöntö, keihäänheitto, pituus- ja korkeushyppy, 100 ja 1,000 m. juoksut), ollen nämäkin osastojen keski- ja henkilökohtaiset. Kaikista edellämämainituista kilpailuista on kahdesti kilpailtu. Nämä ovat olleet urheilukilpailuja, joissa on mitelty ruumiillisessa kuntoisuudessa. Henkisiä kilpailuja ovat taasen olleet talvisaikana pidetyt näytelmien esityskilpailut, joita on pidetty syys- ja kevättalvella, ollen ne osastojen välisiä kilpailuja. Henkilökohtaisia ovat taasen olleet runonlausumiskilpailut (syksyllä) ja sadunkertomiskilpailut (keväällä). Näistä on kilpailtu vasta kerran kustakin, osastojen välisinä palkintoina on öljyvärimaalauksia, jotka koristavat voittaneen osaston kokoushuoneen seinää niin kauan kuin ne osaston hallussa pysyvät. Henkilökohtaisina palkintoina on annettu kirjallisuutta. Kodittomien nuorten jouluillallisen järjesti toimikunta jouluaattona 1915 klo 8—2 Ylioppilastalolla ja 1916 Työväentalolla. Tarkotusta varten oli ylioppilaskunta luovuttanut talonsa juhlasalin käytettäväksi ilmaiseksi. Ateneumin kokoelmia ovat osastojen jäsenet käyneet 25-henkisissä ryhmissä katselemassa keskustoimikunnan toimesta taidearvostelijan johdolla.

Kaikenlaisia huveja, kuten laivamatkoja, kansanjuhlia, ohjelmallisia ja tanssi-iltamia on toimikunta järjestänyt, ansaitakseen siten varoja toimintaansa varten.

Apurahaa on toimikunta saanut Työväen Sanomalehti O. Y:ltä 3 erässä.

Osastot lahjoittivat perustamiskustannukseksi yhteensä Smk. 50.

Paitsi Helsingissä on osastojen välisiä keskustoimikuntia joisakin muissakin seuduissa maata. Missä kaikkialla niitä on, ei liittotoimikunta tarkkaan tunne. Liittotoimistoon on itsestään ilmoittanut vain kolme keskustoimikuntaa, nimittäin Forssan, Minkiön ja Torron osastojen keskuudessa toimiva Tampereen ja sen ympäristön, sekä Kemin Karihaaran y. m. osastojen keskuudessa toimiva. Tarkempia tietoja näitten toiminnasta ei liittotoimikunnalla kuitenkaan ole.

Talvella 1916 pantiin alulle eräänlaisen osastojen keskeisen yhteistoimintajärjestön perustaminen myöskin Vaasan piirissä. Puuhasta tuli tosi ja järjestön nimeksi otettiin „Vaasan sos.-dem. Nuorisopiirin etel. aluejärjestö“. Liittotoimikunta vahvisti 8 p:nä maalisk. 1916 pitämässään kokouksessa tälle aluejärjestölle seuraavat säännöt:

1) Järjestön kokoonpano. Vaasan sosialidemokratisen nuorisopiirin eteläisen aluejärjestön muodostavat Seinäjoen, Ilmajoen, Kurikan, Jalasjärven ja Peräseinäjoen kunnissa toimivat sos.-dem. nuoris-osastot. Järjestö noudattaa toiminnassaan näitten sääntöjen lisäksi Suomen sosialidemokratisen Nuorisoliiton ohjelmaa, sääntöjä ja menettelytapaperiaatteita sekä liittopäätöksiä. Vaasan piirin aluejärjestönä tunnustaa järjestö myös mainitun piirijärjestön säännöt ja piirikokouspäätökset itseään velvoittaviksi.

2) Järjestön tarkoitus. Aluejärjestön tarkoitus on keskinäisen vuorovaikutuksen ylläpitäminen alueen osastojen kesken, uusien osastojen muodostumisen avustaminen, suullisen ja kirjallisen valistustyön tehokkaaksi saattaminen, liitto- ja piirikokouspäätösten täytäntöönpanon helpottaminen sekä yleensä huolenpito sosialidemokratisestä nuorisotyöstä alueella.

3) Aluejärjestökokous. Aluejärjestön vuosikokous pidetään keran vuodessa paikassa ja ajalla, jonka edellinen vuosikokous on määrännyt Ylimääräisen aluejärjestökokouksen kokoonkutsumiseen on aluetoimihunnalla oikeus. Aluejärjestökokouksen käsiteltäväksi ja päätettäväksi on lykättävä kaikkien varoja kysyvämpien valistustyösuunnitelmien ratkaiseminen. Lisäksi on aluejärjestökokouksen

tehtävänä tarkastaa aluetoimikunnan toiminta- ja tilikertomukset ja tilintarkastajain lausunnon perusteella päättää aluetoimikunnan tilivapaudesta; määrätä aluejärjestönveron suuruus sekä päättää, millä tavalla verot osastolta kerätään, veronsa suorittavat osastot neljännesvuosittain; keskustella ja päättää osastojen ja yksityisten edustajain sekä piiritoimikunnan esittämistä asioista; määrätä aluetoimikunnan kotipaikka seuraavaksi vuodeksi; valita aluetoimikunta ja sen puheenjohtaja, valita tilintarkastajat ja heidän varamiehensä. Aluejärjestön vuosikokoukseen osastot valitsevat edustajia yhden jokaista alkavaa 25 jäsentä kohti.

4) Aluetoimikunta. Aluejärjestön asioita hoitaa aluetoimikunta, johon kuuluu 5 vuosikokouksen valitsemaa vakinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä. Toimikunnan tehtävänä on näiden sääntöjen toisen pykälän mukaisesti pitää huolta osastojen välisen vuorovaikutuksen ja yhteistoiminnan ylläpitämisestä, osastojen toiminnan ohjaamisesta, uusien osastojen perustamisen avustamisesta, osastoille puhujien ja esitelmänpitäjien hankkimisesta, aluejärjestön raha-asioiden huolellisesta hoitamisesta ja vuorovaikutuksen ylläpitämisestä piiritoimikunnan kera. Aluetoimikunnan ja piiritoimikunnan työskentelyn yhtenäisyyden takia lähettää piiritoimikunta aluetoimikunnalle 1 kappaleen kutakin kiertokirjettä, jonka se lähettää alueen osastoillekin ja päinvastoin aluetoimikunta piiritoimikunnalle kappaleen jokaista kiertokirjettä, joita se lähettää alueen osastoille.

5) Tilintarkastus. Aluejärjestökokous valitsee 2 tilintarkastajaa ja 2 näiden varamiestä. Näiden tehtävänä on vuosittain ennen aluejärjestön vuosikokousta tarkastaa toimikunnan tilit ja antaa niistä lausunto vuosikokoukselle.

6) Sääntöjen muutokset. Aluejärjestön vuosikokouksella on oikeus tehdä muutoksia ja lisäyksiä näihin sääntöihin. Näin tehdyt muutokset ja lisäykset samoin kuin nämä säännötkin tulevat noudatettaviksi sitten kun Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton toimikunta ja Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton Vaasan piirin piiritoimikunta ne ovat hyväksyneet.

7) Järjestön hajotus. Aluejärjestön hajottamisesta voi järjestön vuosikokous päättää. Järjestön hajotessa joutuu sillä mahdollisesti oleva omaisuus Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton Vaasan piirin piiritoimikunnan säilytettäväksi. Jos järjestö 2 vuoden kuluessa

uudelleen herätetään henkiin, joutuu talletettavana oleva omaisuus sille koroitta takaisin.

Tämän aluejärjestön toiminnasta liittotoimikunnalla ei kuitenkaan ole tarkempia tietoja.

Myöskin Porin piirin nuorisopiirikokoukseensa keväällä 1916 keskusteltiin aluejärjestöjen perustamisesta sanottuun piiriin, mutta liittotoimikunnan tietämien mukaan ei niitä sinne kuitenkaan ole syntynyt.

Muilla seuduilla mahdollisesti tehdyistä yrityksistä aluejärjestöjen muodostamiseksi ei liittotoimikunnalla ole tietoja.

Liiton valistustyöskentely.

Liiton valistustyöskentelyn se osa, jonka kanssa liittotoimikunta välittömästi on ollut tekemisissä on laadultaan suullista ja kirjallista. Suullisen valistustyön muotoja merkitsemme kolme, nimittäin yksityisesitelmät, oppikurssit ja opastuskurssit. Yksityisiä esitelmiä, joilla ei ole ollut herätyspuheen luonnetta, vaan jotka ovat käsitelleet joko erilaisia nuorisokysymyksiä tai kysymyksiä yhteiskuntaopin, sosialismin teorian, sosialismin historian, nuorisolainsäädännön y. m. aloilta, ovat liiton sihteeri ja järjestäjä pitäneet etupäässä osastojen ja osittain myös osastojen opintopiirien kokouksissa.

Oppikursseja, joilla on annettu opetusta erilaisissa aineissa ja jotka ovat olleet useampia kuukausia kestäviä, on toimitettu vain kahdet, nekin etupäässä tarkoituksella kokeilla, näyttäisikö tällainen valistustyömuoto voivan tulla liitossamme laajempaan käytäntöön. Ensimmäiset tällaiset kurssit järjestettiin Helsingin osastoille yhteisesti syksyllä 1916. Ne kestivät kolme kuukautta ja työskenneltiin niillä kolmena iltana viikossa, kaksi tuntia illassa. Opintoaineina olivat: 1) järjestötoiminnan peruskäsitteet, 2) nuorisokysymyksen teoreettiset perusteet, 3) kirjallisuus, 4) kirjanpito ja 5) käytännölliset harjoitukset kirjeenvaihdossa, pöytäkirjan pidossa ja arkiston järjestelyssä. Opiskelun ohjaajina toimivat Yrjö Sirola, Jussi Railo, Fanni Sydänmaa ja Toini Johansson.

Toinen samanlainen yritys tehtiin talvella 1917 Grankullan osaston kanssa. Opintoaika oli nytkin kolme kuukautta ja työskenneltiin kolmena iltana viikossa, kaksi tuntia illassa. Opintoaineet olivat 1) järjestötoiminnan peruskäsitteet, 2) nuorisokysymyksen teoreettiset perusteet, 3) laskento, 4) kirjanpito ja 5) ainekirjoitus.

Muussa suhteessa tämä valistustyömuoto on kyllä osottautunut mukiin meneväksi, mutta osastojen nuoret jäsenet eivät vaan tahdo jaksaa seurata noin pitkää aikaa yhtämittaa, joten opiskelevien joukko pienenee aina opintoajan pidentyessä.

Opastuskursseja, joilla on tarkoitus pääasiallisimmin opastaa osastojen toimitsijoita kaikissa niissä käytännöllisissä töissä, joita osastotoiminnassa tulee eteen, ovat järjestäneet piiritoimikunnat saman suunnitelman mukaan, jota sellaisilla kursseilla käytettiin jo ennen Helsingin liittokokousta. Pyrkimyspäämääränä pidettiin nyt niinkuin aikaisemminkin: saada kursseilla esitetyksi „järjestelmällinen yleiskatsaus sosialistisen nuorisoliikkeen teoreettisiin perusteisiin ja käytännöllisiin tehtäviin“. Tällä esityksellä taas koetettiin löytää vastaus seuraaviin peruskysymyksiin: 1) Mille sosialististen teoriain perusteille sosialistinen nuorisoliike rakentuu ja työnsä perustaa? 2) Mitä periaatteellisia ja käytännöllisiä tehtäviä sillä on? 3) Millä keinoilla ja menettelytavoilla se pyrkii tehtävänsä suorittamaan? 4) Mikä paikka ja arvo sillä on työväen yhteisten järjestöpyrkimysten joukossa? Tuon selvittämiseksi tuli kurssiohjelmaan opetusaineita seuraavasti:

I. Nuorisoliikkeen teoreettisten perusteiden selostelua.

II. Liittomme ohjelman selostelua.

III. Järjestötoimintaopastusta: 1) Nuorisojärjestötoiminnassa, 2) Puoluejärjestötoiminnassa, 3) Ammattiyhdistyksissä, 4) Osuustoimintajärjestöissä, 5) Suhteista eri järjestöjen välillä.

IV. Käytännöllisen nuorisotyön toimintaperusteiden selostusta ja opastusta: 1) Sisäisessä osastotyössä, 2) Itseopiskelutyössä, 3) Retkeilytoiminnassa, 4) Ulospäin suunnatussa vaikutuksessa, 5) Nuorisosuojelustoiminnassa.

Käytännöllisiä harjoituksia liittyi varsinkin viimeksimainittuun neljanteen jaksoon. Näitä harjoituksia toimeenpantiin: 1) Kokousten pidossa ja järjestämisessä, 2) Pöytäkirjan laadinnassa, 3) Yksinker-

taisessa kirjanpidossa, 4) Esitelmien ja alustuksien valmistelussa, 5) Vuosikertomusten laadinnassa ja kirjeenvaihdossa.

Oppilaita pyydettiin varustautumaan paitsi kynillä ja vihkoilla, myös mikäli mahdollista seuraavilla kirjoilla: 1. R. Danneberg: Sosialidemokratian ohjelma, 2. K. Kautsky: Marxin taloudelliset opit, 3. Liittomme Helsingin kokouksen pöytäkirja, 4. Kommunistinen manifesti, 5) K. Kautsky: Lisääntyminen ja kehitys luonnossa ja yhteiskunnassa. Työaika kursseilla oli keskimäärin 8 tuntia päivässä. Opastajina kursseilla ovat olleet mahdollisuuksien mukaan liiton sihteeri ja järjestäjä. Näitten kurssien toimeenpano on kuluneena toimintakautena tullut vuosi vuodelta yleisemmäksi ja niitten suuri merkitys täysin tunnustetuksi.

N. k. kansantajuisten luentokurssien järjestämisen ohjailu voidaan myös lukea yhdeksi kuluneen toimintakauden sellaiseksi valistustyömuodoksi, jonka järjestämisessä toimikunta on ollut osallisena. Kuten tunnetaan myönsi Eduskunta kansantajuisten luentokurssien toimeenpanemiseksi vuodeksi 1913 50,000 mk. Nämä rahat sai Kansanvalistusseuran Luentolautakunta haltuunsa ja se jakoi niitä luentokurssien toimeenpanijoille. Sen kehoituksesta muodostettiin eri paikoille maata toimikuntia luentojen järjestämistä varten. Niinpä esim. Vaasassa kehoitettiin meikäläistä piirijärjestöä liittymään yhteiseen luentotoimikuntaan. He kumminkin kieltäytyivät ja kehoittivat liittotoimikuntaa tiedustelemaan, josko näitä varoja annetaan työväen järjestöjen toimeenpanemille kursseille. Asiata tiedusteltaessa saatiin siihen myöntävä vastaus. Senjälkeen liittotoimikunta kääntyi asiassa vaalipiiritoimikuntien puoleen seuraavalla kirjelmällä:

„Kuten tiettyä on Eduskunnan kansantajuista luentotoimintaa varten myöntämät 50,000: — Kansanvalistusseuran Luentolautakunnan käytettävissä. Liittotoimikunta on tiedustellut, josko näitä varoja myönnetään työväen järjestöjen toimeenpanemille luentokursseille ja on tähän saatu myöntävä vastaus. Kuitenkaan ei samalle paikkakunnalle saa järjestää muuta kuin yhdet kurssit, sekä luennoitsijoina pitäisi olla ylioppilastutkinnon suorittaneet henkilöt, eikä luennot saisi olla agitatsioonipuheita. Kun luentotoimintaamme varten on rahoja nyt todennäköisesti saatavana, niin mielestämme olisi syytä ryhtyä tarmokkaasti toimimaan kurssien järjestämiseksi

ainakin piiritoimikuntien kotipaikoilla ja piirinne suuremmissa keskuksissa.“

„Pyytäisimme Teitä ryhtymään heti kurssien järjestämiseen piirissänne suunnittelemaan luentoaineita, kuulustelemaan meikäläisiä luennoitsijoita, sopimaan paikkakuntalaisten kanssa kurssien ajasta ja huoneustosta sekä ilmoittamaan näistä meille viimeistään syysk. 10 päivään, jotta me voisimme kaikkien puolesta ilmoittaa siitä Luentolautakunnalle.“

Me puolestamme ehdottaisimme luennoitavaksi seuraavista aiheista: Yleisestä historiasta, Suomen historiasta, Suomen kirjallisuuden historiasta, Taloustieteestä, Työväen suojeluslaeista, Kirjas-toista ja niiden järjestelyistä.“

„Lopuksi tahtoisimme huomauttaa, että erinäisissä porvarillisissa järjestöissä on myöskin ryhdytty puuhaamaan tällaisia kursseja. Kun heillä on helpommin saatavana luennoitsijoita ja kun puuha on heillä ollut kauvemmin vireillä, niin on luultavaa että he tulevat tekemään runsaasti pyyntöjä apurahan saamiseksi ja jos ennättävät ennen meitä, niin tulevat saamaan pyytämänsä rahat ja siinä tapauksessa me emme tule saamaan niille paikkakunnille suunniteltuihin kursseihin. Tämän vuoksi olisi välttämätöntä, että Te ryhdytte nopeasti järjestämään kursseja, jotta ehdittäisiin esittää avustuspyynnöt mahdollisimman aikaisin, ettei porvarit saa vietyä kaikkia Eduskunnan myöntämiä rahoja. Uskomme, että ilman pitempiä kehoituksia ryhdytte tulisiin toimiin kurssien järjestämiseksi piirissämme.“

Toimikunnan kautta jätettiin kahden piirin puolesta anomukset apurahan saamiseksi. Pari piiriä pyysi avustusta suoraan Luentolautakunnalta. Missä määrässä näitä kursseja eri seuduille järjestettiin, ei ole tarkemmin liittotoimikunnalle tunnettua.

Kirjallisen valistustyön alalla on ensisijalle asetettava liiton kustannustoiminta. Se oli vilkkaimmillaan vuoden 1913 aikana ja 1914 alkupuoliskolla. „*S. Sos -dem. Nuorisoliiton kirjasto*“-nimistä kustannussarjaa on edelleenkin jatkettu kustantamalla uusia teoksia. Huhtikuun lopulla 1913 ilmestyivät n:ro 8 „*Mustat vuoret*“ J. Falkbergin teos, joka oli julkaistu „Työläisnuorisoin“ alakerrassa, mutta erinäisistä syistä oli jäänyt Työläisnuorisolta julkaisematta; n:ro 9 ilmestyi R. Dannebergin „*Sosialidemokratian ohjelma*“ Erl. Aarnion suomentamana. N:ro 10 kustannettiin Aug. Winningin „*Keisari-*

manööverit“ Erl. Aarnion suomentamana. N:ro 11 ilmestyi J. Sternin „*Jumala? Onko olemassa vai ei?*“ Väinö Jokisen kääntämänä. Vuoden loppupuolella ilmestyi n:ro 12:ta Franz Mehringin „*Kolmikymmenvuotinen sota ja Saksan uskonpuhdistus*“ Erl. Aarnion suomentamana. N:ro 13 ilmestyi Z. Höglundin „*Sosialismin historian pääpiirteet*“ V. Vankkojan suomentamana. N:ro 14 ilmestyi Heinrich Schultzin „*Sosialidemokratia ja koulu*“ Eino Pekkalan suomentamana talvella 1914 ja numerona 15 Martin Kochin „*Elli*“ J. Railon suomentamana syksyllä 1914. Kirjasta „*Mustat vuoret*“ julkaistiin kesällä 1917 toinen painos.

Useampaa numeroa liiton kirjastoa ei liittotoimikunta ole painosta julaissut. Käsikirjoituksena on liittotoimikunnalla E. Aarnion suomennos R. Bommelin kirjasta „*Maanhistoria*“ ja osittain valmiina O. V. Kuusisen suomennos K. Kautskyn kirjasta „*Sosialidemokratia ja Kauppapolitiikka*“. Vielä on toimikunnalla kaksi V. Vankkojan vankilassa valmistamaa kaunokirjallisen teoksen suomennosta, joitten kustantamisesta ei vielä ole lopullisesti päätetty.

Kustannustoiminnan sisarena kirjallisen valistustyön alalla tulee kulkea osastojen kirjallisuuden levitystyön. Liittotoimikunta on lukuisissa kiertokirjeissä huomauttanut sekä osastoja että niiden johtokuntia kirjallisuuden levityksen tarmokkaasta järjestämisestä. Kiertokirjeissä on selostettu kirjojen sisältöä sekä painettu tilauslistoja mukaan, jotta tilauksen keruu olisi mahdollisimman helppoa. Osastoja on kehoitettu perustamaan *Kirjallisuustoimikuntia* siellä, missä ei niitä vielä ole. Niinikään on liittotoimikunta kirjalevityksen alalla järjestänyt osastojen keskeiset kilpailut, jotka 1913 vuoden lopulla, vuoden viimeisellä neljänneksellä, toimeenpantiin seuraavien sääntöjen mukaisesti:

„1) Kilpailu alkaa lokakuun 1 p:stä ja jatkuu tämän vuoden loppuun. 2) Kilpailu tapahtuu kolmessa sarjassa, jotka muodostetaan seuraavasti: A-sarjaan kuuluvat Tampereen, Turun, Hämeenlinnan, Hangan, Viipurin, Söörnäisten, Helsingin Nuorisoseura, Forssan, Oulun, Kuopion, Kotkan, Lahden, Porin, Vaasan ja Pietarsaaren osastot; B-sarjaan loput kaupunkiosastoista ja ne maaseudun osastot joissa on yli 30 jäsentä; C-sarjaan kuuluvat kaikki ne osastot, joissa on alle 30 jäsentä. 3) Kilpailun päätyttyä jaetaan kirjoja enimmän levittäneille osastoille seuraavat palkinnot: A-sar-

jassa 1 palkintona 40 mk. arvoinen kirjasto, 2 palk. 30 mk. kirjasto, 3 palk. 20 mk. kirjasto; B-sarjassa 1 palk. 30 mk. kirjasto, 2 palk. 20 mk. kirjasto, 3 palk. 15 mk. kirjasto; C-sarjassa 1 palk. 20 mk. kirjasto, 2 palk. 15 mk. kirjasto, ja kaksi 3 palkintoa à 10 mk. kirjastot. 4) Ensipalkinnon saadakseen täytyy A-sarjassa olevan osaston myydä kirjoja vähintään 100 mk. arvosta, B-sarjassa 75 mk. arvosta ja C-sarjassa 50 mk. arvosta. 5) Jos kilpailuun osanotto tulee olemaan runsasta, tullaan tämän lisäksi antamaan lisäpalkintoja liittotoimikunnan harkinnan mukaan.“

Kilpailun tulos oli seuraava:

A-sarjassa Porin osasto myynyt kirjoja Smk. 167:50 arvosta. Söörnäisten osasto myynyt kirjoja Smk. 101:35 arvosta, Viipurin osasto myynyt kirjoja Smk. 63:75 arvosta. Hangon osasto myynyt kirjoja Smk. 40: — arvosta. Helsingin Nuorisoseura myynyt kirjoja Smk. 38:16 arvosta.

B-sarjassa Rauman osasto myynyt kirjoja Smk. 42: — arvosta. Kristiinan osasto myynyt kirjoja Smk. 37:50 arvosta. Napialan osasto myynyt kirjoja Smk. 31:75 arvosta. Rovaniemen osasto myynyt kirjoja Smk. 28: — arvosta. Kolhon osasto myynyt kirjoja Smk. 24:75 arvosta. Sorsakosken osasto myynyt Smk. 22:65 arvosta. Kouvolan osasto myynyt Smk. 21: — arvosta. Kaikkiaan otti osaa tässä sarjassa 18 osastoa.

C-sarjassa Tyrvään Raivion osasto myynyt kirjoja Smk. 93:40 arvosta, Toejoen osasto myynyt kirjoja Smk. 41:25 arvosta. Varkauden osasto myynyt kirjoja Smk. 36: — arv. Sammatin osasto myynyt kirjoja Smk. 20:25 arv. Tuorilan ja Kostamojärven kump. 18: —. Kaikkiaan otti osaa tässä sarjassa 18 osastoa.

A-sarjassa päätettiin antaa I palk. Porin os. II palk. Söörnäisten ja III palk. Viipurin os. B-sarjassa ei katsottu voitavan jakaa muuta kuin III palk. kun siinä kilpailevien osastojen myyntimäärä ei täyttänyt I palk. saamista vaadittavia ehtoja; palkinto päätettiin antaa Rauman osastolle.

C-sarjassa päätettiin I palk. antaa Tyrvään Raivion os. II p. Toejoen ja III p. Varkauden os.

Palkinnot päätettiin lähettää heti, kun osastot ovat valinneet palkintokirjansa.

Keväällä 1916 kehoitti liittotoimikunta piiritoimikuntia järjestämään osastojensa kesken kirjamyöntkilpailuja ja yritti samalla saattaa käytäntöön n. k. *kirjakorttijärjestelmää*. Sitä selitettiin osastoille ja piiritoimikunnille seuraavasti:

„Esitämme Teille vielä erään keinon, jota kehoitamme Teitä käyttämään hyväksenne kirjallisessa valistustyössä. Se on tämä:“

„Kun osa toon tulee uusia jäseniä, niin kehoitatte heitä jäsenkirjan ottaessaan ottamaan itselleen myös sellaisen kirjakortin kuin tässä mukana on Teille lähetetty. Sovitte, että hän aina jäsenmaksuaan suorittaessaan maksaa kirjakorttiin joko 25 penniä tai 50 penniä kuukaudessa, jotka maksut kuittaa osaston rahastonhoitaja tai jäsenkirjuri kirjakorttiin. Samalla merkitään suoritettu summa jäsenen nimen kohdalle *jäsenluetteloon* sarakkeeseen „muita maksuja“. Kun suoritettut maksut kirjakortista nousevat 2, 3 tai 4 markan suuruisiksi, saa jäsen Teiltä sen arvosta niitä liiton kirjoja, jotka kirjakortissa mainitaan. Siinä tapauksessa, että jäsen muuttaa pois osastosta ennen kuin hän on ennättänyt suorittaa joko 2, 3 tai 4 markkaa täyteen, annatte hänelle halumiansa kirjakortissa nimitettyjä kirjoja sen rahan arvosta, jonka hän on ennättänyt korttiin suorittaa. Jos kuukausimaksu on ollut esim. 25 penniä kuussa ja jäsen muuttaa toiseen osastoon yhden maksun suoritettuaan, saa hän kuitenkin, kun suorittaa 5 penniä lisää, kirjan „Jumala“ jonka hinta on 30 penniä. Jos kuukausimaksun suuruus on ollut esim. 50 penniä ja maksun suoritus lakkaa kuukauden kuluttua, niin kortin omistaja saa joko kirjan „Sosialidemokratia ja koulu“ tai kaunokirjallisen kirjan „Elli“, j. n. e. Tällä tavalla saavat jäsenenne *vähittäismaksuilla* hyvää kirjallisuutta.“

„Kehoitamme Teitä nyt ottamaan tämän kirjakorttijärjestelmän käytäntöön ja ensi tilassa ilmoittamaan meille, montako kirjakorttia tarvitsette:“

„Vaikka edellisessä on puhuttu kortin käyttämisestä vain silloin, kuin uusia jäseniä tulee osastoon, sopii tämä sama tapa kyllä ottaa osastojen nykyistenkin jäsenten kesken käytäntöön. Se on sopiva kirjojen hankkimistapa sellaisille osaston jäsenille, joilla ei ole tilaisuutta useampaa markkaa yht'aikaa käyttää kirjojen ostoon.“

„Niille jäsenillenne, jotka ovat tilaisuudessa useammalla markalla yht'aikaa kirjoja hankkimaan, kehoitamme Teitä edelleen le-

KIRJAKORTTI

(Osaston leima)

1

(Nimi) on, suoritettuaan tähän korttiin kolmannelle sivulle kuitattavaksi Smk., oikeutettu saamaan Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton osastolta edellä mainitun liiton Toimikunnan kustantamaa kirjallisuutta markan arvosta, kirjojen myyntihinnan perusteella laskettuna. (Osaston rahastonhoitaja.)

2

Kuukausi	p:ää	Kuittaa

3

<p style="text-align: center;">Valittavat kirjat ovat:</p> <p>Sosialidemokratian ohjelma . 1: 50 Sosialismin historia pääpiirteissään 1: 50 Keisarimanööverit —: 75 Jumala? —: 30 Kolmikymmenvuotinen sota . —: 75 Sotilaselämää 1: — Sosialidemokratia ja koulu . —: 50 Elli —: 50 Helsingin kok. pöytäkirja . 1: —</p> <p style="text-align: center;">— • —</p> <p>Kortin omistaja saa yllämainituista kirjoista valita, mitkä haluaa ja mitkä hän saa sillä rahalla, jonka on osastolle korttia vastaan suorittanut.</p>
--

4

vittämään kirjoja niiden tilausvihkojen avulla, joita Teille ennen olemme lähettäneet.“

„Lopuksi pyydämme kiinnittää huomiota siihen, että tässä ei ole kysymys mistään „kauppaamisesta“ eikä „tyrkyttämisestä“, vaan *välittömästä sivistys- ja valistustyön harjottamisesta kirjallisuuden avulla*. Osastonne sääntöjen ensimmäisen pykälän määräysten mukaan tämä kuuluu osaston tarkoituksiin. Ja tuota valistustarkoitusta toteuttamaan pystyvät sellaisetkin osaston jäsenet, jotka puheitten pidoilla ja muulla siihen verrattavalla tavalla eivät voi tovereilleen tietoja jakaa.“

„Kirjallisen valistustyön edistymistä siis edellä selostetulla suunnitelmalla tarkoitamme osastonne jäsenten keskuudessa ja siinä mielessä kehoitamme Teitä suunnitelmaamme toteuttamaan.“

Tarkkoja tilastollisia tietoja osaston kirjallisuuden levityksestä ei voida saada senvuoksi, että kaikki osastot eivät koskaan ole palauttaneet tilastokaavakkeita ja palauttaneistakin monet ovat jättäneet merkitsemättä levittämänsä kirjallisuuden määrän. Seuraavat numerot antavat kirjalevityksestä kuitenkin jonkunlaisen, joskin puutteellisen kuvan:

Vuonna	1912	levitetty	kirjallisuutta	3,087: 80
„	1913	„	„	5,541: 10
„	1914	„	„	1,188: 79
„	1915	„	„	5,007: 35
„	1916	„	„	18,173: 02

Kirjalevityksen auttamiseksi laittoi liittotoimikunta syksyllä 1915 oman pienen kirjakaupan nimellä „*Nuorison Kirjakauppa*“ Helsingin työväenyhdistyksen ravintolaan. Taloudellisesti on tämä kauppa nipin napin kannattanut itsensä, mutta liiton oman kirjallisuuden menekin laajentamiseen ei sillä ollut liittotoimikunnan odottamaa vaikutusta. Sen vuoksi ja katsoen sen antamat taloudellisetkin tulokset verrattain vähäisiksi, on liittotoimikunta päättänyt lopettaa tämän yrityksen elokuun 1 p:stä 1917. Kirjakaupan hoitajana ja vastaavana on toiminut liiton taloudenhoitaja Fanni Sydänmaa ja myyjättärinä ensin Alma Höglund ja sitten Edla Elo.

Opintorengastyön suunnitteli Helsingin liittokokous yhdeksi tehokkaimmaksi liiton kirjallisista valistustyömuodoista. Mitä sillä

alalla oli ajateltu aikaan saatavaksi käy tarkemmin selville Helsingin liittokokouksen pöytäkirjan liitettyssä alustusvihossa sivulla 55—60 löytyvästä toveri Vankkojan alustuksesta ja saman kokouksen pöytäkirjasta sivuilla 61—62 olevasta liittokokouksen päätelmästä. Tätä suunnitelmaa on liittotoimikunta mitä hartaimmin koettanut toteuttaa. Syyskuulla 1913 lähetti liittotoimikunta osastoille kiertokirjeen, jossa asiasta esitettiin seuraavaa:

Luku- ja opintorenkaita kehoitti liittomme viimeinen edustajakokous perustamaan osastojen keskuuteen. Samalla painostaen sitä, että käytännölliseen valistustyöhön on ryhdyttävä tarmokkaasti käsiiksi ja sille uhrattava enemmän huomiota ja työtä kun tähän asti. Luku- ja opintorenkaat samoin kuin keskustelu- ja puhujaseurat ovat nyt epäilemättä tärkeimpiä välineitä käytännöllisessä valistustyössä lukuunottamatta kirjastoja, joista puhumme myöhemmin.

Tätä päätöstä ei vielä sen enempää osastojen kuin liittotoimikunnan taholta ole sanottavasti voitu toteuttaa, jonka vuoksi alkavan talven ajalla olisi saatava tämä tärkeä työ alulle.

Liittotoimikunta valmisteli jo viime talven aikana sellaista opasta kirjastoluetteloksi ja kirjastojen järjestämiseksi kuin liittokokouksen päätöksessä puhutaan. Sellaisten aikaansaaminen vaatii kuitenkin melkoisia sekä henkisiä että taloudellisia voimia, opasta kun on liittokokouksen päätöksen mukaan ilmaiseksi jaettava osastoille ja muillekin sitä haluaville. Se kysyisi siis tuntuvasti liiton varoja, jotka ovat muutenkin hyvin niukat, niin niukat, että elämä tällä köyhälistönuorison järjestöllä alituisesti on yhtä tiukkaa kun sen yksityisillä jäsenilläkin.

Tämän varojen puutteen takia onkin liittotoimikunta järjestänyt asian siten, että opas kustannetaan Työväen Arkiston rahavaroilla. Siihen onkin jo saatu suostumus.

Oppaan toimittamista varten on liittotoimikunta laatinut suunnitelman ja jättänyt opaskirjasen tuon mainitun suunnitelman mukaisesti „Työläisnuorison“ toimittajan Väinö Vankkojan tehtäväksi. Sen jälkeen se Työväen Arkiston taholta tarkistetaan ja näin viimeisteltynä julaistaan. Ennenkuin tuo työ kuitenkaan on suoritettu, kulunee noin vuoden verran aikaa. Sen vuoksi lieneekin välttämätöntä, ettei tuota vuoden aikaa kokonaan levätä ja odotella, vaan ryhdytään jo nyt syksyn tullen tuota valistustyötä järjestelemään

edes väliaikaiselle kannalle. Toimikunta ehdottaa osastojen päätettäväksi seuraavaa: 1) että osastot ryhtyvät keskuuteensa perustamaan luku- ja opintorenkaita, jotka toimivat tämän kiertokirjeen mukaan liitettyjen sääntöjen mukaisesti; 2) että nämä renkaat, elleivät itse halua vapaasti valikoida kirjaohjelmaansa, käyttävät tähän mukaan liitettyä liittotoimikunnan valikoimaa kirjasarjaluetteloa."

Tätä varten liittotoimikunta toimitti erikoisen valikoidun luetelon opintorenkaille sopivasta kirjallisuudesta ja samoin mallisäännöt opintorenkaille. Mallisääntöjä lähetettiin jokaiselle osastolle ja olivat ne seuraavanlaiset:

----- sos.-dem. nuorisosaston

Opintorenkaiden säännöt.

1 §. Opintorenkaiden tarkoituksena on jäsentensä kehittäminen ja tietojen kartuttaminen sekä itseopiskeluun opastaminen yhteistoiminnan avulla.

2 §. Renkaiden jäsenluku saa olla korkeintaan 20; jos jäseneksi haluavia ilmaantuu enemmän, on perustettava toinen opintorengas.

3 §. Opintorenkaiden asioita hoitaa ja valmistaa kolmihenkinen johtokunta, jonka muodostaa puheenjohtaja, sihteeri ja rahastonhoitaja.

4 §. Opintotyö tapahtuu siten, että hankitaan mahdollisimman useita samaa ainetta käsitteleviä teoksia ja jaetaan ne renkaiden jäsenten kesken. Kutakin kirjaa saa jäsen pitää luonaan korkeintaan renkaiden määräämän ajan, jonka jälkeen se on luovutettava toisille jäsenille. Luetun johdosta laaditaan alustuksia, joiden perusteella keskustellaan ja vaihdetaan mielipiteitä.

5 §. Renkaiden kokouksia pidetään vähintään kaksi kertaa kuukaudessa ja on niistä jäsenille hyvissä ajoin tiedoksi annettava. Virallisia kokouksia samoin kuin ylimääräisiä kokouksia voidaan pitää tarpeen vaatiessa.

6 §. Kokouksen puhetta johtaa edellisessä kokouksessa sihteerinä toiminut jäsen. Kokouksen puheenjohtajan velvollisuus on laatia alustus seuraavaan kokoukseen tutkittavana olevasta aineesta

ja on alustuksessa käsiteltävä asia ilmoitettava siinä kokouksessa, jossa hän toimii puheenjohtajana.

7 §. Menojensa peittämiseksi voi rengas koota määrättyjä maksuja jäseniltään, taikka muita sopivia keinoja käyttäen.

8 §. Renkaan kirjoja ja muuta omaisuutta on kukin jäsen velvollinen pitämään huolellisesti. Vahinkoa tuottaessa on hänen korvattava se.

9 §. Renkaan vuosikokous pidetään joulukuussa ja käsitellään siellä seuraavat asiat:

- a) Esitetään toiminta- ja tilikertomukset.
- b) Päätetään tilivapauden myöntämisestä.
- c) Keskustellaan ja suunnitellaan tutkittaviksi otettavista aineista.
- d) Päätetään säännöllisesti pidettävien kokousten ajasta ja paikasta.

e) Keskustellaan ja päätetään varojen hankkimisesta kirjojen ostoa varten.

f) Päätetään kirjojen tilauksesta.

g) Valitaan renkaan puheenjohtaja, sihteeri ja rahastonhoitaja.

h) Päätetään renkaan muista esille tulevista asioista.

10 §. Opintorengas on osastolle vastuunalainen kaikesta toiminnastaan ja on sen annettava osaston johtokunnalle selityksiä, jos se niitä vaatii.

11 §. Otteet renkaan tili- ja toimintakertomuksista on sen toimitettava osaston johtokunnalle ennen joulukuun 15 päivää.

12 §. Jos opintorengas lopettaa toimintansa, niin sen jälle jääneet varat ja omaisuus lankeaa osastolle. Kuitenkaan ei osasto vastaa sen veloista ja sitoumuksista.

19 §. Kaikista näihin sääntöihin tehdyistä muutoksista on ilmoitettava osastolle ja saatava siltä suostumus muutoksiin.

Syksyllä 1915 liittotoimikunta jälleen koetti kaikella mahdollisella tarmolla tarttua kiinni tämän asian järjestämiseen. Osastoille lähetettiin kiertokirje, jossa opintorengastyötä varten tehtiin seuraava suunnitelma:

sen valistustyön syventäminen ja järjestelmälliseksi saattaminen, mitä itseopiskelun kautta nuoriso-osastoissa voidaan aikaansaada, olisi mielestämme alkaneen syys- ja talvitoimintakauden yksi tärkeim-

piä tehtäviä osastoissa. Asiastahan on olemassa Helsingin liittokokouksen päätös, jota on vasta hyvin vähän saatu toteutetuksi. Kehoitamme Teitä Helsingin liittokokouksen pöytäkirjaan liitettyjen alustusten sivuilta 55—60 tutustumaan siihen tarkoitukseen, mikä itseopintoliikkeen perustukseksi on liittossamme hyväksytty. Saman pöytäkirjan sivulta 62 löydätte myös ne kokouksen päätökset, joiden toteuttamista nyt tässä ehdotetulla työllä tarkoitetaan. Johtokuntana olisi Teidän tutustuttava mainittuihin pöytäkirjan kohtiin ja selitettävä niitä pienessä esitelmässä osaston kokouksessa osaston jäsenille. Tämän kiertokirjeen sisältämiä ehdotuksia Teidän myös tulee vakavasti harkita ja ehdottaa osaston kokouksessa, että opintotyöhön ryhdyttäisiin siinä muodossa, minkä johtokunta katsoo parhaiten paikallisiin oloihin soveltuvaksi.

Jo vuoden 1913 lopulla ehdotti liittotoimikunta kaikille liiton osastoille opintorenkaitten perustamista ja laati niitä varten mallisäännöt. Vain harvat osastot kuitenkaan silloin ryhtyivät tähän työhön. Tämä laiminlyönti olisi nyt saatava korjatuksi ja suuremmalla syyllä juuri sentähden, että nykyisin on ulospäin suunnattu toiminta vaikeampaa kuin tavallisina aikoina. Toiminta osastopiirin sisässä olisi senvuoksi saatava entistä tarkoituksenmukaisemmaksi. Tässä tarkoituksessa on liittotoimikunta laatinut seuraavat opintosuunnitelmat. Osastoon muodostetaan *opintorengas*, siitä on alku lähtevä. Sen muodostamisessa menetellään seuraavasti. Osaston johtokunta keskustelee tämän kiertokirjeen johdosta asiasta ja tekee opiskelun tarkoituksperät itselleen selväksi tutustumalla aikaisemmin mainittuihin kohtiin Helsingin kokouksen pöytäkirjassa. Johtokunnan keskuudestaan valitsema henkilö pitää sitten asiasta lyhyen esitelmän osaston kokouksessa. Tämän jälkeen keskustellaan asiasta ja jos jäsenet ovat innostuneita opintotyöhön ryhtymään, esittää johtokunta kokoukselle seuraavat ehdotukset: 1) että opintorengas, tai jos riittävästi on opiskelijoita niin useampia sellaisia perustetaan osaston piiriin; 2) että renkaan säännöiksi hyväksytään tähän mukaan liitetyt mallisäännöt; 3) että kokous valitsee 3-henkisen opintotoimikunnan, jonka tehtävänä on panna työ alkuun keräämällä renkaaseen yhtyvien nimet listoille ja muodostamalla niin monta opintorengasta kuin opiskelijoita muodostuu, pitämällä sääntönä, että korkeintaan 20 jäsentä saa kuulua samaan renkaaseen.

Niinpien kuin opintotoimikunta on saanut renkaat perustetuksi, johon perustamiseen kuuluu opiskelijoiden nimien keräys ja erityiseen opintokirjaan merkitseminen sekä renkaitten luvun määrääminen, on opintotoimikunnan ja johtokunnan yhdessä harkittava, minkä jälempänä seuraavan suunnitelman mukaan mahdollisesti opintoja ruvetaan harjoittamaan.

Kun tällainen henkisiä voimanponnistuksia suuremmassa määrässä kysyvä työ on useille osaston jäsenille outoa, olisi sille koetettava saada sellainen muoto, että vähitellen kuljettaisiin pinnalta syvemmälle opiskelussa. Jotta opiskelijat voisivat hallita opiskelu-alaansa ei opiskeluaineita myöskään saa olla liian paljon, jotta huomio liiaksi hajaantuu. Samalla kun liittotoimikunta opiskeluaineita ryhmitellessään on pitänyt noita äskenmainittuja seikkoja silmällä, on se myöskin halunut ryhmittää aineet siten, että ne muodostaisivat jonkinlaista esiopiskelua puolueopistoa varten, joista yhä useampi nuori työläinen varmaankin pyrkii pääsemään osalliseksi. Liittotoimikunnan mielestä riittäisivät tulevan talvikauden opintorengastyötä varten seuraavat aineyhdistelmät: 1) historia ja yhteiskuntaoppi, 2) talousoppi ja sosialismin teoria, 3) työväenliikkeen menettelytapa ja 4) työväenliikkeen historia.

Mainittujen aineyhdistelmien opiskeleminen voi tapahtua kahdella tavalla: 1) joko siten, että renkaat ohjelmaansa ottavat vain yhden yllämainituista aineyhdistelmistä ja käyttävät koko talvikauden sen opiskelemiseen tai 2) siten että renkaat yrittävät opiskella yhden kurssien useammasta aineyhdistelmästä. Kutakin yllämainittua aineyhdistelmää varten on liittotoimikunta nimittäin suunnitellut 3 eri kurssia, nimittäin: 1) alkeiskurssin, 2) laajennuskurssin ja 3) syventymiskurssin. Viimemainittuihin sopivaa kirjallisuutta ei luetella tässä, vaan saavat renkaat, jotka tulevan talven aikana mahdollisesti niin pitkälle pääsevät, pyynnöstään erikoisohjeita kirjojen suhteen. Alkeiskurssi ja laajennuskurssi eri aineissa käsittäisivät seuraavat teokset, joiden hinnat myös tässä mainitaan, jotta renkaita järjestäessänne tiedätte, minkälaisia taloudellisia kustannuksia opintotyöstä renkaitten jäsenille koituu. Käytettävä kirjallisuus on seuraava:

Historian ja yhteiskuntaopin ala.

Alkeiskurssi:

Suomen historian oppikirja, Keskiajan historian oppikirja, Suomen alousmaantieto, Suomen yhteiskuntaopin alkeet, Kartta.

Laajennuskurssi:

Suomen historia, laajempi, Uudenajan historia, Yleismaantiede, Venäjän maantiede, Venäjän historia, Yhteiskuntaoppi, laajempi, Vanhanajan historia, Kartta.

Kaunokirjallisuutta:

Väinö Voionmaa „Erämiehet“, Juhani Aho „Panu“, Santeri Ivalo „Tuomas Piispa“, „Anna Flemming“, „Juho Vesainen“, „Erämaan taistelu“, „Viipurin pamaus“, „Lahjoitusmailla“, August Strindberg „Historiallisia pikkukuvia“, Viktor Hugo „Kurjat“. Tämä kaunokirjallisuus ei ole miksikään kurssikirjoiksi tarkotettua, vaan sopii siitä valita kuvauksien vilkastuttamiseksi ja elävöittämiseksi sopivaa lukemista. Teokset ovat porvarillisten kirjailijain.

Talousoppi ja sosialismin teoria.

Alkeiskurssi:

Kansantalouden pääpiirteet, Lyhyt taloustieteen oppikirja, Sosialidemokratian ohjelma, Sosialismi teoriana ja käytännössä.

Laajennuskurssi:

Erfurtin ohjelma, Marxin taloudelliset opit, Arvo, hinta ja voitto, Palkkatyö ja pääoma, Lisäarvo ja voitto, Yhteiskunnallisen taloustieteen historia, Verotuspolitiikan pääpiirteet, Yhteiskunnallinen käsikirja.

Kaunokirjallisuutta:

Jack London: „Kurjalistoa“ ja Rautakorko.

Työväenliikkeen menettelytapa.

Alkeiskurssi:

Mikä menettelytapa? Työväenliikkeen menettelytapa, Tie valtaan

Laajennuskurssi:

Yhteiskunnallinen vallankumous, Puoluekokousten ja ammattiyhdistyskokousten pöytäkirjat.

Työväenliikkeen historia.

Alkeiskurssi:

Kommunistinen manifesti, Sosialismin kehitys haaveesta tie-
teeksi, Sosialismin historian pääpiirteet, Kymmenen vuotta.

Laajennuskurssi:

Sosialidemokratian vuosisata, Sosialismin historia, Yhdysvaltain
sosialismin historia, Ammattiyhdistysliike.

Kaunokirjallisuutta:

A. Ger: „Herätetty“, W. Bloß: „Kirohut“, U. Koch: „Elli.“

Nämä kurssit ovat suunnitellut sellaista opintotapaa silmällä-
pitäen, että renkaassa koko talvikautena opiskellaan vaan yhtä aine-
yhdistelmää. Silloin opitaan alkeiskurssiin kuuluvat kirjat ensin
pääosassa siinä järjestyksessä kuin ne edellisessä on lueteltu ja sitten
siirrytään laajennuskurssiin, jonka kirjat niinikään opitaan siinä jär-
jestyksessä kuin edellisessä on mainittu. Jos joku rengas ennättää
käydä molemmat kurssit lävitse, niin pyytäköön lisäohjeita syventy-
miskurssityötä varten Liittotoimikunnalta.

Jos taas katsotte sopivammaksi, että renkaan jäsenet opiskelevat
alkeiskurssin useammasta aineyhdistelmästä, niin historian ja yhteis-
kuntaopin alkeiskurssi on silloin syytä muodostaa tällaiseksi:

1. Suomen historian oppikirja, 2. Uuden ajan historia, 3. Suo-
men talousmaantiede, 4. Suomen yhteiskuntaop. alkeet, 5. Kartta.

Tämän kurssin loputtua sopii läpikäydä talousopin ja sosialis-
min teorian alkeiskurssi ja jos vielä aikaa riittää, työväenliikkeen
historian alkeiskurssi. Voi myös työn järjestää siten, että opitaan
sosialismin teorian, työväenliikkeen menettelytavan ja työväenliik-
keen historian alkeiskurssit. Jos renkaan jäsenistö jo on aikaisem-
pien itseopiskelujen kautta pitemmälle kehittyntä, voidaan alkaa
työ laajennuskurssista ja ne läpikäytyä pyytää Liittotoimikunnalta
lisäohjeita syventymiskurssia varten. Mikä tapa näistä parhaiten
sopii paikallisiin oloihin, se on osaston johtokunnan ja opinto-

toimikunnan yhdessä ratkaistava. Opintotoimikunnan on tämän ratkaisun helpottamiseksi otettava selkoa siitä, mitä edelläesitettyjä kurseja koskevaa kirjallisuutta renkaaseen ilmoittautuneet jo aikaisemmin ovat lukeneet ja kuinka laajat tiedot he aikaisemmalla itseopiskelullaan kyseessä olevilta aloilta ovat hankkineet. Näiden tietojen perusteella voi sitten määrätä, missä muodossa opintoja on paras harjoittaa. Mitä eri aineyhdistelmiä aletaan opiskella, se on lopullisesti jätettävä renkaan jäsenten itsensä ratkaistavaksi niiden suunnitelmien ja neuvojen perusteella, joita johtokunta ja opinto-toimikunta yhdessä tekevät.

Opiskelujen yksityiskohtaista ohjausta varten Liittotoimikunta kustantaa pienen ohjevihkosien siinä tapauksessa, jos osastot alkavat edelläesitetynlaisia opintorenkaita perustaa. Tässä vihkosessa sitten koetetaan selvittää, mitkä osat erinäisistä kurssikirjoista voidaan kokonaan sivuuttaa, sillä esim. historian alalta ei ole sosialistisia yleishistorian oppikirjoja, vaan on edellisiinkin kurssiluetteloihin täyty-nyt ottaa porvarillisten historianopettajain kirjottamia teoksia, joita on tietysti opiskellessa arvostellen käytettävä. Mainitun opasvihko-
sen hinta, joka tulee olemaan muutaman kymmenen pennin suu-
ruinen, on opiskelijain suoritettava ja on sellainen jokaiselle opis-
kelijalle tarpeen. Kurssikirjoja sen sijaan ei välttämättä tarvitse olla
jokaisella opiskelijalla, sillä niitä vaihdetaan, kuten renkaan malli-
sääntöjen neljännessä pykälästä näkyy. Opintokirjat hankitaan Liitto-
toimikunnan välityksellä. Kirjojen hinnan mukaan tulevat eri ren-
kaissa jäsenten maksut eri suuriksi ja samoin tietysti pienissä ren-
kaissa isommiksi kuin sellaisissa, joissa jäseniä on korkein sallittu
määrä, siis 20.

Kuten sanottu, on liittotoimikunta sitä mieltä, että olisi parasta
alkavan talven opiskelutyö rajoittaa noihin edelläesitettyihin ainei-
siin. Ku tenkin siltä varalta, että jossakin osastossa haluttaisiin mui-
takin aineyhdistelmiä opiskella, on tähän liitetty myös lukusuunni-
telma luonnontieteitä ja uskontohistoriaa varten. Ne ovat seuraavat:

Luonnontieteet.

Alkeiskurssi:

Yleinen johdatus luonnontieteisiin, Maapallon kehityshistoria, Jää-
kausi ja sen jälkeiset ajat, Ennen Aatamia.

Laajennuskurssi:

Luonnontieteiden voittokulku, Maailman rakenne ja luonnonvoimat, Maailman arvotukset, lisääntyminen ja kehitys luonnossa ja yhteiskunnassa.

Uskontokysymys.

Esikurssi:

Maailman uskonnot, Luonnollinen uskonto, Uskonto yksityisasiaksi, Uskonnollista väittelyä, Jumala, Kristinuskon todellinen luonne, Kristinuskon alkuperä, Siveysoppi ja materialistinen historiankäsitys.

Siinä tapauksessa että katsotte voivanne edelläesitetynlaatuiseen liittokokouksen päätöksen mukaiseen opintotyöhön ryhtyä, pyydämme teitä antamaan osastonne asian johdosta tekemistä päätöksistä loka-kuun kuluessa meille seuraavat tiedot: 1) Onko osastoonne perustettu yksi vai useampia renkaita. 2) Mitä aineyhdistelmää aikovat renkaan jäsenet opiskella ja millä tavalla järjestettynä, s. o. opiskeleeko rengas koko vuoden yhtä aineyhdistelmää vaiko useasta aineyhdistelmästä eri kursseja, sekä mistä yhdistelmistä ja mitä kursseja. 3) Montako jäsentä kuuluu kutakin ainetta opiskelemaan renkaaseen; milloin ja mille osoitteelle Liittotoimikunnan on opintokirjat lähettävä ja ovatko kirjoihin tarvittavat varat jo kerätyt.

Edellä esitetty työ on vakavaa työtä. Se kysyy sekä varoja että henkistä ponnistusta. Sen vuoksi onkin sen alottamista harkittava vakavasti, syyt ja vastasyyt tarkoin punniten. Ei Liittotoimikunta kehoita teitä ollenkaan perustamaan tätä toimintaa hetken innostukselle, vaan vakavalle harkinnalle. Vain siinä tapauksessa, että vakava valistushalu on riittävällä määrällä osastonne jäseniä ja heillä tähän työhön tarpeelliset taloudelliset edellytykset, voi työstä tulla uhrauksia vastaavaa hyötyä. Sitä on liittokokouksen päätöksessäkin tarkoitettu. Tarkasti harkiten siis ryhdyttäköön vain mahdollisuuksien mukaan tähän tärkeään työhön."

Yksityiskohtaisempaa opintorengastyön ohjausta varten valmisti liiton järjestäjä syksyllä 1915 käsikirjoituksen sellaista opaslehtistä varten, josta edellisessä kiertokirjeessä puhuttiin. Kun opintorengastyö ei kuitenkaan vielä senkään jälkeen kun toimikunta oli puoluelehdissä julaisnut erikoiskehoituksen sen käyntiin saattamisesta, pääsyt riittävän laajaan alkuun, ei liittotoimikunta katsonut voivansa

luvattua opasta painattaa. Syksyllä 1916 sen sijaan toimikunta julkaisi tämän käsikirjoituksen puoluelehdissä nimellä „*Ohjeita opintorengastyössä*“.

Keväällä 1915 tahtoi liittotoimikunta antaa edellisenä talvena opintoreнкаissa opiskelleille tilaisuuden suorittaa eräänlaisen kirjallisen tutkinnon opiskelemissaan aineissa. Tätä varten liittotoimikunta valmisti joukon tutkintokysymyksiä, jotka se painettuna lähetti osastoille. Tarkoitus oli, että opiskeluja harjoittaneet saavat näitten kysymysten johdosta kirjoittaa pienen vastauskirjelmän ja lähettää sen liittotoimistoon, josta ne jälleen toimitetaan liittotoimikunnan valitsemalle tutkijalautakunnalle. Tämän tutkijalautakunnan jäseniksi oli liittotoimikunta pyytänyt puolueemme huomatavimmat niiden erikoisalojen tuntijat, joita aloja kuluneen talven opintorengastyö oli käsittänyt. Tutkintokysymykset olivat seuraavat:

Historian ja yhteiskuntaopin alalta:

1. Minkänimisiin pääjaksoihin jaottelette Suomen historian, millä vuosilla ja tapauksilla nuo jaksot toisistaan eroitatte ja minkä katsotte eri aikakausille luonteenomaista olevan? 2. Millä tavalla jaottelette maamme tuotantohistoriallisen kehityksen, kuinka nimitätte noita eri jaksoja ja millä vuosilla ne toisistaan eroitatte?

Talouselämän ja sosialismin teorian alalta:

„1. Mitä Marzin taloudellisissa opeissa tarkoitetaan tavaralla ja tavaratuotannolla? 2. Kuinka Marx selittää arvonmuodostumisen? 3. Mitkä tuotantoteknilliset seikat ovat edellytyksinä nuoren työvoiman käyttämiselle teollisuus- ja maataloustuotannon palveluksessa? 4. Suuriko teollisuuden- ja käsityön palveluksessa oleva nuorisomäärä on maassamme ollut vuosina 1909—1913?“

Työväenliikkeen historian alalta:

„1. Mihin pääjaksoihin jaottelette sosialismin historian ja miten eri jaksot toisistaan eroitatte? 2. Miten on Suomen sos.-dem. puolueen rakenne ja järjestömuoto kehittynyt ja millainen se nykyisin on? 3. Miten on Suomen ammattiyhdistysliikkeen järjestömuoto kehittynyt ja millainen se nykyisin on? 4. Miten on Suomen sos.-

dem. nuorisoliikkeen järjestömuoto kehittynyt ja millainen se nykyisin on?"

Työväenliikkeen menettelytavan alalta:

„1. Mitä päätöksiä meillä sos.-dem. puolue ja ammatilliset järjestöt ovat tehneet nuorisosuojelusasiassa? 2. Millä tavalla ovat puolueen ja nuorisoliikkeen väliset suhteet kehittyneet ja miten ne nykyisin ovat järjestetyt? 3) Millä tavalla ovat nuorisoliikkeen ja ammattiyhdistysliikkeen väliset suhteet kehittyneet ja nykyisin järjestetyt?"

Tämä toimikunnan suunnitelma ei kuitenkaan tuottanut mitään tuloksia.

Kynäkisat tarkoitti liittotoimikunta, järjestäessään sellaiset 1917 alussa, myöskin yhdeksi kirjallisen valistustyön muodoksi. Ne järjestettiin tapahtumaan seuraavan suunnitelman mukaan:

„Senmukaisesti kuin kunkin halu ja taipumus edellyttää, laatii kilvoitteluun osanottaja kirjoituksen joko 1) jostakin tutkimisen tai selostamisen arvoisesta vakavasta aiheesta, 2) kertomuksen tai kuvauksen jostakin hänelle ja muille mielenkiintoisesta aiheesta tai 3) runoja. Huomattakoon, että 1-kohdassa mainitun kirjallisen tutkielman aiheiksi sopivat hyvin juuri nuo samat opiskelukysymykset, jotka edellä on lueteltu. Nämä kirjoitukset toimittavat kilvoittelijat sitten määräaikaan mennessä Liittotoimikunnalle, joka valitsee erikoisen palkintolautakunnan ja antaa sen arvosteltavaksi kirjoitelmat. Jos palkintolautakunta katsoo kirjoitelmat kyllin arvokkaiksi, julkaisee Liittotoimikunta niistä ensi syksynä erikoisen julkaisun nimeltä *Kynäkisat*“, johon sitten painetaan palkitut kilpaesitykset ja muitakin kilpailuun osaaottaneiden kirjoituksia. Tämä julkaiseminen kuitenkin riippuu kirjoitelmien laadusta.“

„Kilpakirjoitukset ryhmittyvät siis kolmeen ryhmään:

1. Tutkielmat ja selostukset.
2. Kaunokirjalliset kertomukset ja kuvaukset.
3. Runot.“

„Jokaisessa ryhmässä palkitaan kolme kirjoittajaa: 1 palk. 50 mk., 2 palk. 30 mk. ja 3 palk. 25 mk. Kirjoitelmien aiheet ovat kirjottajain vapaasti valittavissa, mutta itsestään luonnollista on, että ne, niinhyvin tutkielmat ja selostukset kuin kaunokirjallisetkin esi-

tykset tarvitsevat koskea sosialistista nuorisoliikettä tai muita työväenliikkeen haaroja. Muutenhan niillä tuskin olisikaan tarkoitettua vaikutusta itsekasvatustyön edistämisessä.”

„Kilpailuun osaaottavien tulee olla kuulunut liittoon jo ennen vuoden 1917 alkua. Kirjotelmat on kilvoittelijain toimitettava liittotoimistoon tulevan heinäkuun 1 päivään mennessä. Yhdeltä kirjottajalta täytyy olla vähintään 2 kirjotelmaa, tullakseen arvostelussa huomioonotetuksi.”

Tätä toimintakertomusta kirjoittaessa ei vielä voida sanoa, onko tästä yrityksestä mitään tuloksia.

Kirjastotoiminta on liittotoimikunnan mielestä liittokokouspäästösten perusteella ollut katsottava erikoisen tärkeäksi työhaaraksi liittomme kirjallisen valistustyön alalla. Syksyllä 1913 liittotoimikunta kiertokirjeellä antoi kirjastoasiasta osastoille seuraavan kehoituksen:

„Osastojen kirjaston järjestämistä ja kartuttamista piti liittokokous myöskin osastojen tärkeänä velvollisuutena. Päätöksen mukaan olisi kunkin osaston hankittava itselleen kunnollinen kirjasto, se hyvin järjestettävä ja mahdollisimman mukaan sitä kartutettava ja laajennettava. Oletamme, että osastoissa oivalletaan kirjastojen merkitys valistustyössämme ja toimitaan liittokokouksen viitoittamaan suuntaan. Siellä missä ei vielä ole kirjastoja, ryhdytään panemaan alulle ja siellä missä niitä on, pidetään edelleenkin huolta niiden laajentamisesta. Kirjastoihin uhratut varat ovat hyvin sijoitettua pääomaa, jos pidetään huolta, ettei hankita ala-arvoisia kirjoja. Kirjaston perustamista ja järjestämistä koskevia tilapäisneuvoja voi kysyä liittotoimikunnalta, siksi kunnes suunnittelemamme kirjasto-opas julaistaan painosta ja jaetaan osastojen käytettäväksi. Kirjastoa perustettaessa on meille ilmoitettava minkälaisia ja minkäverran kirjoja halutaan; siinä tapauksessa, että osastolla on jo kirjasto alulla, niin kirjoja tilattaessa on ilmoitettava minkälaisia kirjoja kirjastossa ennuudestaan jo on.”

„Kirjoja voidaan tilata liittotoimikunnan välityksellä. Me annamme kaikista sosialististen kustannusliikkeiden kustantamista kirjoista 20 prosentin alennuksen. Kehoitamme siis osastoja kiinnittämään huomiotaan kirjastojen järjestämiseen. Emme tahdo kieltää, etteikö osastoillamme ole vaikeuksia kirjastoja järjestäessä, mutta

aivan voimattomia nuo vaikeudet eivät toki liene. Kirjasto, vaikka pienempikin on koetettava saada joka osastoon. Työhön siis niiden hyväksi!”

Samanlaisia kehoituksia on liittotoimikunta antanut osastoille myöhemminkin.

Suoranaistemminkin tahtoi liittotoimikunta edistää osastojen kirjastohankintaa. Senvuoksi se toimintakilpailuja ja kirjalevityskilpailuja järjestäessään on aina palkinnoiksi asettanut kirjastoja. Tällaisiksi palkinnoiksi on liittotoimikunta jakanut kaiken kaikkiaan 28 kirjastoa, joitten yhteenlaskettu raha-arvo on Smk. 805:—. Tällä tavalla ovat kirjastoja saaneet *Kirjalevityskilpailuissa syksyllä 1913*: Porin osasto 40 mk., Söörnäisten osasto 30 mk., Viipurin osasto 20 mk., Rauman osasto 15 mk., Tyrvään Raivion osasto 20 mk., Toejoen osasto 15 mk. ja Varkauden osasto 10 mk. arvoiset kirjastot, sekä *toimintakilpailuista talvikautena 1915–16* Oulun osasto 80 mk., Iisalmen osasto 60 mk., Tampereen osasto 40 mk., Porin osasto 40 mk., Turun osasto 30 mk., Vuorelan osasto 20 mk., Mäntän osasto 60 mk., Korkeakosken 40 mk., Varkauden 30 mk., Haapikosken osasto 30 mk., Sorsakosken osasto 20 mk., Hyvinkään osasto, 15 mk., Turkhaudan osasto 40 mk., Noormarkun osasto 30 mk., Urjalan osasto 20 mk., Vuoksen osasto 20 mk., Loimaan osasto 15 mk., Kalliokosken osasto 10 mk., Salon osasto 25 mk., Harlun Leppäkosken osasto 20 mk., Karihaaran osasto 10 mk. arvoisen kirjaston.

Tällä tavalla liittotoimikunta on välittömästi koettanut saada toimintakykyisempiin osastoihin muodostetuksi osasto-kirjastoja ja kartutetuksi jo ennestään olevia sellaisia.

Kirjastonsa ovat osastot saaneet itse vapaasti valikoida, mutta valikoimista auttaakseen lähetti liittotoimikunta osastoille erikoisen valioluettelon, jonka olivat laatineet toimittajat K. Manner, Y. Sirola, maist. O. V. Kuusinen ja tohtorit Ailio ja H. Ryömä. Tällaisen valioluettelon sai liittotoimikunta käytettäväkseen Uudenmaan sos. dem. vaalipiiritoimikunnalta.

Kirjastonhoidon opastusta on liittotoimikunta myös antanut liittokokouspäätösten mukaisesti. Tässä tarkoituksessa ilmoitettiin keväällä 1916 niille osastoille, jotka toimintakilpailupalkinnoiksi saivat kirjastoja, että he saavat myös, jos haluavat näille kirjastoille

mallisääntöjä ja hoito-ohjeita. Lähetetyt mallisäännöt olivat seuraavanlaiset:

Suomen Sosialidemokratisen Nuorisoliiton — — — — osaston

Kirjaston säännöt.

1 §.

Suomen Sosialidemokratisen Nuorisoliiton — — — — osaston kirjastosta, jonka alkuna on osaston vuoden 1916 talvitoimintakilvoittelussa saama palkinto, — — — teosta, saavat kirjalainoja etupäässä osaston jäsenet, ellei osaston kokous poikkeustapauksessa toisin päättä.

2 §.

Kirjastoa pidetään kunnossa ja kartutetaan osaston myöntämillä sekä mahdollisesti muualta saatavilla varoilla.

3 §.

Kirjaston hoidosta huolta pitämään valitsee osasto *Kirjastotoimikunnan*, johon kuuluu 4 jäsentä ja kirjastonhoitaja, jolla kuitenkin ei ole häntä itseään koskevissa asioissa äänioikeutta, mutta kyllä kaikissa muissa kirjaston hoitoa koskevissa asioissa.

4 §.

Kirjastonhoitajan valitsee osaston johtokunta. Hänellä olkoon kuitenkin tarpeen vaatiessa oikeus käyttää apunaan toisiakin johtokunnan hyväksymiä henkilöitä.

5 §.

Kirjastotoimikunnan tulee:

- 1) järjestää ja valvoa kirjaston toimintaa;
- 2) esittää osastolle kirjaston tarpeet;
- 3) pitää huolta avustusten aikoinaan pyytämisestä kirjastolle ja myönnettyjen avustusten käyttämisestä;
- 4) määrätä ne tarkemmat hoito- ja lainausohjeet, joiden mukaan kirjastonhoitajan on kirjastoa ja sen lainausliikettä hoidettava;
- 5) laatia tulo- ja menoarvio alkavaa vuotta varten sekä teettää kunkin kalenterivuoden päätyttyä kirjaston vuosi- ja tilikertomus ja

jättää se osaston johtokunnalle osaston vuosikokoukselle esitettäväksi;

6) vuosittain sekä aina kirjastonhoitajan vaihtuessa toimituttaa koko, kirjavaraston, luetteloiden ja muun omaisuuden tarkastus kahden sitä varten valitun jäsenensä kautta.

6 §.

Kirjastonhoitajan tulee:

1) esitellä kirjastoa koskevat asiat Kirjastotoimikunnalle, pitää pöytäkirjaa Kirjastotoimikunnan kokouksista, panna toimeen Kirjastotoimikunnan päätökset, hoitaa kirjaston asioiden vaatima kirjeenvaihto sekä laatia heti kunkin kalenterivuoden päätyttyä kirjaston vuosikertomus;

2) vastata kirjaston omaisuudesta, mikäli sitä on hänen hoidossaan;

3) laatia luettelot kirjastoista ja pitää ne kunnossa;

4) sidottaa ja järjestää kirjat, hoitaa lainausliikettä osaston ja Liittotoimikunnan antamien ohjeiden mukaan ja Kirjastotoimikunnan määräyksiä noudattaen sekä periä lainausajan laiminlyömisestä, kirjojen turmelemisesta ja hukkaamisesta suoritettavat sakot ja tilitää ne neljännesvuosittain Kirjastotoimikunnan rahastonhoitajalle;

5) olla avullisena Kirjastotoimikunnan toimeenpanemissa kirjastontarkastuksissa ja antaa tarkastajille kaikki tarpeelliset tiedot.

7 §.

Näihin sääntöihin mahdollisesti tehtävät muutokset tulevat noudatettaviksi sitte, kun osasto on ne hyväksynyt.

Kesällä 1916 lähetti liittotoimikunta myös kaikille sellaisille osastoille, joiden toimintaselostuksessa oli ilmoitettu, että osastolla on kirjasto, seuraavan kiertokirjeen:

Toimintaselostuksestanne olemme huomanneet, että osastollanne on kirjasto. Tämän vuoksi ja nojaten siihen, että Liittotoimikunnan velvollisuus liiton sääntöjen ja Helsingin liittokokouksessa 1912 tehdyn valistustyöpäätöksen mukaan tulee huolehtia kirjastoasian kehityksestä liitossamme, olemme valmistaneet ohjeita osastokirjastojen hoitajille ja lähetämme tässä Teille niitä kappaleen.

Viitaten H:gin kokouksen pöytäkirjan sivulla 62 olevaan tätä

asiata koskevaan valistuskysymyspäätöksen toisen osan 1 kohtaan ehdotamme seuraavaa:

1) että johtokunta päättää järjestää osaston kirjastonkäytön n. k. ykskorttijärjestelmän mukaan siten kuin liittotoimikunnan ohjeissa neuvotaan;

2) että osasto tilaa kirjaston kuntoonpanotarpeet Liittotoimistosta ja noudattaa kirjaston järjestämisessä liittotoimikunnan ohjeita.

Jos Teillä, kuten toisin paikoin on laita, on yhteinen kirjasto työväenyhdistyksen kanssa, niin pyydämme siitä ennen edellämaintujen ehdotusten käsittelyä meille ilmoittamaan.

Tämän kiertokirjeen mukana lähetettiin myöskin noille samoille osastoille seuraavanlainen kirjastonhoito-ohje:

Osastokirjastojen hoitajille.

Olemme itse kukin iloksemme huomanneet, mikä suuri, kasvatava vaikutus on hyvällä kirjalla, puhumattakaan hyvin valitusta ja ennenkaikkea hyvin järjestetystä ja hoidetusta osastokirjastosta. Amerikassa, jossa kirjastot ovat saaneet koko kansan rakkauden osakseen, itmistyy rahoja melkein kuin itsestään, kun on kysymyksessä uhraus, vaikkapa suurempikin, tai työ, vaikkapa kuinka vaivaloinen, kirjastojen hyväksi, sillä mikään ei amerikkalaisen mielestä ole työlästä, kun on kysymys näistä laitoksista. Näiden valistusahjojen koko sydämenä liikkuvat etevät ja aina palvelevat kirjastonhoitajat, joiden suuri onni on palvella yleisöänsä mitä moninaisemmissa kysymyksissä. Kun ajattelee suurta, valoisaa ja aistikasta kirjastoa Amerikassa, jossa tiedonjanoiset hyllyltä toiselle etsivät itselleen ja kotiväelleen sopivaa lukemista, ei voi muuta kuin sanoa: onnellinen Amerika.

Sos.-dem. nuorisoliitto on monien vuosien kuluessa koettanut työskennellä voimainsa mukaan kirjastoasian edistämiseksi; julkaissut sopivia luetteloja kirjastokirjallisuudesta, hankkinut kirjoja ja kirjastovälineitä osastoille, siis tehnyt työtä innostuksen kohottamiseksi, mutta kaikista ponnistuksista huolimatta ei kirjastoliike ole liitosamme vielä saanut sitä kannatusta, jota se ehdottomasti tarvitsee hyvin menestyäkseen.

Osastokirjastot mielestämme tarvitsevat aivan erikoista huolen-

pitoa. „Tyvestä on puuhun noustava“, sanoo vanha sananlasku. Ei riitä että me olemme tavalla tai toisella hankkineet kirjoja kirjastoomme, yhtä tärkeää on, ellei tärkeämpi, miten ne järjestämme, että niistä olisi mahdollisimman suuri hyöty.

Seuraavassa muutamia yleisiä neuvoja kirjastojen kuntoonpanossa, luokittelussa ja parista erilaisesta uudenaikaisimmasta lainaustavasta, jotka soveltuvat käytettäväksi.

Kantaluettelo. Kaikki kirjastoon ostetut ja lahjoitetut kirjat ovat ensiksi kirjastoon saapumisjärjestyksessä merkittävä Kantaluetteloon eli inventeerauskirjaan. Liittotoimistosta saa ostaa valmiiksi viivoitettuja sidottuja kantaluetteloita.

Näytteet:

Näyte 1. Kantaluettelon vasen puoli.

Kanta-numero	Saap. kirj. v:a k. k.	Tekijän ja kirjan nimi	Sivuluku	Kirjasto-merkki *)
84	19 ³ / ₅ 16	Höglund, Sosialismin historia	166	9 HögSo
85	19 ⁸ / ₅ 16	Danneberg, Sos.-dem. ohjelma	152	3 DanSo

Oikea puoli.

Kustantaja	Painovuosi	Sidottuna saapunut	Kirjak. hinta**)	Sitomishinta	Mistä ostettu	Muistutuks.
Nuoris.liitto	1913	19 ³ / ₅ 16	1: 50	1: —	Nuor. liit.	
„	1913	19 ²⁷ / ₅ 16	1: 50	1: —	Lahjoitettu	

*) Milloin esim. kirjasto on luokitettu osastoihin 10 jaon mukaan (luokka-merkki ja tekijän sekä kirjan nimen alkukirjaimet).

**) Tähän sarakkeeseen merkitään sitomattoman tai kustantajan valmiiksi sitoman kirjan hinta ja seuraavaan sarakkeeseen kirjaston itsensä sidottamasta kirjasta suorittama sitomismaksu.

Näyte 2.

Luettelokortti.

9 HögSo 84	Höglund, Z. Sosialismin historia pääpiirteissään. Siv. 166, 1913, Helsingissä, Sos.-dem. Nuorisoliitto. Hinta sid. 2: 50.
---------------	--

Näyte 3. Linauskortti.

1. Heikkinen, Pekka, kansak. oppil., Virtala sai tämän kortin 23. 9. 1912		
30. 9. 16	84	30. 9. 16

Näyte 4.

Eräpäiväliuska			
30. 9. 16	1.		

Luetteloiden teko on kirjastonhoitajien tärkeimpiä tehtäviä. Tärkein on lainaajain käteen annettava luettelo, jonka pitää antaa vastaus ainakin seuraaviin kysymyksiin: 1) onko määrätyn tekijän kirjoittamaa kirjaa kirjastossa, 2) onko määrätyn niminen kirja kirjastossa, 3) mitä kirjoja määrätyn aineen alalta on kirjastossa. Tämä saadaan aikaan helposti sillä tavoin, että samasta kirjasta kirjoitetaan kaksi tai kolme irrallista korttia tai lippua ja ne järjestetään sopivalla tavalla laatikoihin. Isommissa kirjastoissa laaditaan lisäksi tarkastuksen, tilaston y. m. helpottamiseksi n. k. hyllyluettelo, s. o. luettelo, joka seuraa kirjain järjestystä hyllyillä, vieläpä muitakin luetteiloita.

Nykyisin laaditaan kaikellaiset aakkoselliset ja sen tapaiset vaihtelujen alaiset luettelot korttiluetteloiksi, koska siten uudelleen kirjoittaminen, pyyhkiminen ja sekaotku ei tule kysymykseen, vaan pysyy luettelo alati nuorena ja käyttökelpoisena. Luettelokorteillekin on vakaantunut kansainvälinen mitta (3,5 eng. tuumaa) ja on niitä paras tilata liiton toimistosta, sillä on tärkeätä, että kaikki kortit ovat aivan yhtä suuria. Kortit säilytetään erikoisissa tarkoituk-

senmukaisissa laatikoissa, joissa niitä on helppo selailla ja johon ne ovat kortin läpi kulkevalla rautatangolla kiinnitetyt. Kun uusia kirjoja tulee kirjastoon, kirjoitetaan jokaisesta niin monta korttia kuin katsotaan tarpeelliseksi, rautatanko vedetään ulos ja kortit järjestetään entisten väliin ankaran tarkkaan aakkosjärjestykseen. Jos kirjastosta poistetaan kirjoja poimitaan vastaavat kortit luetteloistakin pois; järeille jäävät ovat yhä edelleen hyvässä järjestyksessä.

Korttijärjestelmistä pitäisimme osastokirjastoja samoin kuin pienempiä yhdistysten kirjastojakin varten n. k. *ykskorttijärjestelmän* muita sopivampana, se kun on samalla halpa ja yksinkertainen käytännössä. Siinä tarvitaan seuraavat välineet: lainauskortti (lainaajan kortti) kutakin lainaajaa varten, eräpäiväliuska kutakin kirjaa varten, vihkot lainaajain luetteloa ja tilastoa varten, laatikko lainauskorttien säilyttämistä varten ja viittakortteja lainauskortteja varten. Paitsi näitä, olisi hyvä käyttää myös leimaa eräpäivän merkinnässä; lainausohjeet tietenkin ovat myös tarpeelliset. Eräpäiväliuska liimataan mieluummin kirjan viimeiselle, kantta vasten olevalle sivulle siten, että saranan puoleinen reuna on lehdessä kiinni. Kun kunkin lainaajan nimi ja osote merkitään lainaajain luetteloon ja annetaan kullekin lainaajalle oma numeronsa ja korttinsa, joita sitten lainatessa käytetään. Sopivinta on käyttää vihkon koko aukeamaa lainaajain-luettelon viivoitusta varten, että voidaan useampinakin vuosina nähdä, miten paljon lainaajat ovat kirjoja lainanneet. Lainauskorttiin merkitään nimi, toimi, osote ja milloin lainaaja sai kortin.

Kun välineet on hankittu kirjastoon ja tarpeelliset esityöt tehty, käy lainaus sangen nopeasti ja on hyvin yksinkertaista. Jos Heikkinen ottaa ²⁸/₁₀ 1912 lainaksi kirjan, jonka kantanumero on 84, ja lainausaika on yksi viikko, jättää Heikkinen lainauskorttinsa, johon merkitään joko kirjoittamalla tai mieluummin leimaamalla ensimmäiseen sarakkeeseen se päivä, jolloin kirja on viimeistään tuotava takaisin, s. o. eräpäivä, siis ³⁰/₁₀ 12. Ja toiseen sarakkeeseen kantanumero siis 84. Myös kunkin kirjan eräpäiväliuskaan ensi sarakkeeseen leimataan tai kirjoitetaan viimeinen takaisintuontipäivä, eräpäivä, ja toiseen sarakkeeseen lainaajan numero. Tämän jälkeen saa lainaaja kirjan. Kun lainaaja tuo kirjan takaisin, merkitään lainauskortin kolmanteen sarakkeeseen takaisin tuontipäivä (³⁰/₁₀ 12). Kaikki lainauskortit säilytetään kirjastossa ja samana päivänä lankeevat kortit

pannaan samaan ryhmään, saman viittakortin taakse juoksevassa kantanumerojärjestyksessä ja viittakorttiin merkitään niinkään eräpäivä. Jos kirjasto on jaettu osastoihin ja tahdotaan tietää, montako lainaa on eri osastoista tehty, merkittäköön lainauskorttiin kantanumeron lisäksi osaston numero tai kirjain.

Jos jotkut lainaajat eivät halua käyttää lainausoikeuttaan, säilytetään heidänkin korttinsa kirjastossa, joko numero tai aakkosjärjestyksessä erillään niistä korteista, joilla parhaillaan on lainoja. Jos kirjastosta annetaan lainaksi kaksi kirjaa yhtäikaa, on lainaajalle annettava kaksi lainauskorttia, johon kumpaankin merkitään lainaajan numero (molempiin sama numero). Tietokirjallisuuden lukemisen edistämiseksi on monissa kirjastoissa otettu käytäntöön sellainen tapa, että toisella (tavallisesti erivärisellä) kortilla annetaan vaan tietokirjoja, mutta toisella mitä tahansa.

Osastojen kirjastotoiminnasta on saatavissa seuraavat numero-tiedot, jotka kuitenkin ovat epätäydelliset:

V:na	1912	oli	osastoilla	kirjastoja	37,	niissä	1,572	nid.	arvo	3,509:	89
"	1913	"	"	"	50	"	1,977	"	"	3,661:	20
"	1914	"	"	"	25	"	819	"	"	1,753:	96
"	1915	"	"	"	51	"	2,335	"	"	4,182:	77
"	1916	"	"	"	102	"	2,789	"	"	5,877:	66

Kiertävien kirjastojen hankkimista liitolle on liittotoimikunta useat kerrat harkinnut. Liiton taloudelliset voimat eivät kuitenkaan ole tätä suunnitelmaa sallineet toteuttaa. Keväällä 1917 johtui liittotoimikunta senvuoksi ajattelemaan, että olisi koitettava saada tätä tarkoitusta varten avustusta joistakin yleisistä varoista. Lähetettiin Suomen Pankin Pankkivaltuusmiehille pyyntö saada sekä suomen- että ruotsinkielistä kirjallisuutta käsittäviä kiertäviä kirjastoja ja kirjastonhoitoneuvontaa varten Längmannin testamenttivaroista liitolle 5,000 mk. Pyyntö tuli pankkivaltuusmiehille sen jälkeen kuin nämä jo olivat tehneet Eduskunnan Pankkivaliokunnalle ehdotuksen sanotun rahaston voittovarojen jakamisesta. Liiton järjestäjän pyynnöstä lähetti pankkivaltuusmiesten puheenjohtaja prof. E. G. Palmén liittotoimikunnan kirjelmän kuitenkin myöhästyneenä Eduskunnan Pankkivaliokunnalle ja kun se ennätti sinne ennenkuin Pankkivaliokunta oli ennättänyt alkaa asian käsittelyn, otti Pankkivaliokunta pyynnön

huomioon ja ehdotti liitolle yllämainittuun tarkoitukseen myönnettäväksi 5,000 mk. Ehdotuksen Eduskunta hyväksyi.

Liittotoimikunta on suunnitellut tällä summalla, sitten kun sen saa nostaa, laitettavaksi kaksikymmentä Smk. 250 arvoista kiertävää kirjastoa, niistä kaksi ruotsinkielistä, jotka annetaan ruotsinkielisen keskuskomitean hoidettavaksi. Kirjastoja on ajateltu piirijärjestöjen hoidettaviksi ja suunniteltu, että Viipurin piirin alueella kiertäisi 3, Uudenmaan, Vaasan ja Oulun piirien alueilla kullakin 2 ja Turun, Porin, Mikkelin, Etelä-Hämeen, Pohjois-Hämeen, Jyväskylän ja Kuopion 1. it. piirin alueilla 1 kullakin. Kun kirjastot olisivat yhden piirin alueilla käyneet kaikissa osastoissa vaihdettaisiin ne toiseen piiriin.

Nuorisosuojelustoiminta.

Liittokokouksen päätöksen mukaisia nuorisosuojeluskomiteoita on liittotoimikunta kiertokirjeellä kehottanut kaupunki- ja tehdas-seutusosastojen muodostamaan keskuuteensa. Syksyllä 1913 lähetettiin näille komiteoille myöskin painettuja tiedonantokaavakkeita ja painettuna pikkuvihkosena seuraavanlaisia ohjeita:

Neuvoja

sos.-dem. nuoriso-osastojen nuorisosuojeluskomitealle.

Viimeinen liittokokous päätti, että työläisnuorison on kaikkialla maassamme ryhdyttävä taisteluun voimassa olevien suojelumääräysten rikkomuksia vastaan. Tehokkaimpana keinona piti kokous erikoisten suojeluskomiteain asettamista, joitten tehtävänä olisi paljastaa kaikki työväensuojelusta koskevien asetusten rikkomukset. Liittotoimikunnan kehoituksesta onkin jo suojeluskomiteoita perustettu ja uusia perustetaan sikäli kuin asiaan perehdytään ja lakataan pelkäämästä asiassa esiintyviä vaikeuksia.

Jotta suojelulakien rikkomukset voitaisiin paljastaa mahdollisimman helposti ja vaivattomasti on liittotoimikunta valmistanut

suojeluskomiteain käytettäväksi erikoisen tiedonantokaavakkeen, jolla voidaan asiasta ilmoittaa liittotoimikunnalle. Kun siis joku osaston jäsen saa kuulla taikka nähdä työväen suojelusta koskevia asetuksia rikottavan, on se heti ilmoitettava suojeluskomitealle, joka vuorostaan ilmoittaa siitä liittotoimikunnalle. Liittotoimikunta tutkii asiaa sekä pyytää lisäselvityksiä, jos asia vaatii ja todettuaan rikkomuksen tapahtuneeksi ilmoittaa siitä ammattitarkastajalle ja koettaa vaikuttaa, että rikkomukset saadaan loppumaan.

Osastoista ja niitten jäsenistä riippuu, missä määrin tullaan onnistumaan yrityksissä. Me puolestamme toivomme, että asiaa pidetään siksi suuriarvoisena ja tärkeänä, että sen eteen työskennellään ja yritetään. Tämän kirjelmän tarkoituksena olisi selostaa, mitenikä tiedonantokaavake on täytettävä. Ennen kuin puhumme siitä, on mainittava

Minkälaisia rikkomuksia useimmin esiintyy?

Siitä saamme tiedon tutkimalla ammattitarkastajain vuosikertomuksia, sillä niissä luetellaan ilmitulleita lainrikkomuksia ja -kiertoja. Useimmin rikotaan työpäivän pituutta koskevia määräyksiä; pidetään alle 12 vuotisia työssä, vaikka se on laissa kielletty; teetetään alle 15 vuotisilla yhtä pitkiä työpäiviä kuin aikuisillakin, vaikka työnantajalla ei olekaan Teollisuushallituksen erikoisvapautusta siihen; käytetään alle 18 vuotisia yötyössä. Työntekijäin vakuuttaminen tapaturman varalta laiminlyödään myöskin usein. Työhuoneen seinältä puuttuu ilmoitus tapaturmavakuutusyhtiön nimestä, jossa työntekijät ovat vakuutetut sekä yhtiön asiamiehen nimi ja osote. Nämä ovat yleisemmin esiintyviä rikkomuksia.

Tämän lisäksi tapahtuu tietenkin muita lainrikkomuksia, joita kaikkia emme voi tässä luetella, vaan kehoitamme osastoja hankkimaan kaikki työväensuojelusta koskevat asetukset ja niiden avulla tutustumaan lainmääräyksiin, jotta voitaisiin kaikki tällaiset lainrikkomukset paljastaa ja estää kauvemmin jatkumasta. Tahdomme tässä mainita

Tärkeimmästä lainkohdasta.

Kaikkein tärkeimpiä kohtia työväen suojelusta koskevissa asetuksissa on määräykset työpäivän pituudesta. Huhtikuun 15 p:nä

1889 annetussa asetuksessa teollisuusammateissa olevain työntekijäin suojelemisesta 7 pykälässä määrätään, että työhön *tehtaassa, käsi-ammattissa* tahi muussa *teollisessa* toimessa *ei saa* käyttää alle *kahdentoista* vuoden ikäistä lasta eikä nuorta henkilöä, joka kivulloisuuden tahi ruumiillisen heikkouden vuoksi saattaa kärsiä sanotusta työstä haittaa.

8 pykälässä määrätään, että vuorilaitoksissa, ruukissa, tehtaassa taikka muussa tehtaan tapaan käytetyssä toimessa ei saa pitää työssä *lapsia* sekä *nuoria* henkilöitä ennen klo 5 aamulla ja jälkeen kello 9 illalla. Työaika alle viidentoista vuotisille saa olla korkeintaan 7 tuntia lepoa hetket siihen luettuna.

Tämän lisäksi löytyy Elinkeinolain 4:ssä luvussa 33:ssa pykälässä määräyksiä, jonka mukaan nuorempaa kuin *kaksitoista* vuotiasta lasta ei saa ottaa tehdas- tahi käsityöhön, ellei sen hoitomies paikkakunnan lääkärin antamalla todistuksella todeksi vahvista, että sitä voidaan lasta vahingoittamatta sallia. Nuorempaa kuin viisi-toista vuotista ei saa elinkeinotyössä pitää kauvemmin kuin kahdeksan tuntia päivässä, soveliailla väliajoilla.

Alle 18 vuotiasta ei saa käyttää työhön kello 9 illalla ja klo 5 aamulla välisellä ajalla, ilman hoitomiehen lupaa ja paikkakunnan lääkärin todistusta, että se vahingotta työläisen terveydelle tapahtua voi, jota varten sellainen alaikäinen yötyöläinen on vähintään keran vuodessa lääkärin tarkastettava.

Lisätietoja asetusten sisällöstä

saadaan ostamalla työväensuojelusta koskevat asetukset. Niitä on ilmestynyt kustannusliike Otavan asetuskokoelmassa. N:o 10:nä on ilmestynyt „Elinkeinolaki ja työväensuojelusta koskevat asetukset“, maksaa 85 penniä. N:o 11 on „Työväenvakuutusta ja työntekijäin apukassoja koskevat asetukset“, hinta 80 penniä. Hyvänä apuna ovat ammattientarkastajain vuosikertomukset, joita ehkä saa yleisistä kirjastoista lainaksi sekä työväenlainsäädäntöä tarkastamaan asetetun komitean mietinnöt.

Epäselvyyksien sattuessa voidaan kääntyä neuvon ja selityksen pyynnöllä liittotoimikunnan puoleen, joka hankkii Työväen lakiasiaineuvontatoimistolta tarpeelliset neuvot ja ohjeet.

Kun on päästy selville

suojelusmääräyksistä ja saadaan tietää, että jollakin työpaikalla rikotaan asetusten suojelusmääräyksiä, otetaan siitä mahdollisimman tarkka selko ja ilmoitetaan liittotoimikunnalle sen lähettämällä kaavakkeella. Erikoisesti tahdomme tässä huomauttaa, että ilmoituksen tekijäin ja lähettäjäin nimiä me emme missään tapauksessa ilman asianomaisten lupaa ilmoita, joten kehoitamme liittomme jäseniä ilmoittamaan tietonsa rikkomuksista täysin pelottomasti ja asianmuksaisesti. Ainoastaan jäsentemme harrastuksen ja valppauden avulla voimme vähentää suojelusmääräysten rikkomuksia.

Tiedonantokaavakkeessa,

joita liiton toimistosta on saatavissa, on seuraavat kysymykset:

- 1) Työnantajan toiminimi?
 - 2) Paikkakunnan nimi, jossa työpaikka sijaitsee?
 - 3) Kuinka pitkä on työpäivä ja milloin se alkaa?
 - 4) Mitenkä on lainmääräyksiä rikottu?
 - 5) Milloin on rikkomus tapahtunut?
 - 6) Lainrikkomuksesta kärsimään joutuneitten työläisten ikä ja nimet?
 - 7) Onko työnantajalle huomautettu rikkomuksesta, taikka onko se hänen tiedossaan muuten?
 - 8) Onko rikkomuksesta ilmoitettu ammattientarkastajalle?
 - 9) Onko ammattientarkastaja käynyt tarkastuksella ja koska viimeksi?
 - 10) Onko hänen osoitteensa työhuoneen seinällä nähtävänä?
 - 11) Onko ennen sattunut suojelusmääräysten rikkomuksia?
 - 12) Tiedätekö, onko Teollisuushallitus antanut työnantajalle jotain erivapauksia alaikäisten työssäkäyttöön?
 - 13) Ovatko työntekijät vakuutetut tapaturman varalta?
 - 14) Onko koneet y. m. laitteet suojatut vai onko syytä muistutuksiin?
 - 15) Onko ote työväensuojeluksesta asetettu nähtäväksi?
 - 16) Mainitkaa, jos on jotakin mikä valaisee asiaa?
- Näihin kysymyksiin vastataan asianhaarojen mukaan. Kummin on muistettava, että vastaukset tehdään *tarkkoja, selviä* ja

totuudenmukaisia, sillä epäselvistä ja epätarkoista vastauksista ei ole mitään hyötyä, vaan pelkkää vahinkoa ja harmia.

Kaavakkeita lähetetään osastoille kaksittain. Toinen kaavake lähetetään liiton toimistoon, ja toinen, osaston arkistoon osotettu kaavake, samanlaisesti täytettynä, jätetään osastolle. Tämä siltä varalta, että jos tarvittaisiin lisäselvityksiä, niin osastossa ollaan tilaisuudessa selitystä laadittaessa tarkastamaan lähetetyn kaavakkeen sisältöä tarvitsematta meidän siitä sen pitempiä kirjelmiä osastolle lähetellä. On siis muistettava osastolle jäävä kaavake täyttää samassa tilaisuudessa kuin täytetään toimistoon menevää kaavaketta ja sen jälkeen on se huolellisesti pantava varmaan paikkaan talletettavaksi, jotta tarvittaessa se olisi aina saatavissa.

Kun kaavake on kaikin puolin asianmukaisesti täytetty, lähetetään se liiton toimistoon. Samassa olisi myöskin lähetettävä osaston lausunto asiasta. Nämä saatuaan liittotoimikunta puolestaan ilmoittaa osastolle, mihin toimenpiteisiin se asian johdosta ryhtyy.

Kehotamme osastoja ja osaston jäseniä kiinnittämään huomiotaan rikkomusten harjoittamiseen ja paljastamaan sellaiset aikoinaan. Niiden paljastaminen käy päinsä jotenkin helposti lähettämiemme kaavakkeiden avulla. Muistettakoon, että väärinkäytösten ja törkeitten suojelumääräysten rikkomusten paljastaminen edistää nuorisosuojelusta ja näin ollen on rikkomusten paljastaminen suuriarvoista ja tärkeätä työtä. Riittääköön jäsenissämme innostusta ja tarmoa taistelussaan hirveätä kapitalistista riistoa vastaan.

Tällaiseksi suunniteltu työ ei kuitenkaan ole ottanut menestyäkseen. Eniten on asian kanssa todennäköisesti ollut puuhassa Helsingin osastojen keskusjärjestö, joka on tehnyt huomattavia valmistustöitä, mutta mihinkään käytännöllisiin tuloksiin ei sekään vielä ole asiassa päässyt

Käytännölliset itsetoimintaharrastukset.

Kaiken sen, mitä liittomme kasvatus- ja valistustyöllään jäsenilleen opettaa, tulee tulla myöskin käytännöllisen elämän tarpeisiin sovellettuksi, jotta liitto todella täyttäisi perustehtävänsä: kas-

vattaisi taistelukykyisiä jäseniä puolueeseen ja ammatillisiin järjestöihin. Tämän vuoksi ja noudattaen sekä liiton sääntöjä että edustajakokouspäätösten määräyksiä onkin liittotoimikunta koettanut aikaansaada liiton osastoille niin paljon käytännöllistä työskentelyä kuin suinkin mahdollista. On nojaututtu siinä osittain n. k. työkasvatusperiaatteeseen ja itsetoimintaperiaatteeseen, tahdottu saattaa jäsenet omakohtaisesti ottamaan osaa mitä erilaisimpien asiain käytännössä toimeenpanemiseen tarkoituksella, että tämä käytännöllinen toiminta samalla opettaa nuoria ajattelemaan, ja käytännössä saavutetuista kokemuksista muodostamaan itselleen periaatteellisia katsantokantoja, joiden tarkistamiseen sitten ilmenee tilaisuus itseopiskelun avulla teoreettiseen kirjallisuuteen perehtymällä. Osastojen kokouksilaisuudet ovat sinä harjoituskenttänä, jolla tuo käytännöllinen työskentely etupäässä tapahtuu. Kokousten lisäksi ovat sellaisia huvitilaisuudet kuten iltamat, perhejuhlat, suuret kesäjuhlat j. n. e. Liittotoimikunta on näitten järjestämiseen koettanut saada mahdollisimman paljon järjestelmällisyyttä, systemaattisuutta, jotta ne sekä tulisivat itse tilaisuuksina hyvin järjestetyiksi, että myöskin kasvattaisivat järjestämiskykyä niitten järjestäjissä. Millä tavalla liittotoimikunta on siihen pyrkinyt se käy parhaiten selville niistä kahdesta suuremmasta kiertokirjeestä, joista toinen oli 8 toinen 16 sivuinen vihkonen ja jotka liittotoimikunta osastoille lähetti syksyllä 1916 ja talvella 1917. Otamme niistä tähän seuraavat kohdat selittämään sitä järjestelyperiaatetta jota liittotoimikunta on noudattanut:

Syksyllä 1916 lähetti liittotoimikunta „Suomen Sos.-dem. Nuoris-osastojen johtokunnille“ osoitetun kiertokirjeen, jossa sisältönä oli seuraava „Luonnos osastojen syystoimintaohjelmaksi“.

Arvoisat toverit!

Viime kuussa Teille lähettämässämme kiertokirjeessä n:o 11 merkitsimme muistiin ja osoitimme Teille ne lähimmät päämäärät, joihin liittomme osastojen tulee tänä syksynä pyrkiä pääsemään. Toivomme, että Te olette tämän kiertokirjeen vakavasti käsitelleet ja ryhtyneet järjestämään osastonne työtä sellaiseksi, että mainitussa kiertokirjeessämme osoitetut päämäärät Teidän osastonne osalta tulevat saavutetuiksi. Jos olisi niin ikävästi asia, että olette noihin toimenpiteisiin jättäneet ryhtymättä, niin painostamme me tässä uudel-

leen noiden saavutuspäämäärien suurta tärkeyttä ja niiden saavuttamisen välttämättömyyttä.

Jotta osastojen työ niiden saavutuspäämäärien hyväksi, joihin on edellä viitattu, saisi entistä enemmän yhtenäisyyttä ja järjestelmällisyyttä ja sen kautta tulisi myös entistä tuloksellisemmaksi, on Liittotoimikunta päättänyt valmistaa osastojen alkavaa syystoimintakautta varten erikoisen *ohjelmaluonnoksen*, jollainen tässä nyt Teille esitetään. Merkitsemme tämän *luonnokseksi* siitä syystä, että Liittotoimikunnan on varsin vaikeata saada aikaan sellaista toimintaohjelmaa, joka erilaisissa oloissa toimiville osastoille sopisi niin ehdotoman hyvin, jotta voisimme vaatia sen ehdotonta noudattamista jokaista yksityiskohtaa myöten. Tämä kiertokirjeemme sisältää siis vain sellaisen syystoimintaohjelman luonnoksen, jonka yksityiskohtia eri osastoissa voidaan olosuhteiden mukaan muovailla, mutta jota yleispiirteissään on noudatettava toimintaohjeena.

Siitä syystä, että liiton osastot pitävät kokouksia hyvin eri tavoilla, toiset 4, toiset 2 ja useimmat maaseutuosastot 1 kuukaudessa, täytyy tämän luonnoksen mielestämme sisältää ensikädessä siten suunnitellun ohjelman, että se sopii niille osastoille, jotka pitävät kokouksia kerran kuukaudessa. Niille osastoille, jotka pitävät useampia kokouksia kuukaudessa, jää siis suuri tilaisuus täydentää tätä ohjelmaluonnosta oman vapaan valintansa mukaan, ohjeenaan pitäen liittokokouksen päätöksiä. Ohjelmaluonnoksemme on seuraava:

Syyskuulla:

1) Osaston kokouksessa läpikäydään tämä ohjelma ja täydennetään sitä tarpeen vaatiessa osastojen johtokuntien tekemien ehdotuksien perusteella (Kiertokirje n:o 15);

2) keskustellaan liittotoimikunnan toimintaselistuksesta (Kiertokirje n:o 13);

3) toimitetaan liittoäänestys liittotoimikunnan työn järjestämisestä ensivuotta varten (Kiertokirje n:o 14);

4) käsitellään muita osaston virallisia asioita, niiden joukossa laaditaan tulo- ja menolaskelma myöhempanä seuraavien ohjeitten mukaan ja pannaan alulle Liiton kymmenvuotisjuhlien toimeenpano.

Lokakuulla:

1) Asetetaan ehdokkaat liittoäänestystä varten siellä, missä osasto

sen on itse päättänyt tehdä ja ilmoitetaan ne liiton tilintarkastajille (Kiertokirje n:o 14);

2) päätetään luku- ja opintorenkaitten perustamisesta;

3) päätetään, että osaston kokouksissa otetaan selostettavaksi „Sosialismin historia pääpiirteissään“-nimisen kirjan III osa „Nyky-aikainen sosialismi“;

4) keskustelukysymyksenä käsitellään kysymys: „Miten liittomme järjestömuoto on kehittynyt ja millainen se nykyisin on?“

Marraskuulla:

1) levitetään jokaiselle osaston jäsenelle ja osaston ulkopuolisille liiton kymmenvuotisalpumia ja piiritoimikuntien kehoituksesta tehdään entistä uuraammin työtä liiton kirjojen myymiseksi, jotta piiritoimikunta saisi mahdollisimman ison palkkion;

2) selostetaan „Sosialismin historian“ ennenmainitusta luvusta johdanto ja Marxin elämäkerta, sivut 79—84;

3) keskustellaan kysymyksestä: „Millä tavalla ovat puolueen ja nuorisoliikkeen väliset suhteet kehittyneet ja miten ne nykyisin ovat järjestetyt?“

4) muuta toimintaa johtokunnan harkinnan mukaan;

Joulukuulla:

1) vietetään joko 9 tai 10 p:nä liiton kymmenvuotisjuhlia, joista tulot tulevat nuorisopiiritoimikunnalle, jolta myös voidaan pyytää apua juhlien järjestämisessä;

2) selostusesityksenä käsitellään aikaisemmin mainitusta kirjasta sivut 85—94;

3) keskustellaan kysymyksestä: „Millä tavalla ovat nuorisoliikkeen ja ammattiyhdistysliikkeen väliset suhteet kehittyneet ja miten ne nykyisin ovat järjestetyt?“

4) pidetään tarkka huoli jäsenten keskuudessa siitä, että jokainen jo joulukuussa suorittaa jäsenmaksunsa ja rästinsä, jotta heti tammikuun alussa voidaan tehdä liitto- ja piiriverotilitykset.

Osaston johtokunnan

tulee huolehtia siitä, että edellämainitussa ohjelmaluonnoksessa mainitut asiat ennen osastossa käsiteltäviksi joutumistaan tulevat johtokunnan kokouksissa asianmukaisesti valmistelluiksi. Eikä niitä ole

yksin johtokunnan kokouksienkaan varalle jätettävä, vaan on nyt heti syksyllä, kun tämä työohjelma käydään lävitse johtokunnan kokouksessa, jaettava työ johtokunnan jäsenten kesken siten, että itsekukin johtokunnan jäsen ottaa jonkun asian miettiäkseen ja valmistaaakseen kotonaan ja vapaahetkinään. Harkintansa tulokset ja tekemänsä suunnitelmat hän sitten johtokunnan kokouksessa esittää toisten johtokunnan jäsenten mietittäväksi ja tämmöisen mietinnön perusteella tehdään sitten johtokunnan päätökset ja ehdotukset osastoille. Johtokunnan kokoukset tulee pitää päivää tai paria ennen osaston kokousta. Seuraavassa selitämme hiukan eri asioitten valmistelua.

Tätä toimintaohjelmaa täydennettäessä sopii niissä osastoissa, jotka kokoontuvat useammin kuin kerran kuukaudessa, miettiä valmiiksi jo syksyn alussa useampia keskustelukysymyksiä ja ottaa selostusesitykseksi „Sosialismin historian“ muitakin osia kuin ennenmainittu III osa. Jos aikaa on, sopii selostettavaksi ottaa myös kirjanen „Sosialidemokratia ja koulu“. Mainitsemme myös muutamia keskustelukysymysaiheita, kuten esim.: 1) Mitkä tuotantoteknilliset seikat ovat edellytyksinä nuoren työvoiman käyttämiselle teollisuuden ja maataloustuotannon palveluksessa? 2) Mitkä syyt pakottavat maaseudun köyhälistönuorisoa lähtemään pois kotiseudultaan? 3) Miten on Suomen ammattiyhdistysliikkeen järjestömuoto kehittynyt ja millainen se nykyisin on? 4) Miten on Suomen sos.-dem. puolueen järjestömuoto kehittynyt ja millainen se nykyisin on? Keskustelukysymyksille on johtokunnan hankittava alustus Liittotoimistosta saadaan ohjeita, mistä kirjoista alustusaineksia voi etsiä, kun ilmoitetaan mille kysymyksille aiotte alustuksen valmistaa. Nyt jo mainitsemme tässä kaksi kirjaa, jotka ovat välttämättömät noiden alustusten valmistamiseen. Ne ovat liittomme *Helsingin kokouksen pöytäkirja*, hinta 1 mk. ja „Sosialidemokratian ohjelma“, hinta 1 mk. 50 p:ää.

Tulo- ja menoarvion laatiminen osastolle syystoimintaa varten tulee syyskuun kokouksessa ehdottomasti suorittaa. Sitä tehdessä on ensiksi laskettava tarkoin kaikki ne menot, mitä osastolle toiminnasta koituu, kuten huonevuokrat, kokousilmoitukset, menot jäsenkirjoista ja muista toimintavälineistä, liitto- ja piiriverot, maksettaviksi joutuvat mahdolliset entiset velat j. n. e. Senjälkeen kun nämä

välttämättömät menot on todennettu, tarkastetaan tulolähteet ja lasketaan, minkä verran niistä heruu. Tulolähteitä on 1) sisäänkirjoitusmaksut, 2) jäsenmaksut, 3) palkkio Kymmenvuotisalpumin myynnistä 25 p. kappaleelta, jos myydään yli 20 kappaleen, 4) palkkio „Nuorison“ myynnistä ja piiritoimikunnan alennus kirjojen myynnistä, 5) voitot iltamista ja muista huveista. Kaikista näistä on osastolla tuloja.

Koska varsin monessa pienemmässä maaseutuosastossa ollaan vielä talouslaskelmien tekemisessä melkoisen outoja, koetamme seuraavassa valmistaa jonkunlaisen kaavamaisen talouslaskelman näytteeksi, miten niitä voidaan suunnitella.

Ajattelemme, että osastossa on 30 jäsentä nyt. Sisäänkirjoitusmaksun suuruudeksi ajattelemme 50 penniä, sillä liitolle menee 25 penniä, jäsenkirja maksaa 10 penniä ja lopun 15 penniä tarvitsee osasto menoihinsa. Kuukausimaksun asetamme 20 penniksi. Oletamme osaston toimivan työväenyhdistyksen talolla ja maksavan vuokraa 3 mk. kokoukselta ja puolet johtokunnan kokouksista. Kokouksia laskemme pidettävän 4 ja johtokunnan kok. 8. Vuokriin menee näin 18 mk., kokousilmoituksiin ehkä 20 mk., osasto tarvitsee toimintavälineitä, kuten jäsenluettelon kirjanpitokuitteja ja muita liittotoimistosta saatavia toimivälineitä sekä paperia, kyniä y. m., joihin laskemme 15 mk. Jäsenkirjoja tarvitaan mahdollisesti 60 kpl., sillä uusia jäseniä täytyy hankkia 30, jokaisen nykyisen jäsenen tuoda 1 uusi, ja ehkä nykyisten jäsenten jäsenkirjojakin joutuu uusittavaksi; siihen menee 6 mk. Sekalaisia kuluja, kuten rahtia jäsenkirjoista, alpumista y. m. laskemme 10 mk. Kirjalliseen valistustyöhön menee 6 mk. sillä osaston on tilattava jäsenille jaettavaksi liiton ohjelmavihko ja samoin nuorisosuojelusohjelma. Sitten seuraavat tilitykset liitolle ja piirille. Menojen kokonaissumma nousee siten 94 markkaan 50 penniin.

Tämän jälkeen suunnitellaan tulot. Sisäänkirjoitusmaksu 30 uudelta jäseneltä tekee 15 mk., kuukausiveroja laskemme 30 jäseneltä 4 kuukaudelta 24 mk. Osasto levittää Kymmenvuotisalpumia jokaiselle jäsenelleen ja saman verran osaston ulkopuolelle, siis vähintään 60 alpumia, joista osastolle tulee myyntipalkkiota 25 penniä kirjaa kohti, yhteensä siis 15 mk. Piiritoimikunnalta tilaamistaan kirjoista saa osasto myös myyntipalkkiota. Laskemme, että jokainen

jäsen ostaa vähintään 1 markan kirjat, siten saa osasto myyntipalkkiota kaiketi 2 mk. 40 p. Lopputuloja on hankittava huvien voitolla. Näin saimme syyskautta varten seuraavan talouslaskelman:

<i>Menoja:</i>		<i>Tuloja:</i>	
Vuokraan	18: —	Sisäänkirjoitusmaksuja . . .	15: —
Ilmotuksiin	20: —	Kuukausiveroja	24: —
Toimintavälineihin . . .	15: —	Kymmenvuotisalpumin	
Jäsenkirjoihin	6: —	myyntipalkkiota	15: —
Sekalaisiin kulunkeihin .	10: —	Palkkiota piiritoimikun-	
Ohjelmavihkoihin	3: —	nan kirjojen myynnistä . . .	3: —
Nuorisosuojelusuohjelm. .	3: —	Palkkiota „Nuorison“	
Sisäänkirj. maksuja lii-		myynnistä 30 kappa-	
tolle.	7: 50	leelta numeroa kohti . . .	2: 40
Liittoveroja	6: —	Huveilla hankittava puh-	
Piiriveroja	6: —	dasta	35: 10
	<hr/> Smk. 94: 50		<hr/> Smk. 94: 50

Tähän tapaan tulee osaston taloudenhoito jokaisessa osastossa ennakolta suunnitella. Tämä ennakkosuunnitelma on johtokunnan nyt syyskuussa tehtävä ja sitten se on osaston kokouksessa tarkistettava ja samassa yhteydessä sitten valittava erilaisten töiden suorittajat: alpumin levittäjät, kirjojen levittäjät, Nuorison myyjät ja iltamien hommaajat.

Liiton kymmenvuotisjuhla on toimittava joko 9 tai 10 päivä joulukuuta ja sen tulos lähetettävä asianomaisen piirin nuorisopiiri-toimikunnalle. Nuorisopiiritoimikunnalta voitte pyytää apua juhlan järjestämisessä. Liittotoimikunnalta saatte 2 ohjelmanumeroa, nimittäin painetun juhlarunon ja juhlaesitelmän, jotka voitte juhlassa esittää. Muuten koetatte parastanne arvokkaan ohjelman hankkimiseksi ja sitten levitätte niissä tilaisuuksissa tulisella kiireellä *Kymmenvuotisalpumia*.

Opintorenkaitten perustamisesta on johtokunnan myös valmistettava kysymys osaston kokoukselle. Siitä asiasta on liittotoimikunnan kiertokirjeessä n:o 6 vuodelta 1915 yksityiskohtaisen tarkka selonteko. Kun osastojen on tarkasti säilytettävä kaikki Liittotoimikunnan kiertokirjeet, niin uskomme mainitun kiertokirjeen olevan

Teillä tallella ja kehoitamme siihen perehtymään. Opintorenkaitten sääntöjä on Teille aikaisemmin jo lähetetty ja saatte niitä edelleenkin liittotoimistosta, kun pyydätte.

Tuloksellisemmaksi tulee opintorengastyö, jos se heti alussa omistetaan jonkun määrätyn kysymyksen selvitykselle. Siinä tarkoituksessa lähetti liittotoimikunta osastoille viime keväänä jo joukon opintokysymyksiä. Nämä kysymykset, joista toisia on edellämäinitujen keskustelukysymystenkin joukossa, olisi nyt asetettava sellaisiksi, joita aletaan opintorengastyön avulla selvittää.

Selostusesityksenä on osaston kokouksissa alettava läpikäydä kirjaa: „Sosialismin historia pääpiirteissään“. Tällainen selostusesitys muodostuu siten, että joku johtokunnan jäsen tai joku osaston jäsen lukee tuosta mainitusta kirjasta jo ennen nimitetyn kolmannen osan ja osaston kokouksessa sitten omin sanoin kertoo pääpiirteissään toisille sen saman, mitä hän itse on tuosta kirjasta luenut. Ulkolukua sen ei kuitenkaan tarvitse merkitä, vaan saa kertoja vaikka pitää kirjan kädessään kun hän sitä selostaa. Tällaiset selostukset muodostuvat pieniksi esitelmiksi tavallaan. Eikä niihin tottumisen uskoisi voittamattomia hankaluuksia tuottavan. Siellä missä aikaa riittää, voidaan mainitusta kirjasta selostaa muita lukuja kuin mainittu III luku.

Jäsenluettelon tarkastuksesta on joka kuukausi säännöllisesti pidettävä huolta, että jäseniä ei pääse maksurästinsä tähden osastosta poistumaan. Rästejä perimään jäseniltä kodeista ja työpaikoilta tulee valita erikoiset henkilöt.

Toverit! Me toivomme, että Te tämän ohjelmaluonnoksemme sovellutatte paikallisiin oloihinne ja uskomme, että pyrite sen mukaan yhdessä meidän kanssamme, yhdessä toisten toveriosastojen kera ja vihdoin yhdessä koko yhdeksäntuhantisen jäsenjoukkomme kera voimakkaasti edistämään liittomme sisäistä lujittumista ja ulkonaista laajentumista.“

Samoin talvella 1917 toimikunta lähetti „Suomen Sos.-dem. Nuoriso-osastojen johtokunnille osoitetun kiertokirjeen, jonka sisältönä oli „Luonnos osastojen talvi- ja kevätohjelmaksi v. 1917“. Siinä annettiin m. m. seuraavia ohjeita:

„Arvoisat Toverit!

Liittotoimikunta kääntyy tällä kiertokirjeellä Teidän puoleenne sen johdosta, että osastosääntöjen mukaan tammikuussa pidetyissä osastojen vuosikokouksissa valittiin uudet johtokunnat vuodeksi 1917 ja niinollen ne osastojen työtä ohjaavat joukot, Te osastojen johtokunnat, joiden kanssa Liittotoimikunta tulee yhteistyötä sos.-dem. nuorisoliikkeen hyväksi alkaneena vuotena tekemään, ovat toiset kuin olivat kuluneena vuotena. Liittotoimikunta haluaa tämän vuoksi Teille lähemmin esitellä pääsuuntia siitä työstä, jota alkaneen vuoden ajalla olisi osastoissa tehtävä.

Tämän vuoden kiertokirjeessämme n:o 1, jonka löydätte viime vuoden johtokunnan Teille jättämästä osastonne arkistosta, lausumme niistä yleisistä pyrkimyksistä, joita tavoittelemme, seuraavaa:

„Kun hyvin hoidetussa talossa tehdään työohjelmia, pidetään aina silmällä kolmea pääseikkaa: 1) että työ tulee hyödyttämään taloutta, 2) että se on mahdollinen toteuttaa ja 3) että se tuottaa tyydytystä ja iloa työn suorittajille. Nuoriso-osastossa, jossa itsetietoisuuteen pyrkivä työläisnuoriso toimii oman ja toveriensa aseman kohottamiseksi, tulee koettaa aina pitää silmällä myös juuri noita kolmea yllämainittua käytännöllistä seikkaa. Mitä vanhemmaksi joku osasto tulee, sitä syvemmin myös jo yksinomaan kunniantuntokin velvottaa sitä sillä tavalla järjestämään ja suorittamaan työskentelynsä ja hallinto-asiansa, että itse osaston jäsenet, tuon työn suorittajat, nauttivat siitä iloa ja voivat jonkunmoisella toveruusylpeydellä osastotoiminnan tuloksia kertoa sellaiselle sivullisellekin kyselijälle, joka tuntee harrastusta työläisnuorison järjestymis- ja itsekasvatuspyrintöjä kohtaan, ja lopuksi, että jäsenet itsekohtaisesti tulevat vakuutetuiksi siitä, että osastotoiminnan kautta on todella jotakin kunnollista *opittu* itseä, tovereita ja koko työväenluokkaa varten ja *tehty* jotakin sellaista, jolla tulevaisuudessa on näille kaikille merkitystä.“

Nyt alkaneena talvitoimintakautena pyrimme kaikissa liittomme osastoissa tuolle ylläesitetylle ladulle. Johtokunnat tekevät paikallisia oloja tuntevina sellaisia suunnitelmia, joilla tuon työn hyvin järjestäminen saadaan aikaan. Liittotoimikunta ohjailee tätä työtä yhteinäisyyttä kohti ja valmistaa yleissuunnitelmia ja järjestelmiä sekä osastoille että piiritoimikunnille. Piiritoimikunnat puolestaan valvo-

vat, että osastot vointinsa mukaan yrittävät panna parhaansa. Tässä mielessä Liittotoimikunta nyt tässä kiertokirjeessä esittää Teille eräitä toteutettavissa olevia valistustyöehdotuksia. Itsekussakin osastossa Te lisäksi pyritte paikallisiin oloihin sopivilla tavoilla toteuttamaan *liittomme ohjelmaa* ja niitä tarkoituksiperiä, jotka olemme ylempänä lausuneet. Nuo ohjeet suljemme mieliinne, nuoret toverit. Itseämme, tovereitamme ja koko työväenluokkaa varten, kuten ylempänä määriteltiin, noita kaikkia varten pyrimme tekemään työtä järjestössämme. Olkoon työmme lähimpänä tarkoituksiperänä luoda: 1) *jäsenmäärältään*, 2) *jäsenten kehittyneisyydeltään* ja 3) *myös taloudellisesti voimakas sosialidemokratinen nuorisoliitto!*

Jotta osastojen työ niiden saavutuspäämäärien hyväksi, joihin on edellä viitattu, saisi entistä enemmän yhtenäisyyttä ja järjestelmällisyyttä ja sen kautta tulisi myös entistä tuloksellisemmaksi, on Liittotoimikunta päättänyt valmistaa osastojen talvi- ja kevättoimintakautta varten erikoisen *ohjelmaluonnoksen*, jollainen tässä nyt Teille esitetään. Merkitsemme tämän *luonnokseksi* siitä syystä, että Liittotoimikunnan on varsin vaikeata saada aikaan sellaista toimintaohjelmaa, joka erilaisissa oloissa toimiville osastoille sopisi niin ehdottoman hyvin, jotta voisimme vaatia sen ehdotonta noudattamista jokaista yksityiskohtaa myöten. Tämä kiertokirjeemme sisältää siis vain sellaisen toimintaohjelman luonnoksen, jonka yksityiskohtia eri osastoissa voidaan olosuhteiden mukaan muovailla, mutta jota yleispiirteissään on noudatettava toimintaohjeena.

Työmme järjestämisestä edelläesitettyihin päämääriin vieviksi esitämme nyt Teille seuraavaa:

1. *Jäsenhankintatyö.*

Jäsenmäärältään voimakkaan sosialidemokratisen nuorisoliiton luomiseksi tarvitaan, että osastojen jäsenmäärät jatkuvasti kasvavat. Tämän siis Tekin pyritte osastossanne aikaansaamaan toteuttaaksenne tässä kiertokirjeessä jo alussa esitetyistä saavutuspäämääristä numerolla 1 merkityn. Sitä varten järjestätte käyntiin järjestelmällisen ja jatkuvan jäsenhankintatyön. Sen järjestäminen tapahtuu seuraavalla tavalla:

1. *Osaston jäsenluettelon* tarkastaa kirjurinne nyt heti ja erikoiseen listaan merkitsee muistiin, kellä on jäsenmaksurästejä ja

kuinka paljon sekä miltä kuukaussilta. Nämä rästit sitten kerätään. Jos rästiläiset eivät käy osaston kokouksissa, järjestätte erikoisia n. k. *kantomiehiä*, jotka käyvät rästiläisiä henkilökohtaisesti puhuttelemassa työpaikoissa tai heidän kodeissaan, kantavat heiltä jäsenmaksurästit ja kehoittavat heitä käymään osaston kokouksissa. Nämä kantomiehet siis ovat samalla persoonallisen valistustyön tekijöitä, kotija työpaikka-agitaattoreja. Senvuoksi niiksi sopivat samat henkilöt, jotka muodostavat osastonne agitatsioonitoimikunnan, jos sellainen on osastoonne valittu.

Tällä tavalla koetatte saada nyt ensi tilassa uusituksi niin monta kuin mahdollista viime kuukausien ajalla rauennutta osastojäsenyyttä!

2. *Jäsenmaksutarkastuksen ja erääntymisluettelon* järjestätte myös käytäntöön. Tämä tapahtuu seuraavalla tavalla. Jäsenkirjuri tarkastaa jokaisen kuukauden lopulla, kuinka jäsenet ovat suorittaneet maksunsa. Tätä tarkastusta tehdessään hän tekee kaksi listaa: 1) n. k. *uusintalistan*, josta jo edellisessä puhuttiin ja johon hän merkitsee kaikkien niiden jäsenten nimet ja maksurästit, joilla rästejä on yli 3 kk., siis joiden jäsenyys jo on rauennut sekä 2) n. k. *erääntymislistan*, johon hän merkitsee kaikkien niiden jäsenten nimet, joille seuraava kuukausi on viimeinen sääntömääräinen, siis kolmas, rästikuukausi, jonka jälkeen heidän jäsenyytensä raukelee ellei jäsenmaksusuoritusta tapahdu. Tämän erääntymislistan mukaan huolehtivat sitten kantomiehet seuraavan kuun ajalla, että erääntymislistassa mainitut jäsenet suorittavat maksunsa.

Tällä tavalla koetatte jatkuvasti ja yhtämittaisesti estää koko kuulun vuoden ajan osastonne jäsenten jäsenyyksiä raukeamasta.

3. *Uusia jäseniä* tuo osastoonne mukanaan jokainen nykyinen jäsen, kun heitä siihen kehoitatte ja selitätte heille, kuinka kunnia-kasta ja suurimerkityksellistä on tuo uusien jäsenten tuominen osastoon. *Vakinaisesti* kuitenkin tätä työtä tekee osastonne agitatsioonitoimikunta. Teidän tulee huolta pitää siitä, että osastolla on aina varastossa *jäsenilmoituslippuja*, joita Liittotoimistosta saatte 1 markalla 100 lippua, ja ja'atte ne jäsenhankkijoittenne kesken, jotta heillä on niitä antaa tuttavilleen kehoittaessaan heitä osastoon liittymään. Erikoisten vastaanottokokousten ja illanviettojen toimeenpano on niinikään osoittautunut jäsenhankintatyötä edistäväksi toiminnaksi.

Tuolla tavalla saatte uusia jäseniä osastoonne!

Yhteenveto edellisestä johtaa meidät seuraaviin tuloksiin:

1. Teidän on pyrittävä saamaan uusituiksi niin monta kuin mahdollista viime kuukausina rauennutta jäsenyyttä, toisin sanoen pyrittävä palauttamaan osastoonne sellaiset jäsenet, jotka maksujen laiminlyönnin tähden ovat osastosta luopuneet.

2. Teidän on estettävä sellaisella tehokkaalla jäsenmaksujen kantotavalla kuin edellä on neuvottu, nyt kuluvana vuotena osastonne jäsenyyksiä raukeamasta, toisin sanoen jäseniä maksulaiminlyöntien kautta luopumasta osastosta.

3. Teidän on lisättävä osastonne jäsenmäärää yhtämittaisella uusien jäsenten hankkimisella.

Noin menetellen rakennatte jäsenmäärältään voimakasta osastoa ja sos.-dem. nuorisoliittoa!

2. *Työpiirijako.*

Jos osaston toiminta-alue on laaja, muodostuu edelläesitetty jäsenhankintatyö tehokkaammaksi ja tuloksellisemmaksi siten, että pannaan toimeen n. k. *työpiirijako*. Se voidaan toimittaa useammalla tavalla. Jos on kysymyksessä kaupunkiosasto, voidaan työpiirijako toimittaa esim. kaupunginosien perusteella. Silloin valitaan erikoiset jäsenhankkijat, lehdenlevittäjät ja kirjojenmyyjät itsekutakin kaupunginosaa tai korttelia varten. Johtokunta valvoo ja ohjaa työn kulkua ja yhtenäisyyttä. Samanlainen jako käy päinsä maaseutu-osastoissakin. Asetetaan silloin eri *kylä* tai saman kylän eri *kulmakuntia* varten jäsenhankkijat, lehden- ja kirja-asiamiehet. Tehdaskylissä samoin!

Tai sitten toimitetaan työpiirijako *työpaikkojen* perusteella. Määritellään silloin, kuka kussakin tehtaassa tai verstaassa tai muulla työmaalla toimii jäsenhankkijana, kantomiehenä, lehtien ja kirjojen asiamiehenä.

Joskus soveltuvat molemmat työpiirijakoperusteet yhtäaikaan käytettäviksi!

Tällä piirijaon toimeenpanemisella saatatte osaston työn moninverroin tehokkaammaksi ja tuloksellisemmaksi kuin muuten. Ja sen käytäntöönottaminen käy päinsä yhtähyvin maaseuduilla ja tehdaskylissä kuin kaupungeissakin!

3. Jäsenien kehittäminen.

Me tahdomme luoda myös jäsenien kehittyneisyydeltään voimakkaan nuorisoliiton. Tätä päämäärää toteuttamaan Tekin nuoret toverit, pyritte järjestämällä osastonne toiminnan sellaiseksi, että se tarjoaa kehittymistilaisuutta mahdollisimman monelle jäsenellenne. Useimmat osastonne jäsenet ehkä itsekkin kaipaavat tilaisuutta *toimintaan*. Tuota tilaisuutta heille Te järjestätte, sillä juuri *toiminta* ja *työskentely* osastossa vaikuttaa jäseniin, meihin kaikkiin, kehittävästi, opettavasti, kasvattavasti ja vihdoin myös siveellisesti kohottavasti ja jalostavasti. Tilaisuutta *toimintaan* siis hankitte osastonne jäsenille!

1. *Jäsenhankintatyö* sellaisena kuin se aikaisemmin on esitetty tarjoaa kunniakasta työtä suurelle joukolle jäseniänne. Innostutatte heidät siihen!

2. *Nuorison levitys*, toisin sanoen: sen irtonaisnumerojen myynti on hyödyllinen ja kunniakas toiminta-ala kenelle osaston jäsenelle tahansa. Kilpailkaa siinä!

3. *Kirjojen levitys* yhtäjaksoisena työnä on tärkeä valistustoiminnallinen työala. Ja kunniakas sille, joka sitä pitemmän aikaa uskollisesti suorittaa. Siihen ryhdytte! Järjestätte sen seuraavasti. Otatte periaatteen, että jokaisen nykyisen jäsenen sekä jokaisen uuden jäsenen, joka osastoon tulee, on ostettava ainakin 3—4 mk:n arvosta kirjallisuutta vuodessa. Ei kerrallaan, mutta useissa erissä. Sen vuoksi valitsette *vakinaisesti toimivia* kirja-asiamiehiä, jotka keräävät aina Liittotoimiston lähettämällä tilauslistoilla niille kirjoille tilauksia, mitä niissä tarjotaan. Pienikin osasto voi tällä tavalla jäsentensä keskuuteen levittää parinsadan markan arvosta kirjoja. Ja se on kaunista ja kunniakasta työtä!

4. *Näytelmien* harjoittaminen ja esittäminen osaston toimeenpanemissa iltamissa tarjoaa sopivan toiminta-alan niinikään.

5. *Iltamien* toimeenpano hyvillä ohjelmilla antaa useille osaston jäsenille mieluista työtä ja tukee osaston taloutta.

6. *Urheilukilpailut* ja niitä varten valmistautuminen on käytävissä oleva työala.

7. *Retket* vierailulle läheisiin toveriosastoihin esim. suksilla ja jalankin, ovat virkistävä ja suositeltava työmuoto. Sietäisi hyvin tulla käytäntöön!

8. *Osanotto piirien kisoihin* ja niihin huolella valmistautuminen kilpaesityksillä on monille antava tyydytystä tuovaa työtä.

Itsekullakin paikkakunnalla on vielä monia erikoisia työaloja, joilla voitte järjestää jäsenenne toimimaan.

4. *Opintorenkaat.*

Osaston jäsenistä kaipaavat jotkut ehkä myös tilaisuutta syvempään opiskeluun, niitten tietojensa ja taitojensa lisäämiseen ja parantamiseen, joita käytännöllisessä toiminnassa ovat saaneet edellä esitettyjä töitä tehdessään. Siihen tulee Teidän valmistaa heille tilaisuus. Sen voitte tehdä järjestäessänne osastossanne toimimaan *opintorenkaan*.

5. *Kynäkiset.*

Jo edelläkuvatun itsekasvatustyönsä syventämistä harrastavien nuoriso-osastolaisten kannustamiseksi entistä tehokkaampaan työskentelyyn, on Liittotoimikunta nyt kuluvaaksi vuodeksi järjestänyt kilvoittelun tässä työssä. Toivomme, että siihen kilvoitteluun ottavat kymmenet ja sadat osastojen jäsenet osaa yhtä innokkaasti ja yhtä suurella työhalulla kuin he ottivat viime kuluneena vuotena osaa toimintamme ulkonaisessa laajentamisessa toimeenpantuun kilvoitteluunkin.

Kilpailuun osaaottavien tulee olla kuulunut liittoon jo ennen vuoden 1917 alkua. Kirjoitelmat on kilvoittelijain toimitettava liittotoimistoon tulevan heinäkuun 1 päivään mennessä. Yhdeltä kirjoittajalta täytyy olla vähintään 2 kirjoitelmaa, tullakseen arvostelussa huomioonotetuksi.

Teidän tulee, toverit, johtokunnan jäsenenä selittää tämä suunnitelma osastonne jäsenille ja kehoittaa heitä ottamaan tähän kilvoitteluun osaa. Se on tärkeä itsekasvatustyömme haara.

6. *Osastojen kokoukset*

ovat vihdoin se yhteisen työn kenttä, jossa kaikki se yksilötyö, mistä edellä on puhuttu, yhdistyy joukkotoiminnaksi. Niitten hyvin järjestäminen on tärkeää. Hyvin järjestetyiksi saadaan ne siten, että Te johtokuntana valmistatte talvikaudeksi varsinaisen yksityiskohtaisen työohjelman kokouksille ja asetatte sen jollekin taululle kokous-

huoneustossa jäsenten nähtäväksi. Väitetään joskus, että se ei ole mahdollista varsinkaan pienissä osastoissa. Se ei kuitenkaan ole totta. Esim. viime syyskautena onnistui jo monien tehdasseutu-osastojenkin säännöllistyttää työskentelynsä työohjelmilla. Näytteeksi, miten sellainen on käytännössä käynyt päinsä ja ohjeeksi teillekin, esitämme tässä erään käytännössä seuratun tehdasseutuosaston työohjelman viime syyskaudelta. Se on seuraavanlainen:

„Työohjelma tälle vuodelle:

6 p. l o k a k u u t a :

- 1) Virallisessa kokouksessa käsitellään osastoa koskevia asioita;
- 2) Päätetään opintorenkään työn alottamisesta;
- 3) Keskustelukysymys: 'Miten liittomme järjestömuoto on kehittynyt ja millainen se nykyisin on?';

4) Selostetaan 'Sosialismin historia pääpiirteissään'-teoksesta I osa, eli sivut 1—44;

- 5) Runo;
- 6) Kertomus;
- 7) Seuralehti;
- 8) Leikkiä.

20 p. l o k a k u u t a :

- 1) Virallisessa kokouksessa käsitellään osastoa koskevia asioita;
- 2) Valitaan 'Nuorison' myyjät marraskuuksi;
- 3) Keskustelukysymys: 'Siveellisyyskysymyksestä';
- 4) Selostetaan 'Sosialismin historiasta' II osa, eli sivut 47—75;
- 5) Runo;
- 6) Kertomus;
- 7) Seuralehti;
- 8) Leikkiä.

Lokakuun aikana tulee huvitoimikunnan toimesta yksi iltama. Kirjallisuustoimikunnan tulee kerätä tilauksia 'Liiton kymmenvuotisalbumille' ja 'Työläisnuorison Joululehdelle'.

2 p. m a r r a s k u u t a :

- 1) Virallisessa kokouksessa käsitellään osastoa koskevia asioita;
- 2) Keskustelukysymys: 'Millä tavalla ovat puolueen ja nuoriso-

liikkeen väliset suhteet kehittyneet ja miten ne nykyisin ovat järjestetyt?';

- 3) Selostetaan 'Sosialismin historiasta' III osasta sivut 79—108;
- 4) Runo;
- 5) Kertomus;
- 6) Seuralehti;
- 7) Leikkiä.

17 p. marraskuuta:

- 1) Virallisessa kokouksessa käsitellään osastoa koskevia asioita;
- 2) Valitaan 'Nuorison' myyjät joulukuuksi;
- 3) Valitaan päätoimittaja seuralehdelle 3 kk:si;
- 4) Keskustelukysymys: 'Toverillisuudesta';
- 5) Selostetaan 'Sosialismin historiasta' III osasta sivut 109—126;
- 6) Runo;
- 7) Kertomus;
- 8) Seuralehti;
- 9) Leikkiä.

Marraskuulla toimii huvitoimikunta iltaman, samoin kuin lokakuulla. Kirjallisuustoimikunta levittää 'Kymmenvuotisalbumia', kerää tilauksia edelleen 'Työläisnuorison Joululehdelle' ja alottaa 'Nuorison' vuositilauksen keruun.

1 p. joulukuuta:

- 1) Virallisessa kokouksessa käsitellään osastoa koskevia asioita;
- 2) Keskustelukysymys: 'Millä tavalla ovat nuorisoliikkeen ja ammattiyhdistysliikkeen väliset suhteet kehittyneet ja miten ne nykyisin ovat järjestetyt?';

3) Selostetaan 'Sosialismin historiasta' IV osasta sivut 129—134 ja 165—166;

- 4) Runo;
- 5) Kertomus;
- 6) Seuralehti;
- 7) Leikkiä.

15 p. joulukuuta:

- 1) Virallisessa kokouksessa käsitellään osaston sisäisiä asioita;
- 2) Keskustelukysymys: 'Työläisnuorison suhteesta voimisteluun ja urheiluun';

3) Selostetaan (Sosialismin historista' sivut 135—164;

4) Kertomus;

5) Runo;

6) Seuralehti;

7) Leikkiä.

30 p. joulukuuta:

1) Virallisessa kokouksessa käsitellään osaston sisäisiä asioita;

2) Valitaan 'Nuorison' myyjät tammikuuksi;

3) Keskustelukysymys: 'Miten on Suomen sos.-dem. puolueen rakenne ja järjestömuoto kehittynyt ja millainen se nykyisin on?';

4) Selostetaan kirjasesta 'Jumala? Onko olemassa vai ei?' sivut 1—17;

5) Runo;

6) Kertomus;

7) Seuralehti;

8) Leikkiä.

Joulukuulla vietetään 9 p. liiton 10-vuotisjuhlaa, jonka johtokunta järjestää. Huvitoimikunta järjestää kuusijuhlan osaston jäsenille. Kirjallisuustoimikunta levittää 'Työläisnuorison Joululehteä' ja hankkii 'Nuorisolle' vuositilauksia, levittäen myös — samoin kuin loka- ja marraskuunkin aikana — muuta liiton kustantamaa kirjallisuutta."

Tämän mukaisia työohjelmia voitaisi saada tehdyksi kaikissa osastoissa ja voitaisi myös niitä työssä seurata!

9. Osastotoiminnan selostaminen

piiritoimikunnille on edelleen tärkeä johtokunnan tehtävä. Sitä varten on liitollamme n. k. *raporttijärjestelmä*. Teillä on siellä vihko kaavakkeita, joissa on 10 erilaista kysymystä ja joiden kaavakkeiden nimenä on „*Toimintatiedonantoja*“. Joka kuukauden kuluttua lähettätte piirinne nuorisopiiritoimikunnalle, *ei liittotoimistoon*, täytettynä yhden tällaisen kaavakkeen. Ette saa tätä lyödä laimin, sillä piiritoimikunnat ovat velvolliset kuukausittain jälleen erikoisilla heille lähetetyillä kaavakkeilla tekemään raportin liittotoimistolle piirinsä osastojen toimista. Jos te laiminlyötte raporttivelvollisuutenne, ei piiritoimikuntakaan voi raporttejaan kunnollisiksi laatia.

Tämä raporttijärjestelmä ei suinkaan ole olemassa vain Teidän osastotoimitsijain kiusaksi ja vaivaksi, vaan on se välttämätön liikemme menestyksen alituisen valvomisen ja ohjaamisen tähden. Kun osastot joka kuukausi antavat työstään tiedot piiritoimikunnille ja piiritoimikunnat liittotoimikunnalle, voivat piiritoimikunnat jatkuvasti seurata ja nopeasti ohjata nuorisoliikkeen kehitystä piirissään ja liittotoimikunta voi samoin jatkuvasti silloin valvoa, seurata ja yhtenäiseksi sekä järjestelmälliseksi kehittää sosialistista nuorisotyötä koko maassamme. Tämän vuoksi muistakaa lähettää toimintaraporttinne säännöllisesti kuukausittain piirinne nuorisopiiritoimikunnalle!

10. Nuorisopäivän järjestäminen.

Samoin kuin viime vuonna, vietämme tänäkin vuotena *maaliskuun 25 p:n sunnuntaina* erikoisen *työläisnuorisopäivän*. Siitä ovat nuorisopiirikokoukset tehneet päätöksiä ja nuorisopiiritoimikuntanne avustaa Teitä sen järjestämisessä, kun käännytte kirjeellä sen puoleen. Liittotoimikunta avustaa Teitä asiassa myös lähettämällä tämän kiertokirjeen mukana teille painetun esitelmän, jonka voitte esittää sanottuna päivänä joko iltamassa tai muussa järjestämässänne tilaisuudessa. Tulot tänä nuorisopäivänä pidetyistä maksullisista tilaisuuksista tulevat nuorisopiiritoimikunnallenne käytettäväksi piirinne nuorisovalistustyyhön.

Pidämme itsestään selvänä, että Te järjestätte vointinne mukaan työläisnuorisopäivät valtavan voimakkaiksi työläisnuorison valistus-tilaisuuksiksi, jolloin nuorisotyömme tulee laajalti tunnetuksi ja osastoihin liittyy paljon uusia jäseniä!"

Tämän työskentelyn laajuudesta antavat osittaisen kuvan seuraavat numerot:

Vuonna	1913	pidetty johtokuntain kok.	1,095,	osastojen kok.	2,260
"	1914	"	"	583	" 877
"	1915	"	"	863	" 1,284
"	1916	"	"	1,366	" 2,417

Vuonna	1912	pidetty puheita	724,	iltamia	—
"	1913	"	"	526	" 1,422
"	1914	"	"	182	" 587
"	1915	"	"	264	" 1,084
"	1916	"	"	507	" 1,056

Kun syksyllä 1915 uudelleen ruvettiin yrittämään vilkastuttaa lamaantunutta liittotoimintaa, järjesti liittotoimikunta erikoiset jäsenhankinta- ja lehdenlevityskilpailut kaikkien niitten liittoon kuuluvien osastojen kesken, jotka 1915-vuoden toisella neljänneksellä kuuluivat liittoon ja myöskin silloin levittivät lehteä. Tämän kilpailun tarkoituksena oli saada toimintaharrastus uudelleen elpymään ja perin alhaiseksi laskenut liiton jäsenmäärä ja lehden levitysmäärä nousemaan. Kilpailu järjestettiin kaksijaksoiseksi siten että ensijakson käsitti vuoden 1915 viimeinen ja toisen jakson vuoden 1916 ensimmäinen neljännes.

Kilpailuun osanotto muodostui huomattavan vilkkaaksi ja toi yli odotuksien ne tulokset, jotka liittotoimikunta sille oli asettanut. Palkituiksi tulivat seuraavat osastot: ensi kilpailuluokan A-ryhmässä, johon kuuluivat sellaiset kaupunkilaisosastot, joiden jäsenmäärä ja lehden irtonaisnumerolevitysmäärä kilpailun päättyessä oli yli sata, ensipalkinnolla Oulun, toisella Iisalmen ja kolmannella Tampereen osastot; lähinnä olivat Helsingin sos.-dem. Nuorisoseura ja Vaasan osasto; B-ryhmässä, johon kuuluivat sellaiset kaupunkilaisosastot, joiden vastaavat luvut vastaavana aikana olivat alle sadan, ensipalkinnolla Porin, toisella Turun ja kolmannella Vuorelan osastot; lähinnä olivat Hämeenlinnan ja Kelkkalan osastot; toisen kilpailuluokan A-ryhmässä, johon kuuluivat tehdasseutujen osastot, joissa äskennämainitut luvut olivat kilpailun päättyessä yli 70, ensipalkinnolla Mäntän, toisella Korkeakosken ja kolmannella Varkauden osastot; lähinnä olivat Palosaaren ja Forssan osastot; B-ryhmässä, johon kuuluivat tehdasseutujen osastot, joissa vastaavat luvut olivat alle 70, ensipalkinnolla Haapakosken, toisella Sorsakosken ja kolmannella Hyvinkään osastot; lähinnä olivat Simpeleen ja Valkiakosken osastot; kolmannen kilpailuluokan A-ryhmässä, johon kuuluivat maa-seutu-osastot, joissa kyseessä olevat luvut ovat yli 40, ensipalkinnolla Turkhaudan, toisella Noormarkun ja kolmannella Urjalan osastot; lähinnä oli Napialan osasto; B-ryhmässä, johon kuuluivat maa-seutu-osastot, joissa kyseessä olevat luvut olivat alle 40, ensipalkinnolla Vuoksen, toisella Loimaan ja kolmannella Kalliokosken osastot; lähinnä olivat Viitaniemen, Jämijärven, Kurikan, Lamminkylän ja Malmin osastot.

Kilpailusääntöjen mukaan jäivät kilpailun ulkopuolelle sellaiset

osastot, jotka vasta 1915 vuoden kolmannelta neljänneksestä liittoon liittyivät. Kun tällaiset osastot kuitenkin edistyivät varsin ripeästi ja levittivät huomattavia määriä liiton äänenkannattajaa, niin päätti liittotoimikunta näille uusille osastoille jakaa ylimääräisiä kehoitus-palkintoja. Sellaisia tulivat saamaan ensipalkinnon Salon, toisen Harlun Leppäkosken ja kolmannen Karihaaran osasto.

Toimintakilvoittelua jatkettiin vielä vuoden 1916 kesäkausikin, mutta senverran muutetussa muodossa, että sitä ei enään välittömästi järjestänyt liittotoimikunta, vaan liittotoimikunnan kehoituksesta piiritoimikunta. Kesätoimintakilpailu tuotti myöskin tuloksen yli odotusten.

Palkintoina jaettiin, kuten jo on selostettu, talvitoimintakilpailuissa osastoille 21 kirjastoa, joitten rahanarvo oli yhteensä 600 mk. ja kesätoimintakilpailuissa piirijärjestöille rahapalkintoja yhteensä 620 mk. Molempien kilpailujen järjestämisessä oli toisena osallisena Työläisnuorison Sanomalehti O. Y. johtokunta, joka talvitoimintakilpailujen palkintoihin antoi 300 mk. ja kesätoimintakilpailujen palkintoihin 310 mk.

Osanotto puoluetoimintaan ja ammatilliseen toimintaan muodostaa sellaisen tavallaan väliasteen, portin, jonka kautta nuorisoliittolaiset pysyvämmiin siirtyvät noille aloille. Senvuoksi on liittotoimikunta aina, kun siihen on ollut tilaisuutta, kehoittanut liiton osastojen jäseniä seuraamaan puoluetoimintaa ja ammattiyhdistysliikettä, ottamaan niihin osaa ja koittamaan myöskin saada oman mielipiteensä kuuluville puolue- ja ammatillisissa järjestöissä. Vaalitaistelut on liittotoimikunta erikoisesti katsonut sellaisiksi tilaisuuksiksi, joissa nuorisoliittolaiset voivat tarjota käytännöllistäkin avustusta puoluetoiminnalle. Vuosien 1913 ja 1916 vaalitaisteluihin kehoittikin liittotoimikunta liiton osastoja ja jäseniä tehokkaasti ottamaan osaa. Useilta tahoilta lausuttujen tunnustusten mukaan niin tapahtuikin. Onpa huomattavissa sekin, että eduskuntaan valittujen nuorisoliittolaisten lukumäärä 1916 vaaleissa melkoisesti kasvoi.

Osanotto vappumielenosotuksiin, työnjuhliin ja muihin suurempiin puolue- ja ammatillisten järjestöjen järjestämiin mielenosotusy. m. tilaisuuksiin on myöskin katsottu joukkotoimintaan kasvattavaksi työskentelyksi ja sen vuoksi kehoitettu osastoja niihin innolla ottamaan osaa.

Puolue- ja ammatillisen kirjallisuuden levitys on muodostumassa hyvää vauhtia sellaiseksi erikoistyoalaksi, jolla liittomme jäsenet ja osastot varsin huomattavasti ovat kunnostautuneet. Työnjuhlan, Työväenkalenterin, Kevättervehdyksen ja Työväen joulualbumin levityksessä ovat osastot saavuttaneet huomattavia menestyksiä. Ensin mainitussa levityskilpailussa Söörnäisten osasto vuonna 1916 saavutti ensi palkinnon ja muitakin huomattavia saavutuksia on ollut tällä alalla muistiin merkittävissä.

Äänenkannattajamme ja sen kustantamien Työläisnuorison joululehden ja Kevätmyrskyn levityksessä niinikään osastot ovat monin paikoin kunnostautuneet. Samoin äänenkannattajan 1916 julkaisemien valistusnumerojen levittämisessä.

Ylimääräisen puoluekokouksen vaaleihin 1917 kehoitti liittotoimikunta kiertokirjeessään myöskin osastoja vaikuttamaan. Samoin valmistautumaan myöskin sääntömääräisen puoluekokouksen ja syksyllä 1917 pidettävän Suomen Ammattijärjestön edustajakokouksen varalle.

Keräyksen venäläisten toveriemme järjestäytymistyön hyväksi katsoi toimikunta myös sellaiseksi työksi, joka juuri erikoisesti kuuluu nuorille siinä esiintyvän uhrausluonteen vuoksi. Toimikunta järjesti tämän keräyksen kuponkeilla toimitettavaksi. Tulos ei kuitenkaan vastannut odotuksia, sillä varsinkin maaseutuosastot palauttivat paljon myymättömiä kuponkeja takaisin. Varoista on venäläisille annettu 6,000 mk., 2,000 Helsinkiin ja 4,000 Pietariin.

Liikuntokasvatusharrastukset.

Vaikka liiton ohjelmaan ei niinsanoaksemme „virallisesti“ kuuluukaan voimailu ja urheilu eikä muu liikuntokasvatus, on se kuitenkin tullut yhä enemmän ja enemmän käytetyksi ja myös käytännön kautta tunnustetuksi työmuodoksi liittossamme. Osastojen juhlissa, piirijärjestöjen kesäjuhlissa ja samoin talvikisoissa on urheilullinen ohjelmisto kilpailuineen tullut mukaan vuosi vuodelta suuremmassa

määrässä. Samoin osastojen keskuuteen on syntynyt voimistelu- ja urheiluseuroja, joiden kehitystä kuvaavat seuraavat numerot:

Vuonna 1912 oli V.- & u.-seuroja osastoissa 9

"	1913	"	"	"	"	12
"	1914	"	"	"	"	6
"	1915	"	"	"	"	14
"	1916	"	"	"	"	18

Liittotoimikunta on tätäkin harrastusta tukenut neuvoilla ja ohjeilla ja pyydettyäessä välittänyt osastoille mallisäännöiksi myöskin tunnetuimpien työväen voimistelu- ja urheiluseurojen sääntöjä.

Virittääkseen asiaan isompaa harrastusta ja saadakseen keskustelunalaiseksi kysymyksen työläisnuorison suhtautumisesta urheiluun ja yleensä liikuntokasvatukseen, pyysi liittotoimikunta syksyllä 1915 maist. Eino *Pekkalaa* laatimaan asiasta alustuksen. Hän suostui sen tekemään, liittotoimikunta painatti sen pikku vihkosena ja liiton osastot levittivät sitä keskuuteensa. Eräissä osastoissa asiasta keskusteltiinkin tämän alustuksen johdosta, joten se ainakin osittain toteutti sen tarkoituksen, minkä liittotoimikunta sille asetti.

Julkisuudessa on liittomme äänenkannattajan palstoilla lausuttu kysymys, eikö sos.-dem. nuorisoliitto olisi järjestönä sopiva myöskin työläisnuorison urheiluharrastusten ja yleensä liikuntokasvatuksellisten harrastusten keskittämisjärjestöksi. Aluksi lienee ajateltu esim. yhteisiä työläisnuorison koko maata käsittäviä hiihtokilpailuja, joita toimeenpanisivat eri nuorisopiirijärjestöt vuorotellen. Sittenkin lienee ajateltu asiaa laajemminkin kehitettäväksi.

Liittotoimikunta on asiaa alustavasti käsitellyt tekemättä kuitenkaan mitään kiinteitä päätöksiä. Epäroimisen syynä on ollut se seikka, että sillä työläisnuorisolla, jonka pääasiallisimpana harrastuksena on voimailu ja urheilu, on ollut kyseessä oman erikoisjärjestön perustaminen tätä työtä varten. Jos sellainen tulee syntymään, ratkaisee se itsestään liittomme kannan asiassa. Sitä ennen voitaisiin kaiketikin vapaasti keskustella siitä, voisiko sos.-dem. nuorisoliitto kehittää järjestömuotoaan sellaiseksi, että se kykenisi tyydyttämään myöskin työläisnuorten liikuntokasvatuksen alalla vallitsevan keskusjärjestön tarpeen.

Juniortyön alkuvalmistuksia.

Kun vuosina 1910—11 n. k. boy-scouts-liike ensikerran koitti saada jalansijaa maassamme, asettui silloinen liittotoimikunta sitä vastustamaan kehoittaen liiton osastoja paikkakunnillaan järjestämään toimintansa sellaiseksi, että se kykenisi vastustamaan työläisnuorison liittymistä noihin partiopoikayhdistyksiin. Suunniteltiinpa jo yhteistoimintaakin sos.-dem. Naisliiton Ihanneliittotoimikunnan kanssa partioliikettä vastaan. Ryssäläissorto tappoi sitten tämän järjestön samoin kuin ihanneliitotkin. Meidän liittomme taholta on koitettu kuitenkin edelleen pitää vireillä niinkutsuttujen lastenkasvatusjärjestöjen puuhaamisasiaa. Asiasta keskusteltiin osastoissakin sillä seurauksella, että liiton Söörnäisten osasto syksyllä 1916 päätti liittotoimikunnalle ja samoin sos.-dem. naisliiton ja sos.-dem. raittiusliiton liittotoimikunnille tehdä seuraavan esityksen:

„Söörnäisten sos.-dem. nuoriso-osastossa on syksyn kuluessa keskusteltu m. m. „kadun lapsista“. Kokouksessaan t. k. 13 päivänä hyväksyi osasto asiaa varten valitun komitean ehdotuksena seuraavanlaiset ponnet:

Keskusteltaessa osastossamme „kadun ja maantien lapsista“ on tullut todetuksi, että kadun ja maantien kasvatuksen varassa, ravinnon ja hoidon puutteessa on nykyisin suuri joukko lapsia, eritoten kaupungeissa ja tehdasseuduissa. Näistä lapsista usein kehittyä saki-laisia, rikollisia, myöhemmin vankiloiden asukkaita, ja yleensä joukkoa sellaista, joista työväen järjestötoiminnallekin on vahinkoa.“

„Toimenpiteet mitä hoitoa vailla olevien lasten hyväksi on tehty, ovat riittämättömiä ja suurimmalta osaltaan tarkotustaan vastaamattomia. Eritoten se huolenpito, mitä erilaiset uskonnolliset hyväntekeväisyysyhdistykset ovat tehneet kasvatuksellisessa tarkoituksessa, on ala-arvoista.“

„Tulevaisuuteen nähden on vaadittava, että yhteiskunta tulee huolehtimaan kasvatusta ja hoitoa vailla olevain lasten toimeentulosta ja kasvatuksesta, perinpohjin uudistetun toiminnan ja uusikaisten opetusperiaatteiden mukaan. Tähän päästessä on sos.-dem. järjestöjen kiinnitettävä kysymykseen entistä suurempaa huomiota. Ja sos.-dem. kasvatusjärjestöjen on ryhdyttävä käytännölliseen toimintaan yleensä työläislasten kasvattamisessa ja ohjaamisessa sos.-dem. maailmankatsomuksen pohjalle, mikäli se on nykyisin mahdol-

lista. Koettaen tässä tarkoituksessa järjestää sunnuntaikouluja, ja mikäli mahdollista lasten osastoja, toisten kasvatusjärjestöjen yhteyteen, ja koettaen myöskin vaikuttaa lasten vanhempiin, ja sitä tietä valmistaa maaperää sosialistiselle kasvatustoiminnalle."

"Edelläesitetyn perusteella ehdottaa osasto: 1) että sos.-dem. Naisliitto, Raittiusliitto ja Nuorisoliitto koettaisivat huolehtia työläislasten kasvatuksesta, järjestämällä sunnuntaikouluja, perustamalla lasten osastoja, ja yhteisvoimin koettaisivat huolehtia niitten onnistumisesta ja tarkoituksenmukaisuudesta; 2) että yllämainitut liitot asian kiireellisyyden tähden valitsisivat komitean, joka ryhtyisi tarpeellisiin toimiin asiasta; 3) että laajemman kantavuuden vuoksi mainittu komitea kutsuisi myöskin lasten vanhempia neuvottelemaan ja lausumaan toivomuksensa kasvatustyön järjestämisen suhteen."

Tämän alotteen johdosta valitsi liittotoimikunta puolestaan ehdotettuun komiteaan liiton taloudenhoitajan Fanni Sydänmaan ja liiton järjestäjän Railon. Sittenkin keväällä 1917 Eduskunnan kokoonnuttua ryhdyttiin sos.-dem. Eduskuntaryhmän naisjäsenten taholta yrityksiin ihanneliittotyön uudelleen henkiin herättämiseksi. Käännuttiin asiassa jo ennen mainittujen liittojen puoleen sillä tuloksella, että muodostui toimikunta, johon ennen mainittujen nuorisoliiton toimikunnan valitsemien jäsenten lisäksi vielä sos.-dem. naisliiton toimikunta valitsi rouva Hilja Pärssisen ja Olga Mannerin sekä sos.-dem. raittiusliiton toimikunta maist. J. V. Kedon ja toveri Jussi Tuomisen. Tämän toimikunnan pyynnöstä valitsi siihen myös puoluetoimikunta edustajakseen maist. J. Laherman. Toimikunta on sittenkin ryhtynyt toimimaan nimellä Työväen Järjestönuorten valmistava toimikunta ja on liittotoimikunta sille sen toimionnan tukemiseksi myöntänyt taloudellista avustusta 600 mk. Samoin on liittotoimikunta suorittanut eräitä järjestönuorten liikkeen alkuunpanosta Helsingissä johtuneita pikkukustannuksia.

Suhdeasioita.

Johtuen liiton suhdepäätöksistä puolueeseen ja am. liikkeeseen nähden, on liittotoimikunta joutunut selvittämään myöskin eräitä suhdekysymyksiä Keväällä 1913 jouduttiin harkitsemaan nuoriso-

osastojen ja puolueosastojen välistä suhdetta sellaisilla seuduilla, joilla nuoriso-osastojen jäsenten suuri enemmistö on 21 vuotiaita ja jotka siten olisivat velvolliset kuulumaan myös puolueeseen, mutta joilla seuduilla ei puolue-osastoa ole. Liittotoimikunta päätti aikaan saada asiasta suhdesopimuksen puoluetoimikunnan kanssa ja ehdotti tälle sopimukselle seuraavaa muotoa:

„Toimikunta on harkinnut kysymystä nuoriso-osaston muuttamisesta puolueosastoksi niillä paikkakunnilla, joissa nuoriso-osaston jäsenten suuri enemmistö on 21-vuotiaita ja joissa ennestään ei ole puolueosastoa, ja katsoo, että nuoriso-osastoa ei voida muuttaa puolueosastoksi asettamatta siten esteitä nuorisoliikkeen jatkuvalla kehitykselle, sillä jos n:osasto muutettaisiin p:osastoksi, niin nuorison järjestäminen ja kokoaminen siltä tuskin kävisi päinsä niin onnistuneesti kun varsinaiselta nuoriso-osastolta, joka nuorisosta muodostuneena on toimintansa puolesta paljon lähempänä nuorisoa ja suuremmassa määrin vastaa sen toiveita. Kun sitäpaitsi puolueeseen saa kuulua vain 18-vuotta täyttäneet henkilöt, johtuisi siitä vaikeuksia 18 v. nuorempien liittymiselle sosialistiseen liikkeeseen silloin, kun paikkakunnalla ei ole nuoriso-osastoa. Kun meillä kumminkin on edellytyksiä sos.-dem. nuorisoliikkeelle, niin ei pitäisi missään tapauksessa hävittää nuoriso-osastoja, vaan päinvastoin koettaa lisätä niitä, jotta mahdollisimman pian suuressa määrin saataisiin nuoriso temmattua sosialistiseen liikkeeseen. Jos nuoriso-osastossa löytyy riittävästi 21 v. jäseniä, joista voitaisiin muodostaa työväenyhdistys, ei sitä vastaan ole mitään muistuttamista, jos vaan nuoriso-osasto voi edelleenkin toimia. Työväenyhdistyksen perustaminen sellaisesta nuoriso-osastosta, jossa on vain viitisentoista jäsentä, niistä 8—9 21 v. loput nuorempia, aiheuttanee sen että nuoriso-osasto kuolee jäsenten puutteesta ja työväenyhdistys kituu pienine jäsenmäärineen. Estääkseen kituvien yhdistysten perustamista täytyynee asettaa vähin jäsenmääräraja mikä pitää olla ennenkuin voidaan perustaa työväenyhdistys. Mielestämme nuoriso-osastossa pitäisi olla vähintään 15 21-vuotista jäsentä ennenkuin voitaisiin ruveta perustamaan työväenyhdistystä, sen lisäksi tulisi nuoriso-osastoon jäädä samanverran, jotta nuoriso-osasto voisi edelleenkin toimia paikkakunnan työläisnuorison järjestäjänä ja valistajana. Siellä, missä on vähemmän jäseniä, eikä voida muodostaa puolue-osastoa, on nuoriso-osaston

rahastonhoitajan velvollisuus kantaa 21 v. ja nuorempienkin puolueessa olla haluavien jäsenten puolueverot ja tilittää ne lähimmälle puolueosastolle. Näin menetellen saadaan nuoriso liiton ja puolueen molemminpuoliseksi tyytyväisyydeksi, kaikki ne joita puoluepäättös ja liittopäättös koskee, puolueeseen yhtymään.

Edelläolevan perusteella ehdottaisimme nuoriso- ja vaalipiiri-toimikuntien toimintaohjeiksi seuraavaa:

1) puolueosasto perustettakoon sinne, missä löytyy vähintään 15 sellaista jäsentä, joiden on liittokokouksen päätöksen mukaan liityttävä puolueeseen, mutta, että samalla nuoriso-osastoon jää saman verran jäseniä osaston toimintaa ylläpitämään;

2) siellä, missä on jäsenmäärä pienempi, eikä voida perustaa puolueosastoa, on nuoriso-osaston rahastonhoitajan velvollisuutena koota 21 v. ja sitä haluavien nuorempien jäsenten puolueverot ja tilittää ne lähimmälle puolueosastolle taikka paikkakunnan kunnallisjärjestölle."

Kun tämän ehdotuksen perusteella sitten oli neuvoteltu puolue-toimikunnan kanssa hyväksyttiin sopimuksen ponnet lopullisesti seuraavassa muodossa: 1) "puolueosasto perustettakoon sinne missä löytyy vähintään 15 sellaista jäsentä, joiden on liittokokouksen päätöksen mukaan liityttävä puolueeseen, mutta, että samalla nuoriso-osastoon jää saman verran jäseniä osaston toimintaa ylläpitämään; 2) siellä jossa jäsenmäärä on pienempi, eikä voida perustaa puolueosastoa, on nuoriso-osaston huolehdittava, että 21 vuotta täyttäneet jäsenet liittyvät lähimmän puolueosaston jäseniksi ja heidän puolestaan tilitetään sinne sekä osaston maksut, että myös puolue-, piiri- ja kunnallisverot; jos tämä puolueosastoon liittyminen käytännöllisistä syistä ei mitenkään ole mahdollista kun lähellä ei ole puolue-osastoa, on nuoriso-osaston rahastonhoitajan velvollisuus koota 21 vuotiailta osaston jäseniltä puolue-, piiri- ja kunnallisverot ja tilittää ne suoraan lähimmälle kunnallistoimikunnalle."

Ammattiyhdistys liikkeeseen nähden jäi liittomme suhde Helsingin liittokokouksessa melkoisen riidanalaiseksi. Suomen ammattijärjestön kolmas edustajakokous vuonna 1912 oli nuorisoliikkeen ja ammattiyhdistysliikkeen välisistä suhteista tehnyt seuraavan päätöksen: 1) "että S. Ammattijärjestön toimikunta järjestäessään puhujilleen agitatsioonityötä, ottaen huomioon myöskin ne seudut missä

nuoriso on sos.-dem. nuoriso-osastoihin järjestynyt, mutta joissa ammatillinen järjestyminen on heikkoa, velvoittaa toimikunta puhujansa nuorisolle selittämään ammatillisen järjestymisen tarpeellisuutta ja sitä hyötyä joka nuorisolla ammatillisesta järjestymisestä on.

2) että ammattiosastot ovat velvolliset heti näiden päätösten käytäntöön tultua ottamaan sos.-dem. Nuorisoliiton alaisten osastojen jäsenet jäsenikseen ilman sisäänkirjoitusmaksua siinä tapauksessa, että nämä jäsenet eivät vielä ole 18 ikävuotta täyttäneet, vaan kuitenkin ovat kuuluneet jatkuvasti 2 vuotta johonkin S. sos.-dem. nuorisoliiton alaiseen osastoon. Näistä jäsenistä ei ammattiosaston myöskään tarvitse asianomaiselle liitolle suorittaa sisäänkirjoitusmaksua. Sekä kokous velvoittaa S. sos.-dem. nuorisoliiton toimimaan siten, että kaikki sen 18 vuotiaat jäsenet liittyvät jäseniksi ammatiaan vastaaviin ammattiosastoihin.“

Tämän päätöksen johdosta keskusteltiin, kuten näkyy Helsingin liittokokouksen pöytäkirjan sivuilta 70, 75, sanotussa kokouksessa.

Päätös Nuorisoliiton suhtautumisesta Ammattijärjestöön tuli seuraavanlaiseksi:

„Tietäen sos.-dem. Nuorisoliiton yhdeksi kaikkein tärkeimmistä tehtävistä ammatillisen järjestymisen edistämisen ja voimistuttamisen, päättää kokous liiton suhtautumisesta ammatilliseen liikkeeseen nähdén seuraavaa:

1) kaikkien yhden vuoden liiton jäsenenä olleiden 20 v. täytäneiden henkilöiden on liityttävä jäseniksi ammatinsa ammattiosastoihin;

2) liiton äänenkannattajan on herätettävä ja ylläpidettävä harrastusta ammatilliseen liikkeeseen asiaa selostavilla kirjoituksilla;

3) liittotoimikunnan on kustannettava ja levitettävä helppoja ammatillista liikettä käsitteleviä kirjasia;

4) piiritoimikuntien on koetettava voimiensa mukaan ylläpitää osastojen harrastusta ammatilliseen liikkeeseen sekä kehoitettava puhujiansa selostamaan sen merkitystä;

5) osastojen on keskustelujen, esitelmien, lukurenkaiden y. m. sopivien keinojen avulla pyrittävä kasvattamaan jäsenistään tietoisia ammattiosastojen jäseniä, sekä valvottava, että kaikki 1 kohdassa mainitut henkilöt ovat velvollisuutensa täyttäneet;

6) kokous kehottaa kaikkia liiton jäseniä ottamaan osaa ammattiosastojen toimintaan ja henkilökohtaisen agitatsionin avulla vetämään mukaan työtovereitansakin;

7) liittotoimikunnan on ensimmäiselle A-järjestön kokoukselle tehtävä esitys, että kaikille 20 vuotiaille 1 vuoden Sos.-dem. Nuorisoliittoon kuuluneille henkilöille myönnettäisiin heidän ammattiosastoihin yhtyessään, vapaus sisäänkirjoitusmaksuista.“

Ylläolevan päätöksen johdosta ilmoitti Ammattijärjestön toimikunnan edustaja *Matti Paasivuori*, että hän ei päätöstä hyväksy, se kun on ristiriidassa hänen edustamansa järjestön tästä asiasta ennen tekemän päätöksen kanssa ja pyysi tämän vuoksi pöytäkirjaan merkittäväksi seuraavan

Paheksumislausunnon.

Pyydän pöytäkirjaan merkittäväksi, etten voi hyväksyä tehtyä päätöstä, koska se suuressa määrin poikkeaa S. Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöksestä ja voi synnyttää riitaa Sos.-dem. Nuorisoliiton sekä Ammattijärjestön välillä.

M. Paasivuori.

Yllämainittua päätöstä vastaan pantiin sitäpaitsi seuraavat

Vastalauseet:

„Koska emme voi hyväksyä nyt hyväksytyn päätöksen 1:stä pykälää, jonka olisimme tahtoneet valiokunnan ehdotuksen mukaiseksi, panemme sitä vastaan vastalauseemme.“

Helsingissä 27—11—12.

Hannes Uksila.

T. Laitinen.

Rudolf Lahti.

Karl Hellstén.

Koska kokous päätti, että kaikkien 1:den vuoden liiton jäsenenä olleiden 20 v. täyttäneiden henkilöiden on liityttävä jäseniksi ammattinsa ammattiosastoihin, pidän tätä päätöstä ristiriitaisena Ammattijärjestön päätöksen kanssa, joten se rikkoo suhteet Amm.-järjestön kanssa ja samalla on rikos kansainvälistä ohjelmaa vastaan, joka määrää nämä suhteet järjestettäväksi. Olisin toivonut, että

kysymys olisi ratkaistu valiokunnan ehdotuksen ja vastalauseen mukaan yhdistämällä ne. Sentähden yllä olevan perusteella tahdon merkata tämän kantani pöytäkirjaan.

Helsinki marrask. 27 p. 1912.

J. T. Viitasaari.

Edellä olevaan yhtyvät

Antti Kiviranta.

Vilho Viitanen.

J. Aro.

Käytännössä ei tuo varsin uhkaavalta näyttänyt suhdeselekkaus kuitenkaan ole sanottavasti merkinnyt mitään. Pääinvastoin on huomattavissa, että sikäli kun liiton jäsenet ovat siirtyneet vaikuttamaan myöskin ammattiyhdistys liikkeeseen ovat suhteet tällä alalla parantumistaan parantuneet. Sikäli kuin liittotoimikunta tietää ovat nykyisin jo puutyöntekijäinliitto, metallityöntekijäinliitto, vaatetus-työntekijäinliitto ja kauppa- ja liiketyöntekijäinliitto ottaneet sääntöihinsä määräyksen, että ne Suomen sos.-dem. nuorisoliiton jäsenet, jotka jatkuvasti ovat kuuluneet johonkin mainitun liiton osastoon vähintään 2 vuotta, eivätkä ole täyttäneet vielä 20 ikävuottaan, ovat oikeutetut pääsemään liiton alaisiin osastoihin jäseniksi ilman sisäänkirjoitusmaksua.

Lisäksi on saman suuntainen päätös olemassa kutomatyöntekijäin liitolla, kuitenkin sillä eroituksella että ikäraja siellä on 18 vuotta. Myös leipuriliitossa on asia ollut käsittelyn alaisena johtamatta se kuitenkaan nuorisokannan mukaisiin tuloksiin.

Vuonna 1913 joutui liittotoimikunta myöskin ratkaisemaan kysymyksen, tuleeko liiton jäsenten kuulua sellaisiin ammattiosastoihin, jotka pysyttelevät syystä tai toisesta asianomaisen keskusjärjestön ulkopuolella. Harkintansa perusteella antoi liittotoimikunta asiasta seuraavan lausunnon:

„Suomessa löytyy vielä joukko sellaisiakin luokkataistelun kannalla olevia työväen ammattiosastoja, jotka eivät syystä tai toisesta kuulu asianomaisiin keskusjärjestöihin. Kun liittokokouksessamme tehtiin päätös, että kaikkien 20 vuotta täyttäneiden liittomme jäsenten on liityttävä ammattinsa osastoihin sekä että ammatillista järjestäytymistä yleensä on kaikin voimin edistettävä, on syntynyt epätietoisuutta siitä, mitenkä on suhtauduttava keskusjärjestöihin kuulumattomiin osastoihin. Vastattavaksi on näinollen tullut olisiko

nuoriso-osastojen jäsenet velvoitettava yhtymään niihinkin, vai olisiko yhtyminen tai ei-yhtyminen jätettävä kunkin asianomaisen osaston tai yksityisen jäsenen yksityisesti ratkaistavaksi vai olisiko ehkä kiellettävä niihin yhtymästä tai ainakin kiellettävä osastoja käyttämästä pakotusta niihin liittymisen hyväksi.”

„On selvää, että sos.-dem. Nuorisoliittokin kannattaa keskitettyä ammatillista taistelua jonka valtava osa Suomen ammatillisesti järjestyneestä työväestä on kongresseissaan hyväksynyt ja jonka on kokemuskin osoittanut tarkoituksen mukaiseksi. Tämän mukaisesti liitto pitää työväen yhtenäiselle luokkataistelulle turmiollisena tai ainakin vähemmän hyötyä tuottavana sitä, että paikalliset järjestöt eivät kuulu keskusjärjestöihin. Tältä kannalta lähtien on liittotoimikunnan mielestä selitettävä liittokokouksen asianomaista päätöstä ja määriteltävä kantamme keskusjärjestöihin kuulumattoimiin osastoihin nähden.”

„Kun liittotoimikunnalle eräässä yksityistapauksessa on asetettu tämän luontoinen kysymys ratkaistavaksi, niin katsoo toimikunta velvollisuudekseen esittää seuraavaa:”

„Tarkastellessa keskusjärjestöistä poispysymisen syitä, lieene oikeaan osattu, jos sanoo, että se aiheutuu vajanaisesta luokkavalistuksesta- ja tietoisuudesta riippuvasta solidaarisuuden puutteesta. Poikkeuksia tietysti lukuunottamatta, ei yleensä isosti esitettäne periaatteellisia vastaväitteitä keskitettyä ammatillista toimintaa vastaan. Vaan useissa tapauksissa puolustetaan erossa pysymistä sillä, että keskusjärjestölle menevät verot ovat suuria. Toisinaan myös ehkä moititaan keskusjärjestöjä siitä, kun ne kokonaisuuden etuja silmälläpitäen ovat toisinaan kieltäneet kannatuksen yksityisten osastojen taistelupuuhilta. Tällaiset keskusjärjestöön liittymiselle olevat esteet saadaan poistumaan valistustyön avulla ja siten johdatetaan yhteiseen rintamaan nekin, jotka nyt vielä ovat siitä poissa.”

„Liittomme ja sen jäsenten on puolestaan pyrittävä toteuttamaan liittokokouksen päätöstä ammatillisen liikkeen voimistuttamisesta m. m. valistamalla työläisiä suosimaan keskitettyä ammatillista liikettä ja agiteeraamalla sen puolesta. Vaikka siis kiinteästi suositimme keskitettyä toimintaa, ei toimikunnan mielestä edellisen johdosta kuitenkaan olisi asetuttava kielteiselle kannalle näihin osastoihin yhtymiseen nähden, vaan olisi liittomme jäsenten niihin yh-

dyttävä ja toiminnallaan pyrittävä kannattamaan osastoissa ennen mahdollisesti vallitsevaa virtausta keskusjärjestöihin liittymisen puolesta tai ellei sitä ole herättämään sellaisen. Niiden boikottaminen — paitsi mikäli ne eivät ole ilmeisessä hajottamistarkoituksessa perustetut ja eivät tunnusta luokkataistelua — aiheuttaisi hajaannusta ja vihanhenkeä, joka on sangen turmiollista työväestön yhteistoisinnalle.“

„Sen johdosta, mitä edellä on esitetty, katsoo liittotoimikunta oikeaksi: että liiton jäsenten niillä paikkakunnilla missä keskusjärjestöihin kuuluvia ammattiosastoja ei ole, mutta niihin kuulumattomia eikä hajottamistarkoituksessa syntyneitä, tulisi yhtyä näihin osastoihin ja niissä toimittava ja vaikutettava siihen suuntaan, että ne mitä pikemmin liittyisivät keskusjärjestöihin tukemaan työväen keskitettyä ammatillista liikettä ja siten vahvistamaan työväen yhteistä luokkataistelua.“

Itsensä Suomen ammattijärjestön kanssa ovat liittotoimikunnan suhteet olleet hyvät. Toimikunta puolestaan on osastoille vapaasti lähettänyt sellaiset Suomen Ammattijärjestöjen kiertokirjeet jotka tavalla tai toisella ovat koskeneet nuorisoa. Tärkein tällaisista kiertokirjeistä oli se joka koski Tampereen kenkäsotaa kesällä 1914. Lisäksi tulevat työnjuhlan levitystä koskevat kiertokirjeet.

Jäsentensä kuulumisesta ammatillisiin ja valtiollisiin järjestöihin ovat osastot antaneet puutteellisia tietoja. Ne antavat seuraavan kuvan:

Vuoden 1912 lopussa kuului amm.-osastoon 746, puolueeseen 1,309						
”	1913	”	”	”	871	” 1,402
”	1914	”	”	”	544	” 668
”	1915	”	”	”	918	” 1,255
”	1916	”	”	”	2,159	” 2,528

Kansainväliset suhteemme.

Kuten tämän toimintakertomuksen alussa mainittiin oli liittomme kansainvälisessä yhteistoiminnassa muitten maitten köyhälistönuorisojen kanssa juuri silloin kun omat edustajamme olivat koolla Hel-

singin liittokokouksessa 1912. Ylimääräisessä kansainvälisessä sosialistisessa nuoriso konferenssissa Baselissa oli silloin edustajanimme toveri Kullervo Manner. Hän on tuosta konferenssista jättänyt seuraavan selostuksen:

Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton Toimikunnalle.

Saatuani tehtäväkseni Suomen sos.-dem. Nuorisoliiton valtuutettuna edustajana ottaa osaa Baselissa Kansainvälisen sosialistikongressin yhteydessä tämän vuoden Marraskuun 25 p:nä pidettyyn Sosialistisen Nuorisointernationalen konferenssiin, pyydän kertomukseksi Toimikunnalle esittää seuraavaa:

Konferenssi ilmoitettiin kokoontuvan maanantaina Marraskuun 25 p:nä k:lo 8 illalla Baselin Sos. nuorisojärjestön huoneustoon. Täyttääkseni minulle annetun luottamustehtävän esitin määräaikana valtakirjain ilmoittautuen kokouksen osanottajaksi.

Sihteeristön nimessä avasi konferenssin toveri R. Danneberg lausuen edustajat ja lukuisat vieraat tervetulleiksi. Esitettyjen valtakirjain nojalla tunnustettiin edustajiksi:

De Man, Belgiasta, Jacsic, Bosniasta, Kabaktchieff, Bulgariasta, Z. Höglund, Ruotsista, Tanskasta ja Norjasta, T. Nerman, Ruotsista, Levy ja Strogo Ranskasta, Wijukoop Hollannista (marxilaisesta puolueesta) Vella Italiasta, Danneberg Itävallasta (saksalaiset, puolalaiset ja italialaiset järjestöt) Marie Majerva ja Reiter, Itävallasta (tshekki-slaavilaiset järjestöt) Grigorovicija Dodragean Gherea, Rumaniasta, Bock, Meyer ja Münzenberg, Sveitsistä, Tesar, Unkarista, Corrales ja Ribas, Espanjasta, Manner Suomesta.

Konferenssin puhemieheksi valittiin Danneberg, Münzenberg ja Vella sekä sihteeriksi ja tulkiksi De Man.

Puheenjohtaja Danneberg tervehtien ilmoitti konferenssissa olevan läsnä Kroatian, Sveitsin ja Hollannin sos.-dem. puoluettoimikunnan edustajat toverit Bokseg, Platton ja Wibant sekä edustajat Liebknecht Saksasta ja Winarski Itävallasta ynnä lukuisia muita työläisnuorison itsenäisen valistus- ja kehittämistoiminnan ystäviä.

Ainoana kysymyksenä konferenssin päiväjärjestyksessä oli kysymys *nuorisointernationalen tehtävästä*. Kysymyksen esitteli toveri de Man seuraavasti: Tämä konferenssi ei saa puuttua seikkoihin,

jotka nimenomaan eivät kuulu nuorisoliikkeellemme. Vielä vähemmän tehdä erikoispäätöksiä asiasta, josta kansainvälinen sosialistikongressi jo on selvästi mielialiteensa lausunut. Aikaisemmissa kongresseissamme on kantamme militarismiin määrätty. Noitten aikaisempien päätösten sisältöä ja nuorisojärjestöjä velvottavia kohtia on tällä kerralla erikoisesti mieliin terotettava. Suositteli konferenssille yksimielisesti hyväksyttäväksi suomennettuna näin kuuluvan lausunnon:

„Baseliin kokoontunut Sosialistisen Nuorisointernationalen kongressi yhtyy Kansainvälisen Sosialistikongressin vastalauseeseen sotaa vastaan. Edustaen niitä työväen ryhmiä, jotka ensi kädessä ollen valtiollista ja taloudellista valtaa pitävään saalistamishimon uhreina, joutuvat menemään sotaan teurastamaan muitten maitten luokkatovereita, kääntyy kongressi syvällä kiihtymyksellä vallassaolevien vehkeilyjä vastaan. Kongressi muistuttaa siitä Stuttgartissa pidetyn kansainvälisen sosialistisen kongressin päätöslauseesta, jossa militarismien ja kansainvälisten selkkausten vaaran erääksi tehokkaaksi vastustamiskeinoksi tunnustettiin se „että työväenluokan nuorisoa kasvatetaan kansainvälisen veljeyden ja sosialismin hengessä sekä istutetaan siihen luokkatietoisuutta.“

Sen vuoksi lankee nuorisoliikkeen osaksi erikoisena tehtävänä taistelu militarismia ja sodanvaaraa vastaan. Kongressi kehottaa kaikkien maitten nuorisojärjestöjä omistamaan mitä suurinta huomiota sosialistiselle kasvatustyölle, jotta meidän joukkojemme kasvaminen ja sisäinen lujittuminen tekisi hallitseville yhä vaaranalaisemmaksi panna omia joukkojaan toisiaan vastaan tappelemaan.

Kongressi, jossa 17 eri kansallisuuden nuorisojärjestöt ovat edustettuina, uudistaa ja vahvistaa nuorten työläisten kansainvälisen veljeyden liiton, työläisten, joitten riveistä sodan sattuessa kymmenentuhannet ovat pakotetut marssimaan sotakentälle toisiaan teurastamaan.

Kaikkien maitten sosialistinen nuoriso, joka muodostaa uusia aikaisen työväenliikkeen nuoren kaartin, on valmis innokkaaseen taisteluun, kun on kysymyksessä kansainvälisen köyhälistön edut ja tarkoitusperät. Se nuoriso on ponnistava kaikki voimansa aikaansaadakseen sellaisen vallankumouksen työläisnuorison aivoissa, että

vallassaolijoille käy mahdottomaksi käyttää hyväkseen työväenluokan nuorisoa vallassaolijain väärin tarkotusten välikappaleina."

Yksimielisesti tämä lausunto hyväksyttiin. Puheenjohtajan ehdotuksesta päätettiin lähettää tervehdyssähkösanoma тов. Kroghille, jonka Norjan porvarillinen oikeus on tuominnut vankeuteen antimilitaristisen agitatsionin vuoksi. Myöskin ilmaistiin veljellinen osanotto niille Espanjan ja Ranskan nuorille sosialisteille, jotka samasta syystä ovat joutuneet vallassaolevain luokkakoston uhreiksi.

Kokoukselle esitettiin saapuneet tervehdys sähkösanomat Tanskan ja Espanjan Nuorisoliittojen toimikunnilta, Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton edustajakokoukselta sekä Amsterdamin ja Triestin osastoilta.

Tähän päättyi konferenssi. Sen jälkeen alkoi samana iltana Sos. Nuorisointernationalen sihteeristön kokous, johon edustajilla olisi ollut tilaisuus ottaa osaa. Kun allekirjoittaneen kuitenkin oli jo samana iltana lähdettävä kotimatalle, en ollut tilaisuudessa tässä neuvottelussa mukana olemaan.

Helsinki, Jouluk. 14 p. 1912.

Kullervo Manner.

Syksyllä 1914 oli ajateltu pidettäväksi kolmas varsinainen sosialistisen nuorisointernationalen konferenssi Vienissä. Liittotoimikunta oli jo päättänyt tähän konferenssiin lähettää liiton edustajan yhdessä Työläisnuorison Sanomalehti O. Y. kanssa ja oli edustajaksi valittu toveri Väinö *Vankkoja*. Mutta sitten alkoi maailman sota. Se teki tyhjäksi edustajan lähettämisen ja se katkaisi kaikki muutkin kansainväliset siteemme. Vasta maaliskuun vallankumouksen tapahduttua alkoi liittotoimikunta jälleen päästä yhteyteen muitten maitten sosialististen nuorisojärjestöjen kera. Huhtikuussa saatiin ruotsalaisilta tovereilta tieto, että uuden nuorisointernationalen konferenssi ajkotaan pitää Tukholmassa 17 ja 19 päivinä toukokuuta 1917. Samalla ilmoittivat ruotsalaiset toverit pidettävän heidän liittonsa kuudennen edustajakokouksen ja myös interskandinaavisen sosialistisen nuorisokonferenssin. Edelleen sai liitto vielä kutsun olla edustetuna Ruotsin sosialistisen vasemmistopuolueen perustavassa kokouksessa, joka pidettiin samaan aikaan. Kaikkiin näihin konferensseihin päätti liittotoimikunta lähettää liiton edustajaksi toveri Axel *Åhlströmin*, joka suurien passivaikeuksien jälkeen vihdoinkin pääsikin noi-

hin konferensseihin. Konferensseistä on hän liittotoimikunnalle antanut seuraavan kertomuksen:

Reseberättelse.

På uppdrag av Finlands Socialdemokratiska Ungdomsförbunds styrelse avreste undertecknad onsdagen den 9 maj 1917 till Stockholm för att representera sagda förbund vid Sverges Socialdemokratiska Vänsterpartis konstituerande kongress den 13—15 maj, Sverges Socialdemokratiska Ungdomsförbunds kongress den 17—19 maj, den under dessa dagar sammanträdande Internationella socialistiska ungdomskonferensen samt den samtidigt sammanträdande Interskandinaviska soc.-dem. ungdomskonferensen.

Emellertid blev jag, av orsak att mitt pass inte befann sig i behörig ordning, tvungen att återvända från Torneå. Sedan jag fått passet i ordning kunde jag resa ånyo tisdagen den 15 maj. Jag anlände till Stockholm den 18 maj.

Då Socialdemokratiska Vänsterpartiets kongress redan avslutat och deltagarna åtskilts kunde jag inte vidare till dem personligen framföra det finska ungdomsförbundets hälsning. På grund härav publicerade jag i vänsterriktningens organ, tidningen Politiken för den 19 maj en hälsning och lyckönskan till det nya partiet från Finlands Socialdemokratiska Ungdomsförbund.

Då jag, omedelbart efter min ankomst till Stockholm besökte ungdomsförbundskongressen, som då redan pågick sin andra dag och hölls i Viktoriasalen, blev jag där i tillfälle att framföra det finska broderförbundets hälsning. Vid tillfället avgav jag en kortare redogörelse över vårt förbunds senaste utveckling.

Kongressen pågick ännu under fredagen den 18 och lördagen den 19 maj. Den präglades hela tiden av god stämning. Det framgick under diskussionerna att förbundets medlemmar enhälligt anslöt sig till den riktning Vänsterpartiet företräder. I överensstämmelse härmed beslöt också kongressen intimt samarbete med detta parti. De förbundsmedlemmar, som fyllt 21 år, ålades att inskriva sig i Vänsterpartiet. För övrigt voro de flesta frågor som behandlades av organisatorisk natur. I brev till Työläisnuoriso har jag redogjort för desamma.

Samtidigt med kongressen pågick i ett närliggande rum den Internationella Socialdemokratiska Ungdomskonferensen och deltagandet i denna gjorde det för mig omöjligt att så helt som jag det önskat följa kongressförhandlingarna. I den internationella konferensen deltog den internationella byråns sekreterare Willy Münzenberg, det danska ungdomsförbundets representanter Ernst Christiansen och S. Hellberg, det norska ungdomsförbundets representanter R. Torgeirsson och Chr. Hilt, det svenska ungdomsförbundets representanter H. F. Spak, Z. Höglund och Oskar Samuelsson samt som representant för Finlands soc.-dem. ungdomsförbund undertecknad.

Vid konferensen behandlades huvudsakligast följande ärenden:

Först avgav kamrat Münzenberg en redogörelse för ungdomsinternationalens omfattning för närvarande, av vilken framgick att medlemskapet f. n. uppgår till ca 120,000. Anslutna äro förbunden i Sverge, Norge, Danmark, Holland, Italien, Schweiz, Spanien, Rumänien, Grekland, Amerikas Förenta Stater, Kanada, särskilda smärre Balkanländer ävensom ett flertal organisationer i Tyskland.

Sekreteraren gavs i uppdrag att från ungdomsrörelserna i olika land införskaffa upplysningar om deras verksamhet under kriget och sedan utgiva desamma i en bok: „Den röda ungdomen under världskriget“.

Beslöts hålla den internationella ungdomsdagen i år den 2 september.

Beslöts låta göra ett internationellt socialistiskt ungdomsmärke i form av en liten röd fana med inskriptionen I. S. (International Socialist).

Sekreteraren gavs i uppdrag att införskaffa upplysningar om ordnandet av barnarbetet i de olika länderna. På grundvalen av de uppgifter som sålunda erhållas bör en sammanfattande redogörelse avges och tillställas alla anslutna förbund, event. publiceras i Ungdoms-Internationalen.

På enahanda sätt skall förfaras för att åstadkomma en enhetlig och internationell aktion för ungdomsskydd.

Förutom den ännu pågående insamlingen till Liebknechtsfonden, vars medel skall användas till antimilitaristisk agitation, skall efter fredsslutet en kraftig insamling sättas i gång för en s. k. Världs-

fredsfond, vars medel skall användas i arbetet för stärkandet av den internationella förståelsen mellan arbetarna i olika länder.

I samband med meddelandet om Internationalens omfattning väckte sekreteraren fråga om åtgärder för väckandet av en socialdemokratisk ungdomsrörelse i Ryssland. Han föreslog i detta avseende, att Finlands soc.-dem. ungdomsförbunds styrelse skulle uppmanas att på den internationella byråns bekostnad taga initiativ härutinnan och för ordnandet och bedrivandet av den första agitationen i Ryssland tillsätta en komité. Sedan jag förklarat att ungdomsförbundets styrelse förmodligen skulle med nöje mottaga ett sådant uppdrag blev detta enhälligt beslutat.

I samband med att sekreteraren lämnade några upplysningar om den internationella byråns ekonomiska ställning erinrades om önskvärdheten av att samtliga förbund regelbundet erlade de internationella avgifterna, som utgöra 25 franc i året per 1000 medlemmar.

Slutligen gjorde konferensen ett uttalande i tidens politiska frågor. Detta kommer att publiceras i Ungdoms-Internationalen.

Till följd av att den internationella konferensen drog så långt ut på tiden blev det ej tillfälle för normännen och danskarna att delta i någon interskandinavisk konferens, varför denna inställdes. Då vid dessa konferenser med all sannolikhet nu liksom vanligen tillförene skulle ha kommit att avhandlas endast frågor om anordnande av s. k. gränsmöten, vilka vi näppeligen kan tänkas vara med om att anordna, blev detta ej så stor förlust.

Helsingfors den 9 juni 1917.

Axel Åhlström.

Matkakertomus.

(Käännös edel.)

Suomen sosialidemokratisen nuorisoliiton toimikunnan toimenannosta matkusti allekirjoittanut keskiviikkona toukok. 9 p:nä 1917 Tukholmaan edustaakseen sanottua liittoa Ruotsin sosialidemokratisen vasemmistopuolueen perustavassa kokouksessa 13 ja 15 p:nä toukok. näinä päivinä kokoontuvassa kansainvälisessä socialistisessa nuorisokonferenssissa ja samaan aikaan kokoontuvassa interskandinavisessa sosialidemokratisessa nuorisokonferenssissa.

Kuitenkin syystä, että passini ei ollut asianomaisessa kunnossa, olin pakotettu palaamaan Tornioista takaisin. Saatuani passin kuntoon, vain uudelleen matkustaa tiistaina toukok. 15 p:nä. Saavuin Tukholmaan toukok. 18 p:nä.

Kun sosialistisen vasemmistopuolueen kongressi jo oli päättynyt ja edustajat hajaantuneet, en voinut enään persoonallisesti esittää Suomen nuorisoliiton tervehdystä. Tämän tähden julkaisin vasemmistosuunnan äänenkannattajassa „Politiken“-lehdessä Suomen sos.-dem. nuorisoliiton tervehdyksen ja onnittelun uudelle puolueelle.

Kun heti Tukholmaan saavuttuani tulin nuorisoliiton kongressiin, joka jo työskenteli toista päiväänsä ja pidettiin Victoria salissa, olin täällä tilaisuudessa esittämään Suomen veljesliiton tervehdyksen. Tässä tilaisuudessa esitin lyhyehkön selostuksen liittomme viimeaikaisesta kehityksestä.

Kongressi jatkui vielä perjantaina 18 ja lauantaina 19 päivinä toukok. Koko ajan vallitsi hyvä mieliala. Keskustelussa kävi ilmi, että liiton jäsenet yksimielisesti liittyivät siihen suuntaan, jota vasemmistopuolue edustaa. Sopusointuisesti tämän kanssa päätti myöskin kongressi ryhdyttäväksi kiinteään yhteistoimintaan tämän puolueen kanssa. Ne liiton jäsenet, jotka ovat täyttäneet 21 vuotta velvoitettiin kirjoittautumaan vasemmistopuolueeseen. Muuten olivat useimmat käsiteltävistä kysymyksistä järjestäytymiskysymyksiä. Kirjotuksessani Työläisnuorisossa olen selostanut niitä.

Saman aikaisesti kongressin kanssa jatkui läheisessä huoneessa kansainvälinen sosialistinen nuorisokonferenssi ja osanotto tähän teki minulle mahdolliseksi, niin täysin kun olisin halunutkin, seurata nuorisoliiton kongressin asiain käsittelyä. Kansainväliseen konferenssiin otti osaa kansainvälisen toimiston sihteeri Willy *Münzenberg*, Tanskan nuorisoliiton edustajat Ernst *Christiansen* ja S. *Hellberg*, Norjan nuorisoliiton edustajat R. *Torgeirsson* ja Chr. *Hilt*, Ruotsin nuorisoliiton edustajat H. F. *Spak*, Z. *Höglund* ja Oskar *Samuelsson* sekä Suomen sos.-dem. nuorisoliiton edustajana allekirjoittanut.

Konferenssissa käsiteltiin pääasiallisesti seuraavat asiat:

Ensiksi toveri *Münzenberg* selosti nuorisointernationalen nykyistä laajuutta, josta selostuksesta kävi ilmi, että jäsenmäärä nykyisin nousee noin 120,000. Liittyneet ovat Ruotsin, Norjan, Tanskan, Hollannin, Italian, Sveitsin, Itävallan, Espanjan, Rumanian, Kreikan,

Yhdysvaltain ja Kanadan liitot sekä erinäisten pienempien Balkanin maitten samoin kuin iso joukko Saksankin järjestöjä.

Sihteerille annettiin tehtäväksi hankkia tietoja eri maitten nuorisoliikkeistä, niiden toiminnasta sodan aikana ja sitten julaista ne kirjaseksi nimellä „Punainen nuoriso maailmansodan aikana“.

Päätettiin pitää kansainvälinen nuorisopäivä kuluven vuoden syyskuun 2 p:nä.

Päätettiin antaa tehdä kansainvälinen sosialistinen nuorisomerkki, pienen punaisen lipun muotoinen, kirjoituksella I. S. (International-Socialist—Kansainvälinen sosialisti).

Sihteerille annettiin tehtäväksi hankkia tietoja lasten järjestötyön järjestämisestä eri maissa. Siten saatujen tietojen perusteella on valmistettava yhtenäinen selostus ja lähetettävä kaikille liittyneille liitoille tai julaistava „Nuorison Internationale“-lehdessä.

Samalla tavalla on koitettava aikaan saada yhtenäistä kansainvälistä toimintaa nuorisosuojeluksen alalla.

Paitsi parhaillaan kestävää keräystä Liebknecht-rahastoon, jonka varat käytetään antimilitaristiseen agitatioonin, tulee rauhan tultua alottaa voimakas keräys n. k. Maailmanrauha-rahastoon, jonka varat käytetään kansainvälisen yhteisymmärryksen vahvistamiseksi eri maitten työväestön välillä.

Internationalen laajuusselostuksen yhteydessä sihteeri herätti kysymyksen toimenpiteistä sosialistisen nuorisoliikkeen herättämiseksi Venäjällä. Hän esitti tässä suhteessa, että Suomen sos.-dem. nuorisoliiton toimikuntaa kehoitettaisiin kansainvälisen toimiston kustannuksella tekemään aloitteen tässä asiassa ja asettamaan ensi agitatioonin järjestämistä ja harjoittamista varten Venäjällä erikoisen komitean. Sitten kun minä olin selittänyt, että nuorisoliiton toimikunta oletettavasti tulee ilolla vastaan ottamaan sellaisen tehtävän, tuli tämä yksimieliseksi päätökseksi.

Samalla kun sihteeri antoi muutamia selostuksia kansainvälisen toimiston taloudellisesta asemasta, muistutettiin, että kaikki liitot säännöllisesti suorittaisivat kansainvälisen veronsa joka tekee 25 frangia vuodessa 1000 jäseneltä.

Lopuksi antoi kokous lausunnon päivän poliittisista kysymyksistä. Tämä tulee julkaistavaksi „Nuoriso-Internationale“-lehdessä. Johtuen siitä, että kansainvälinen konferenssi vei aikaa näin pitk-

källe, ei norjalaisille ja tanskalaisille jäänyt tilaisuutta mihinkään Interskandinaaviseen konferenssiin, jonka vuoksi tämä peruutettiin. Kun näissä konferensseissa todennäköisesti nyt, kuten aikaisemminkin olisi tullut käsiteltäväksi vain n. k. rajakokouksista, joita järjestämässä meidän tuskin voidaan ajatella voivan mukana olla, ei tästä tullut suurta vahinkoa.

Helsinki 9 p:nä kesäkuuta 1917.

Axel Åhlström.

Tämän viimeisen kansainvälisen konferenssin tekemien päätösten johdosta ei liittotoimikunta vielä silloin, kun tätä kirjoitettiin (^{11/6}) ole ennättänyt ryhtyä mihinkään käytännöllisiin toimenpiteisiin.

Kansainvälisen järjestön verona suoritettiin vuosina 1913 ja 1914 Smk. 257:02. Muita kustannuksia on ollut Smk. 238:—. Kansainvälisestä toiminnasta johtuneita menoja siis kaiken kaikkiaan Smk. 495:02. Vuosilta 1915 ja 1916, jolloin sodan takia ei veroja ole voitu lähettää, on nämä verot säästetty ja muodostettu niistä n. k. Vararahasto, jonka varat ovat edustajakokouksen käytettävissä kansainvälisiin tarkoituksiin.

Kansainväliseen yhteistoimintaan voidaan lukea myöskin se taloudellinen tukeminen, johon liitto on ryhtynyt Venäjän köyhälistön valistus- ja järjestäytymistyön edistämiseksi. Kuten tässä kertomuksessa on jo edellä mainittu, on tätä tukemistyötä harjoitettu keräyksen toimeenpanemisella asian hyväksi ja kertyneistä varoista on tähän mennessä (^{11/6}) annettu Venäjän Sosialidemokratisen Työväenpuolueen Helsingin komitealle Smk. 2,000 ja saman puolueen keskuskomitealle Pietarissa 4,000 mk.

Vuonna 1914 pidettäväksi suunnitellulle kansainväliselle sosialistisen nuorisokonferenssille laati liittotoimikunta kertomuksen Suomen sos.-dem. nuorisoliikkeestä ja on se 26 sivun laajuisena painettu vuonna 1914 julaistuun silloisen kansainvälisen nuorisosihteeri Roberst Danneberg'in toimittamaan kansainvälisen sosialistisen nuorisoliikkeen „Die Rekrutenschulen der internationalen Sozialdemokratie“-nimiseen toimintakertomukseen.

Liittoneuvosto.

Liittoneuvosto on kuluneena toimintakautena ollut koossa yhden kerran, nimittäin puoluekokouksen yhteydessä 1913 Tampereella marrask. 1—2 päivinä. Kokouksen osanottajina olivat: Uudenmaan sos.-dem. nuorisopiiritoimikunnasta D. Vesala, Hämeen et. sos.-dem. nuorisopiiritoimikunnasta Vihtori Huhta, Hämeen pohj. Väinö Vankoja, Kuopion l. Yrjö Räisänen, Vaasan et. Eemeli Laiho, Vaasan pohj. J. Puurunen, Porin Verner Forsten, Viipurin O. Vuoristo, Oulun Hannes Uksila, „Työläisnuorisosta“ Toivo Louhi, Liittotoimikunnasta: Vilho Viitanen, Fanni Sydänmaa ja Kustaa Rovio.

Kokouksen päiväjärjestyksessä olivat seuraavat asiat: 1) toimikunnan toimintaselostus, 2) Taloudenhoito- ja tilikertomukset, 3) Selostus liiton asemasta liittotilaston y. m. seikkain perusteella, 4) Keskustellaan agitatsioonityön suunnitelmista, 5) Neuvotellaan nuorisosuojeluksesta, 6) Päätetään seuraavan edustajakokouksen ajasta, 7) Keskustellaan mitä erikoisia asioita otetaan Tampereen kokoukseen valmistettaviksi ja miten niitä valmistellaan. Toimikunta puolestaan ehdottaa seuraavaa: a) Liiton säännöt, b) Sotilaskysymys; samassa patriotismi ja imperialismi, c) Koulukysymys, d) Valtiokirkkokysymys, 8) Päätetään alustusten julkaisemistavasta, 9) Muita mahdollisesti neuvoston jäsenten esittämiä asioita.“

Esitetyn toimintakertomuksen johdosta ei ollut neuvostolla mitään erikoista huomauttamista.

Esitetyn tilikertomuksen yhteydessä esitti liittotoimikunta myöskin seuraavat johtopäätelmät:

„Näistä edellä esitetyistä numeroista voidaan tehdä muutamia johtopäätöksiä ja havaintoja: 1. *Agitatsiooniin* käytetty varojen määrä on vuosi vuodelta tasaisesti kohonnut. Tosin ei ole voitu suurin hyppäyksiä mennä eteenpäin esim. avustusten jakamisessa piirijärjestöille, kuitenkin on liittotoimikunnan ohjeena ollut pyrkimys käyttää kaikki ne vähäiset varat, jotka on voitu voitoiksi merkitä, agitatsiooni- ja valistustyöhön, niin hyvin kuin on ollut mahdollista. 2. *Verojen ja sisäänkirjoitusmaksujen* summa myös on osottanut tasaista, vaikkakin hidasta nousua kuten numeroista näkyy on tämä tuloerä viimeisten neljän vuoden kuluessa lisääntynyt 1,879: 57 p. Tässä yhteydessä on kuitenkin syytä huomauttaa, että

tuo nousu olisi voinut ja sen olisi pitänyt olla paljon suurempi, sillä liittoon liittyy vuosittain tuhansia uusia jäseniä, jotka jos kaikki pysyisivät liiton säännöllisinä jäseninä, lisäisivät mahtavasti liiton jäsenmäärää, verotulot nousisivat ja liitto voimistuisi. Katsottakoon vain niitä numeroja, jotka on esitetty uusien jäsenten liittymisestä tämän vuoden aikana, niin huomaamme, että tässä suhteessa on epäkohta olemassa ja olisi se saatava poistetuksi. Tähän asiaan toivoisimme kiinnitettävän huomiota, myös agitatsioonikysymyksestä keskusteltaessa. 3. *Kustannusliikkeen ja kirjojen levityksen* kehitys näkyy myös näistä numeroista. Viimeisten neljän vuoden aikana on kirjojen myynti puolella kohonnut. Ja etenkin tänä vuonna, jonka aikana onkin koetettu kiinnittää kustannustoimintaan entistä suurempaa huomiota, on kirjojen menekki huomattavasti kasvanut. Vuoden 1912 ajalla kirjojen menekki aleni pääasiassa silloisen sihteerin S. Aleenin huolimattomuuden johdosta. Tänä vuonna on toimikunnan ainakin osittain onnistunut tuota viime vuoden laskua korvata. Tämän kustannusliikkeen joka jo nykyisin on puolueen vilkkaimpia edelleen kehittämiseen, olisi mielestämme neuvostonkin huomiota kiinnitettävä, sillä sen avullahan, kootaan suureksi osaksi nekin rahat, jotka piireille avustuksena jaetaan. Tässä edelleen kehittämisessä ovat tärkeimpiä: 1. kysymys kirjallisuuden levityksen yhä paremmaksi saattamisesta ja 2. kysymys, jonkinlaisen kustannusliikepääoman hankkimisesta. Liittotoimikunta esittäessään tämän selon teon neuvostolle toivoo, että näissä johdopäätelmissä mainituista kohdista, neuvosto tekisi sellaisia päätöksiä, jotka edelleen vaurastuttaisivat liiton taloudellistakin asemaa, joka on kaiken muunkin toimintamme kulmakivi.“

Neuvosto ei kuitenkaan niitten johdosta tehnyt mitään päätöksiä.

Piiri- ja liittoverojen kantotavasta esitettiin neuvostolle liiton sihteerin K. Rovion seuraava alustus:

„Piirijärjestöjen suurimpia tulolähteitä ovat piiriverot, kumminkaan ei niin suuria, että yksinomaan niiden avulla voitaisiin tehdä kestävämpää, pitempiaikaista agitatsioonityötä. Ja kumminkin liikkeemme vakaantumisen ja varmistuttaminen vaatisi että agitatiooni olisi entistä pontevammin harjoitettava kaikkialla, kaikissa piireissä. Ellei agitatioonia harjoiteta, niin liikkeemme ei vaurastu, vaan pyrkii taantumaan, kuten muutamissa piireissä joissa ei ole onnis-

tuttu perustaa piirijärjestöjä, on käynyt. Pitäisi siis keksiä keino jolla saataisiin liiton tulot kohoamaan, jotta sitten voitaisiin agitatsioonia laajentaa.”

„Mutta, mistä löydetään uusia tulolähteitä? Liittoveron korotusta ei voida ajatella ja piirijärjestöjä ei taas voida perustaa muuta miin piireihin kun ne näyttävät olevan kovin heikkoja, eikä niissä näy löytyvän sellaista osastoa, josta voitaisiin piiritoimikunta valita.”

„Paras keino tulojen lisäämiseksi lienee se, että kaikki liittoon kuuluvat osastot saadaan maksamaan piiriveroa. Piiriverot olisi siis hävitettävä ja sen sijaan liittoveroa korotettava. Onhan varsin kohtuullista, että kaikki liiton osastot suorittavat samanlaisia velvollisuuksia varsinkin kun piirijärjestöihin kuulumattomat osastot voivat sen tehdä yhtä hyvin. Sitäpaitsi korotus on niille niin kovin pieni että se ei tee haittaa, mutta liiton agitatsioonivaroja ne voi lisätä ehkä hyvinkin huomattavasti. Ehkä teemme arvioita osastojen veronmaksujen perusteella. Tämän vuoden ensi puoliskolla suorittivat jäsenveroja kaupunki- ja teollisuuspaikkain osastot yhteensä 1,396: 25 penniä maaseudun osastot 661: 67 penniä. Jos nyt piiriverot hävitettäisiin ja liitettäisiin liittoveroon niin liittoverot kohoaisi 5 pennillä kuukaudessa jäsentä kohti, joten jäsenmäärän pysyessä ennallaan osastot suorittaisivat ylläolevien summien lisäksi: maaseutulaiset 661 mk. 67 penniä ja kaupunkilaiset 698: 13 penniä eli yhteensä 1,359 mk. 80 penniä puolessa vuodessa. Kun liikkeemme näkyy yhä laajenevan ja vaurastuvan, niin ei liene mahdotonta, että liittoon kuuluvat osastot voisivat suorittaa vuosittain noin 3,000 mk. enemmän korotetun liittoveron avulla. Sillä eihän ole luultavaa, että piiriveron liittäminen liittoveroon mitenkään saattaisi vähentää jäseniä osastoista, kun osastojen maksut eivät tule kohoamaan. Ja kaiketi vielä piirijärjestöihin kuulumattomat osastot ovat liittokokouksen päätöksen mukaisesti päättänyt liittyä piirijärjestöihin ja järjestäneet jäsenmaksunsa sille kannalle, että voivat suorittaa piireille kuuluvan veron. Lienee pitemmittä puheitta jo selvä että agitatsioonivarat tulevat lisääntymään, kun niitä maksavat osastot lisääntyvät.”

„Muutenkin on verojen kahteen paikkaan maksaminen epäkäytännöllistä, turhia kuluja ja työtä vaativaa. Kaikissa järjestöissä pyritään keskittämään verojen maksua samoin kuin järjestäytymistä.

Ammatillisessa liikkeessä me näemme, että am.-os. maksavat liitoilleen ja liitot am.-järjestölle. Valtiollisessa liikkeessä maksavat kunnallistoimikunnalle, k:toimik. vaalipiiritoimikunnalle ja nämä taas vuorostaan puoluetoimikunnalle, ja se onkin käytännöllistä ja helppoa.*

„Meidän on myöskin pyrittävä siihen, että verojen maksu on keskitetty: osastot maksavat liitolle ja liitto maksaa kullekin piirille sen mukaan mitä piirin osastot ovat liitolle maksaneet. Niissä piireissä joihin ei ole vielä onnistuttu perustaa piirijärjestöjä, voitaisiin liittotoimikunnan taholta järjestää agitatsioonia joko vaalipiiritoimikunnan kanssa yhteisesti taikka palkkaamalla puhujan, riippuen siitä minkä verran liittotoimikunnalla on veroja käytettävissä. Onkin jo aika ajatella niitten piirien agitatsioonin harjoittamisen järjestämistä, joissa ei ole piirijärjestöä, muuten ne taantuvat ja menevät taaksepäin, siten heikentäen liittoamme. Kun tämmöisellä liittoveron korotuksella saadaan tuloja lisääntymään voidaan niihinkin järjestää agitatsioonia. Agitatsioonin avulla saadaan ne vähitellen nousemaan lamaanuksesta, edistymään ja kehittymään. Piirijärjestön perustaminen on silloin helppoa.“

„Selvää lienee myöskin se, että piiriverojen lähettäminen liittoverojen yhteydessä on monessa suhteessa varmempaa. Osastojen toimitsijat ja jäsenetkin tietävät liiton toimiston osoitteen, ovat yhteydessä ja tietävät koska verot on lähetettävä. Ellei niitä aikonaan lähetetä, niin liiton taloudenhoitaja „karhuu“ niitä ja osastot kiihkeitä suorittamaan. Sen sijaan piirijärjestöille maksaminen ei ole yhtä selvää. Piirin rahastonhoito on sivutyönä, siinä ei voida „karhuta“ veroja aikonaan. Usein sattuu, että rahastonhoitajat vaihtuvat vuoden kuluessa, niiden nimiä ja osoitteita ei aina tunneta osastoissa ja siten piiriverojen lähetys lykkääntyy ja jää kokonaan toimittamatta. Ja paljon hullumpaa on jos piiritoimikunta hajoaa. Verot jäävät lähettämättä, piirin asiat menevät hunningolle. Pari, kolme jäsentä ei voi hoitaa kaikkia asioita, mutta jos heidän ei tarvitse huolehtia raha-asioista silloin kun liittotoimikunta kokoaa piiriverot, niin he kyllä voivat järjestää agitatsioonia ja hoitaa juoksevia asioita, eikä näin ollen nuorisoliike piirissä voi joutua rempalleen. Ja jos niin hullusti kävisikin, että jossakin piirissä ei kyettäisi hoitamaan asioita, niin joka tapauksessa piiriverot tulisivat saaduksi ja niillä ehkä voitaisiin tehdä piirin hyväksi jotakin.“

„Se on kumminkin varmaa, että piiriverojen hävittämisestä ja liittoveron vastaa vassa määrässä kohottamisesta ei tule mitään vahinkoa. Osastot voivat sen suorittaa liitolle yhtä hyvin kuin piireille, vielä paremminkin. Piirit saavat joka pennin, minkä osastot ovat korotusta maksaneet ja saavat käyttää ne parhaansa mukaan.“

„Lyhyesti sanoen piiriverojen liittämällä saavutettaisiin ainakin seuraavat edut: 1) Kaikki osastot tulisivat avustamaan piirittäin tapahtuvaa valistustyötä, joten nuorisotyöhön käytettävät varat lisääntyisivät. 2) Liittoon liittyvät osastot tulisivat samalla piirijärjestöön liittyneiksi joten ei tarvittaisi vastenmielisiä pakkotoimenpiteitä. 3) Piiritoimikuntien työ vähenisi, joten sitä voitaisiin yhä suuremmassa määrin suunnata järjestämistyöhön. 4) Osastoilta säästyisivät piiriveron lähetyksiin menevät postikulut. Rahojen lähetys tapahtuisi täsmälleen ja varmasti kun liiton toimiston taholta yhä tarkemmin karhutaan huolimattomia osastoja. 5) Voitaisiin järjestää agitatsioonia niihinkin piireihin, joissa ei ole piirijärjestöjä.“

„Kuten tästä lyhyestä alustuksesta huomaa, on nykyinen veronmaksujärjestelmä jossakin määrin epäkäytännöllinen ja epäoikeudellinen siinä, että toisilla osastoilla on enemmän rahallisia velvollisuuksia nuorisoliikettä kohtaan kuin toisilla. Ja nämä olisi poistettava. Piiriverot pois ja liittoverot korkeammiksi, koska tästä muutoksesta ei ole huomattavissa mitään vahinkoa, vaan päinvastoin liikkeemme voimistumista.“

„Tätä muutosta ei tietenkään voida tehdä muualla kuin tulevassa liittokokouksessa. Siihen onkin enään vuosi aikaa, joten asiasta voidaan jo nyt keskustella ja lausua mielipiteitä, jotta asia tulisi kaikin puolin harkittua ja valmisteltua. Liittotoimikunta on asiasta keskustellut ja se puolestaan ehdottaa: että liittoneuvosto ottaisi asian harkittavakseen ja päättäisi puoltaa liittokokouksen päätettäväksi seuraavaa: 1) että osastojen piirijärjestöilleen suoraan maksettavat piiriverot lakkautetaan; 2) että liittoveroa korotetaan 5 pennillä jäsentä kohti kuukaudessa; 3) että liittotoimikunta on velvollinen vuosineljänneksittäin suorittamaan kullekin piirijärjestölle sen osastoilta saamistaan jäsenveroista 5 p:nä jäsentä kohti kuukaudessa.“

Tämän alustuksen vastapainoksi esitti toveri Vankkoja toverien A. Airiston ja A. Hellman'in turkulaisten toverien puolesta lähettämän alustuksen, joka päättyi seuraaviin ponsiehdotuksiin:

„että liittoneuvosto päättäisi, 1) hylätä liittotoimikunnan asiasta tekemät ehdotukset; 2) antaa liittotoimikunnalle tehtäväksi tutkia, olisiko mahdollista järjestää liiton verojen maksun sille kannalle, että piiritoimikunnat omien verojensa yhteydessä kantaisivat liittoverot ja ne sitten liittotoimikunnalle tilittäisivät; 3) antaa liittotoimikunnalle tehtäväksi edellisessä kohdassa mainitun tutkimuksen toimeenpantuaan ja sen perusteella laatia tulevalle liittokokoukselle asiasta seikkaperäisen alustuksen.“

Neuvosto hyväksyi asiasta sen kannan, että asia otetaan käsiteltäväksi tulevassa liittokokouksessa.

Neuvoston toimeenpiteistä valistustyön järjestelmällistytämiseksi on jo tehty selkoa aikaisemmin tässä kertomuksessa.

Nuorisosuojelustyön tehokkaimmaksi saattamiseksi kehoitti neuvosto liittotoimikuntaa neuvottelemaan Suomen Ammattijärjestön toimikunnan kanssa.

Liittokokouksessa esille otettaviksi asioiksi määräsi neuvosto: Liiton säännöt, Koulukysymyksen, Valtiokirkkokysymyksen. Sensijaan liittotoimikunnan ehdotus, että tulevassa liittokokouksessa otettaisiin käsiteltäviksi sotilaskysymys ja samassa yhteydessä patriotismi- ja imperialismikysymykset ei saavuttanut neuvoston hyväksymistä.

Kuluja neuvostokokouksesta oli Smk. 239: 20.

Liittotoimikunta.

Liittotoimikunnan kokoonpano on kyseessä olevana toimikautena ollut Helsingin kokouksen toimittaman valinnan mukainen. Sanottu kokous valitsi liiton puheenjohtajaksi liiton silloisen väliaikaisen sihteerin, toimittaja Vilho Viitasen yksimielisesti. Toiseksi puheenjohtajaksi valitsi liittotoimikunta liittokokouksen jälkeen liittotoimikunnan jäsenen toimittaja Jussi Railon. Kun Helsingin kokouksen valitsema sihteeri K. Rovio oli tilaisuudessa ryhtymään toimeensa vasta vuoden 1913 alusta, toimi Viitanen siihen asti edelleen liiton sihteerinä ja puheenjohtajana sen aikaa oli Railo.

Liiton sihteerin tointa hoiti, kuten sanottu Viitanen vuoden 1912 loppuun. Vuoden 1913 alusta astui toimeen Helsingin kokouksessa liiton sihteeriksi valittu K. Rovio ja hoiti hän tätä tointa yhtä-

mittaa vuoden 1914 elokuun alkupäiviin asti sekä jälleen vuoden 1914 joulukuun alusta lähtien kesäkuuhun 1915. Syy tällaiseen toiminnan katkonaisuuteen oli liiton talouden heikontumisessa, joka teki toimitsijain palkkojen suorituksen tuon tuostakin kyseenalaiseksi. Toimikunnan kokouksessa 12 p. tammik. 1915 täydtyttiin jo E. Hämäläisen ehdotuksesta ottaa käsittelyn alaiseksi tämä asia ja neuvotella, mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä menojen supistamiseksi, kun tulot olivat pienentyneet. Asia joutui erikoisen jaoston valmisteltavaksi, johon kuuluivat E. Hämäläinen, A. Kiviranta, K. Rovio ja Fanni Sydänmaa. Asian pohdinta päättyi sillä kerralla siihen, että päätettiin sihteeri lähettää matkalle, jonka tarkoituksena oli elvyttää osastoja ja siten myös lisätä liiton tuloja. Pysyväisesti ei asia kuitenkaan parantunut, sillä kesäkuun 5 p:nä pidetyn kokouksen pöytäkirjaan täydtyttiin jälleen merkitä taloudenhoitajan esittäneen liittotoimikunnalle kysymyksen, saako hän kesäkuun 1 p:stä jäädä pois liiton palveluksesta „siksi kunnes taas voidaan kaksi toimitsijaa pitää palveluksessa.“ Samalla kertaa ilmoitti liiton sihteeri „piakkoin saavansa itselleen uuden työpaikan ja voivansa jäädä liiton palveluksesta pois.“ Toimikunta katsoi silloin täytyvänsä kesäkuusta 1915 vapauttaa sihteeri liiton palveluksesta. Siitä lähtien hoiti taloudenhoitaja yksin liiton toimistotöitä aina järjestäjän ottamiseen asti.

Toimikunnan ja sihteerin valtakausi on liittomme säännöissä määrätty kaksivuotiskaudeksi. Ja kun sääntöjen mukaista edustajakokousta, jota Liittotoimikunta jo oli ryhtynyt valmistamaan, ei 1914 syksyllä voitu pitää, niin joutui liittotoimikunta varsin vaikeaan välikäteen. Sen olisi tullut käsityksensä mukaan toimia ja toiseltapuolen olivat sääntömääräiset ja liittokokouksen päätöksen mukaiset toimintavaltuudet loppuneet. Tämä seikka aiheutti sen, että Liittotoimikunnan täytyi, lisäksi huomioon ottaen liiton taloudellinen heikkous, ylläpitää toimintaansa mahdollisimman supistetussa muodossa, jotta se ei tekisi itseään syypääksi suurempiin omavaltaisuuksiin, kuin poikkeuksellisista oloista välttämättä johtui. Toimikunnan jäsenistä ei Railo tänä aikana ottanut osaa kokouksiin ennenkuin vasta syksyllä 1915 tekemällä ehdotuksen, että Liittotoimikunta asettaisi liiton jäsenten keskeisellä liittoäänestyksellä ratkaistavaksi liittotoimikunnan valtaluvan pidentämistä koskevan kysymyksen. Syksyllä 1915 jatkettiin sitten liittoäänestyksellä toimikunnan

valtakautta vuoden 1916 loppuun ja samalla päätettiin olla toistaiseksi vakinaista sihteerä pitämättä ja asettaa erikoinen järjestäjätoimi, johon toimeen liittoäänestyksellä valittiin toimittaja Jussi Railo. Kun toimikunnan toimintavaltuudet näin olivat jälleen liiton sääntöjen ja kansanvaltaisten toimintaperiaatteidemme mukaisesti järjestetyt, pääsi toimikunta viime syksystä alkaen toimimaan laveammin ja voima-peräisemmin kuin ennen.

Syksyllä 1915 tehty liittopäätös tuli sisältämään sen, että Helsingin kokouksessa 1912 valitun liittotoimikunnan valtakautta pitennettiin vuoden 1916 loppuun. (Katso liittotoimikunnan kiertokirjeet n:o 5 ja 7 vuodelta 1915.) Vuoden 1916 lopussa päättyi siis liittotoimikunnan jatkettu toimintakausi ja oli syksyn kuluessa 1916 saatava tämä liittomme keskustoimintaelin jälleen toimintavaltaiseksi järjestetyksi, jotta liittomme toiminnassa ei vuoden vaihteessa tapahtunut pysähdystä, vaan se pääsi yhtämittaisesti jatkumaan.

Liittotoimikunta otti, sen ajatuksen mukaisesti, mikä edelliseen liittoäänestyspäätökseen sisältyi, valmistaakseen tämän asian jälleen osastoissa ratkaistavaksi.

Kun ajateltiin liittotoimikunnan toimintakuntoiseksi järjestämistä liittoäänestyksen avulla, niin oli kaksi vaihtoehtoa valittavana: joko jatketaan edelleen Helsingin kokouksessa valitun liittotoimikunnan valtakautta tai valitaan liittoäänestyksellä liittotoimikunta uudelleen, jolloin myös sen nykyisessä kokoonpanossa pääsee tapahtumaan muutoksia. Näitten kahden teoreettisen mahdollisuuden välillä katsoi liittotoimikunta olevansa velvollinen kysymään osastojen ja niiden kautta liiton jäsenten ratkaisua. Helsingin kokouksen valitsemaa liittotoimikuntaa kokonaisuudessaan ei kyllä enää ollut olemassa, koska liittotoimikunnan jäseniä oli poistunut paikkakunnalta siten kuin osastoille lähetetystä toimintakertomuksesta lähemmin selviääkin. Mutta tilalle tulleet jäsenet olivat niitä, joita Helsingin kokous valitsi varajäseniksi. Liittotoimikunta ei ollut oikeutettu kehoittamaan osastoja noudattamaan toista tai toista edellämainituista vaihtoehtoista, vaan jäi se vapaasti liiton jäsenten keskeisellä äänestyksellä jokaisessa liittoon kuuluvassa osastossa ratkaistavaksi.

Äänestyksen tulos oli, että liittotoimikunnan toimivaltuuksia edelleen jatkettiin ja liiton toimintajärjestys jäi sellaiseksi kuin se edellisessä liittoäänestyksessä oli hyväksytty.

Toimikunnan muista jäsenistä poistui A. Kiviranta keväällä 1913 työasioittensa takia toiselle paikkakunnalle. Palattuaan jälleen Helsinkiin syksyllä 1914 otti hän uudelleen osaa toimikunnan työhön. Toimikunnan jäsen J. T. Viitasaari oli vuoden 1916 alkupuolen Uudenmaan nuorisopiiritoimikunnan matkustavana organiseraajana eikä sillä aikaa siis voinut ottaa toimikunnan kokouksiin osaa. Syyskuun alusta 1916 muutti hän työasioiden takia paikkakunnalta pois Pietariin, eikä siis voinut olla mukana toimikunnan työssä. Keväällä 1917 palasi hän uudelleen Helsinkiin ja on taas siitä lähtien ottanut liittotoimikunnan työhön osaa. Toimikunnan jäsen V. Katajapuro oli myös työasioissa paikkakunnalta poissa olemisen takia estetty ottamasta osaa toimikunnan kokouksiin vuoden 1916 alkupuolella ja elokuun alusta muutti hän pysyväisesti pois Helsingistä, eikä siis voinut ottaa osaa toimikunnan työhön. Syksyllä 1916 pyysivät molemmat Kivirannat eroa liittotoimikunnan jäsenyydestä eivätkä siitä lähtien ole ottaneet liittotoimikunnan työhön osaa. Niitten jäsenien tilalle, jotka kulloinkin ovat syystä tai toisesta tulleet estetyiksi ottamaan osaa toimikunnan työhön, on toimikunta kutsunut Helsingin kokouksen valitsemia varajäseniä. Tällä tavalla ovat toimikunnassa tulleet työskentelemään seuraavat henkilöt:

Vilho Viitanen, ottanut osaa 66 kokoukseen, Jussi Railo 43 kok., J. Lumivuokko 29 kok., J. T. Viitasaari 43 kok., V. Katajapuro 44 kok., Saima Kiviranta (Melin) 36 kok., Antti Kiviranta 25 kok., J. Sundberg 34 kok., E. Hämäläinen 48 kok., K. Rovio 54 kok., Antti Räsänen 6 kok., J. V. Holm 15 kok., Fanni Sydänmaa 56 kok.

Liiton taloudenhoitajaksi liittotoimikunta valitsi Helsingin kokouksen jälkeen liiton jäsenen Fanni Sydänmaan, joka otti toimen vastaan vuoden 1913 alusta ja on hoitanut sitä siitä asti yhtämittaisesti.

Puoluetoimikunnan edustajana oli liittotoimikunnassa Tampereella 1913 pidettyyn puoluekokoukseen asti toimittaja Kullervo Manner ja siitä lähtien luottamusmies J. Pietikäinen.

Toimikunnan kokouksissa on puhetta johtanut V. Viitanen 65 kokouksessa ja J. Railo 6 kokouksessa. Pöytäkirjaa ovat pitäneet V. Viitanen 3 kokouksessa, K. Rovio 36 kokouksessa, J. Railo 23 kok., Fanni Sydänmaa 7 kok. ja J. T. Viitasaari 2 kokouksessa. Kokouksia on toimikunta pitänyt yhteensä 70, nimittäin 2 v. 1912, 13 v. 1913, 13 v. 1914, 17 v. 1915, 17 v. 1916 ja 8 v. 1917 kesä-

kuuhun mennessä. Asioita on näissä kokouksissa käsitelty 531, joista toimikunnan jäsenten aloitteita ja esityksiä 420 ja ulkopuolelta, etupäässä osastoilta, nuorisopiiritoimikunnilta, puolue-toimikunnilta, ammattiliitoilta ja eräiltä porvarillisilta järjestöiltä tulleita 111.

Toimikunnan työohjelman ovat muodostaneet ne tehtävät, mitkä liiton sääntöjen ja liittokokouksen päätöksien mukaan toimikunnalle kuuluvat tai niistä välillisesti johtuvat. Neuvontatyötä on etupäässä hoidettu kirjeenvaihdon, kiertokirjeiden ja osittain suullisen neuvonnan sekä opastuskurssien avulla. Järjestäytymiskehoituksia on julaistu puoluelehtien välityksellä järjestymättömälle työläisnuorisolle. Näissä tarkoituksissa on toimikunta osastoille lähettänyt 10 kiertokirjettä v. 1913, 5 kiertokirjettä v. 1914, 10 kiertokirjettä v. 1915 ja 17 kiertokirjettä 1916 sekä 8 kiertokirjettä 1917 kesäkuuhun mennessä. Lisäksi on osastoille toiminta-aikana lähetetty muutamia Ammattijärjestön Toimikunnan kiertokirjeitä. Julistuksia, joita osaksi on julaistu yhdessä nuorisopiiritoimikuntien kanssa, on julaistu kolmattakymmentä. Mainitut kirjalliset työt on suorittanut liiton sihteeri ja nyttemmin liiton järjestäjä, joka on suorittanut muutkin sellaiset liiton työt, jotka aikaisemmin kuuluivat vakinaiselle sihteerille. Opastuskursseilla ovat niinikään liittotoimikunnan puolesta käyneet aikaisemmin sihteeri ja viime kulu-neena talvena liiton järjestäjä. Piiritoimikunnille on järjestäjän toiminta-aikana kesäkuuhun 1917 mennessä lähetetty 16 kiertokirjettä.

Jättäessään edelläesitetyssä toimintakertomuksessa selostetun työn osastojen arvosteltavaksi, toivoo liittotoimikunta, että arvostelun yhteydessä myöskin esitettäisiin toimenpiteitä, joilla ne virheet, joista huomautuksia tehdään, tulevaisuudessa saadaan torjutuksi. Sillä siihenhän me kaikki yhdessä, osastoissa, piirijärjestöissä ja liittotoimikunnassa pyrimme, että huomattuja heikkouksia ja virheitä ei uusitaisi, vaan niitä vältettäisi ja siten luotaisi vuosi vuodelta voimakkaammaksi Suomen köyhälistönuorison oma luokkataistelujärjestö, yhä vahvemmaksi ja vahvemmaksi Suomen Sosialidemokratinen Nuorisoliitto.

Helsingissä 12/6 17.

Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton Toimikunta k:ttä	
Vilho Viitanen,	Fanni Sydänmaa,
puheenjohtaja.	taloudenhoitaja.

Tilikertomus.

S. sos.-dem. Nuorisoliiton Toimikunnan taloudenhoidosta viime liittokokouksesta vuoden 1916 loppuun.

Helsingin Liittokokouksen aikana oli liiton taloudellinen asema, sen tilipäätöksen mukaan, joka tehtiin 1 p:nä marrask. 1912 ja joka mainitussa liittokokouksessa hyväksyttiin, seuraava:

Tasaustili 1. 11. 1912.

Varat:		Velat:	
Kassatili	581: 40	Velkojatili	2,510: 80
Tavaratili	1,594: 70	Kuolleiden osastojen	
Velallistili	1,911: 49	tili	18: 20
Irtaimistotili	263: 90	Pääomatili	2,190: 64
S. Allenin tili	368: 15		
	<u>Smk. 4,719: 64</u>		<u>Smk. 4,719: 64</u>

Vuoden 1912 loppuun mennessä se muuttui seuraavaksi:

Tasaustili 31. 12. 1912.

Varat:		Velat:	
Kassatili	318: 54	Velkojatili	3,306: 54
Irtaimistotili	287: 90	Pääomatili	1,539: 79
Velallistili	2,426: 49		
Tavaratili	1,813: 40		
	<u>Smk. 4,846: 33</u>		<u>Smk. 4,846: 33</u>

Pääomatili tuli siis osottamaan vuoden vaihteessa:

Puhdas omaisuus liittokokouksen aikana	Smk. 2,190: 64
Tappion peittämiseen	650: 85
Puhdas omaisuus vuodelle 1913	<u>1,539: 79</u>
	<u>Smk. 2,190: 64</u>

Vuoden 1913 kesäk. 30 p:ään mennessä oli taloudellinen asema muodostunut seuraavaksi:

Tasaustili 30. 6. 1913.

Varat:		Velat:	
Kassatili	179: 97	Velkojatili	5,517: 77
Irtaimistotili	226: 37	Kuolleiden osastojen	
Velallistili	2,050: 07	tili	195: 12
Kirjainkustannustili	5,815: 47	Pääomatili	2,627: 89
Liittomerkkitali	18: 90		
Pankkitili	50: —		
	<u>Smk. 8,340: 78</u>		<u>Smk. 8,340: 78</u>

Voitto- ja Tappiotili 30. 6. 1913.

Tappiota:		Voittoa:	
Postimerkkitali	201: 80	Kirjainkustannustili	2,322: 87
Toimistokulujentili	638: 59	Liittomerkkitali	347: 90
Palkkatili	1,955: 80	Velkojatili	102: 55
Piirivastustentili	925: —	Sisäänkirjoitusmaksutali	788: 50
Lähetyskulujentili	55: 15	Verotili A.	1,386: 25
Ruotsalaist. avust. tili	250: —	Verotili B.	661: 67
Kansainvälinen tili	115: —	Puolueavustustili	500: —
Irtaimistotili	150: —	Välitystili	19: 65
Velallistili	1,243: 70	Epävarm. saatavien tili	33: 75
Työläisnuorison tili	40: —	Lahjoitustili	500: —
Pääomatili	1,088: 10		
	<u>Smk. 6,663: 14</u>		<u>Smk. 6,663: 14</u>

Pääomatili:

Puhdas omaisuus vuoden 1913 alussa	1,539: 79
Puolen vuoden voitto	1,088: 10
	<u>Smk. 2,627: 89</u>

Tilintarkastajat ovat antaneet kirjanpidosta ylläesitettyinä aikana seuraavan lausunnon:

„Olemme tarkastaneet S. Sosialidemokratisen Nuorisoliiton tilit 1 p:stä tammikuuta — kesäkuun 30 p. 1913 ja saamme todistaa, että

tiliviennit sekä päätökset ovat meille esitettyjen todisteiden mukaan oikein tehdyt.

Tänään laskemamme kassa vastaa päivän kassasaldoa.

Edelläolevan perusteella ehdotamme asianomaisille tilivapautta.
Helsingissä 15 p. elok. 1913.

E. Lampila.

H. Saxman.

Tasaustili 31. 12. 1913.

Varat:		Velat:	
Kassatili	296: 03	Kuolleiden osastojen	
Irtaimistotili	800: —	tili	328: 46
Pankkitili	57: 54	Velkojatili	6,666: 21
Kirjankustannustili	6,458: 65	Pääomatili	3,122: 02
Velallistili	2,333: 47		
Liittomerkkilitili	171: —		
	<u>Smk. 10,116: 69</u>		<u>Smk. 10,116: 69</u>

Voitto- ja Tappiotili 31. 12. 1913.

Tappiota:		Voittoa:	
Irtaimistotili	154: 57	Sisäänkirjoitustili	538: 25
Postimerkkilitili	161: 85	Verotili A.	1,484: 70
Toimituskulujentili	777: 96	Verotili B.	975: 20
Palkkatili	1,800: —	Puolueavustustili	500: —
Piirivastustentili	424: —	Välitystili	52: 18
Lähetyskulujentili	51: 18	Kirjainkustannustili	772: 53
Kansainvälinentili	128: 51	Liittomerkkilitili	235: 40
Ruots. avustustili	250: —	Korkotili	7: 54
Liittoneuvostontili	239: 20		
Puoluekokoustili	39: 40		
Palkkiotili	45: —		
Pääomatili	494: 13		
	<u>Smk. 4,565: 80</u>		<u>Smk. 4,565: 80</u>

Pääomatili:

Puhdas omaisuus kesäk. lopussa 1913	2,627: 89
Puolen vuoden voitto	494: 13
Puhdas omaisuus 31. 12. 1913	<u>Smk. 3,122: 02</u>

Tilintarkastajain lausunto:

„Olemme tarkastaneet Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton tilit 1 p:nä heinäkuuta 31 p:n joulukuuta 1913, ja saamme todistaa, että tiliviennit ja päätökset ovat oikeat.

Kassa, jonka tänään laskimme, vastasi päivän saldoa.

Edelläolevan perusteella ehdotamme asianomaisille tilivapautta. Helsingissä 17 p:nä helmikuuta 1914.

H. Saxman.

E. Lampila.“

Tasaustili 30. 6. 1914.

Varat:		Velat:	
Kassatili	19: 23	Velkojatili	4,195: 74
Pankkitili	357: 54	Kuolleiden osastojentili	493: 60
Irtaimistotili	816: 20	Pääomatili	6,142: 76
Kirjainkustannustili	6,732: 38		
Liittomerkkilitili	197: 10		
Velallistili	2,709: 65		
	<u>Smk. 10,832: 10</u>		<u>Smk. 10,832: 10</u>

Voitto- ja Tappiotili 30. 6. 1914.

Tappiota:		Voittoa:	
Piirivastustentili	1,250: —	Puolueavustustili	1,000: —
Kansainvälinentili	123: —	Liittomerkkilitili	336: 50
Ruots. avustustili	250: —	Välitystili	36: 91
Lahjoitustili	91: 35	Kirjainkustannustili	2,240: 88
Irtaimistotili	40: 30	Poistettujen saat. tili	12: 55
Toimistokulujentili	497: 13	Sisäänkirj. maks. tili	1,117: 75
Postimerkkilitili	174: 59	Verotili A.	1,605: 80
Tilapäismatkojen tili	67: —	Verotili B.	1,035: 10
Palkkatili	1,800: —		
Lähetyskulujentili	71: 38		
Pääomatili	3,020: 74		
	<u>Smk. 7,385: 49</u>		<u>Smk. 7,385: 49</u>

Pääomatili:

Puhdas omaisuus vuoden 1914 alussa	3,122: 02
Puolen vuoden voitto	3,020: 74
Puhdas omaisuus 30. 6. 1914	<u>Smk. 6,142: 76</u>

Tasaustili 31. 12. 1914.

Varat:		Velat:	
Kassatili	294: 09	Velkojatili	3,253: 52
Pankkitili	371: 23	Kuolleiden osastojentili	460: 40
Irtaimistotili	734: 58	Pääomatili	6,803: 92
Velallistili	2,208: 57		
Kirjainkustannustili	6,808: 57		
Litttomerkkitali	100: 80		
	<u>Smk. 10,517: 84</u>		<u>Smk. 10,517: 84</u>

Voitto- ja Tappiotili 31. 12. 1914.

Tappiota:		Voittoa:	
Kansainvälinentili	128: 51	Puolueavustustili	1,000: —
Ruots. avustustili	250: —	Lahjoitustili	33: 20
Palkkiotili	36: —	Korkotili	13: 69
Irtaimistotili	81: 62	Välitystili	2: 63
Toimistokulujen tili	390: 98	Sisäänkirjoitustili	292: 75
Postimerkkitali	115: 40	Verotili A.	1,194: 80
Tilapäismatk. tili	35: 65	Verotili B.	688: 15
Palkkatili	1,200: —		
Kirjainkustannustili	25: 90		
Piirivavustustentili	300: —		
Pääomatili	661: 16		
	<u>Smk. 3,225: 22</u>		<u>Smk. 3,225: 22</u>

Pääomatili:

Puhdas omaisuus kesäk. 30 p 1914	6,142: 76
Puolenvuoden lisäys	661: 16
Puhdas omaisuus 31. 12. 1914	<u>Smk. 6,803: 92</u>

Vuoden 1914 tileistä ovat tilintarkastajat antaneet seuraavan lausunnon:

Allekirjoittaneet ovat tänään tarkastaneet edelläolevat S. sos.-dem. Nuorisoliiton tilit vuodelta 1914.

Tarkastuksen tuloksena saamme mainita, että tulot ja menot ovat yhtä pitävät esitettyjen todisteiden kanssa, kirjanpäättös oikea ja kassa sekä talletukset, jotka tarkastimme, vastasivat päivän saldoa.

Edellä lausutun perusteella ehdotamme asianomaisille tilivelvollisille myönnettäväksi vastuuvapauden ylempänä mainitulta ajalta.

Helsingissä helmikuun 15 p:nä 1915.

H. Saxman.

K. Heinonen.

Tasaustili 30. 6. 1915.

Varat:		Velat:	
Kassatili	199: 23	Velkojatili	1,123: 23
Pankkitili	3: 93	Kuolleiden osastojentili	456: 76
Irtaimistotili	663: 40	Pääomatili	7,163: 09
Velallistili	2,848: 47		
Kirjainkustannustili	5,000: 05		
Liittomerkkilitili	28: —		
	<u>Smk. 8,743: 08</u>		<u>Smk. 8,743: 08</u>

Voitto- ja Tappiotili 30. 6. 1915.

Tappiota:		Voittoa:	
Irtaimistotili	73: 73	Liittomerkkilitili	215: 80
Kirjainkustannustili	1,093: 12	Sisäänkirj.maksujentili	445: 75
Toimistokulujentili	543: 78	Verotili A.	1,113: 30
Palkkatili	1,800: —	Verotili B.	963: 15
Postimerkkilitili	123: 02	Välitystili	12: 38
Matkatili	40: —	Agitatsioonitili	719: 70
Korkotili	5: 65	Lahjoitustili	569: 74
Alennustili	1: 35		
Pääomatili	359: 17		
	<u>Smk. 4,039: 82</u>		<u>Smk. 4,039: 82</u>

Pääomatili:

Puhdas omaisuus vuoden 1915 alussa	6,803: 92
Puolen vuoden lisäys	359: 17
Puhdas omaisuus 30. 6. 1915	<u>Smk. 7,163: 09</u>

Tilintarkastajain lausunto:

Olemme tänään tarkastaneet Suomen sosialidemokratisen Nuorisoliiton tilit 1915 tammikuun ensi päivän ja kesäkuun 30 p. väliseltä ajalta ja havainneet,

että tulot ja menot ovat todisteiden mukaan kirjoihin merkityt ja tilinpäätös oikea;

että talletustodisteet ovat asianmukaisina meille näytetyt;

että kassa, jonka laskimme tämän kuun 13 päivänä, oli päivän kassasaldon mukainen.

Ehdotamme asianomaisille tilivelvollisille täydellistä tilivapautta yllämainitulta ajalta.

Helsingissä 17 p. elokuuta 1915.

H. Hurmevaara.

K. Heinonen.

Tasaustili 31. 12. 1915.

Varat:		Velat:	
Kassatili	170: 09	Velkojatili	1,163: 02
Pankkitili	258: 86	Kuolleiden os. tili . . .	297: 21
Irtaimistotili	696: —	Pääomatili	7,372: 01
Myymäntili	475: 45		
Velallistili	2,798: 74		
Kirjainkustannustili . .	4,433: 10		
	<u>Smk. 8,832: 24</u>		<u>Smk. 8,832: 24</u>

Voitto- ja Tappiotili 31. 12. 1915.

Tappiota:		Voittoa:	
Irtaimistotili	44: 35	Liittomerkkitali	101: 50
Matkatili	20: —	Sisäänkirj. maksutili . .	461: 50
Alennustili	6: 35	Verotili A.	1,196: 80
Toimistokulujentili . .	836: 24	Verotili B.	748: 55
Agitatsioonitili	1,700: 35	Välitystili	2: 58
Palkkatili	800: —	Korkotili	39: 30
Pääomatili	208: 92	Lahjoitustili	191: 45
		Myymäntili	47: 08
		Kirjainkustannustili . .	797: 45
		Poistettujen saat. tili . .	30: —
	<u>Smk. 3,616: 21</u>		<u>Smk. 3,616: 21</u>

Pääomatili:

Puhdas omaisuus 30. 6. 1915	7,163: 09
Puolen vuoden lisäys	208: 92
Puhdas omaisuus 31. 12. 1915	<u>Smk. 7,372: 01</u>

Tilintarkastajain lausunto:

Olemme tänään tarkastaneet Suomen Sosialidemokratisen Nuorisoliiton tilit vuoden 1915 heinäkuun 1 ja joulukuun 31 päivien väliseltä ajalta ja havainneet,

että kaikki kirjoihin merkityt tulot ja menot ovat todisteilla varmennetut ja tilin päätös oikein tehty;

että talletustodisteet ovat asianmukaisina meille näytetyt, ja

että kassa, jonka laskimme tämän kuun 12 päivänä, vastasi päivän kassasaldoa.

Ehdotamme asianomaisille tilivelvollisille täydellistä tilivapautta mainitulta ajalta.

Helsingissä 14 päivänä helmikuuta 1916.

K. Heinonen.

H. Hurmevaara.

*Tasaustili 30. 6. 1916.**Varat:*

Rahaa:	
Kassassa	279: 77
Pankissa	2,947: 18
	<u>3,226: 95</u>
Irtaimistotili	805: 10
Kirjainkustannustili	2,775: 20
Liittomerkkitili	58: 80
Myymälän tili	929: 73
Velallistili	1,360: 13
Epävarm. saatav. tili	1: —
	<u>Smk. 9,156: 91</u>

Velat:

Tilivelk. kirjakaupoille	
ynnä muille	343: 16
Toimintansa lop. os. va-	
roja säil.	37: 20
Vararahastotili	242: —
Pääomatili	8,534: 55
	<u>Smk. 9,156: 91</u>

*Voitto- ja Tappiotili 30. 6. 1916.**Tappiota:*

Irtaimistotili	217: 75
Toimistokulujentili	1,326: 56
Palkkatili	680: —
Matkatili	111: 35
Alennustili	41: 15
Agitatsioonitili	1,872: 10
Epävarmojen saat. tili	367: 15
	<u>Siirto 4,616: 06</u>

Voittoa:

Myymäläntili	21: 81
Kirjatili	499: 35
Sisäänkirj. maks. tili	1,417: 25
Verotili	2,617: 20
Liittomerkkitili	496: —
Välitystili	43: 10
Lahjoitustili	639: 94
	<u>Siirto 5,734: 65</u>

	Siirto 4,616: 06		Siirto 5,734: 65
Pääomatili.	1,292: 54	Korkotili	53: 95
		Poistettujen saat. tili	120: —
	<u>Smk. 5,908: 60</u>		<u>Smk. 5,908: 60</u>

Pääomatili:

Puhdas omaisuus vuoden 1916 alussa	7,372: 01
Lisäys puolella vuodessa	1,292: 54
	<u>8,664: 55</u>
Siirretty vararahastoon	130: —
Puhdas omaisuus 30. 6. 1916	<u>Smk. 8,534: 55</u>

Kirjanpidon sekä päätöksen yllämainitulta ajalta ovat liiton tilin-tarkastajat tarkastaneet ja antaneet siitä seuraavan lausunnon:

Tänään loppuun suoritettuaamme Suomen sosialidemokratisen Nuorisoliiton tilien tarkastuksen vuoden 1916 tammikuun 1 päivän ja kesäkuun 30 päivän väliseltä ajalta saamme tarkastuksemme tu-loksena esittää:

että tulot ovat asianmukaisten todisteiden mukaisesti kirjoihin merkityt, kuin myöskin, että kaikki kirjoihin tehdyt menoeräin mer-kinnät perustuvat hyväksyttäviin todisteihin;

että tilinpäätös on pääkirjaan oikein tehty;

että talletustodisteet ovat asianmukaisina meille näytetyt;

että kassa, jonka laskimme tämän kuun 22 päivänä, vastasi päi-vän kassatilin saldoa, sekä

että liiton taloutta ja kirjanpitoa on huolella hoidettu.

Ehdotamme asianomaisille tilivelvollisille täydellistä tilivapautta yllämainitulta ajalta.

Helsingissä 23 päivänä elokuuta 1916.

H. Hurmevaara.

K. Heinonen.

Tasaustili 31. 12. 1916.

Varat:		Velat:	
Rahaa:		Tilivelkoja	236: 45
Kassassa	1,373: 69	Toimintansa lop. os.	
Pankissa	6,232: 17	varoja	10: 71
Irtaimistoa	942: —	Vararahasto	368: —
	<u>Siirto 8,547: 86</u>		<u>Siirto 615: 16</u>

Siirto 8,547: 86	Siirto 615: 16
Myymälän varasto . . . 709: 09	Puhdas omaisuus . . . 11,300: 50
Saatavia 1,134: 51	
Kirjavarasto 1,523: 20	
Epävarmoja saatavia . . . 1: —	
<u>Smk. 11,915: 66</u>	<u>Smk. 11,915: 66</u>

Voitto- ja Tappiotili 31. 12. 1916.

Tappiota:	Voittoa:
Irtaimistotili 589: 37	Myymäntili 197: 53
Toimistokulujentili . . . 1,546: 83	Kirjatili 1,019: 75
Alennustili 3: 30	Sisäänkirj.maks. tili . . 1,473: 50
Agitationitili 270: —	Verotili 3,794: 50
Palkkatili 2,260: —	Liitomerkkitili 725: 20
Pääomatili vuoden lis. 2,765: 95	Välitystili 16: 38
	Lahjoitustili 123: 60
	Korkotili 84: 99
<u>Smk. 7,435: 45</u>	<u>Smk. 7,435: 45</u>

Pääomatili:

Puhdas omaisuus 30. 6. 1916	8,534: 55
Puolen vuoden lisäys	2,765: 95
Puhdas omaisuus 31. 12. 16.	<u>Smk. 11,300: 50</u>

Kirjanpidon sekä päätöksen viimeainitulta ajalta ovat liiton tilintarkastajat tarkastaneet ja antaneet siitä seuraavan lausunnon:

Tänään loppuun suoritettuumme Suomen Sosialidemokratisen Nuorisoliiton tilien tarkastuksen vuoden 1916 heinäkuun 1 päivän ja joulukuun 31 päivän väliseltä ajalta saamme tuloksena esittää:

että tulot ja menot ovat asiainmukaisten todisteiden ja „Nuori-
sossa olleiden tilitysjulkaisujen mukaisesti kirjoihin merkityt, kuin
myöskin, että kaikki kirjoihin tehdyt menoeräin merkinnät perustu-
vat hyväksyttäviin todisteihin;

että tilinpäätös on pääkirjaan oikein tehty;

että talletustodisteet ovat asianmukaisina meille näytetyt;

että kassa jonka tänään laskimme, vastasi päivän kassatilin sal-
doa, sekä

että liiton kirjanpitoa ja taloutta on huolella hoidettu.

Edelläsanotun perusteella ehdotamme tilivelvollisille täydellistä
vastuuvapautta yllämainitulta ajalta.

Helsingissä 20 p:nä helmikuuta 1917.

H. Hurmevaara.

K. Heinonen.

Paitsi puolueavustusta, Smk. 1,000: — v. 1913 ja Smk. 2,000: —
vuosittain siitä lähtien, on Liittotoimikunta saanut avustusta myös
Työväen Sanomalehti-Osakeyhtiöltä v. 1915 Smk. 500: — ja v. 1916
Smk. 500: — sekä v. 1913 toveri O Tokoilta hänen silloisesta Edus-
kunnan puhemiespalkkiostaan Smk. 500: — lahjoituksena.

Tilikertomuksen vuodelta 1917 tulee liittotoimikunta esittämään
elokuussa.

Helsingissä 12/6 17.

Suomen Sos.-dem Nuorisoliiton Toimikunta

k:ttä

Vilho Viitanen,
puheenjohtaja.

Fanni Sydänmaa,
taloudenhoitaja.

Kertomus Uudenmaan Sos.-dem. Nuorisopiiri- järjestön toiminnasta 27/11 12 — 30/5 17.

Viime liittokokouksen jälkeen ei piirissämme ole mitään huomattavia saatu aikaan, onhan vaan eletty hiljaisen kehityksen aikaa. Viime vuodethan ovat olleet mustaa taantumusaikaa, joten ei ole voitu suuria toimiakkaan, joten järjestötyömme on kärsinyt taantumusajan mustissa kourissa. Varsinkin sotavuosien alkupuolella piirimme jäsenmäärä aleni huimasti, jota laskuaikaa kesti aina v:den 1915:ta III:lle neljännekselle. Neljännellä neljänneksellä 1915 pääsi piirissämme jäsenmäärä kohoamaan vähän yli entisen jäsenmäärän.

Maaliskuun vallankumous 1917 hellitti taas vähän sitä pakko-paitaa johon meidät oli puettu. Nyt on taas vapaampi toimia ainakin toistaiseksi ja nuoriso toimiikin, tietäen että ajastamme ei voi hetkeäkään hukata toimettomuuteen, jos tahdotaan täydellinen vapaus saavuttaa.

Piirijärjestön muodostus.

Piirijärjestöön kuului vuoden 1912 lopulla 14 veronsa maksanutta osastoa. Piirimme jäsenluku neljännesvuosittain on ollut seuraava: 1912 IV neljännes 657 jäsentä, 1913 I neljännes 731 jäsentä, II neljännes 713 jäsentä, III neljännes 831 jäsentä, IV neljännes 815 jäsentä, 1914 I neljännes 1,054 jäs., II neljännes 825 jäs., III neljännes 614 jäs., IV neljännes 500 jäs., 1915 I neljännes 629 jäs., II neljännes 809 jäs., III neljännes 851 jäs., IV neljännes 1,082, 1916 I neljännes 1,289 jäs., II neljännes 1,651 jäs., III neljännes 2,578 jäs., IV neljännes 3,020 jäs., 1917 I neljännes 2,960 jäsentä. Nykyään kuuluu piiriimme 36 osastoa.

Valistustyö.

Valistustyötä on piirissämme harjoitettu, sikäli kun on varoja ollut. Valistustarkoituksessa on järjestetty opastuskursseja, kerta-puheita ja työväen kirjallisuutta on levitetty.

Opastuskursseja on toimittu seitsemät, nimittäin Helsingissä kolmet 22—23—24 p:nä maalisk. 1913, 11—12—13 p:nä huhtikuuta 1914 ja 3 kuukautta kestävät kurssit loka-, marras- ja joulukuulla 1916, jotka toimittiin Helsingin osastojen keskusjärjestön kanssa yhdessä. Hyvinkäällä kahdet 22—23—24 p:nä maaliskuuta 1913 ja 24—25—26 p:nä maaliskuuta 1916. Pyhäjärven Tuorilassa yhdet, 26—27—28 p:nä jouluk. 1915 ja Lohjankylässä yhdet 4—5—6—7—8 p:nä huhtikuuta 1917. Tuorilan ja Lohjankylän kurssit toimittiin Uudenmaan sos.-dem. Vaalipiiritoimikunnan kanssa yhteisesti.

Järjestäjinä ovat piirissämme olleet J. H. Saaristo $^{24}/_1$ — $^{1}/_5$ 1913, E. J. Hämäläinen $^{5}/_1$ — $^{30}/_3$ 1914, J. T. Viitasaari $^{15}/_1$ — $^{1}/_5$ 1916, Hj. Eklund $^{1}/_{12}$ 1916— $^{80}/_3$ 1917 ja Taavi Vesala $^{1}/_{18}$ 16— $^{30}/_3$ 17.

Naista ovat Saaristo ja Hämäläinen toimineet Uudenmaan sos.-dem. Vaali- ja Nuorisopiiritoimikunnan yhteisinä puhujina. Tässä sopinee mainita että Hämäläistä vastaan nousi virkanyrkit hänen puhuessaan Hankoniemessä, silloinen Hangon komisario Kristorf nosti syytteen Hämäläistä vastaan siitä että hän on yllyttänyt yleisöä laittomuuteen ja on laulattanut yleisöllä vallankumouksellisia lauluja. Yleisö oli laulanut Työväen laulukirjasta laulun „Vala.“

Hämäläisen asia jätettiin lakimiehen ajettavaksi Vaali- ja Nuorisopiiritoimikunnan yhteisellä suostumuksella. Raastuvanoikeudessa Hämäläinen voitti, Kristorf tuomittiin maksamaan Hämäläisen kulut 150:llä markalla. Kristorf vetosi siitä hoviin, jossa se asia vielä tänäpäivänäkin lepää. —

Puheita ovat piirin järjestäjät pitäneet kaikkiaan 368, noin 21,347 kuulijalle. Vielä lisäksi on pyydettyissä lähetetty tilapäisiä puhujia kansanjuhliin, iltamiin, y. m. valistustilaisuuksiin. Helsingin osastojen keskusjärjestötoimikunnalle on myönnetty 400: — valistustyön harjoittamista varten Helsingissä tulevan syksyn aikana.

Agitatsioonin on käytetty erivuosina varoja seuraavasti:

v:na 1913 Smk.	712: 75
„ 1914 „	623: 75
„ 1915 „	25: 45
„ 1916 „	1,171: 10
„ 1917 „	2,714: 10
<hr/>	
Yhteensä Smk.	5,247: 15

Paljoahan ei tänä viidenvuoden aikana ole varoja Agitatsiooniin käytetty, vaan syy on ollut siinä että ei ole ollut varoja mistä käyttää. Pääasiallisesti varoja valistustarkoituksiin on saatu määräämällä osastojen suorittamaan.

Piiriveroja:

Piiriveron suuruus on ollut 5 p:niä jäseneltä kuukaudessa.

Vuoden 1912 viime neljännekseltä ja vuoden 1913, I+II neljännekseltä kannettiin ylimääräistä veroa 25 p:iä neljännekseltä yhteensä 75 p:iä. Lisäksi on kerätty varoja vapaaehtoisina lahjoituksina, lähettämällä v. 1913 osastoille

Lahjashekkejä

myytäväksi, josta saatiin ainoastaan Smk. 212:80. Piiritoimikunta onkin päättänyt koittaa uudemman kerran lähettää osastoille shekkejä myytäväksi, jos nyt saataisi parempi tulos. On myöskin kehoitettu osastoja toimimaan Marianpäivänä niin kutsuttuja „nuorisopäiviä“ joitten tuloista lahjoittaisivat puolet piirin valistusrahastoon. Kahtena Marianpäivänä ovat osastot sanotunlaisia nuorisopäiviä viettäneet ja kartuttaneet vähän piirin valistusrahastoa.

Jotkut osastot järjestivät myös liiton kehoituksesta liiton 10-vuotisjuhlia joitten tulot ne lahjoittivat piirin rahastoon.

Juhannusjuhlat

ovat myöskin tuottaneet lisäystä piirin valistusrahastoon. Juhannusjuhlia on järjestetty neljät, nimittäin 1913 ja 1916 Hyvinkäällä; 1914 Högforssissa ja 1917 Lohjalla. Vuonna 1915 ei piiritoimikunta katsonut voivansa järjestää juhannusjuhlia, vaan sen sijaan annettiin Keravan osastolle lupa toimia piirijuhlat, ne onnistuivat huonosti, piiritoimikunta sai niistä 10 markkaa. Osastolaisten

Urheiluharrastuksia

on koitettu tyydyttää, järjestämällä juhannusjuhlien yhteyteen osastojen väliset piiriä käsittävät kilpailut 5-ottelussa piirin kiertokilvestä, josta on jo 5 erikertaa kilpailtu, nykyään se on Vuorelan osastolla. Naisille on järjestetty juoksukilpailut, siinä tapauksessa että on kilpailijoita ilmennyt.

Henkisiä kilpailuja

on järjestetty juhlilla, runonlausunnossa ja sadunkerronnassa.

Kilpailuja on toimittu myös „Nuorison“ ja „Työmiehen“ levi-tyksessä, sekä jäsenien osastoissa pysyttämisessä.

Yhteistyöhön

osastojen kanssa on pyritty, lähettämällä osastojen täytettäviksi tie-donantokaavakkeita osaston toiminnasta, joiden mukaan on voitu seurata osastojen toimintaa. Näitä kaavakkeita eivät ole kumminkaan kaikki osastot piiritoimikunnalle lähettäneet, kehoituksista huolimatta.

Liittoneuvostoon

Piiritoimikunnasta ovat kuuluneet J. W. Holm vakinaisena ja Taavi Vesala varajäsenenä, viime piirikokoukseen asti, jossa valittiin T. Antikainen vakinaiseksi ja T. Vesala varajäseneksi.

Piiritoimikuntaan

on kuulunut 7 varsinaista jäsentä viime piirikokoukseen asti, jossa varsinainen jäsenmäärä määrättiin kymmen-henkiseksi.

Piirisihteerinä toimi vuoden 1913 ajan Hannes Sula, ja hänen jälkeensä aina tänne asti, Taavi Vesala. Palkkioksi on viimeksi mainitulle sihteerille maksettu 100: — vuodessa, vaan viime syksynä pidetyssä piirikokouksessa palkkio määrättiin 200:ksi markaksi. Sihteerin tehtäviin on yhdistetty myös rahastonhoito, josta vakuudeksi on vaadittu 500 markan takuusitoumus.

Lopuksi.

Tässä lyhkäisessä kertomuksessa ei ole voitu yksityiskohtaisemmin tehdä selvää piirin toiminnasta, sillä tila ei sitä salli, ja eihän se ole tarpeellistakaan. Tässä onkin vain lyhykäisin piirtein tuotu esille muutamia toimintamuotoja, joista kävnee ilmi että on sitä kumminkin koitettu toimia, ahtaissakin olosuhteissa.

Nyt kun on tullut vapaampi aika toimia, niin toimittakoon, muodostukoon nuorisoliike piirissämme ja koko maassa hyvin laajakantoiseksi. Kulkekaamme kaikkien joukkojen edellä ja näyttäkäämme että vaikka olemme nuoria, niin olemme sentään taistelukykyisiä valloittaaksemme itsellemme tulevaisuuden.

Uudenmaan Sos.-dem. Nuoriso-osastojen Piiritoimikunnan puolesta:

Taavi Vesala.

Kertomus Porin Sos.-dem. nuorisopiirijärjestön toiminnasta 1 p:stä toukokuuta 1912 15 p:ään toukokuuta 1917.

Tavallista pidemmäksi on käynyt se aika jolloin piirimme viime katsaus näki päivänvalon liiton tällaisessa asiakirjassa. Mitä kaikkea tällä aikaa on tapahtunut on liiankin tuoreessa muistissa. Miten tämä kausi on piirimme alueella sosialidemokratisen nuorisotyön vai- niolla puuhailtu ja mitä on saatu aikaan, siitä alla oleva antakoon lyhyesti selon.

Kun viime liittokokoukselle laadittiin selostusta oli piirijärjes- tömme ollut toiminnassa vasta viitisen kuukautta, siis aivan lap- senkengissä oleva ja lupaavasta alusta huolimatta ei voinut mennä arvaamaan mihinkä suuntaan kehitys tulee tapahtumaan. Nyt siitä on alku nähtävissä. Tuimain vastatuulten tuivertaessa ei pursi suinkaan ole noussut „tuuleen“ aina siten kun olisi tarvis ollut. Mutta syy ei ole ollut siinä ettei olisi yriä ollut. Niinpä on piirin agitatsioonityötä jatkettu säännöllisesti joka vuosi, muuttaen vaan tapaa ja muotoa siten kun kulloinkin on ollut pakko järjestää. Piirikokoukset on myös pidetty säännöllisesti vuosittain, samoin talvi- ja kesäjuhlia joista vaan vuoden 1915 kesäjuhlista oltiin pa- koitetut luopumaan. Kirjeenvaihto on ollut vilkasta osaston ja piiri- toimikunnan välillä sensuureista huolimatta j. n. e.

Vuoden 1912 loppupuoli.

Valistustyö.

Syyspuolella marraskuun ajalla oli тов. *N. Aronen* piirin pal- veluksessa pitäen 34 puhetta 4,116 kuulialle, käyden pääasiassa jo perustetuissa osastoissa ja pannen alulle muutamien uusien perus- tamista, sen lisäksi järjesti piiritoimikunta kertapuheita eri puolilla piiriä niitä pyydettyäessä.

Kesäjuhlut.

Ensimmäiset alallaan piirissä järjesti piiritoimikunta Reposaarelle juhannuksena, jotka tuottivat piirin rahastoon 290:22 puhtaan tulon.

Piirin osastot.

Ensimmäisen toimintavuoden päätyttyä oli piirissä 14 osastoa toimimassa, joista 4 oli jättänyt veroja rästiin, sekä jäseniä näissä 413. Piiriveroina joka on ollut 5 p:ää joka jäsentä kohti, maksoivat nämä piiritoimikunnalle 116:15.

Piiritoimikuntaan

on kuuluneet: W. Forstén puheenjohtajana, Onni Toivonen sihteerinä, T. Aronen rahastonhoitajana, sekä muina jäseninä A. Ranta, A. Ketomäki, W. Öljymäki vakinaisena ja varalla: U. Salomaa ja W. Lehto. Piiritoimikunta tänä vuonna piti 14 kokousta, joista pöytäkirjaan merkittyjen pykälien luku tekee 102.

Liittoneuvostoon

on kuulunut: W. Forstén vakinaisena ja O. Toivonen varalla.

Kirjallisuuden levitykseen

ryhtyi piiritoimikunta heti tarmolla ja saikin tänä vuotena kirjallisuutta piiriin leviämään, osastoin ja puhujain välityksellä 465:30 arvosta. „Työläisnuorison“ levittämistä teroitti piiritoimikunta kierto-kirjeillä osastoin mieliin. Vielä laati piiritoimikunta alustuksia osastoin keskusteltavaksi.

Liittokokous asiain valmisteluille kiinitettiin tietenkin loppuvuodessa asianomainen huomio ja esitti piiritoimikunta puolestaan sinne alustuksen „Nuorison suojeluksesta“

Raha-asiat

osoittivat että piirillä oli ollut tuloja 695:22, ja menoja 632:18, joten ensimmäisen tilivuoden puhdas omaisuus oli karttunut 63:04. Ei suinkaan mikään loistava siis. Mutta silmämääränä on pidetty ei säästää vaan se minkäverran työtä on saatu aikaan.

Mainittakoon, että avustuksina piirin osastoilta ja liittotoimikunnalta saatiin kaikkiaan 230:30.

Vuosi 1913.

Tänä toisena toimintavuotenaan on piirijärjestö osoittautunut välttämättömäksi toimintaelimeksi piirimme nuorisoliikkeen työväiniolla. Järjestävänä-, ohjaavana- ja opastavana orkaanina on piirikokouksen suunnittelema työjärjestys aina vuodeksi eteenpäin osoittanut osastoille sen lähimmät tehtävät joiden toteuttamiseen on pyrittävä.

Piirikokous

pidettiin Porissa 5 p:nä tammikuuta ja päätti se piiritoimikunnan velvoittaa järjestämään Poriin 4-päiväiset sos.-dem. nuorison opastuskurssit, sekä järjestää yhteiset kesäjuhlat Juhannuksena, palkata puhujan syyskaudella piirin palvelukseen, sekä järjestää kirjallisuuden ja „Työläisnuorison“ levityksen entistä voimaperäisemmäksi. Vielä päätti kokous yhdistää piirin sihteerin ja rahastonhoitajan tehtävät samalle henkilölle, siten saadakseen työn entistä tehokkaammaksi piiritoimikunnan puolelta, sekä päätti muista erinäisistä piirin sisäistä toimintaa koskevista asioista. Edustettuna kokouksessa oli kaikkiaan 9 piirin osastoa.

Valistustyö

jakaantuu tänä vuonna jo kahteen muotoon luento- ja opastustyöhön, sekä n. s. lentävään akitatsiooniin kertapuheiden muodossa.

Opastuskurssit pidettiin Porin T.-y:n talolla maaliskuun 21 – 24 p:nä ja oli näillä seuraamassa 15 eri osastosta 44 opinhaluista nuorta toveri- ja toveritarta.

Aineina oli sos.-dem. nuorisokysymyksen eri aloja käsitteleviä kysymyksiä sekä osastojen sisäistä toimintaa koskevia harjoitusaineita. Opastajana kursseilla toimivat тов. *J. Railo* ja *K. Rovio* Helsingistä ja kaupanhoitaja *V. Rintala* Porista.

Kertapuhujaksi ja järjestäjäksi syyskaudella otti piiritoimikunta palvelukseensa тов. *Otto Totvosen* Hämeenlinnasta. Hän kierteli piirissä kahden ja puolen kuukauden ajan, pitäen sillä aikaa eri-paikoissa 60 nuorisokokousta 5,050 kuulijalle, tehden 81 kuulijaa tilaisuutta kohden, perustaen ja herättäen toimintaan 12 eri osastoa myös tällä kierroksellaan. Vielä toimitti piiritoimikunta puhujia niihin yksityisiin tilaisuuksiin mihin osastot niitä halusivat. Tähän sitten päättyykin se mitä puhutun sanan muodossa piiriä opastettiin.

Kesäjuhlat

vietettiin Raumalla kesäkuun 23—24 p:nä ja onnistuivat kaikin puolin hyvin, tuoden piirin rahastoon 751:47 puhtaan tulon, joka sitten antoi piirille tilaisuuden entistä voimaperäisempään akitatsiooni-työhön.

Kirjallisuuden

levitys nousi tänä vuotena korkeimmalle kuin mihin se ei ole sen jälkeen enään jaksanut kohota. Kaikkiaan levitti piiritoimikunta tänä vuonna 939:56 arvosta kirjallisuutta. Näinkin suuri summa kirjallisuutta ei ole voinut mennä vaikuttamatta kohottavasti piirin työläisnuorison henkisen kehityksen kohoamiseen.

Osastot.

Vuoden lopulla kuului piirijärjestyön 22 osastoa, 576 jäsenellä ja oli näiden toiminta ja entisestään vakaantuneempaa, verot suoritettiin säännöllisesti j. n. e. ja osoitti osastotoiminta kaikkialla eläpymistä. Ulkopuolella piirin toimi 10 osastoa osa näistä kituvaista elämää.

Piiritoimikuntaan

ovat kuuluneet W. Forstén puheenjohtajana; Aino Forstén, O. Toivonen, A. Toivonen, U. Meritähti, Kaisa Johansson sekä piirin sihteerinä ja rahastonhoitajana W. Lindbom (Lymy), varajäseninä kuuluvat A. Ranta, A. Rintala, A. Landström, I. Latva ja W. Raslander. Piiritoimikunta kokoontui 14 kertaa ja tekee pöytäkirjoihin merkittyjen pykälien luku 74.

Kirjeenvaihto osastojen ja piiritoimikunnan välillä oli paisunut koko laajaksi. Työn helpottamiseksi hankittiin sihteerille erikoinen koneellinen kopioimiskone. *Piirivero* on ollut 5 p. kk. jäsentä kohti.

Lahjoituksia

sai piirin rahasto osastoilta ja liittotoimikunnalta vastaan ottaa yhteensä 242 mk.

Raha-asiat:

Tuloja oli piiritoimikunnalla ollut 1,502:42. Sekä menoja 709:88, joten tilikauden puhtaaksi voitoksi jäi 792:42, mikä on huomattava summa katsoen siihen, että menot jo myös kohosivat meidän oloihimme tällöin sievoiseen summaan.

Liittoneuvostoon ovat kuuluneet *W. Forstén* vakinaisena ja varalla *O. Toivonen*.

Kulunut vuosi oli kaikin puolin edistyksen vuosi piirin ja sen osastoin toiminnassa ja toivorikkaalla mielellä lähdettiinkin taival-tamaan.

Vuotta 1914

ja aluksi vuosi näyttikin kaikin puolin lupaavalta, mutta loppuvuosi uhkasi kaataa koko järjestömme ja asetti sen mitä lujimmalle koetukselle jonka se tosin on kestänyt mutta ei suinkaan taistelutta ja työttä.

Piirikokous

pidettiin *Nakkilassa* tammikuun 25 p:nä. Edustettuna oli 16 osastoa 20 edustajalla. Päähuomion kokous kiinnitti vastaiseen akitatsiooni-työhön, sekä siihen että piirijärjestön ulkopuolella olevat osastot saataisiin mitä pikemmin liittymään piirijärjestöön. Toverikokousten järjestämistä lähellä toimivien osastoin kesken piti kokous myös erittäin suotavana. Samoin Lukurenkaiden, laulu- ja urheiluosastojen perustamista osastojen yhteyteen. Kesäjuhlat päätettiin viettää juhannuksena. „Työläisnuorison“ levittämiseen kiinnitti kokous osastojen huomiota. Heti piirikokouksen mentyä ryhtyi piiritoimikunta järjestämään

Kevät valistustyötä.

Järjestäjäksi 2 kk. ajaksi valitsi piiritoimikunta tov. *Otto Toivosen*, joka lähti matkalle 22 p:nä helmikuuta jatkuen 22 p:vään huhtikuuta. Tällä aikaa kävi T. 44 eripaikassa puhuen 3,558 kuulijalle, samalla neuvoen ja opastaen osastojen toimintaa piirikokouksen päätösten mukaan, ja järjestäen samalla osastojen lähestyvää kesätoimintaa.

Piirin kesäjuhlat

vietettiin Porissa kesäkuun 23—24 p:nä ja olivat entistä suuremmat niin osaanottajiensa kuin ohjelman suoritukseen osaaottavien osastojen edustajien lukumääräänkin nähden. Tuloa tuottivat nämä juhlat piiritoimikunnalle 564: 24 ja kun ottaa huomioon vielä sen henkisen virkistuksen mikä aina tällaisilla juhlilla on osastoin toimintaan, niin voidaan olla tyytyväisiä saavutettuihin tuloksiin nähden. Polisi näillä juhlilla komenteli entistä röyhkeämmin repien m. m. punaiset rusetit ja nauhat pois juhlaportista.

Osastojen toiminta.

Piirijärjestöön kuului kaikkiaan 29 osastoa 772 jäsenellä. Ulkopuolella p:järjestön toimi vielä 4 osastoa joiden jäsenluku oli noin 66. Kuolon saalis on ollut koko runsas, nukkunut kun on kokonaista 6 osastoa jotka lopettivat loppuvuoden myrskyissä toimintansa. Uusia osastoja on perustettu 2.

Kirjeenvaihto

on ollut koko vilkasta, lähetetty kun on 424 eri lähetystä ja saatu 111 lähetystä. Syystoimintakaudella täytyi koko järjestön toiminta nojata vaan kirjeenvaihtoon jolla piiritoimikunta opasti osastojen toimintaa. Kyselyihin joita piiritoimikunta teki osastoille olisi ollut paljon toivomisen varaa, harvat osastot kun pitivät asianaan vastata tehtyihin kysymyksiin.

Kirjallisuuden levityksessä

on tänä vuonna astuttu aimo askele taaksepäin edelliseen vuoteen verraten, nyt kun summa kohosi vaan 200: — ja Toivosen myymät kirjat lisäksi 180: 50 Että näin kävi johtuu osittain siitä, että edellisenä vuotena liiton kirjan myynti kilpailuissa osastot olivat hankineet varastoihinsa suuremmat määrät kirjallisuutta, kuin mitä kohuudella olivat voineet levittää

„Työläisnuorisoa“ levisi huomattavasti osastojen välityksellä, mutta sitten senkin valon soihdun pyrokratia sammutti, vaikuttaen tällä lamauttavasti osastoihin. Kolme osaketta otti piiritoimikunta „Työläisnuorisoon“ O. Y:tä.

Lahjoituksia

sai piiri Porin Työv. osuuskaupalta 73: — ja Liittoavustusta 150: —.

Syystoiminta

jonka kyllä piirikokous oli suunnitellut entistä voimaperäisemmäksi, teki elokuun alussa puhjennut mailman palo ja sitä seuranneet pakkomääräykset miltein mahdottomaksi harjoittaa. Valmistaviin toimenpiteisiin kyllä piiritoimikunta ryhtyi jo heinäkuulla, mutta sen työ ei sitten tuottanutkaan tuloksia. Syystoiminta jäi nyt kokonaan kirjeenvaihdon varaan joilla piirin sihteeri voimiensa mu-

kaan osastoja pommitti. Tälle sekä sille vakavalle osastotyölle jota osastoissa jo oli ehditty harjoittaa on luettava että ensimmäinen myrsky jotenkin suuremmitta vaurioitta kestettiin.

Liittokokous

valmisteluihin ryhtyi piiritoimikunta myös, mutta, sekin sitten on täytynyt siirtää näihin aikoihin.

Piiritoimikuntaan

ovat kuuluneet Aino & W. Forstén, W. Lindblom (Lymy), U. Meritähti, Kaisa Johansson, K. Ranta, Y. Koski, A. Ranta vakinaisena ja varalla T. Lehén ja W. Roslander.

Puheenjohtajana on toiminut *U. Meritähti* ja sihteerinä ja rahastonhoitajana *Aino Forstén*. Piiritoimikunta on kokoontunut 8 kertaa ja tekee pöytäkirjaan merkittyjen pykälien luku 52.

Liittoneuvoston ovat kuuluneet W. Forstén vakinaisena ja Aino Forstén varalla.

Piirivero on ollut 5 p:ä kk. jäsentä kohti.

Raha-asiat.

Tuloja on piiritoimikunnalla kuluneena vuotena ollut: 1,309: 65 ja menoja 911: 72, joten puhtaaksi säästöksi tilikaudelta jää 497: 93. Puhdas omaisuus teki vuoden lopulla 1,347: 21.

Äärimmäinen sortokausi oli nyt alkanut, poikkeusmääräykset kaikkien yläpuolella, sekä raskas taloudellinen pulakausi yhä kohoavine elinkustannuksineen. Tässä pakkotyövankilassa oli loppuvuosi saatu toimia ja toiminta myös ollut sen mukaista, sen hämminkin minkä se riveihimme oli saanut ei ollut kädenkäänteessä poistettava. Mutta työtä jatkettiin hiljaa tosin mutta sitä päättäväisemmin.

Vuosi 1915.

Edellisen vuoden lopun perintö kaikkine rajoituksineen siirtyi alkavalle vuodelle. Ja toiminta vuoden ajalla ne yhä kärjistyivät. Eri puolilla piiriä riippui tämä kärjistyminen paikkakunnan polisien ja nimismiesten virkainnosta. Oli paikkoja, jossa nämä herrat esivät miltein kokonaan toiminnan, kun taas toiset sen jotenkin sallivat. Eipä siis ihme jos tulevaisuus aika-ajoin näyttikin vähemmän valoisa.

Valistustyö kevätkaudella

oli piiritoimikunnan mielestä järjestettävä sillä muuten saattaa koko osastoin toiminta suurimmalta osalta joutua seisahduksiin. Tunnettiin myöskin ne rajoitukset joiden puitteissa sitä saatiin harjoittaa, mutta yritettävä oli. Piiritoimikunta tiedusteli, josko sen sihteeri *Aino Forstén* on halukas tekemään kierroksen kaikissa piirin osastoissa, myös niissä jotka ovat nukahtaneet. Kun sihteeri piti itse tätä käyntiä välttämättömänä niin suostui lähtemään matkalle maaliskuun 14 p:vä ja kesti matka huhtikuun 22 p:ään. Esitelmöiden ja järjestäen kaikkiaan 32 eri paikassa, 1,408 kuulijalle. Samalla levittään liiton kirjasia alkumatalla, sillä loppumatalla polisit estivät senkin kaupan. Yleisvaikutuksena hän toi piiristä sen, että työtä vaan enemmän kaikista huolimatta, niin liikkeemme kestää vaikka tulisi vieläkin ankarampi „bolsaaja hallitus“

Talvikisat

oli jo mielissä kytentynyt pidemmän aikaa ja nyt kun kaikille muille näyttiin asetettavan sulkua, niin päätti piiritoimikunta omilla valtuuksillaan sellaiset järjestää, sillä hiihtää ja urheilla toki vielä sai ja näytelläkin. Nämä kisat vietettiin Noormarkussa 7 p:nä maaliskuuta ripeän Noormarkun osaston myötävaikutuksella. Kisat ensikertalaisiksi onnistuivat koko hyvin ja tuottivat piirin rahastoon 55:21 puhtaan tulon. Näin oli pantu alulle tämäkin osastotoimintaa läheltä koskeva aloite.

Piirikokous,

joka oli määrä pitää jo vuoden alussa oltiin olosuhteiden pakosta pakoitetut lykkäämään aina Kesäkuun 4 p:ään jolloin se pidettiin Porissa. Olosuhteihin nähden oli osastoja edustettuna koko lukuisasti nimittäin 14 osastoa 18 edustajalla. Kokous kiinnitti ensiksikin huomiota sellaiseen valistustyön harjoittamiseen, joka näissä oloissa katsottiin mahdolliseksi paraiten vastaavan tarkoitustaan, siksi päätti kokous järjestää 4 iltaa paikassaan kestäviä opastuskursseja 2 kuukauden ajalla syksyllä, sekä päätettiin ehdottaa vaalipiirikoukselle yhteistyötä tässä vaalipiirijärjestön ja nuorisopiirijärjestön kanssa niin, että kumpikin asettaisi luennoitsijan ja vaalipiirijärjestö maksaisi 60 % kuluista ja n.-piirijärjestö 40 %. Tämä ehdotelma

tulikin sittemmin valistustyösuunnitelmaksi. Kesäjuhlain järjestämiseen ei piirikokous katsonut olevan nyt mahdollisuuksia, sensijaan päätettiin „Talvikisat“ viettää. Vielä päätti kokous asettaa n. s. piirineuvoston, jonka puoleen piiritoimikunta voi erinäisissä tapauksissa kääntyä olosuhteiden niin vaatiessa.

Osastojen toiminta

tänä vuotena on ollut raskaamman puristuksen alaisena kuin mitä on ollut näiden kolmen sortovuoden ajalla. Se ei tietenkään voi olla näkymättä myös osastojen toiminnassa. Niinpä oli 3 piirin osastoa pakotettu lopettamaan toimintansa loppuvuodesta ja 8 osastoa ei koko vuotena antanut itsestään mitään tietoa, joten kokonaista 11 osastoa sortui tänä vuotena. Jatkuvasti toiminnassa olevia osastoja oli piirissä vuoden lopulla 22 ja niissä veronsa suorittaneita jäseniä 754. Uusia osastoja perustettiin 2 ja niissä jäseniä 81. Ulkopuolella piirijärjestön toimi 1 osasto 25 jäsenellä tehden siis yhteensä 25 osastoa ja niissä 860 jäsentä, joka siis oli järjestyneen työläisnuorison koko luku piirissä.

Kirjeenvaihtoon

on entistä suurempi huomio kiinnitetty, lähetetty on 410 lähetystä ja saatu 84. Verojen tilitys on ollut verrattain täsmällistä, mutta muussa kirjeenvaihdossa osastojen välillä on vielä paljon toivomisen varaa.

„Nuorison“ ja kirjallisuuden levitys.

„Työläisnuorison“ edellisen vuoden lopulla laattua ilmestymästä ja sittemmin, kun „Nuoriso“ alkoi ilmestyä kehotti piiritoimikunta useilla kiertokirjeillä osastoja kiinnittämään huomiotaan tämän levittämiseen. Syksyllä kun syystoimintaan varustauduttiin järjesti piiritoimikunta 3 kk. kestävä kilpailut „Nuorison“ myynnissä osastoille. Ja ottivat osastot varsin lukuisasti osaa näihin kilpailuihin. Palkintoina oli kirjallisuutta. Kilpailut olivat kahdessa sarjassa niin että kaupunkilaisosastojen tuli olla 50 kpl. myynti-edellä maaseutulaisia. Palkinnolle tulivat I palk. Toejoen os., II palk. Noormarkun os., III palk. Porin os. ja IV palk. Koiviston osastolle. Kirjallisuutta levisi piiriin osastojen välityksellä ja puhujain mukana noin 300: — mkan arvosta.

Syysvalistustyö.

Piirikokouksen päätöksen mukaan ja johon oli vaalipiirikokous yhtynyt, pantiin suunniteltu kurssityö alulle lokakuun 19.p:nä ja jatkui joulukuun 20 p:vään. Tällä ajalla pidettiin näitä 4 iltaisia kursseja 18 eri paikassa, näistä oli nuoriso-osastoja 10 paikassa ja työväenyhdistyksiä 8. Osanottajia oli näille kaikkiaan 398, joista miehiä 297 ja naisia 101. Keskimäärin 22 henkilöä kurssitilaisuuksia kohden. Osanottajiksi pääsivät vaan nuoriso-osastojen ja T. y:n sekä ammattiosastojen jäsenet. Aineet joita kurssilla opetettiin koskivat järjestö- ja osastotoimintaa kuten kokousten pitoa, pöytäkirjain y.m. asiakirjain laadintaa, kirjanpitoa, sekä muita opastusaineita erittäin nuoriso-osastojen toiminnasta. Opastajina toimivat nuorisopiiritoimikunnan puolesta tov. *N. Aronen* ja vaalipiiritoimikunnan tov. *Alb. Raitanen*.

Piiritoimikunta

on kokoontunut 12 kertaa ja pöytäkirjaan merkittyjen pykälien luku tekee 74. Siihen ovat kuuluneet vakinaisina: T. Lehén, Siiri Hemmilä, K. Ranta, Eestella Ketola, N. Meritähti ja Aino ja V. Forstén sekä varalle A. Ranta, I. Latva, Y. Koski ja Hilja Rotkonen. Kun K. Ranta ja I. Latva eivät loppuvuodessa voineet ottaa osaa kokouksiin niin käskettiin A. Landström, joka oli lähinnä ääniluvussa, otamaan osaa piiritoimikunnan työhön.

Virkailijoina ovat toimineet: puheenjohtajana *H. Meritähti* sekä sihteerinä ja rahastonhoitajana *Aino Forstén*.

Piirineuvostoon

ovat kuuluneet A. Raitanen Hinnerjoelta, V. Lindbom (Lymy) Noor-markusta, N. Taiminen Säskylästä, Fr. Mäki Jämijärveltä ja K. Hakala Alastarolta.

Liittoneuvostoon ovat kuuluneet W. Forstén vakinaisena ja varalle Aino Forstén.

Lahjoituksena sai piiritoimikunta Porin Työväen Osuuskaupan 1914 voitosta 100 mk. ja Liittotoimikunnalta 150 mk., jolla summalla hyvitetiin piiritoimikunnan kirjatiliä liittotoimikunnassa.

Piirivero on ollut 5 p:ää kk. jäsentä kohti.

Raha-asiat.

Tuloja on v. 1915 piirin rahastoon ollut 758:38 ja *menoja* 995:64, joten tilikauden tappioksi jää 277:26. Puhdas omaisuus vuoden lopulla 1,344:88.

Kuluneeva toimintavuotena liikkui halla ankarimpana nuorisotyön vainiolla, kaataen juuri tähälle puhjennutta viljaa. Se tihutyö jonka sortohallitus tänä vuonna sai suoritetuksi oli raskain mitä se aikaan oli saanut.

Vuosi 1916.

Tänä vuotena tempautui irti piirimme nuorisoliike yhdessä koko maan nuorisoliikkeen mukana siitä painajaisesta, johon se olosuhteiden pakosta oli ajautunut. Tämä riippuu paljon myös siitä, että liiton pääkortteeri syyskesästä alkoi rutinilla käydä asioihin ja osastot että piirit saivat siltä taholta sitä tukea työlle jota ne oikeutusti sieltä vartosivat, mutta jota paitsi ne olivat jo vuosikauden saaneet olla. Ja mistä lie johtunut mutta saivat piirimme osastot hitusen vapaampaa toimintaakin harjoittaa. Kärjistyvä elintarpeiden hintain kohoaminen ja kehnnot palkat eivät tietenkään ole menneet vaikuttamatta osastojen ja piirin toimintaan, silti kuitenkin voidaan edistystä nyt jo merkitä toimintaan.

Piirikokous

pidettiin Porissa helmikuun 6 p:nä. Edustettuna oli 15 piirin osastoa 25 edustajalla. Akitatsiooni- ja valistustyö päätettiin järjestää niin, että kevätkaudella otetaan järjestäjä joka käy kaikissa piirin osastoissa, sekä syksyllä päätettiin jatkaa saman suuntaista opastuskurssityötä kuin edellisenäkin syksynä yhdessä vaalipiiritoimikunnan kanssa. Kiinnitettiin erikoista huomiota osastojen sisäiseen työhön, sitä varten suunniteltiin kuukausiraporttijärjestelmää osastoille. Toveriosastopiirien muodostamisasia pantiin alulle seuraavaan piirikokoukseen. Talvikisat ja kesäjuhlat päätettiin viettää, sekä yhteiset „Nuorisopäivät“ Maarianpyhinä joista tulot lankeaa piirin rahastoon. Annettiin piirin edustajille erikoinen julistus, jossa osastoja kehoitettiin toimintaan. Piirivero päätettiin edelleen pitää 5 p:ä kk. jäseneltä.

Talvijuhlat

olivat kohta ovella ja vietettiin ne *Toijoella* 26—27 helmikuuta. Lukuunottamatta urheilukilpailuja oli myös järjestetty osastoinväliset näytelmä- ja kansantanssikilpailut. Juhlat onnistuivat hyvin erittäinkin ohjelmaansa nähden ja toivat myös piirin rahastoon 100 mk. lisän.

Kevätvalistustyö.

Liittotoimikunta ilmoitti, että тов. *J. Railo* tulisi helmikuun ajalla olemaan piirissämme, mutta sittemmin se muuttui niin, että hänen oli vaan määrä olla 15 päivää, mutta sairaus lyhensi tuon ajan niin että hän ehti vaan käydä 11 eri paikassa. Kun nyt nämä matkat oli näin tullut keskeytetyksi, ryhtyi piiritoimikunta puuhaan saada toinen järjestäjä matkaan. Siksi saatiin lähtemään piirin sihteeri *Aino Forstén*, joka lähti matkalle 8 p:nä maaliskuuta, jatkaen Railon matkasuunnitelmaa käyden kakkiaan 17 eri paikassa ja puuhuen 1,625 kuulijalle.

Nuorisopäivät

järjestettiin 9 eri paikassa ja puuhassa oli mukana 13 eri piirin osastoa. Lukuunottamatta sitä herättävää vaikutusta mikä näillä juhlilla oli, lahjoittivat osastot näistä piirin rahastoon 288:38. Että ei näihin laajimmalti piirissä otettu osaa johtunee siitä, että niiden valmisteluun oli suhteellisen lyhyt aika, joten ei kaikkialla niihin ehditty käydä käsiksi.

Kesäjuhlat

vietettiin *Ulvilassa* Helluntaina kesäkuun 11—12 p:nä. Jo helmikuulla oli piiritoimikunta ryhtynyt puuhiin juhlain järjestämiseksi ja myös osastoille antanut ohjeita. Entistä lukuisammin ottivat osastot nyt kiinni juhlain järjestämiseen ja entistä suurempi oli kisailijain joukko, joka näille juhlille saapui läheten 200 eri henkilöön jotka ottivat yksin ohjelman suoritukseen osaa. Huolimatta poliittisesta painostuksesta onnistuivatkin juhlat hyvin, joskin juhlayleisöä olisi toivonut saapuvan lukuisammin. Puhtaaksi tuloksi jäi piirin rahastoon näistä juhlista 528:64.

Kesätoiminta

poikkeuksena edellisien kesien toiminnasta oli osastoissa harvinaisen vilkasta ja osoitti, että osastot vihdoinkin luopuvat tuosta turmiolisesta tavasta ottaa „kesälomaa“. Jäsentilasto osoittikin nyt kesäkuukausilta nousua kun se ennen oli osoittanut päin vastoin.

Syysvalistustyö

piirikokouksen päätöksen mukaan alettiin sitä yhdessä vaalipiiritoimikunnan kanssa suunnitella edellisenä syksynä harjoitetun suunnitelman mukaisesti. Kurssit päätettiin nyt järjestää 6 iltaisiksi sekä liittää niihin luentoaineet mukaan, sekä alkoivat 15 p:ä lokakuuta ja päättyivät 15 p:ä joulukuuta ja pidettiin tällä ajalla 8 kurssit, joissa keskimäärin osanottajia oli 14—24. Luennoilla nousi osanottajien luku 50—140 henkeen. Opastusaineina olivat järjestötoiminta sekä osastojen ja yhdistysten juoksevat tehtävät kuten kokoustenpito, kirjanpito ja pöytäkirjain laadinta y. m. Nuorisopiirin opastaja tietenkin kiinnitti huomiota osaston kokousohjelmistoon y. m. Luentoaineina oli Nuorisokysymys, Työväen suojeluslait (Nuorison suojelus) ja osuustoiminta yhteensä 4 luentoja. Nuorisopiirin opastajana toimi тов. *N. Aronen* ja vaalipiiritoimikunnan puolesta тов. *Alb. Raitanen*. Kustannukset näistä jaettiin siten että vaalipiiritoimikunta maksoi 60 % ja nuorisopiiritoimikunta 40 %. Ennen kurssien alkua 1 p:stä lokakuuta kävi тов. *N. Aronen* 12 eri osastossa opastamassa sekä jälkeen 1 osastossa. Kurssien kanssa yhteensä kävi hän 21 eri paikassa ja oli nuorisokokouksissa ja iltamissa missä hän puhui, väkeä yhteensä 1,825 henkilöä.

Liiton 10-vuotisjuhla

kuuluu myös syystoimintaan. Liittotoimikunta oli kehottanut osastoja niitä järjestämään ja luovuttamaan niistä tulot piirin rahastoon. Ja vaikka ei piirikokouksen päätökset velvoittaneetkaan osastoja näin suuriin lisäuhrauksiin niin osastot jotka näitä juhlia järjestivät luovuttivat niiden tulot myös piirin rahastoon. Kaikkiaan järjesti näitä juhlia 8 eri osastoa ja lahjoitti ne piirin rahastoon yhteensä 178: 97.

Osastojen toiminta

on ollut verrattain vilkasta, ovatpa osa niistä osastoista joiden toimintaa epäiltiin viime vuoden lopulla nukkuneeksi, herännyt hen-

kiin. Piiriin kuului vuoden lopulla 29 osastoa joissa jäseniä joilta piiriveroa on maksettu 1,031. Sen lisäksi on 8 osastoa, jotka perustettiin juuri vuoden lopulla etteivät vielä ehtineet liittyä piiriin ja liittoon. Tämäu mukaan tekee piirissä toimivien osastojen luku vuoden lopulla 37, joissa yhteinen jäsenmäärä on noin 1,500 seutuvilla. Tämä osoittaa huomattavaa nousua piirin nuorisoliikkeessä kunhan kaikki vaan saadaan ripeään käyntiin niin voidaan tuloksia odottaa sen mukaan. Kaikkiaan on herätetty henkiin tai perustettu uudestaan vuoden ajalla 12 nuoriso-osastoa ja on jäsenmäärä myös samassa suhteessa noussut.

3 osastoa on lopullisesti nukahtanut, nekin alkuvuodesta.

Kirjeenvaihto on luonnollisesti entisestään vilkastunut, kaikkiaan lähetti piiritoimikunta 527 lähetystä ja sai 169. N. s. kuukausraporttikaavakkeita sen sijaan osastot täyttivät perin huolimattomasti sillä vaan muutama osasto lähetti ne säännöllisesti.

„Nuorison“ ja kirjallisuuden levitys

ei ole läheskään päässyt kehittymään samassa suhteessa kuin piirin osastojen luku- ja jäsenmäärä on noussut. Niinpä „Nuorisoa“ levittää irtonaisnumeroina vaan 22 piirin osastoa ja suurin osa niistä vaan pieniä määriä. Samoin on kirjallisuutta levitetty kaikkiaan vaan 265:05 arvosta, niistä suurin osa puhujien levittämiä.

Piiritoimikuntaan

ovat kuuluneet: Kaisa Johansson, Siiri Hemmilä, H. Meritähti, K. Havu, V. Mäkinen, Aino ja W. Forstén vakinaisina, sekä varalla: A. Landström, T. Lehen, Y. Koski ja A. Rintala.

Virkailijoina ovat toimineet: A. Landström puheenjohtajana, V. Mäkinen varapuheenjohtajana sekä sihteerinä ja rahastonhoitajana Aino Forstén.

Piiritoimikunta on kokoontunut 12 kertaa ja pöytäkirjoihin merkittyjen pykälien luku 72.

Piirineuvostoon ovat kuuluneet V. Lymy Noormarkusta, N. Aro-nen Ulvilasta, O. Leino Riitalasta, J. Ylijoki Köylypolvelta, A. Raitanen Hinnerjoelta, J. Leivo Köyliöstä ja K. Ojansuu Alastarolta.

Liittoneuvostoon: Aino Forstén vakinaisena ja W. Forsten varalla.

Raha-asiat.

Tuloja on piirillä ollut kaikkiaan tilivuotena 1,881:54 ja *menoja* 1,374:08, joten tilivuoden säästö on 507:46. Puhdas omaisuus tekee Smk. 1,600:78.

Kulunut vuosi oli kuten mainittu, kauttaaltaan edistyksen vuosi, huolimatta ulkonaisista yhä jatkuvista vaikeista olosuhteista. Myös aineellisesti piiri vaurastui, joka saattaa ajattelemaan, että piiri ennen pitkää voi saada itselleen vakinaisen toimitsijan sillä sihteerille kertynyt työtaakka alkaa käydä siksi suureksi, että toimen sivutoimena hoitaminen ei ajan oloon voi enää ajatella tyydyttävän yhä lisäytyviä vaatimuksia. Kulunut toimintavuosi jätti jo toivorikkaan perinnön, huolimatta ulkonaisista vaaroista rohkein mielin lähdettiin talvaltamaan

V. 1917,

josta lyhyesti tässä. Tämä vuosi oli tosin alkuvaiheissaan vielä niin tiukka että esim. piirikokousta ei voitu pitää Porissa, mihin sen edellinen piirikokous oli päättänyt pidettäväksi, vaan oltiin se pakoitettut pitämään Harjavallassa, ja pidettiin se talvikisain yhteydessä 24 ja 25 p:ä helmikuuta. Kokous suunnitteli kevätvalistustyötä varten ottaa järjestäjän piirin palvelukseen kevätkaudelle, sekä syksyllä jatkaa edellisenä syksynä harjoitettua opastuskurssityötä samansuuntaisesti ja jos varoja on ottaa myös lisäksi järjestäjän käymään osastoissa. Aluepiirien muodostaminen pantiin käyntiin. Päätettiin viettää kesäjuhlat Harjavallassa, sekä talvijuhlat ensi talvena. Päätettiin myös „Nuorisopäivää“ viettää mahdollisimman monessa osastossa ja tulee osastojen luovuttaa tulot niistä piirin rahastoon. Piiriveroksi hyväksyttiin edelleen 5 p:ää kk. jäseneltä, mutta puhetta oli saada se ensi piirikokouksessa kohoamaan puolella. Näiden päätösten mukaan sitten alettiin toimintaa suunnitella piiritoimikunnan puolelta.

Talvijuhlat

ohjelmaansa nähden onnistuivat, mutta rahallista tappiota sai piiritoimikunta kärsiä ensi kerran juhlistaan.

Kevätvalistustyö

pantiin alulle maaliskuun 15 p:ä, jolloin tov. *N. Arosen* oli aikomus lähteä piiriä kiertämään ja kävikin hän parissa osastossa, mutta

sitten tapahtumat yllättivät, tapahtumat joiden pyörteessä eletään edelleen, ja joka osoitti että vallankumouksellinen sosialidemokratia suistaa satraappimaisimmatkin hallitukset. — Niin Aronen joutui eduskunnan kokoonnuttua lähtemään sinne. Hänen tilalleen otettiin тов. *J. Fahlér* Kankaanpäästä ja lähti hän matkalle 6 p:ää maaliskuuta ja edelleen kiertää piirissä, käyden kaikissa osastoissa ja on hänellä ollut kuuliijoita yli odotusten kuten nyt voi arvatakin. Kirjallisuutta on myös hyvin mennyt kaupaksi.

Osastojen toiminta

on yhä vaan ollut kohoomassa ja toimii piirissämme nyt seuraavat nuoriso-osastot: Ahlaisten, Alastaron, Friitalan, Hinnerjoen, Harjavallan, Harjunpään, Ikalisten kylän, Jämijärven, Kilvakkalan, Kyröskosken, Kuivaskylän, Köylypolven, Kaasmarkun, Koiviston, Köyliön, Koskioisten, Kiikan, Kööriän, Lauttakylän, Läntinen, Mannilan, Mahnala, Merikarvian, Mäenpään, Noormarkun, Oriniemen-Liittolan, Porin, Panelian, Pohjajoen, Riitalan, Ruosniemen, Rauman, Rautaniemen, Säskylän, Sunniemenrannan, Sääksjärven, Toejoen, Tupurlan, Taipaleen, Ulvilan, Uuden-Koiviston, Vähän-Rauman, Vampulan ja Äetsän osastot. Kaikkiaan siis 44 osastoa. Näistä on 5 osastoa, jotka ovat vastikään perustettuja, ulkopuolella piirin, mutta tulevat siihen heti liittymään samoin kuin liittoonkin.

Nuorisopäivät

onnistuivat kaikin puolin ja järjestämiseen otti osaa osastot ympäri piiriä. Aineellisenä tuloksena ne tuottivat piirin rahastoon pyöreän luvun noin 600: — Smk.

Kesäjuhlat ja *Liittokokousasiat* ovat osastoissa parasta aikaa valmistumassa.

Piiritoimikuntaan

kuuluvat: Otto Fred, A. Landström, Y. Kaski, Kaisa Johansson, K. Havu ja Aino ja V. Forsten vakinaisena ja varalla: Siiri Hemmilä, J. Mäkinen, K. Ranta ja A. Rintala.

Virkailijoina toimivat: puheenjohtajana *A. Landström*, varalla *K. Havu*, sekä sihteerinä ja rahastonhoitajana *Aino Forstén* ja hänen ollessa eduskunnassa hoitaa tointa V. Forstén.

Piirineuvostoon valittiin N. Aronen Ulvilasta, A. Raitanen Hin-

nerjoelta, J. Ylijoki Köylypolvelta, O. Leivo Riitilästä, V. Lymy Noormarkusta, J. Leivo Köyliöstä ja V. Rantala Oriniemen Liittolasta.

Liittoneuvostoon: Aino Forstén ja varalle V. Forstén.

Raha-asiallinen

tila on pysynyt pääasiassa edellisen vuoden lopulla osoitetussa tilassa.

Useihin asioihin olisi tässä kertomuksessa laajemmalti tarvis kajota, mutta tila ei sitä salli. Osoittakoon tämä katsaus, joskin puutteellisesti, sosialidemokraattisen nuorisoliikkeen kehitystä Porin piirissä kuluneina vuosina. Merkille on pantava, että valtiollisesta painostuksesta huolimatta se on tilansa säilyttänyt työläisnuorison mielissä ja että se lyhyt valmistusaika, mikä järjestyneellä nuorisotyöllä oli ennen sotatilan alkua, oli käytetty siten, ettei sitä enää tyhjäksi voitu tehdä, eikä raskaammin vahingoittaakaan. Nyt uuden ajan koittaessa nousee näillä Satakunnan laajoilla saloilla ja tehdaskeskuksissa punainen nuoriso monin kerroin lisätynä voimana viemään sosialidemokratia lopulliseen voittoonsa.

Porin piirin sos.-dem. Nuorisopiiritoimikunnan puolesta:

Aino Forstén.

Kertomus Suomen sos.-dem. nuorisoliiton Vaasan piirin piiritoimikunnan toiminnasta 8 p:stä joulukuuta 1912 31 p:ään jouluk. 1916.

Vuosi 1913. Heti Helsingin liittokokouksen jälkeen, joulukuun 8 p:nä, pidettiin piirijärjestön vuosikokous Seinäjoella. Valistustyökysymys oli luonnollisesti kokouksessa esillä olleista kysymyksistä tärkein. Päätettiin piirin palvelukseen v:n 1913 helmikuun alusta ottaa puhuja ja jos varoja riittää, niin myöskin syksyllä. Myöskin tehtiin puolueettomuuden lipun alla purjehtiviin porvarilisiin nuorisojärjestöihin nähden välejä selventävä päätös. Piiritoimikunnan kotipaikaksi määrättiin edelleenkin Vaasa Toimikunnan jäseniksi valittiin J. Hauta-aho, N. Hauta-aho, Y. Vartiainen, Juho Luhta, Emil Laiho, E. Laine ja A. Niklander.

Piirikokouksen päätöstä noudattaen ryhtyi toimikunta järjestämään valistustyötä, ottamalla piirin palvelukseen puhujan, johon toimeen valittiin E. Sara. Hän kierteli piirissä 1 p:stä helmikuuta 17 p:ään maaliskuuta, pitäen sillä ajalla 35 puhetta 1,695 kuulijalle. Saran toimesta perustettiin Peräseinäjoen, Ilmajoen ja Koskenkorvan osastot. Näiden lisäksi herätettiin piirissä Isonkyrön osasto uudelleen toimintaan tammikuun alussa. Saman vuoden syksyllä, loka-kuun 8—20 p:ään, kierteli piirin sihteeri Emil Laiho väsähtäneitä osastoja herättelemässä, pitäen tällä ajalla 15 puhetta 741 kuulijalle. Näitten lisäksi puhuivat piiritoimikunnan toimesta Kaarlo Saari 1, Janne Hautala 1 ja K. H. Viik 1 kerran. Piiritoimikunnan toimesta pidettyjen puheiden koko lukumäärä oli 53 ja kuulijain yhteinen lukumäärä oli 2,791.

Kirjallista valistustyötä tehtiin myöskin jonkun verran, levittämällä pääasiassa liiton kustantamaa kirjallisuutta. „Työläisnuorison“

irtonaisnumeroitten levittämisessä järjesti piiritoimikunta kilpailut piirin maalaisosastojen kesken, joka kilpailu tuotti verrattain hyviä tuloksia. Kristiinassa vietettiin piirin kaksipäiväiset juhannusjuhlat ja onnistuivat ne oloihin nähden tyydyttävästi. Juhlain yhteydessä kilpailtiin ensimmäisen kerran piirin kiertopalkinnosta 3-ottelussa, ja voitti sen Kurikan osaston joukkue.

Piiritoimikunta piti toimintakautena 8/XII—12—16/XI—13 21 kokousta, joista pöytäkirjoihin on merkitty 139 pykälää. Kirjeitä y. m. postilähetyksiä lähetetty osastoille 131 kpl. Piiritoimikunnan puheenjohtajana oli Janne Hauta-aho, sihteerinä Emil Laiho ja rahastonhoitajana N. Hauta-aho, sekä liittoneuvoston jäsenenä Emil Laiho.

Vuosipiirikous pidettiin Vaasassa marraskuun 16 p:nä. Kokouksen tärkein päätös oli se, jolla kokous hyväksyi Vaasan l. etel.-vaalipiirin sos.-dem. piirikokouksen tekemän päätöksen, että molemmat piiritoimikunnat yhteisesti palkkaavat v:n 1914 alusta järjestäjän 9 kk. ajaksi. Tämä päätös olikin sittemmin voimassa, v:n 1915 piirikokouksessa uusittua, aina 1916 vuoden loppuun. Vaasa hyväksyttiin edelleenkin piiritoimikunnan kotipaikaksi ja toimikuntaan valittiin Edv. Laine, J. Luhta, E. Laiho, Maiju Heinonen, Aino Punkari, A. Valo ja A. E. Forsman. Liittoneuvoston jäseneksi valittiin E. Laiho.

Tämä vuosi oli piirijärjestön olemassaolon aikana epäilemättä parhain.

Vuosi 1914 oli ensimmäinen taantumusvuosi. Useat piirissä olevista osastoista nukahtivat jo heti vuoden alussa. Vuoden alkupuoliskolla kierteli piirissä toveri Rudolf Lahti molempien piiritoimikuntien yhteisenä järjestäjänä ja otti nuorisopiiritoimikunta järjestäjän palkkaukseen osaa 250 markalla. Jaksettiin sentään vielä viettää onnistuneet kaksipäiväiset juhannusjuhlat Jalasjärvellä. Juhlain yhteydessä oli m. m. osastojen väliset näytelmä- ja urheilukilpailut. Urheilukilpailujen kiertopalkinnon voitti toistamiseen Kurikan osaston joukkue. Näihin juhliin päättyikin jotenkin tarkkaan piiritoimikunnan toiminta v:n 1914 ajalla. Tämän jälkeen pidettiin ainoastaan 2 piiritoimikunnan kokousta. Maailmansodan puhjettua herpaantui sitte koko piirijärjestön toiminta. Piiritoimikunnan toiminnalle teki koko vuoden haittaa jäsenten puute. Heti vuoden

alussa kieltäytyi Maiju Heinonen ottamasta osaa toimikunnan toimintaan, ja myöhemmin vuoden alkupuolella erosi paikkakunnalta poismuuton vuoksi toimikunnan sihteeri E. Laiho. Tämän lisäksi eräs vakinainen, kuin myös varajäsen kieltäytyi ottamasta toimintaan osaa, joten kunnollista toimintaa oli aivan mahdottomuus saada aikaan. Mieliä lamautti sen lisäksi puhjennut maailmansota. Piirikokoustakaan ei voitu pitää.

Vuoden 1915 alkupuoli mentiin samaan latuun, kuin edellisen vuoden loppukin. Piiritoimikunnan jäsenmäärä yhä vaan väheni, sillä piiritoimikunnan jäsen Aino Punkari kuoli tammikuussa. Useat piiritoimikunnan jäsenet olivat työansioittensa vuoksi pois paikkakunnalta, joten meni useita kuukausia, ettei voitu pitää toimikunnan kokouksia. Vaasan osasto olikin sittemmin pakotettu valitsemaan puuttuvat jäsenet piiritoimikuntaan.

Valistustyöstä oli voimassa edellisen piirikokouksen päätös yhteistoiminnasta puolueen piirijärjestön kanssa. Vuoden alkupuolella valitsi vaalipiiritoimikunta piirien yhteiseksi järjestäjäksi Aku Attilan. Kun valinnassa nuorisopiiritoimikunta kokonaan syrjäytettiin ja kun lisäksi väitettiin Attilan olleen nuorisoliikkeelle vihamielisen, niin kieltäytyi nuorisopiiritoimikunta suorittamasta osalleen tulleita kuluja. Asian ratkaisi saman vuoden lopulla pidetty nuorisopiirijärjestön kokous päättämällä maksaa nuorisopiirin osalle tulleesta summasta puolet. — Vuoden loppupuolella valitsivat piiritoimikunnat yhteiseksi järjestäjäkseen toveri Isak Penttalan. Isostakyröstä.

Syksyn tullen voi piiritoimikuntakin taas jo vähän ripeämmin toimia. Toimikunta kutsui piirijärjestön kokouksen Vaasaan loka-kuun 31 p:ksi. Kokouksessa, jossa oli läsnä liiton järjestäjä J. Railo, tehtiin useita tärkeitä päätöksiä, joitten avulla toivottiin saatavan piirijärjestön toiminta uudelleen elpymään. Valistustyökysymyksessä hyväksyttiin v. 1913 tehty päätös, että molemmat piirijärjestöt yhdessä palkkaavat järjestäjän 9 kk. ajaksi ja sitoutui nuorisopiiri mainittuun tarkoitukseen puolestaan maksamaan 500 mk. Kun Vaasan pohjoisen piirin nuorisopiirijärjestö oli kokonaan hajonnut ja koko piirissä oli toiminnassa ainoastaan Pietarsaaren ja Lapuan osastot, joka viimeksi mainittu sekin ulkopuolella liiton, niin päätti kokous yhdistää pohjoisen piirin osastot Vaasan piiriin siksi, kunnes nuorisoliike pohjoisessa piirissä elpyy niin, että sinne

voidaan uudelleen piirijärjestö perustaa. Toimintakaudella 16/XI—13—31/X—15 oli piiritoimikunta pitänyt 15 kokousta, joista oli pöytäkirjoihin kirjoitettu 88 pykälää. Postilähetyksiä oli toimikunta mainitulla ajalla lähettänyt 143. Puheenjohtajana tällä ajalla toimi Armas Valo ja Edv. Laine, sekä sihteereinä E. Laiho, J. Luhta ja T. Halme. Piirikokous hyväksyi piiritoimikunnan kotipaikaksi edelleenkin Vaasan ja valitsi toimikunnan jäseniksi J. Hauta-ahon, N. Hauta-ahon, E. Laineen, Y. Räisäsen, E. Ahosen, T. Halmeen ja Emmi Koivusen.

Vuosi 1916 aloitettiin siinä mielessä, että nyt ainakin jonkun verran korjataan edellisten vuosien vaurioita. Ja kyllä jotain sentään saatiinkin aikaan, joskaan ei mitään huomattavampaa. — Piiritoimikunnan toiminnassa oli alkupuolella vuotta taas erinäisiä vaikeuksia. Toimikunnan vakinainen jäsen Y. Räisänen kieltäytyi heti toimintakauden alussa ottamasta osaa piiritoimikunnan toimintaan. Hänen tilalleen kutsuttiin ensimmäinen varajäsen Hilma Ahonen. Vähän myöhemmin muutti E. Ahonen paikkakunnalta pois ja hänen tilalleen kutsuttiin toinen varajäsen Ester Saario, mutta hän otti osaa ainoastaan yhteen toimikunnan kokoukseen, sen jälkeen eroten toimikunnasta. Nyt kutsuttiin toimikuntaan viimeinen varajäsen Sofia Varvi, mutta hänen kohta sen jälkeen muutettuaan pois paikkakunnalta jäi toimikuntaan niinollen ainoastaan 6 jäsentä, ja oli piiritoimikunta sittemmin sellaisessa kokoonpanossa vuoden loppuun.

Valistustyötä tehtiin piirissä kuluneena vuotena huomattavasti enemmän, kuin useana edellisenä vuotena. Piirien yhteinen järjestäjä I. Penttala työskenteli piirissä aina kesään saakka, ja ollen sen jälkeen eteläisen vaalipiirin piirisihteerinä, teki piirikokouksen päätöksen mukaan edelleenkin yhteistä valistustyötä vuoden loppuun saakka. Liiton järjestäjä Jussi Railo teki myöskin lyhyemmän kiertomatkan piirissä tammikuun lopulla, pitäen sillä ajalla 8 puhetta ja esitelmää 455 kuulijalle. — Eräs piirissämme uusi järjestömuodon aloitekin tehtiin kuluneen vuoden ajalla. Toveri I. Penttalan aloitteesta nim. perustettiin Kurikan työväentalolla 23/1 pidetyssä kokouksessa „Vaasan sos.-dem. nuorisopiirin eteläinen aluejärjestö“, joka sääntöjen mukaan tuli käsittämään Kurikan, Ilmajoen, Seinäjoen, Peräseinäjoen ja Jalasjärven kunnat. Aluejärjestön aloitteesta

toimeenpantiin Kurikan työväentalolla piirin opastuskurssit maaliskuun 5—14 p:nä. Opastajina kursseilla toimivat Jussi Railo, I. Penttala ja Rudolf Lahti. Saman aluejärjestön toimeenpanemana vietettiin piirin talviurheilukisat Ilmajoella 5/III, jotka tuottivat piiritoimikunnalle pienen aineellisen tappion. Aluejärjestön elon-aika ei ollut kuitenkaan pitkäaikainen, sillä se nähtävästi oli syntynyt liian aikaisin. Siihen vaikutti myöskin se, että sen alueella olevista osastoista nukahti 2, nim. Ilmajoen ja Jalasjärven osastot ja Koskenkorvan osaston toiminta myöskin lamaui. Peräseinäjoen osasto oli jo kuollut edellisenä vuotena, joten aluejärjestön piirissä toimivat ainoastaan Kurikan ja Seinäjoen osastot.

Piirin kesäjuhlat vietettiin Kurikassa Helluntaipyhinä.

Kaikista ponnistuksista huolimatta ei piirijärjestön toiminnassa kuluneen vuoden aikana saatu minkäänlaista huomattavampaa nousua aikaan. Tosin kyllä aivan vuoden viimeisellä neljänneksellä voi eräiden osastojen toiminnassa havaita vilkastumista ja jäsenmäärän nousua, mutta yleinen „kurssi“ oli lamassa. Päättyneen vuoden lopussa näyttikin niinollen koko piirijärjestön asema melkein toivottomalta. Piiriin kuului ainoastaan 6 osastoa, nim. Vaasan, Palosaaren, Pietarsaaren, Seinäjoen, Koskenkorvan ja Kurikan osastot, joitten yhteinen jäsenmäärä oli 300.

Piirijärjestön vuosikokous pidettiin Seinäjoella joulukuun 3 p:nä. Kokoukselle esitetyn kertomuksen oli piiritoimikunta kuluneen toimintakauden ajalla pitänyt 18 kokousta ja niistä pöytäkirjoihin merkitty 137 pykälää. Toimikunta oli saanut vastaanottaa 80 eri postilähetystä ja lähetetty 172. Kiertokirjeitä lähetetty osastoille 3, ja tiedonantoja julkaistu 7. Toimikunnan puheenjohtajana oli Janne Hauta-aho, sihteerinä ja rahastonhoitajana Toivo Halme, sekä liittoneuvoston jäsenenä E. Laine. — Piirikokous päätti m. m. että nuorisopiiri harjoittaa tästedes valistustyötä yksin, ilman yhteistoimintaa puolueen piirijärjestön kanssa, koska kolmivuotisesta yhteistyöstä ei katsottu nuorisopiiriin saaneen toivottuja tuloksia. Piiritoimikunnan kotipaikaksi hyväksyttiin edelleenkin Vaasa ja toimikuntaan valittiin T. Halme, J. Hauta-aho, N. Hauta-aho, E. Laine, E. Vainio, J. Kaupila ja J. Lähdesniemi, varalle F. Viitanen, Hilma Ahonen ja U. Uski. Liittoneuvoston jäseniksi valittiin Janne Hauta-aho, varalle T. Halme.

Piiritoimikunnan puheenjohtajana on nyt J. Hauta-aho, sihteerinä J. Lähdesniemi ja rahastonhoitajana T. Halme.

Piirin taloudellinen asema on luonnollisesti myöskin huono, jota osoittaa seuraava tiliasema:

Tiliasema 31. XII. 1916.

Varat:

Rahaa kassassa	66: 90
Kalustoa	38: 68
Kirjallisuutta	80: 64
Saatavia	230: 52
	<hr/>
Smk.	416: 74

Velat:

Eri luettelon mukaan .	207: 20
Puhdas pääoma	209: 54
	<hr/>
Smk.	416: 74

Voitto- ja tappiotili.

Tuloja:

Piiriveroja	146: 85
Talvi- ja kesäjuhlista .	50: —
Kirjallisuustili	22: 03
Tappio	302: 36
	<hr/>
Smk.	521: 24

Menoja:

Avustustili	198: 85
Kulunkitili	295: 41
Poistot	26: 98
	<hr/>
Smk.	521: 24

Kun seuraavaa liittokokousta varten olemme tilaisuudessa kertomusta piirijärjestömme toiminnasta laatimaan, niin toivottavasti silloin jo saamme edes hiukan parempia saavutuksia toiminnastamme esittää, sillä lienee kai tapahtunut vallankumous sentään jotain täälläkin aikaansaanut.

Vaasan sos.-dem. nuorisopiirin toimikunnan puolesta:

J. Lähdesniemi.

Kertomus Oulun läänin sos.-dem. nuorisopiirijärjestön toiminnasta vuoden 1912 joulukuusta 15 p. toukokuuta v:na 1917.

Vaikkakin Oulun läänin sos.-dem. nuorisopiirijärjestö on nimellisesti ollut olemassa jo vuodesta 1908, ei sen toiminnasta juuri ole suurtakaan sanottavaa vuoden 1913 kesäkuun 24 p. Oulun Työväentalolla pidettyyn piirikokoukseen saakka. Tässä kokouksessa otettiin käsiteltäväksi nukkuneen piiritoimikunnan sekä piirijärjestön henkiin herättäminen, joiden olemassaoloa kokous piti välttämättömänä liikkeen menestymiselle. Tämän kokouksen jälkeen rupesi nuorisoliike huomattavasti voimistumaan piirissä niin että toimikauden lopulla kuului siihen jo 13 osastoa, niissä jäseniä 600 – 700. Näistä osastoista ei kuitenkaan verojaan suorittanut kuin 9 osastoa. Suurin edistysaskel oli kuitenkin astuttu järjestön raha-asiaiden parantamisen suhteen. Edelliselle piirikokoukselle esitetyn tilikertomuksen mukaan oli piirillä ollut silloin omaisuutta 13 mk. 12 p. mutta velkoja sen sijaan 260 mk. 50 p. Vuoden varrella oli tuloja 443 mk. 72 p. sekä menoja 258 mk. 80 p., joten säästö oli 184 mk 22 p.

Seuraava piirikokous pidettiin sitten Pateniemen työväentalolla heinäkuun 26 p. 1914. Tässä kokouksessa tehtiin useita hyviä päätöksiä, esim. valistustyön järjestämisen suhteen piirissä, joiden toteuttaminen jäi valitulle piiritoimikunnalle. Muutama päivä kokouksen jälkeen puhjennut suursota teki kohta alussa turhaksi kaikki hyvät päätökset ja suunnitelmat. Varsinkin sen jälkeen, kun paikkakunnan työväenlehti lakkautettiin ei järjestötoimintaa saatu käyntiin. Osastotkin lamaantuivat kun etenkin sahateollisuudessa syntyneen työttömyyden takia työläisnuorison oli monin paikoin pakko lähteä työnhakuun muualle. Osapuilleen kestivät lamaantumiskauden uupumatta ainoastaan Oulun ja Rovaniemen osastot. Pateniemen kokouksessa oli seuraavan piirikokouksen ajaksi määrätty helmi- tai

maaliskuu 1915, mutta silloisissa olosuhteissa ja kun piirin varat olivat vähissä eikä uusien saamisesta ollut minkäänlaisia toiveita, katsoi piiritoimikunta mahdottomaksi ruveta kokousta puuhaamaan. Osastoille ilmoitettiin kiertokirjeillä kokouksen lykkääntymisestä. Sen jälkeen koetettiin kyllä useilla kiertokirjeillä päästä osastojen kanssa yhteyteen vaan tuloksetta. Sitten kun Liittotoimikunta syyskuun 25 p:nä 1915 lähetti piiritoimikunnalle ensimmäisen kehoituskirjelmän pitkistä ajoista, voidaan varsinaisen työskentelyn tällä toimikaudella lukea alkaneeksi. Päätettiin oikein tarmolla ruveta ottamaan takaisin ne tappiot, joita tuo leväysaika oli aiheuttanut. Saatiin lupaan Liittotoimikunnalta avustuksena Smk. 150: – ja Oulun läänin pohjoiselta sos.-dem. vaalipiiriltä 100 mk. Sen jälkeen valittiin piirin puhujaksi neiti Hilda Herrala Kemistä ja oli hän piirin palveluksessa kaksi kuukautta. Matkoillaan piti hän puheita 31 eri paikassa noin 3,300 kuulijalle. Uusia osastoja saatiin syntymään 12 ja useissa paikoissa valittiin myös valmistavia toimikuntia.

Piirijärjestyön ja liittoon kuuluvia osastoja oli vuoden 1915 piiriverojen perusteella ollut vain kaksi, nimittäin Oulun ja Rovaniemen osastot, vuoden 1916 alusta liittyi järjestöön Kemien, Karihaaran, Tornion, Ylivieskan ja Iin osastot.

Tuo lykkääntynyt piirikokous pidettiin sitten Oulun työväentalolla huhtikuun 25 ja 26 p. 1916. Tässäkin kokouksessa oli keskustelun alaisena valistustyön ja osastotoiminnan järjestäminen sekä myös varojen hankkiminen piirille. Tehtiin päätöksiä piiritoimikuntaan nähden entistä sitovampia.

Valittu piiritoimikunta koetti kuluvana toimikautena vointinsa mukaan toteuttaakin näitä päätöksiä. Piiripuhujaksi valittiin vuoden 1916 joulukuussa Matti Laukkonen, ja oli hän piirin palveluksessa 4 kuukauden ajan. Matkoillaan piti hän puheita 60 noin 5,500 kuulijalle. Uusia osastoja saatiin syntymään 5 eri paikkaan ja useita nukkuneita herätettiin. Järjestöön kuului toimikauden lopussa Rovaniemen, Tornion, Kemien, Karihaaran, Iin, Oulun, Hintaan Oulujoen, Raahen, Vihannin, Ruukin, Jaatilan ja Tervolan osastot. Osastojen yhteinen jäsenluku nousi toiselle tuhannelle.

Järjestön rahavaroja saatiin korjattua onnistuneen kesäjuhlan tuloilla sekä lisätyn liittoavustuksen, vaalipiiriavustuksien ja ylimääräisten verojen kautta aika tuntuvasti. Vain huolimatta tästä varo-

jen lisäyksestä, ei järjestön toimintaa ole voitu, viimeisen ja useiden edellistenkin piirikokouksien toivomuksia vastaavaksi järjestää. Opastus- ja neuvontakursseja ei ole voitu toimeenpanna, sillä on vielä toistaiseksi pidetty tärkeänä tehdä herätystyötä piirissä.

Kun otetaan huomioon piirin vaikea maantieteellinen asema, niin on jo itsestään selvää, että toiminnan täydelliseksi saattaminen varsinkin nykyisissä olosuhteissa on suuria varoja kysyvää niin laajassa piirissä kuin Oulun piiri on. Viimeksi pidetyssä piirikokouksessa lin työväentalolla maaliskuun 3 ja 4 p. 1917 velvoitettiin valittu piiritoimikunta tekemään pyynnön liittotoimikunnalle liittoavustuksen suurentamisesta sekä päätettiin korottaa piirivero 10 p. kuukaudessa. Jos nyt näiden kautta saataisiin järjestön tulopuoli, joka näihin asti on ollut vaan satunnaisien tulojen ja avustuksien varassa, vakiinnutetuksi, niin toivonjalkeen tulevaisuudessa saataisiin korjattua ne aukkopaidat, jotka pitkin aikoja ovat järjestömme toiminnassa irvistäneet.

Laajat on työmaat Pohjan pimeillä perillä ja ottaako sosialdemokratien viljelykset viihtyäkseen „Lapin raukoilla rajoilla“ sen tulevaisuus näyttäne.

Oulun piiritoimikunnan puolesta

Fanny Pyhänniska

sihteeri.

Toimintakertomus Kuopion sos.-dem. nuorisopiirijärjestön toiminnasta ajalta 1. VI. 1912—1. I. 1917.

Yleinen toiminnan kehitys.

Saadaksemme jonkunlaisen yleiskuvan sos.-dem. nuorisotyön kehityksestä Kuopion laajassa nuorisopiirijärjestössä viimeksi pidetyn liiton edustajakokouksen jälkeen, on meidän paras aluksi tarkastella sitä aikajärjestyksessä vuosi vuodelta, kuitenkin kertomuksen mahdollisimman suuresta suppeudesta riippuvana syrjäyttäen tapahtumain yksityiskohdat.

Se lentävä toiminta, joka vuoden 1912 alkupuolella alkoi, jatkuu yhtämittaa vuoden loppuun saakka, niin että vuoden lopussa on piirijärjestön alueella toiminnassa 22 osastoa, joista kuitenkin 5 vielä piirijärjestön ulkopuolella. Jäseniä näissä osastoissa vuoden lopussa oli yhteensä 750, mikä merkitsi edelliseen vuoteen verraten lähes 100 %:n nousua, ja muutenkin verratessamme tätä neljättä piirijärjestön toimintavuotta (piirijärjestö perustettiin näet v. 1909) edellisiin, huomaamme selvästi, kuinka liike on pyrkinyt taajentumaan eri puolilla laaja-alaista piiriä. Varsinainen herätys- ja järjestämistyökin piirijärjestön taholta on ollut voimakkaampaa, tuloksia tuottavampaa kuin alkuvuosien alotteleva, useinkin hapuileva työskentely. Myöskin yhteistyö osastojen kanssa, mikä aluksi näytti aivan toivottomalta, saatiin hyvään vauhtiin. Juhlien avulla hankittiin myös sen verran varoja, että voitiin ottaa piirille luennoitsijaksi 1 1/2 kk. ajaksi tov. Aug. Vesa, jonka toiminnan ansioksi on myös osaksi luettava tämän vuoden saavutukset.

Toiminta seuraavana vuotena, eli v. 1913, ei piirijärjestössä osoittanut nousua, vaan päinvastoin on huomattavissa jonkunlaista laskuakin. Niinpä toimivia osastoja vuoden lopulla ei ole enään

kuin 16, ja jäsenmäärä, jonka suuruutta tosin ei säilyneistä asiakirjoista tarkalleen näe, on tietenkin alennut tuntuvasti. Piiritoimikunta ei onnistunut saamaan piirille vakinaista puhujaa, vaan on sen täytynyt turvautua tilapäisten puhujamatkojen järjestämiseen, kuitenkin tässä hommassa niin onnistuen, että miltei kaikissa piirin silloin toimivissa osastoissa tuli käydyksi. Toiminta, kuten sanottu, lamaantui.

Heti vuonna 1914 ryhtyi piiritoimikunta tarmokkaaseen työhön toiminnan elvyttämiseksi. Palkkasi 2 kuukauden ajaksi kiertäväksi puhujaksi tov. J. Kemilän, joka tuolla ajalla piti 52 puhetta yhteensä n. 3,000 kuulijalle. Kun Mikkelin piirissä ei vielä tällöin ollut piirijärjestöä, otti piiritoimikunta liittotoimikunnan esityksestä suorittaakseen sielläkin valistustyötä, joten ennestäänkin jo liiaksi laaja piiri tuli yhä laajennetuksi, josta olikin seurauksena, ettei mikään perinpohjaisempi valistustyö voinut niin lyhyessä ajassa, joksi puhuja oli palkattu, tulla kysymyksenkään, vaan täytyi suorittaa vain lentävää agitatsionia. Hedelmät pian näkyivätkin: 7 uudesta perustetusta osastosta yksi ainoa jäi eloon, tai oikeammin pääsi eloon. Elokuussa alkanut tilanne pysäytti taas ulospäin suunnatun toiminnan verrattain vähiin. Täytyi vain tyytyä sisäisten, juoksevien asiain hoitoon niin osastoissa kuin piiritoimikunnassakin. Seurauksena tästä sitten olikin, että monet heikosti toimineet osastot kuolla kupsahtivat ja sangen useissa oli toiminta perin hiljaista. Loppupuolivuosin jälkeen eletteinkin aivan suoranaisen alaspäin menon merkeissä ja vuoden lopussa kuului piirijärjestöön vain 20 osastoa, joissa jäseniä kaikkiaan oli 561.

Vaikkapa vuosi 1915 onkin enemmän hiljaisen toiminnan vuosi, niin voidaan tyydytyksellä merkitä, että eräissä piirin osastoissa tänä vuotena tehdään uutterasti työtä osastojen jäsenmäärän kohottamiseksi. Niinpä nähdäänkin tilastoja tarkastellessa, että, huolimatta parin osaston nukahtamisesta, yleinen jäsenmäärä piirissä mainittuna aikana kohoaa 214 jäsenellä, ollen jäsenmäärä vuoden lopussa 775, mikä, ottaen huomioon edelleenkin poikkeuksellisen tilanteen ja sortovallan julkisten kätyrien yhä kovemmiksi käyneet toimenpiteet sos.-dem. nuorisotyön lopettamiseksi, on kerrassaan ilahduttavaa, ja on ennenkaikkea pidettävä köyhälistöläisnuorison enemmän heräämisen merkinä.

Näin tulemmekin nyt viimeksikuluneeseen vuoteen 1916, joka taas on ollut ripeän toiminnan ja edistuksen vuosi, mikä ilolla on merkittävä. Piirin puhujaksi heti vuoden alussa valittiin tov. Mikko Ampuja, joka kierteli 2 kuukauden ajan piiriä herätellen toimintaan piirin alueella aikaisemmin toiminnassa olleet osastot. Yleensäkin paikalliset osastot ovat olleet virkeässä toiminnassa tehden m. m. lähiympäristöönsä n. s. hyökkäysmatkoja sos.-dem. nuoriso-osastojen perustamistarkoituksessa. Osastojen lukumäärä piirijärjestössä kohosi vuoden ajalla 5:llä, ollen vuoden lopussa 25, joissa jäseniä piiri-toimikunnalle saapuneiden toimintatiedonantokaavakkeiden mukaan oli yht. 1,450, joista miehiä 991 ja naisia vain 459. Lisäys edelliseen vuoteen verraten pyöreissä luvuissa teki 100 %. Nousu olisi ollut vieläkin suurempi, jollei 4 piirin osastoa, joissa oli jäseniä n. 120, olisi vuoden kestäessä liitetty uuteen muodostettuun Savonlinnan piiriin.

Kuluva vuosi, mikäli tähänastisista tiedoista voi päätätä, ei ole osoittanut jäsenmäärässä laskusuuntaa, vaan päin vastoin muutamien paikoin kerrassaan valtavaa noususuuntaa ja yleistä virkistymistä toiminnassa. Niinpä useita osastoja on herätetty henkiin ja perustettu lukuisasti uusia osastoja, ja onkin tällä hetkellä piirijärjestön alueella toiminnassa 36 osastoa, joiden jäsenmäärästä ei ole vielä tarkempaa tietoa, mutta nousee se hyvän matkan yli puolentoistatuhannen.

Piirikokoukset ja piiritoimikunnan jäsenet.

Piirikokouksia on puheenaolevalla ajalla pidetty neljät, nim. 21—22 p:nä syysk. 1912, 18—19 p:nä lokak. 1913, 16—17 p:nä lokak. 1915 ja 14—15 p:nä lokak. 1916, ja on näissä kokouksissa valittu piiritoimikuntaan aina seuraavat jäsenet Kuopion olessa piiritoimikunnan kotipaikkana: v. 1912: K. Forsman, Y. Hyvärinen, K. Ukkonen (puheenjoht.), Maiju Leskinen ja Y. Räisänen varsinaisina ja varalla A. Kumpulainen ja J. Savolainen; v. 1913: Y. Hyvärinen, Y. Räisänen, K. Ukkonen, Maiju Tapaninen, K. Forsman (puheenjoht.), Erik Karppinen ja Maiju Leskinen varsinaisina ja varalla K. Lindqvist, Matti Rusanen, Ida Mähönen ja V. Vainio; v. 1915: O. Nurro (puheenjoht.), K. Forsman, Y. Hyvärinen, K. Lindqvist, K. Ukkonen, Ida Mähönen ja J. Salo varsinaisina ja varalla E. Miett-

nen, O. Miettinen, E. Sievo ja Maiju Leskinen sekä 1916 varsinaiseksi: K. Ukkonen (puheenjoht.), E. Miettinen, Ida Mähönen, Helena Hyvärinen, V. Paakki, Maiju Hoffrén ja O. Nurro sekä varalle E. Halonen, K. Forsman, E. Sievo ja O. Miettinen.

Piirikokouksiin osanotto on ollut jokseenkin vilkasta ja niissä aina pääasiallisesti suunniteltu valistustyön järjestämistä seuraavaa vuotta varten. Piirikokoukseen on saanut kukin osasto omalla kustannuksellaan lähettää aina yhden jäsenen kultakin alkavalta 25 jäseneltä, kunnes viime piirikokous päätti järjestää tämän asian siten, että kukin osasto lähettää piirikokoukseen aina yhden jäsenen jokaiselta alkavalta 100-luvulta ja piiritoimikunta maksaa näille matkakustannukset. Piiriveron suuruus on aina jokaisessa piirikokouksessa määrätty ja on se nyt viime kokouksen mukaan 15 penniä jäseneltä kuukaudessa. Myöskin näissä kokouksissa on järjestetty aina piirijuhlia eri puolille piiriä samoin kuin myöskin valmisteltu Marianpäivän viettoa nuorisouhlana.

Viimeisin tilikertomus piirin raha-asioista.

Tuloja:		Menoja:	
Avustuksia	456: 63	Palkat ja palkkiot	580: —
Piiriveroja	398: 90	Matkakuluja	206: 55
Kirjoista	26: 32	Painotyöt	106: 75
Sekalaisia	2: 33	Nuorisopäivän „Sanan-	
Tappio	148: 27	tuojat“	77: 10
		Vuokrat	14: 15
		Postikuluja	31: 40
		Sekalaisia	16: 50
	<u>Smk. 1,032: 45</u>		<u>Smk. 1,032: 45</u>
Varat:		Velat:	
Rahaa kassassa	65: 34	Liittotoimikunnalle	32: 25
Talletuksia	428: 28	Pääoma	599: 37
Arvopapereita	25: —		
Kalustoa	51: 35		
Kirjasto luettelon muk.	26: 10		
Saatavia	35: 55		
	<u>Smk. 631: 62</u>		<u>Smk. 631: 62</u>

Kuopio 11. 10. 16.

Loppusanat.

Kuten ylläoleva lyhyt katsaus piirijärjestömme toimintaan osoittaa, on toiminta tällä ajalla ollut sangen vaihtelevaa. Suurena syynä, että nyt vielä viime vuosina on toiminta laimentunut niinkin huomattavasti, että jäsenmäärä on sangen tuntuvasti alentunut, on pidettävä poikkeuksellista olotilaa, joka monelta osastolta esti toimintamahdollisuudet jos jollakin tavalla. Ja että pahemmin ei ole käynyt, tai ei ole ehtinyt käydä, on yksistään kiitettävä maaliskuun tapahtumia, jotka vapauttivat osastot siltä tuholta, joka niitä sortoajan virkaherrain taholta näytti aivan vallankumouksen aattona kohtaavan. Nyt kun vapaampi aika on jälleen koittanut, onkin paljon rauhallisemmalla mielellä hyvä lähteä jatkamaan työtä niiden päämäärien s avuttamiseksi, jotka sos.-dem. nuorisoliike on ohjelmaansa ottanut.

Kuopion sos.-dem. Nuorisopiiritoimikunta

Edv. Halonen

piirisihteeri.

Kertomuksensa ovat jättäneet lähettämättä Turun, Etelä-Hämeen, Pohj.-Hämeen, Jyväskylän, Savonlinnan ja Viipurin piiritoimikunnat sekä Ruotsalainen keskuskomitea.

Liittotoimikunta.

Berättelse över Finlands Svenska soc.-dem. Ungdomsklubbars Centralkomités verk- samhet 1 jan. 1913—1 juni 1917.

Den tid, som förflutit sedan ungdomsförbundets senaste representantmöte, kan för den svenska soc.-dem. ungdomsrörelsen i landet betecknas som en rätt livaktig verksamhetsperiod. Redan under den närmaste tiden före sagda representantmöte hade ett glädjande uppsving inom rörelsen kunnat konstateras och på den goda grund, som då blev lagd, har man sedan dess sökt bygga vidare. Visserligen har den nu förflutna verksamhetsperioden även att uppvisa en tid av förslappning och tillbakagång, närmast föranledd av krigstillståndet, vilket i så många avseenden verkat hämmande på arbetarrörelsens strävanden. Ur detta svaghetsstillstånd har vår ungdomsrörelse likväl småningom hållit på att ånyo arbeta sig upp, och sedan revolutionen kom med sitt budskap om frihet och sin maning till fortsatt strävan för proletariatets frigörelse, synes en ny dag ha gått upp även för den svenska soc.-dem. ungdomsrörelsen i landet.

Året 1913 var ett i många avseenden gott år. De många nybildade klubbarna arbetade var på sin ort med framgång och nya sådana bildades. Vid särskilda tillfällen utsände Centralkomitén att flertal talare till olika orter, varjämte tvenne agitatorer anställdes för turnéer under längre tid, August Halldin för sex veckor och Otto Grimlund från Sverige för en månad. Dessutom anordnade Centralkomitén i april månad med anslag statsmedel några föredragsserier i Hangö, Fiskars och Dalsbruk. I Hangö och Fiskars föredrog stud. Fredrik Valroos över ämnet *Nationalekonomi* och stud. N. Johansson över *Utvecklingsläran*, i Dalsbruk talade mag. Ludvig Lindström över ämnet *Äktenskapen och familjen*. Under

årets lopp anordnade Centralkomitén även trenne större folkfester, en i Karis, en i Hagasunds park och en i Masaby, vilka gav en nettobehållning av sammanlagt Fmk. 643:28. Detta år togs även initiativet till bildandet av vandringsbibliotek. Idén understöddes varmt av de enskilda klubbarna, av vilka många anordnade fester till förmån för vandringsbiblioteken. Också den skriftliga propagandan bedrevs detta år med synnerlig energi. Bland annat lät Centralkomitén till gratisutdelning trycka 20,000 ex. av Frithjof Verenskjolds broschyr „Proletärens Evangelium.“

Även under det följande året 1914, fortsattes verksamheten till en början med liknande livaktighet. Påsktiden sammankallades representanter för de olika klubbarna till en konferens i Helsingfors, varvid åtskilliga viktiga beslut fattades för rörelsens vidare förkovran. Även detta år arrangerade Centralkomitén ett par större fester, en i Grankulla, från vilken nettovinsten anslogs för biblioteksfonden, samt en midsommarfest i Ekenäs, med gott agitatoriskt program, bland annat tal av Ludvig Lindström, Adolf Usenius och William Lundström. Som agitator för Centralkomitén verkade under hösten Adolf Usenius.

Det förlamande inflytande, som krigstillståndet redan under år 1914 utövat, gjorde sig särskilt kännbart under förra hälften av år 1915. Svårigheten att föranstalta möten och fester verkade märkbart hämmande, och på många orter dog de unga klubbarna ut. De åtgärder, som under sommarens lopp vidtogs för en allmän uppryckning inom landets svenska arbetarrörelse, verkade emellertid välgörande även på ungdomsrörelsens område och bidrog till att motverka det förfall, som sedan krigets utbrett gjort sig gällande. Initiativet till denna uppryckning togs förövrigt huvudsakligast just av personer tillhörande ungdomsrörelsen och en hel massa artiklar behandlande de praktiska åtgärder som borde vidtagas ingick under sommarens lopp i „Till Storms“ spalter. — På hösten 1915 verkade Julius Vesterlund som agitator för Centralkomitén. — Den 2 augusti väckte Centralkomiténs representant i förbundsstyrelsen förslag om förbundets anslutning till den nya ungdomsinternationalen. Förslaget förkastades emellertid av förbundsstyrelsen utan att ens en anteckning därom gjordes i protokollet. Detta beslut måste Centralkomitén för sin del ogilla, då förbundet enligt tidi-

gare kongressbeslut var förpliktat att tillhöra den soc.-dem. ungdomens internationella organisation och då den gamla ungdoms-internationalen officiellt blivit förklarad upplöst. —

Arbetet på stärkandet av rörelsen fortsattes sedan under år 1916 och långsamt men säkert tycktes rörelsen ånyo växa till sig. Den 25 mars firades flerstädes av klubbarna som en „ungdomens dag“ med agitatoriska fester. I april månad var Emil Ström från Vasa anställd som agitator i Österbotten för Centralkomiténs räkning. Vid valagitationen verkade Centralkomitén bland annat att ge ut ett särskilt valnummer av „Till Storms“, vilket spreds i en upplaga av 6,000 ex. Den 13 augusti arrangerades en större agitationfest i Pärnå kyrkoby. I augusti månad tillsattes en komité för planläggandet av den muntliga och skriftliga agitationen för återstoden av året. På förslag av denna komité utsändes Karl Henriksson på en tre veckors agitationsturné i december månad.

På den fastare grundval, som ånyo var lagd för den svenska sos.-dem. ungdomsrörelsen har arbetats vidare under år 1917. Av Centralkomiténs medel anslogs i början av detta år 75 mark åt vardera H:fors klubbarna (Tölöklubben bildad år 1916) varjämte ett stipendium på 250 mark att ansökas av ungdomsklubbist ledig-anslogs för en elev till svenska partiinstitutet i höst. — Likasom på övriga områden för arbetarorganisation har även inom den svenska soc.-dem. ungdomsrörelsen en storartad väckelse ägt rum sedan revolutionen. Medlemsantalet i de gamla klubbarna har stigit väsentlig grad, avsomnade klubbar har ånyo uppstått från de döda och flertal nya har bildats. Klubbarnas antal stiger i detta nu till 17 och på ett flertal orter är dylika påtänkta.

Förutom den agitation, som bedrivits genom proschyre, genom talare som vid enskilda tillfällen sänts till klubbarnas möten och fester, samt det flertal, som för längre tid sänts ut på turnéer kring bygderna, har den svenska soc.dem. ungdomsrörelsen ägt ett betydande agitationsmedel i sin tidning „Till Storms“, som utan avbrott utkommit även under denna verksamhetsperiod med ett nummer i månaden, och som hittills av Centralkomitén handhåfts med växande framgång. Vid början av denna verksamhetsperiod gick tidningen med förlust, varför förslag även väcktes om dess indragande. Inseende den stora betydelse en regelbundet utkommande

tidning äger för agitationen beslöt Centralkomitén likväl att trots förlusterna söka upprätthålla den och bemödandena kröntes slutligen med den framgång att „Till Storms“ i detta nu lämnar ett månatligt överskott i inkomsterna. Tidningen utgår numera i en upplaga av 1,500 ex. Ett särskilt julnummer i större upplaga har varje år utgivits. Centralkomitén har småningom lyckats värva ett flertal nya medarbetare för tidningen, varigenom dess innehåll betydlig grad vunnit i mångsidighet.

Genom sina vandringsbibliotek — numera fem till antalet med femtio band i varje — samt genom litteraturförsäljning har Centralkomitén därjämte verkat för spridandet av upplysning.

Dessutom har komitén genom utsändande av cirkulär och genom trägen skriftvexling stått i förbindelse med de olika klubbarna och bistått dem med råd och dåd.

I trots av den tillfälliga tillbakagången under den första krigstiden kan vi sålunda betrakta den tilländalupna verksamhetsperioden som en framgångens tid. Den väckelse som revolutionen fört med sig har även sträckt sig till vår ungdomsrörelse och de vinnningar som redan gjorts skall mana oss till fortsatt strävan att söka vinna även den svenska arbetarungdomen med i kampen för proletariatets frigörelse.

Finlands Svenska Soc.-dem. Ungdomsklubbars Centralkomité.

Kertomus Suomen ruotsinkielisten sos.-dem. Nuorisoklubien keskustoimikunnan toimin- nasta tammik. 1 p:stä 1913 kesäk. 1 p:ään 1917.

(Käännös edellisestä.)

Se aika joka on kulunut Nuorisoliiton viime edustajakokouksesta, voidaan maamme ruotsinkieliselle sos.-dem. nuorisoliikkeelle merkitä varsin vilkkaaksi toimintakaudeksi. Jo lähimpinä aikoina ennen sanottua edustajakokousta, oli voitu todeta ilahuttavaa nousua ja sille hyvälle perusteelle joka silloin tuli lasketuksi, on sen jälkeen koitettu rakentaa edelleen. Tosin on kyllä kuluneella toimintakaudella myös huomattavissa lamaannusta ja taantumusta, lähinnä sotatilán aiheuttamaa, joka niin monessa suhteessa on vaikuttanut häiritsevästi työväenliikkeen pyrkimyksiä. Tästä heikkoustilasta on nuorisoliikkeemme kuitenkin vähitellen ollut uudelleen nousemassa ja kun sitten tuli vallankumous vapausviesteineen ja kehoituksineen jatkuviin pyrkimyksiin köyhälistön vapautuksen puolesta, näyttää uusi päivä nousseen myöskin maamme ruotsinkieliselle sos.-dem. nuorisoliikkeelle.

Vuosi 1913 oli monessa suhteessa hyvä vuosi. Monet äsken perustetut osastot työskentelivät seuduillaan menestyksellisesti ja uusia sellaisia perustettiin. Erinäisissä tilaisuuksissa lähetti keskuskomitea useita puhujia eri seuduille, jonka ohessa palkattiin kaksi agitaattoria kiertämään pitempiä aikoja, nimittäin August Halldin kuudeksi viikoksi ja Otto Grímlund Ruotsista kuukaudeksi. Sitäpaitsi järjesti keskuskomitea huhtikuussa valtionvaroista avustuksella muutamia luentosarjoja Hangossa, Fiskarssissa ja Daalintehtaalla. Hangossa ja Fiskarssissa luennoi ylioppilas Fredrik Vahlroos taloustieteestä ja ylioppilas N. Johansson kehitysoipista. Daalintehtaalla puhui maisteri Ludvig Lindström aineesta avioliitto ja perhe. Vuoden kuluessa järjesti keskuskomitea myös kolme suurempaa kansanjuh-

laa, yhden Karjalla, yhden Hakasalmen puistossa ja yhden Masa-byyssä, jotka antoivat voittoa yhteensä Smk. 643: 28. Tänä vuonna tehtiin myöskin alote kiertävien kirjastojen perustamisesta. Yksityiset klubit kannattivat lämpimästi tätä ajatusta järjestämällä juhlia kiertokirjaston hyväksi. Myöskin kirjallista propagandaa harjoitettiin tänä vuonna erittäin tarmokkaasti. Muiden muassa antoi keskuskomitea ilmaiseksi jaettavaksi painattaa 20,000 kpl. Frithjoff Wernskjoldin prosyyria „Köyhälistöläisen evankeliumi“.

Myöskin seuraavana vuonna 1914 jatkettiin toimintaa samanlaisella virkeydellä. Pääsiäiseksi kutsuttiin edustajakokous Helsinkiin, jossa tehtiin useita tärkeitä päätöksiä liikkeen edelleen vahvistamiseksi. Myöskin tänä vuonna järjesti keskuskomitea pari suurempaa juhlaa, yhden Grankullassa josta voitto liitettiin kirjastorahastoon, ja toisen, juhannusjuhlan Tammisaarella hyvällä agitaattorisella ohjelmalla, muiden muassa puhuivat Ludvig Lindström, Adolf Osenius ja Viljam Lundström. Keskuskomitean agitaattorina syksyn ajalla työskenteli Adolf Osenius.

Se lamauttava vaikutus joka sotatilalla jo vuonna 1914 oli, tuli erikoisesti tuntuvaksi 1915 vuoden ensipuoliskolla. Vaikeudet kokouksien ja juhlien järjestämisessä vaikuttivat huomattavasti häiritsevästi, ja monilla seuduilla nuoret klupit kuolivat. Ne toimenpiteet joihin kesän kuluessa tyydyttiin yleisen heräämisen aikaansaamiseksi maamme Ruotsalaisessa työväenliikkeessä vaikuttivat kuitenkin hyvästi myös nuorisoliikkeen alalla ja autoivat sen lamaanuksen vastustamista, joka sitten sodan alun oli esiintynyt. Alotteen tähän heräämiseen muuten ottivatkin pääasiallisesti juuri nuorisoliikkeeseen kuuluvat henkilöt ja „Till Storms“-lehden palstoilla julaistiin kesän kuluessa koko joukko niitä käytännöllisiä toimenpiteitä käsitteleviä kirjoituksia, joihin olisi tyydyttävä. Syksyllä 1915 toimi Julius Vesterlund keskuskomitean agitaattorina. Elokuun 2 p:nä herätti keskuskomitean edustaja liittotoimikunnassa ehdotuksen liiton liittymisestä uuteen nuorten internationaaleen. Ehdotus hylättiin kuitenkin tekemättä siitä edes merkintää liittotoimikunnan pöytäkirjaan. Tätä päätöstä keskuskomitea puolestaan ei voinut hyväksyä, koska liitto aikasemman edustajakokouksen perusteella oli velvollinen kuulumaan sos.-dem. nuorison kansainväliseen jär-

jestöön ja koska vanha nuoriso-internationali oli virallisesti julistettu hajonneeksi.

Työ liikkeen vahvistamiseksi jatkui sitten vuonna 1916 ja hitaasti mutta varmasti tuntui liike uudelleen kasvavan. Maaliskuun 25 p:ää viettivät useat klubit nuorisopäivänä agitatsioonijuhlilla. Huhtikuussa oli Emil Ström Vaasasta keskuskomitean agitaattorina Pohjanmaalla. Vaaliagitatsioonissa oli keskuskomitea apuna m. m. senl kautta, että „Till Storms“ annettiin ulos erikoisena vaaliluvuna, jota levitettiin 6,000 kpl. painos. Elokuun 13 p:nä järjestettiin suurempi agitatsioonijuhla Perniön kirkonkylässä. Elokuussa asetettiin komitea suunnittelemaan suullista ja kirjallista agitatsioonia vuoden järeällä olevaa osaa varten. Tämän komitean ehdotuksesta lähetettiin Karl Hendriksson kolmen viikon agitatsioonimatkalle joulukuussa.

Tällä lujemmalla perustalla, joka ruotsinkieliselle sos.-dem. nuorisoliikkeelle uudelleen oli laskettu, on edelleen työskennelty vuonna 1917. Keskuskomitean varoista myönnettiin tämän vuoden alussa 75 mk. kullekin Helsingin klubille (Töölön klubi perustettu v. 1916), jonka ohessa 250 mk. stipendi julistettiin klubilaisten haettavaksi puolueopiston oppilaaksi pääsemistä varten syksyllä. Samoin kuin muillakin työväenjärjestäytymisen aloilla, on myöskin ruotsinkielisen sos.-dem. nuorisoliikkeen alalla tapahtunut suuremman herääminen vallankumouksen jälkeen. Jäsenmäärä vanhoissa osastoissa on huomattavassa määrässä noussut, nukahtaneet klubit ovat uudelleen heränneet kuolleista ja monia uusia klubeja on perustettu. Klubien luku nousee nykyisin 17 ja monilla seuduilla on perustamishankkeita.

Paitsi sitä agitatsioonia jota on harjoitettu lentolehdisten kautta ja erikoisiin tilaisuuksiin kuten klubien kokouksiin ja juhliin lähetettyjen puhujien avulla sekä pitempien agitatsiooni matkojen kautta maaseudulla on ruotsinkielisellä sos.-dem. nuorisoliikkeellä ollut merkitsevä agitatsiooniväline „Till Storms“-lehdessään, joka keskeyttä on ilmestynyt tänä toimintakautena numero kuukaudessa ja jota keskuskomitea tähän asti on kasvavalla menestyksellä hoitanut. Tämän toimintakauden alussa tuotti lehti tappiota, jonka vuoksi tehtiin ehdotus sen lopettamisesta. Katsoen siihen suureen merkitykseen mikä säännöllisesti ilmestyvällä lehdellä on agitatsioo-

nissa, päätti keskuskomitea kuitenkin tappiosta huolimatta koettaa sitä ylläpitää ja tämä päätös tuli lopuksi kruunatuksi sellaisella menestyksellä, että lehti nyt tuottaa kuukausittain voittoa. Lehti leviää nykyisin 1,500 kpl. painoksena. Joka vuosi on julkaistu erikoinen joulunumero suurempana painoksena. Keskuskomitean on vähitellen onnistunut hankkia useita uusia avustajia lehdelle jonka kautta sen sisältö huomattavasti on voittanut monipuolisuudesta. Kiertokirjastojensa kautta, joita nykyisin on 5 ja kussakin 50 nädosta, sekä kirjamyyntinsä kautta on keskustoimikunta edelleen vaikuttanut valistuksen levittämiseksi.]

Sitäpaitsi on komitea kiertokirjeitten lähettämisellä ja ahkeralla kirjeenvaihdollaan ollut yhteydessä klubien kanssa ja neuvonannolla auttanut niitä.

Huolimatta tilapäisestä taantumuksesta ensimmäisenä sota-aikana voidaan siis katsoa loppuun kulunutta toimintakautta edistyksen ajaksi. Se herääminen, jonka vallankumous toi mukanaan on myös vahvistanut meidän nuorisoliikettämme, ja ne voitot, jotka on saatu tulevat kehottamaan meitä jatkuvasti pyrkimään koettamaan voittoa myöskin ruotsinkielisen työläisnuorison mukaan köyhälistön vapaustaiteluun.

